דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

טעם החיים.

מזג האוויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 22—30 מעלות, תל־אביב 33—20, צפורה 16—35, נצרת 33—22, נהריה 15—33, לוד 18—37, באר־שבע 18—36, אילת 23—38, מפרץ שלמה 23—36, רמת הגולן 28—15, הר שומרון 23—32, עזה 35—22, יריחו 18—36 מעלות.

היום ב„דבר"

• בלי תנאים מוקדמים / משה כרמל • ישראל ישעיהו — יריד תקוף ומגוון / דניאל בלוך • שלב הדיון: סירובים סלקטיביים / אריה זיו • הגיון ומיתוס בתנועת העבודה / אליהו אגרבו • לא סלאם ולא דולאח / מיכאל אסף • הדרישה / חיים גורי • כאראת מספר במסכנותו / יהושע תדמור • שיטות ועדות החקירה — למבוי סתום / הלל דנביץ • הרבבה של חבל ירושלים / א. ל. אבי־נרי • הזער אינו מותרות / יעקב כרמלי • צרפת מנצה „הו־מנשיאה / ז'אק מוריס • עם האמפרי. אמן המגע הבלתי־אמצעי / עוזי ברקם • קצרות / ז. דויד • שחמט ובולים / משא, מוסף לספרות ולאמנות.

, י"ד באייר תשל"ב, 28 באפריל 1972 • גליון 14252 • השנה הארבעים ושבע

היום 12 עמודים וכן המוספים „משא" ו„דבר" השבוע" • המחיר 110 אגורות

רמטכ"ל: יתכן ידוש פעילות מחבלים מלבנון

אל שומרת הזכות לחופש פעולה מיבצעי; מצרים תפתח באש - נכה אותה; עצמאות בשנתיים - 12.5 מיליארד ל"י

מאת סופר „דבר"

...ל אמר אתמול, כי סימנים המחייבים אותנו לאפשרות של חידוש פעולות המחבלים מלבנון יהיר את ממשלת ביירות היא האחראית לנעשה בגבולה. הרב־אלוף הדגיש, כי ישראל שומרת לעצמה את זכות חופש הפעולה המיבצעי כדי לנקוט נגד פעולות עוינות מלבנון.

הרמטכ"ל, שנאם בכנס מרכזי של מרכז ההסברה וקולוב בתל־אביב ציין, כי בידי צה"ל ידיעות לפיהן ריכוז מחבלים בלבנון, שכים שם ואימונים בנשק וקיים שיתוף בין ארגוני המחבלים.

...ם, אם הקיצוצים בתקציב לא ישפיעו על התעצמות ...יל אמר רב־אלוף אלעזר. ...ציב להתעצמות הוא גדול. ...ציין, כי בנשקת התעצמו צבאות ערב וכדי לקיים על היכולת להכריע ב־ מלחמה גם בעתיד, אנו חייבים לעמוד במירוץ ההתעצמות. לפיכך, צפויה התעצמות גדולה של צה"ל ב־1972 וב־1973, המסתכמת בסדר גודל של 12.5 מיליארד ל"י. הרמטכ"ל ציין, כי ההתעצמות היא בפריטים העיקריים וצה"ל צימצם בכל הפריטים שאינם חיוניים להתעצמותו. סכום של 12.5 מיליארד ל"י מבטיח את יכולתו של צה"ל, בכל מקרה של פתיחות אש.

מתייחס ברצינות לאיומי סאדאת

על ההצהרה והאיומים האחרונים של סאדאת הגיב הרמטכ"ל: „תמיד התייחסנו ברצינות לאיומיו. וכך גם הפעם. אנו ניערך לכל אפשרות של התקפה. לנו אין כל ענין להשפיל את מצרים, ולא נשפיל אותה. אך נכה אותה אם תפתח באש. לכך אנו מתארגנים ומתכוננים. ביחסי הכוחות המכוחיים — יש לנו כל היכולת לעשות זאת.

באיום הנוכחי של סאדאת אין חדש. יש בו הבלטות חדשות. במיוחד של אנטישמיות, ושל אנטי־יהודיות, שהם ביטוי לשנאה תהומית". רב־אלוף אלעזר תמה, כיצד מתיישבת הצהרה זו עם הצהרותיו הקודמות של סאדאת, לרבות זו שנכללה בתשובתו ליארינג, בה אמר כי הוא מוכן להיכנס למו"מ של שלום עם ישראל.

בעקבות הצהרותיהם האחרונות של סאדאת ושל הסגן היי־כל אין לנו אלא להניח שדבריו נועדו רק לצורך אחר — לזכות

(המשך בעמוד 2, טור 8)

המשקיפים: צה"ל השתלט על עמדות בלבנון

מרכז או"ם (א. פ.) — במרכז או"ם התקבל אמש דיווח ראשון של משקיפי או"ם המוצבים בשלוש עמדות התצפית החדשות לאורך גבול ישראל־לבנון.

הדיווח כלל תלונה לבנונית בדבר יחידות צבא ישראליות שהשתלטו ביום ב' על ארבע עמדות בטריטוריה של לבנון. משקיפי או"ם ציינו, כי אין ביכולתם לאשר את התלונה „בשל תנאי הראות הקשים ומרחק עמדות התצפית מן הגזרה, אליה מתייחסת התלונה הלבנונית".

במהלך הדיון בהצעת אי־האמון בבונדסטאג נשמעו חילופי דברים קשים בין ציר הבונדסטאג זיגפריד זולמאן (משמאל) לבין שר החוץ ואלטר של (מימין — יושב), לאחר ששל העיר לעבר ספסלי האופוזיציה הערה, ממנה השתמע, כאילו משתפת האופוזיציה פעולה עם קבוצות ניאו־פאשיסטיות. (ראה ידיעה בעמוד 2)

צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

„אפולו 16" נחתה בשלום

יוסטון, (א.פ., יו.פי., ע"ר ועיין). — „אפולו 16" נחתה אמש בשעה 21.45 (לפי שעון ישראל) בלב האוקינוס השקט. בכך הסתיים בהצלחה המסע החמישי של האדם אל הירח.

שניות אחדות לאחר שעברה החללית את שכבות האטמוספירה חודש הקשר בין מרכז הבקרה ביוסטון לשלושת האסטרונאוטים ג'ון יאנג, צ'ארלס דיוק ותומאס מטינגלי ונפתחו המצנחים הכשניים של החללית. שתי דקות לאחר יותר כבר נראו שלושת המצנחים הראשיים מעל סיפון נושאת המסוקים „טיקונדרוגה".

11 דקות לאחר שנחתה החללית באוקינוס הגיעו אמודאים של „ספינת קבלת הפנים" אל החללית וחיברו לספינתה כריות הצפה גדולות. 35 דקות לאחר הנחיתה הגיעו שלושת האסטרונאוטים אל נושאת המסוקים לאחר שהועלו למסוק חילוץ מיוחד, שחג מעל מקום הנחיתה של „אפולו".

יתכן שפרידמן יתבקש להתפטר או יתפטר מרצונו

מאת סופרי „דבר"

לקראת הדיון שתקיים הממשלה ביום א' בדו"ח ועדת ויתקון הסתמנה אמש האפשרות, שמנכ"ל „נתיבי נפט", מרדכי פרידמן, יתבקש להתפטר, או יתפטר מרצונו.

מפי מרדכי פרידמן — ששב אור ליום אתמול מאירופה — אי אפשר היה להשיג אמש תגובה. אולם בשיחה עם סופר „דבר" הכחישה אשתו את השמועות שבכוונת בעלה להתפטר.

ספיר: אחת האפשרויות

בכנס של מרכז ההסברה בת"א, נשאל אתמול שר האוצר, פנחס ספיר, אם ימליץ בפני פרידמן להתפטר. השר השיב, כי את שאלת התפטרותו או אי־התפטרותו של פרידמן צריך להפנות אליו. „לי יש דעה משלי, אך איני יכול להגיד לו, או להשפיע עליו. אני מניח שזו אחת האפשרויות שלו", אמר ספיר.

שר האוצר אמר עוד, כי חובה להדגיש את הצורך בשמירה על נורמות מוסריות מקובלות. אזרח, שיש לו תלונה, ייטיב לעשות אם יגיש אותה למוסדות המתאימים, כמו מבקר המדינה, או נציב תלונות הציבור (אומבודסמן).

גלילי: הממשלה תסיק את המסקנות

הממשלה תסיק את המסקנות הנדרשות מן הליקויים הנלמדים מהחקירה של ועדת ויתקון ותיישם אותם ככל הנדרש, כאשר תגובש הצעת־חוק החברות הממשלתיות אשר כבר הונחה על שולחן הממשלה ע"י שרי המשפטים והאוצר — אמר אתמול השר ישראל גלילי בישיבתה השבועית של מזכירות הקיבוץ המאוחד שנערכה בת"א.

מזכיר הקיבוץ המאוחד, בתום שריג, דיווח לחברי המזכירות על פניות ממשקי הקיבוץ שגילו דעתם על הסתירה בין הממצאים לבין ה־

(המשך בעמוד 2, טור 1)

עם חידוש שיחות פאריס:

אפשרות של שיחות חשאיות על וייטנאם

פאריס, (א. פ., י.ט.ט., ע"ר ועיין). — בתום הפסקה בת חודש שבועות התחדשו אתמול שיחות השלום בפאריס.

דובר משלחת צפון וייטנאם בפאריס אמר אמש, כי האפשרות לפתוח בשיחות חשאיות על המשבר בוייטנאם, „איננה בלתי מתקבלת על הדעת". הדובר מסר, כי חבר ה„פוליטביורו" בהאנוי לה דוק תו עתיד להגיע לפאריס בימים הקרובים ולא מן הנמנע שיביא עמו „רעיונות חדשים".

מחמיר מצב הדרומיים

בחזית הקרבות בדרום וייטנאם התרחבה אתמול המערכה על העיר הצפונית קואנג טרי. אתמול בשעות הצהרים נערך באזור קרב שריון ממושך ונראה, כי לשני הצדדים נגרמו אבידות כבדות. נמסר, כי יחידות מתוגברות של צבא הצפון מקיפות את העיר ומסתייעות במספר גדודי ארטילריה כבדה. אש התותחים מכוונת בעיקר לעבר הגשר המוליך מן העיר, המשמש מוצא יחיד המקשר את קואנג טרי עם בסיסי צבא סמוכים.

באזור שררו אתמול תנאי מזג אוויר גרועים ולפיכך היתה פעילות חיל האוויר האמריקאי מצומצמת ביותר. נראה, שבשל הרעת תנאי מזג האוויר בחרו הקומוניסטים להפעיל לחץ מרוכז דוקא בחזית הצפונית, לאחר שבעשרת הימים האחרונים רוכזו עיקר מאמציהם בחזית המרכזית — ברמה ההררית שמצפון לסייגון.

הנשיא ניקסון הודיע אתמול לפנות בוקר בנאום בטלוויזיה, כי עד ה־1 ביולי יפונו 20,000 חיילים אמריקאיים נוספים מדרום־מזרח אסיה.

הנשיא חזר והצהיר פעם נוספת, כי ארה"ב איננה מתכוונת להפקיר את בנות־בריתה לתוקפנות קומוניסטית. „לא נרשה לעצמנו תבוסה ולא נאפשר לידידינו ליפול לידי הקומוניסטים" — אמר.

אופטימיים ביחס לקרבות

בהתייחסו לקרבות המתנהלים בשבועות האחרונים בדרום וייטנאם אמר הנשיא, כי מפקד הכוחות האמריקאיים בדרום־וייטנאם גנראל אייברהמס מעריך, שצפויים עוד מספר שבועות של קרבות קשים מאוד באזור, אולם אם תוסיף ארה"ב להושיט סיוע אווירי וימי לבנות בריתה בסייגון — ייכשלו מאמצי הקומוניסטים.

משחקי הליגה יושבתו מחר

מאת אליעזר מעוז

שופטי הכדורגל החליטו אתמול באורח סופי לא להופיע מחר במגרשי הכדורגל ברחבי הארץ. באסיפה הכללית של השופטים, שנערכה אתמול בבית הפרקלים בתל־אביב, החליטו השופטים פה אחד להשבית את משחקי הכדורגל מחר.

מזכיר הנהלת איגוד השופטים י. ראובני הודיע אתמול, כי שופט אשר יופיע לשפוט, ייענש בכל חומרת הדין, אפילו ישפוט במשחק ידידותי.

מטוס „מיראז'" אוסטרלי התרסק אתמול סמוך לציר דארווין. לאחר שצייר ההחבבה במגניה. הטייס — ניצל.

מקורות בירושלים:

רעיון ואלדהיים לכנס „ועידת לוזאן" חדשה — „ביצה שטרם נולדה"

מאת הגי אשד, סופר „דבר"

מקורות בירושלים הגדירו אמש כ„ביצה שטרם נולדה" את הרעיון, שהעלה מזכיר האו"ם ד"ר קורט ואלדהיים בשיחותיו עם שגריר ישראל באו"ם יוסף תקוע בנוגע לכינוס מהדורה חדשה של „ועידת לוזאן" ישראלית־ערבית.

הרעיון של ד"ר ואלדהיים מהותו בו, הוא לכנס בז'נבה או בלוזאן ועידה בינלאומית, כדי לדון בפתרונות אפשריים לבעיות המזרח־התיכון, אשר בה ישתתפו נציגי מצרים, ירדן, סוריה וישראל בראשותו של ואלדהיים.

המקורות בירושלים אמרו, שהרעיון הוזכר על־ידי ואלדהיים בצורה הילית, כהרהור לבהשבה, ולא כהצעה לפעולה, וכי גם במקרה הטוב ביותר מדובר על אפשרות שתוכל לצאת לפועל, כאמור, רק לעבור כמה חודשים. המקורות אמרו, כי ישראל איננה נדרשת לתגובה מיידית בחייבת ונראה כי ואלדהיים גילגל את הרעיון בצורתו היולית גם באוזני השגריר המצרי באו"ם וכי כדאי לשמוע גם את תגובת קאהיר על הרעיון.

המקורות אמרו, כי התגובה הישראלית תהיה תלויה במידה רבה בצורה המגובשת יותר של ההצעה. הדוגמה של „ועידת לוזאן" היא שלילית ביותר, כי בה פעלה ועדת־תיווך של נציגי שלוש מדינות, שכל אחד מהם דאג לאינטרסים של ארצו ואשר שימשה כחיץ בין ישראל למדינות ערב במקום להוביל להידברות ביניהן.

נראה גם, כי ועידה, בה ישתתפו כמה מדינות ערביות יחד, תפריע לגילוי פשרה מצד אחת מהן ותדחוף את כולן לעמדה קיצונית אחידה.

ההערכה הריאליסטית בירוש־

(המשך בעמוד 2, טור 6)

השרב יוקל

החזאי הודיע אמש, כי היום תחול הקלה בשרב בעקבות חדירת אוויר קר ולח יותר במשך היום.

מחר תחול ירידה נוספת בטמפרטורות ועלייה נוספת בלחות.

רוג'רס ייצא בשבוע הבא לאירופה

וואשינגטון, (א.פ.). — דובר משרד החוץ בוואשינגטון מסר אמש, כי שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס ייצא בשבוע הבא למערב אירופה לסידרת שיחות בשבע בירות.

דובר משרד החוץ רוברט מקקלוסקי אמר, כי רוג'רס מבקש „להבהיר את ההשקפות האמריקאיות בנושאים שיידונו בשיחות הפסגה שינהל הנשיא ניקסון במוסקוה". מקקלוסקי הדגיש, כי רוג'רס מבקש „להוכיח לבנות בריתה של ארה"ב במערב אירופה, עד כמה חשובה חזית מערבית מאוחדת, שעה שנשיא ארה"ב נפגש עם צמרת הקרמל".

סאדאת הגיע לשיחות במוסקוה

סידקי: השחרור - תוך שנה

מוסקוה, (א. פ., יו. פ., ע"ר וע"ץ). — נשיא מצרים אנואר סאדאת הגיע אתמול למוסקוה לסידרת שיחות עם מנהיגי הקרמל.

סאדאת הגיע למוסקוה בלווית שר החוץ מוראד גאלב ויועץ הנשיא לעניינים בטחון לאומי חאפז איסמאעיל. בשידור רדיו מוסקוה אמש נמסר, כי פמליית סאדאת כוללת גם את המפקד החדש של חיל־האוויר המצרי, גנראל חוסני מובארק. צאתו של מובאראק למוסקוה לא צויינה בהודעות הרשמיות שפורסמו בקאהיר ערב הביקור, ודומה שהשתתפותו במשלחת מסבירה את החפזון בהדחת מפקד חיל־האוויר הקודם גנראל בגדאדי.

המשלחת המצרית התקבלה בנמל התעופה של מוסקוה על־ידי ראש ממשלת ברה"מ אלכסיי קוסיגין, שר החוץ אנדריי גרומיקו וחבר ה„פוליטביורו" מיכאיל סוסלוב. כמו כן היה במקום מפקד חיל האוויר הסובייטי, מרשאל קוטאחוב. הנשיא פודגורני, שכללי הטקס מחייבים את נוכחותו בטקס קבלת־פנים משלחת זרה בראשות נשיא, לא היה בנמל התעופה.

לאחר שהתברר, כי מפקד חיל האוויר המצרי נמנה על פמליית סאדאת, נראה, כי בנוסף לנושאים המדיניים שיידונו בשיחות ערב ביקור הנשיא ניקסון בברה"מ, ידונו גם נושאי רכש אווירי. מקורות דיפלומטיים ערביים במוסקוה אף ציינו אתמול, כי הנשיא סאדאת יבקש ממארחיו משלוחים נוספים של מטוסים וטילים, בנוסף לתיאום עמדות מדיני.

זהו ביקורו השני של נשיא מצרים במוסקוה בשלושת החדשים האחרונים. בעקבות ביקורו האחרון בחודש פברואר פורסמה הודעה משותפת, בה צויין כי הסובייטים יספקו למצרים נשק הגנתי נוסף. עתה סבורים משקיפים, כי הנשיא המצרי יבקש גם נשק התקפה מברה"מ.

בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „פראבדה" כתב אתמול במאמר שעסק בביקורו של סאדאת, כי „ההתמודה האימפריאליסטית בחוגים ימניים בארה"ב מנסים לערער את היחסים בין ברה"מ למצרים הם מנצלים לצורך זה את המצב הצבאי המוקפא במזרח התיכון ומנסים לעורר אי־אמון של הערבים בכוחם הם". „פראבדה" גינה נסיונות אלה כ„חישובים בטלים, המסתכנים להשחית את המוראל של העם המצרי, ולבודד את מצרים ומדינות

(המשך בעמוד 2, טור 7)

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פ"ת ת"א—יפו המחלקה לתרבות ולנוער

הערב 8.15
לילות שבת בבית ברנר
1 במאי 1972

סימפוזיון על הנושא:
חינוך מבוגרים בתנועת הפועלים בעולם
בצלאל שחר — מנהל המרכז לתרבות ולחינוך
יהודה קרן
היו"ר — ברל פרימר
באמנות: מקהלת הפועלים בנצחונו של טוביה עובדיה
השחקנים: ליאה קניג וצבי שטולפר, „הבימה"

TIME - תוצרת דובק, הסיגריה המובחרת הצועדת בראש, הרחק לפני כל סיגריה אחרת

בית ציון

תכנית השבוע:

ביום ששי — 28.4.72
בשעה 9.45 בערב מפגש אמנים עם הצגת „מסע אל האור" מאת: אריה חן; בימוי: ראובן אריב. משתתפים: — אורה שריון ורולף בריך.

שבת — 29.4.72
בשעה 7.00 בערב — מועדון הסרט הטוב — 400 המלקות — בימוי טריפו.
בשעה 9.30 בערב „השטן ואשת האכר" — ערב שירי עם ובלדות בהשתתפות: מיכל טל, אבנר ברנהץ ודפי גרנות.

יום ראשון — 30.4.72
בשעה 4.00 אחה"צ — אולפן לריקודי עם.
בשעה 8.00 בערב — ירצה מר בנימין פישלר על „חדרך ממעשי כישוף עד למדע".
בשעה 8.30 בערב — מכון אדלר — מרכז ייעוץ להורים בנושא: אחי יהום.

יום שני — 1.5.72
בשעה 4.00 אחה"צ — סרט לילדים — אבוט וקוסטלו, הטוראים העליזים.

יום רביעי — 3.5.72
בשעה 4.00 אחה"צ — סרט לילדים — בנו של עלי בבא — מופע מס' 5 של „מזלות".
בשעה 8.30 בערב — ירצה ד"ר אליהו איילת, — נשיא החברה המזרחית הישראלית בנושא: ערביי הארצות השכנות והמהפכה של 1937. (בשיתוף החברה המזרחית הישראלית ומכון שילוח לחקר המזה"ת ואפריקה).

בשבת, 29.4.72 סיור ברגל לאתרים — בפרדס שכונת מונטפיורי. שעת היציאה 9.00 בבוקר מבית ליסין. החזרה בשעה 12.00.

המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות
המחלקה לתרבות ולנוער במועצת פועלי תל־אביב—יפו

לחמדה וישעיהו קן־תור
ביום מלאות 36 שנים לעליה על הקרקע במושב גן חיים
ברכות חמות לבריאות ואריכות ימים מכל המשפחה כולה
משפחות האחים הבנים הנכדים והנינה

...לני ביוב?
...לנים כללים לבנין?
...לני הריסה, חשמל, טיח,
...תוח, צבע, ריצוף, שלד.
...נסטלציה?

...א בקלות בדפי זהב
...זהב בביתך ובמשרדך

במלאות שנה לפטירתו של
חגי שלנו
נתייחד עם זכרו
ליד קברו בבית העלמין — קרית שאול
ביום ראשון, ט"ז באייר תשל"ב — 30.4.72
בשעה 2.00 אחה"צ.
לאחר האזכרה תתקיים הקדשת חורשה שניטעה לזכרו ביערות הקרן הקיימת לישראל במעלה החמישה ליד מוצב הדרה.
אוטובוס ייצא מביתנו, רח' בלוך 34, ת"א, בשעה 1.30
ההורים השכולים:
מרגלית ואברהם חן־ציון
אחיו: אודי
וכל בני המשפחה

במלאות שנתיים לפטירתו של בעלי וראש משפחתנו היקר
ר' דב וולפסון ז"ל
תתקיים אזכרה ועליה לקברו
ביום ראשון, ט"ז באייר תשל"ב, 30.4.72 בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין חוף הכרמל בחיפה.
אוטובוס מיוחד ייצא בשעה 3.15 מבית המשפחה, קרית־חיים, רח' ששת הימים (כ"ג) 30.
נפגשים בשער הצפוני ע"י בית הקבורה הצבאי.
המשפחה

טיולי בית ברנר
בצתלית עד נחשולים בחיק הטבע — (1.5). טיול ראשון לבורנגב (6.5) בהדרכת גבי ברקאי (ארכיאולוג). ליריחו וקומרן בנפה שלם (13.5) בהדרכת עדיה קלמי. לנטה־קסרנה — 4 ימים (18.5) (27.5); לאילת לשרם וראס־מוחמד ונקיקי המבוכים 4 ימים (18.5). בין עוייצרי בגליל המערבי (20.5) (1.5). סוסיא, אשתמוע וכרמל (27.5) בהדרכת גדעון. פרטים והרשמה בבית ברנר חדר 7 טל. 782211.

هكذا من الاصل

ספיר: שיבוש יחסי העבודה יגרום אינפלציה דוהרת

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

אם כתוצאה משיבוש יחסי העבודה נגיע לאינפלציה דוהרת יותר, ייפגעו בעיקר מקבלי השכר הנמוך במשק — הזהיר אתמול שר האוצר פנחס ספיר בכנס מרצים של מרכז ההסברה בהשיבו על שאלות.

ספיר אמר, כי בהסכם השכר בין התאחדות התעשיינים לבין ההסתדרות, אין הממשלה צד בהסכם. הצדדים רואים את ההסכם כהסכם טוב והוא חושב, שהצדדים יגיעו לידי הסכם. כי העלאת השכר מעבר להסכם מוכרח להביא לפגיעה במישורים אחרים, כמו המחירים.

ביחס להעלאת שערי הריבית על האשראי והמחלוקת עם שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב, אמר ספיר: „אנחנו יושבים על המדוכה בעניין זה. אין לי ספק שבאמצעי אחד לא נפתור את הבעיה של האינפלציה. הרבה פתרונות נתונים לנו. יש לי הרגשה, שהעלאת הריבית, כדי שתהיה פחות מסובסדת, גם כן נחוצה".

בקשר להנהגת מס ערך מוסף אמר שר האוצר, שההכרעה על הנהגת המס תתקבל בחודש אוגוסט. אנו מתלבטים בשאלה. אם העיתוי המתאים להנהגת המס הוא עכשיו. זה צעד מסובך ביותר גם מבחינה מקצועית. ספיר הבהיר, שאין לו רצון להתחיל בהפעלת המס אם יש הסיכוי שאחר כך יתברר שהוא לא יפעל, ומצב זה יהיה גרוע לקריקטורות ולפליטונים. לכן יש להפעיל את מס ערך מוסף כשעבודה ערוכים לו.

ספיר הדגיש, שהממשלה פועלת כדי להתגבר על המחסור בדיור לזוגות צעירים. רק השנה נבנים כ־17,000 דירות לזוגות צעירים.

שר האוצר יצא נגד הדיבורים ביחס לעלייה. הוא הטעים, שהעליה החדשה, שקליטת כל משפחה במבנה עולה 150,000 ל"י, מגדילה את הישוב היהודי, וככל שמספרנו גדל בארץ, אנו פותרים יתר בעיות. העולים יעזרו גם להגדיל את עוצמתנו הבטחונית והכלכלית.

בתשובה על שאלה אחרת אמר ספיר, ש„אינני חושב ואינני מצפה לה על דעתי להיות מועמד לתפקיד ראש הממשלה".

על מי הוא ממליץ? ספיר השיב: ש„דיה שמחה בשעתה". הוא איחל לראש הממשלה, שתאריך ימים ורציין, כי הבחירות הן רק בעוד 18 חודשים.

ראשי הסטודנטים בבאר־שבע דורשים מבן־אהרון להתפטר

מאת סופר „דבר" בנגב

יצחק בן־אהרון

באוניברסיטת הנגב הופיעה אתמול הוצאה מיוחדת של עתון הסטודנטים „בריבוע", המוקדשת להופעתו של מזכיר ההסתדרות י. בן־אהרון בפני הסטודנטים במקום, שלשום בערב.

בעתון מייצגים נציגי הסטודנטים לבן־אהרון „להסיק את המסקנות ולהתפטר". בפרסום זה גם הופיעה כתבה מצולמת של סוכנות עתיים. כן מובעת בפרסום התמרמרות על הודעת דובר ההסתדרות, שבה תוארו המפריעים באסיפת בן־אהרון כ„בריונים".

התמרמרות על הפרסום

בחוגי הסטודנטים הובעה אתמול גם התמרמרות, על שאחים מחבריהם לא נהגו כלפי מזכיר ההסתדרות ביחס הראוי לאורח שהוזמן להופיע בפניהם. סטודנטים אחדים אמרו, שיניבו על „ההוצאה המיוחדת", בטענה שהיא הוצאה מכספי המסים הנגבים אוטומטית מכל סטודנט הנרשם לאוניברסיטה.

יתכן שפרידמן יתבקש להתפטר

(המשך מעמוד 1)

המלצות של הרוב בדו"ח זה תוביש משאלה, שהממשלה תמצא את סמכויותיה לגבי המסקנות המתחייבות מן הממצאים של כל חברי ועדת ויתקון.

בדיון הער השתתפו, בין השאר, גם מזכיר ההסתדרות, יצחק בן אהרון, השר ישראל גלילי. י. בן אהרון עמד בדבריו במיוחד על ההשלכות החברתיות והציבוריות אם ממשלת ישראל לא תסיק את המסקנות הראויות, המשקפות את הקריטריונים הנכונים לגבי המינהל הציבורי, אורחותיו ומנהליו.

השר גלילי, אמר בסיום הדיון, בין השאר: מאחר שייערך דיון במליאת הממשלה על דו"ח ויתקון אין בדעתו לפרש את עמדתו בנידון. עוד בטרם תום הדיון במעמד זה יכולים חברי המזכירות להיות בטוחים כי הממשלה איננה אדישה למשמעויות החברתיות והציבוריות הכרוכות בנושא. השר הוסיף, שהוא משוכנע, כי הממשלה ודאי תסכם את הדיון בעניין דו"ח ויתקון תוך כיבוד הסמכויות, המוגדרות של ועדת החקירה — שמונתה על ידי נשיא בית הדין העליון — ובהתאם לקריטריונים הבהירים הציבוריים המקובלים עליה.

מזכירות הקבה"ם הסמיכה את נחום טוריג להעביר לידי ראש הממשלה, גולדה מאיר, את סיכומי הדיון.

קול: לחייב את פרידמן להתפטר

בתשובה לשאילתה של יצחק ארצי, אמר השר משה קול בישיבת ההנהלה של המפלגה הליברלית העצמאית, כי הוא מכבד מאד את חברי ועדת ויתקון וכן רוחש הוא אימון מלא בשיקוליהם ובהעדר משוא הפנים שלהם. השופט ויתקון אשר עמד בראש הוועדה נימנה עם השופטים החשובים והמחוננים בישראל.

השר קול הדגיש, כי הוא קרא בעיון רב את דו"ח ועדת ויתקון ולכן משתומם הוא, שנוכח תיאור הפגמים והמחדלים של מנהל „נתיבי נפט" הגיע הרוב של הוועדה למסקנה, שאינה תואמת כלל את הממצאים החמורים.

לדעת השר קול המסקנה הברורה המוחלטת המשתמעת מתוכן הדו"ח היא לחייב את מרדכי פרידמן לנטוש את ניהול החברה והיה אם יסרב לעשות זאת, יש לפטרו ללא שהות.

שר התיירות סבור, כי אין לפסול את הדו"ח של ועדת ויתקון אלא למצות את המסקנות הנכונות מתוכן דו"ח זה בהתאם לנורמות הציבוריות. המסורות העיסקיות הנהוגות בישראל. השר ציין, כי, לדעתו, על הממשלה להגיע למסקנות הנ"ל ולפעול למימושן הלכה למעשה.

צדוק: פער בין הממצאים והמסקנות

לדעתי יש פער בין חומרת העובדות, אותן מצאה ועדת ויתקון, לבין קולת המסקנות, שהיא הסיקה מהן. לדעתי, יש להסיק מסקנות הרבה יותר חמורות — אמר אתמול ח"כ חיים צדוק, יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, בהרצאתו על מסקנות דו"ח ויתקון בפני קהל סטודנטים באוניברסיטת בר־אילן.

הדובר ציין, כי יש הבדל יסודי בין חקירת הממצאים העובדתיים, דבר שהוא תחומה המובהק של ועדת חקירה, לבין המסקנות הנובעות ממימצאים אלה בתחום הציבורי, החברתי והמוסרי. ח"כ צדוק הסביר, שועדת חקירה, שנתמנתה על פי החוק, מוסמכת לקבוע את העובדות אולם היא רק ממליצה על מסקנות, שהן פרי שיפוט יוצא מעובדות אלה. „איננו חייבים לקבל את המסקנות, ומותר לנו להסיק מסקנות משלנו על סמך העובדות שהוועדה קבעה" — אמר.

על הממשלה, לדעת ח"כ צדוק, להשתמש בסמכותה ולדון במימצאי ועדת ויתקון, ולהסיק מסקנות משלה.

ח"כ צדוק הוסיף כי, לדעתו, נעשה עוול לד"ר צבי דינשטיין, סגן שר האוצר. לאחר הגשת הדו"ח מזכירים אותו בנשימה אחת עם מרדכי פרידמן, מנכ"ל „נתיבי נפט". לגבי דינשטיין קבעה הועדה דברים שהם אולי בגדר משגה מנהלי, אך לא נאמר שום דבר שיש בו דופי מבחינה ציבורית מוסרית, אמר ח"כ צדוק.

אחד מחברי מזכירות מפלגת העבודה, פנה במכתב אל מזכיר המפלגה, בו הוא מבקש כי אחד ממוסדות המפלגה המרכזיים, יקיים דיון במסקנות ועדת ויתקון והשלכותיהן על חברי המפלגה המעורבים בנושא.

ועדת הכספים תדון

כל החומר הסודי שהוגש לממשלה יחד עם דו"ח ויתקון הועבר לועדת הכספים של הכנסת וכל חברי הוועדה יוכלו לעיין בו — הודיע אתמול יו"ר ועדת הכספים, ח"כ ישראל קרגמן, בישיבת הועדה. כן הודיע יו"ר הוועדה, שהועדה תדון בהצעות לסדר היום בעניין „נתיבי נפט", שהועברו אליה ע"י מליאת הכנסת, בישיבה הקרובה של הוועדה אליה יוזמן מבקר המדינה.

זורע יתמנה ראש מינהל מקרקעי ישראל

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

אלוף (מ.) מאיר זורע יתמנה בקרוב ראש מינהל מקרקעי ישראל. זורע הוא חבר קיבוץ מעגן־מיכאל, ששימש באחרונה חבר „ועדת ויתקון" והיה בדעת מיעוט, שיש „לפטר את מ. פרידמן, מנכ"ל „נתיבי נפט".

שר החקלאות חיים גבתי, שהשיב אתמול לשאלות כתבים, אמר, כי אכן זורע הוא מועמד לראש המינהל והוא מקווה, כי הממשלה תאשר בקרוב את המינוי. בתשובה לשאלה שניה אם עומד סגן ראש המינהל ראובן אלוני להתפטר מתפקידו אמר גבתי, כי הדבר לא ידוע לו ועדיין לא דנו על כך בשום פורום.

מיקוניס נבחר מזכ"ל מק"י

המושב הראשון של הוועד המרכזי של מק"י בחר בלשכה מדינית של 11 חברים: אלטי ברל, דרוקמן אליהו, הנברמן יהודה, וילנסקה אסתר, זילבר יעקב, טובין מנחם, טיטלבאום ראול, ליבסקו שמואל, מיקוניס שמואל, גוינברג יצחק ואבן יאיר. כן נבחרו ועדה מרכזית של שבעה חברים.

שמואל מיקוניס נבחר למזכיר הכללי של המפלגה. טיטלבאום ראול — ליו"ר הוועד המרכזי ויאיר צבן — למזכיר הוועד המרכזי.

טקס הקמת קתדרה למשפט קונסטיטוציוני על שם ד"ר פנחס רוזן, שר המשפטים הראשון בישראל, נערך אמש בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל־אביב.

בראנדט ניצח בשני קולות

בון (א. ס. י. פ., עיר הנ"ת). — על חודם של שני קולות נכשלה אתמול בבונדסטאג הצעת אי האמון שהגישה מפלגת האופוזיציה הנוצרית־דמוקראטית בממשלתו של הקאנצלר בראנדט. 247 צירים הצביעו בעד הצעת אי־האמון — שני קולות פחות מן הרוב המוחלט, הדרוש להפלת הממשלה.

למפלגת האופוזיציה 246 מושבים בבונדסטאג והיא היתה זקוקה איפוא לקולותיהם של שלושה מחברי מפלגות הקואליציה כדי להשיג רוב מוחלט. מאחר שרווחו בימים האחרונים שמועות אודות אפשרות „בגידה" של אחדים מצירי מפלגות הקואליציה במהלך ההצבעה, החליטה הנהלת הקואליציה כי כל הצירים של מפלגות הקואליציה יימנעו מהצבעה. בכך, ניתן היה לזהות את צירי המפלגות הסוציאל־דמוקראטית והליבראלית (מפלגות הקואליציה) שהצביעו בעד הצעת האופוזיציה.

בעקבות הדיון בבית התחתון הגרמני וכשלון הצעת אי האמון נפוצו אמש הערכות בדבר אפשרות של עריכת בחירות כלליות מוקדמות במערב גרמניה, שמועות אלה התחזקו בעקבות התייעצות מיוחדת שקיימו אמש ראשי שלוש המפלגות בפרלמנט. משקיפים סבורים, כי עתה עלולה להחריף עד מאוד ההצבעות בכל נושא שיועמד להצבעה בבית התחתון.

מנהיג האופוזיציה הנוצרית דמוקראטית ד"ר ריינר בארצל אמר בתום ההצבעה: „היה זה רק קרב אחד והוא מסמל את תחילת המבצר כה".

במאון ממשלת ברה"מ „איזבסטיה" בישר אמש בנימה של נצחון על תוצאות ההצבעה בבון. „איזבסטיה" טען, כי כשלון הצעת אי האמון משמש ראיה ל„נכונותה ולערכה האמיתי" של מדיניות בראנדט.

מאסקי פורש מהמוקדמות; ממשיך במירוץ

ואשינגטון. (עיר דיופ"ע). — הסנאטור אדמונד מאסקי שנחשב בעבר כמועמד הראשי למינוי הדמוקראטי לנשיאות, הודיע אתמול כי הוא פורש מהשתתפות פעילה בבחירות המוקדמות, אך אינו נוטש לחלוטין את המירוץ.

הסנטור הודיע על פרישתו בעקבות שתי תבוסות בבחירות מוקדמות ביום ג'.

מאסקי אמר, כי אין בידו הכסף הדרוש כדי להמשיך במערכת הבחירות המוקדמות. מצבו הפיננסי החמיר מאד מאז החלה סדרת הבחירות המוקדמות ב־7 במארס בניו־המפשייר.

עם זאת הדגיש, כי אין הוא מסיר את מועמדותו והוא מקדם בברכה מאמצים שנעשו למענו במערכת בחירות מקדמות במדינות קטנות, ובמדינות הבוחרות את נציגיהן לועידת המינוי הדמוקרטית שלא באמצעות בחירות.

הסרט הסובייטי „המלך ליר", בבימוי של גריגורי קוזינצב, זכה שלשום בפרס הראשון בפסטיבל הסרטים הבין לאומי בטהראן, כסרט העלילה הטוב ביותר.

ישבה המחלוקת עם האחיות

מאת שמעון פינס, סופר „דבר"

במסקנות ועדת דיסלבי, העומדת להתפרסם בימים הקרובים, בקשר לתביעותיו הכספיות של איגוד הפיזיותרפיסטים, כדי לספק את כל הנוגעים בדבר, ויש פתרון לדברי השביתות במחלוקת עם הפיזיותרפיסטים והסתדרות האחיות.

בראשית השבוע הבא צפויה להתכנס ישיבת מזכירות הסתדרות האחיות והאחים כדי לדון בנקיטת אמצעים, לאחר שהודעה דיסלבי במסקנותיה הקודמות, לגבי תביעות הפיזיותרפיסטים, החליטה על מתן תוספת בקשר עם השכלתם של הפיזיותרפיסטים. הסתדרות האחיות עירערה על כך, בטענה, שלגבי ענין השכלה יכולה לקבוע רק ועדה רפואית מקצועית.

נראה שגם מסקנות אלה של ועדת דיסלבי ייפסקו הפעולות של הסתדרות האחיות והאחים בקשר לתביעתן.

אין מצפים לשינוי ביחסה המהותי של צרפת לישראל

מאת סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ אבא אבן עמד אתמול על הדרכים האפשריות לקידום יחסי ישראל־צרפת בפגישתו עם לואי זוקם, נציג ממשלת צרפת לחגיגות „בית צרפת" בישראל. זוקם הבטיח לאבן למסור למנהיגי צרפת תמונה ברורה על עמדת ישראל בכל הנושאים העומדים על הפרק.

בינתיים נודע, כי בירושלים אין מצפים לשינוי ביחסה המהותי של צרפת לישראל, אלא לכל היותר לשינוי קל בסגנון היחסים. נראה שממשלת צרפת מעוניינת בשיפור הסגנון, משום שדעת־הקהל בצרפת תומכת בישראל יותר מאשר בערבים והמדיניות האנטי־ישראלית והפרו־ערבית של הממשלה אינה מתקבלת באהדה, פרט לשמאל הקיצוני והימין הקיצוני. מסיבה זאת סרבים דוברי ממשלת צרפת, שמדיניות הממשלה איננה אנטי־ישראלית.

בינתיים נודע, כי צרפת ממשיכה במאמציה לגבש עמדה אירופית אחידה לגבי הסכסוך המזרח־תיכוני, עתה של שש המדינות ובעתיד הקרוב של עשר המדינות, שיהיו כלולות בשוק האירופי המשותף. לאחר שפגישות נציגי ארבע המעצמות בניו־יורק ירדו מן הפרק, רוצים הצרפתים ליצור את „מועדון העשר". כחלק ממגמה זאת חותרת צרפת לכך, שהמזכירות המדינית של השוק המשותף תהיה בפאריס. אבל מדינות אחרות מתנגדות לכך וההכרעה תיפול ב„ועידת הפיסגה" של השוק המשותף, שתתקיים בסתיו.

חנויות מצריות למוצרי מותרות נצטוו להתחסל

מאת ישעק מורים, סופר „דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל„דבר"). — 400 חנויות במצרים, המוכרות „מוצרי מותרות" הצטוו לחסל את המלאי שלהם ולסגור את עסקיהם עד ה־1 במאי — מסר אתמול כתב „לה מונד" הפאריסי מקאהיר.

כתב העתון מסר, כי באחרונה הופצה בקרב בעלי החנויות הללו הוראה חתומה על ידי שר המסחר ד"ר פואד מורסי, ובה הוסבר לסוחרים כי בשל המצב הכספי החמור יש לוותר על מכירת סיגריות מתוצרת חו"ל, סיגרים, מוצרי קוסמטיקה מסולים, רשמי קול, מוצרי ביגוד מבוהרים ועוד. סגירת 400 החנויות קשורה בצעדים שנבקטו בעקבות הצהרתו של ראש ממשלת מצרים עזיז סידקי בחודש ינואר, לפיה צפויה למצרים תקופה של „הידוק חגורה" כלכלי.

מוצרי מותרות מיובאים יימכרו מעתה רק בנמלי התעופה ובנמלים של מצרים ושיעור המכס עליהם יהיה — 50 אחוזים.

מפעל התעשיה האווירית בגולן יופעל עד יולי

מאת סופר „דבר" לענייני חקלאות

המפעל החדש של התעשיה האווירית במרכז בני־יהודה (סקופיה) ברמת־הגולן יחל בייצור בעוד בחודשיים וכבר מובטחת לו עבודה ל־3—4 השנים הקרובות — נמסר לשר החקלאות ח. גבתי, בסיור שערך אתמול בישובי רמת־הגולן.

מנהל המפעל מסר, כי המפעל יתחיל עם 60 עובדים, יגדל בהדרגה עד 100 ואח"כ שוב יגדל מספרו ויגיע ל־200 עובדים.

למפעל יש כבר חוזים עם מערכת הבטחון על הספקת מוצריו בסכום של בחמישה מיליונים ל"י.

בתשובה לשאלה אמר מנהל המפעל, כי לא יהיו לו בעיות מחסור בעובדים, אם אפשר יהיה למסור להם במקום דירות מתאימות, כי יש יותר מדי מועמדים המוכנים לעזוב דירות מרווחות בת"א וסביבתה ולהתיישב כאן.

שר החקלאות סייר במקום וכן במרכז בני יהודה. שם מוקמים הבתים בשביל עובדי המפעל. כן נמסר לשר כי המפעל הוא כיום שותפות בין התעשיה האווירית והתנועה הציונית. אולם כעבור שנים מספר תהיה נכונות למסור אותו לעובדים, כשיתארגנו כאגודה שיתופית לתעשיה.

ראש עירית פאריס — אורח עירית ת"א

ראש עירית פאריס דאן שריו ורעייתו ופמלייתו היו אתמול אורחי עירית תל־אביב־יפו ונתקבלו ע"י ראש עת"א־יפו י. רבינוביץ בלשכתו.

בהשיבו לדברי ברכת ראש עת"א אמר ראש עירית פאריס, כי תוך הקשיים הקיימים, הוא חש בידידות עמוקה כלפי העם הצרפתי בכל אשר הוא פונה בארץ.

אוצרות תות אנך אמון, המוצגים עתה בלונדון, יועברו לברה"מ — מסר אתמול „אל אהראם" הקאהירי.

מת נקרומה

דאקה. (ע"ת וצ"ד). — מי שהיה נשיא גאנה ד"ר קוואמה נקרומה, מת אתמול בקונאקרי. נשיא גיניאה סקו טורה, הודיע על מותו, בשידור מתחנת רדיו קונאקרי.

אנקרומה חי מאז הדחתו, בפברואר 1966 בגלות בגיניאה.

הוא עמד בראש תנועת השחרור של המושבה הבריטית חוף הזהב ובשנת 1957 הקים את עצמאותה של גאנה.

מאז נובמבר 1971 היה אנקרומה בטיפול רפואי בקונאקרי ונמסר כי חלה במחלה אנושה.

רעיון ואלדהיים

(המשך מעמוד 1)

ליה היא, שכל התקדמות בכיוון לקראת פתרון מדיני תיתכן רק בהידברות ישירה בין ישראל לבין כל אחת ממדינות ערב וכי כל עוד לא תיפול ההכרעה על הידברות כזאת באחת ממדינות ערב לא תצמח כל תועלת מהליכי תיווך אלה או אחרים.

יוה"ח: ירדן יכולה להיות ראשונה

בהקשר זה נודע בירושלים, כי בשיחות האחרונות בין שרי החוץ של ישראל וארה"ב אמר ויליאם רוג'רס לאבא אבן, כי ההערכה המגובשת בוואשינגטון היא, כי ירדן יכולה להיות ראשונה להסכם־שלום עם ישראל ואין כל הכרח, כי המצרים יהיו ראשונים בכך. גירסה אחרת כל אותה עבדה השמיע גם שר החוץ הבריטי סר אלק דאגלס יום, כאשר ביקר בישראל. הוא אמר אז, כי המלך חוסיין מעוניין ומסוגל להיות הראשון לחתום על הסכם־שלום עם ישראל. רוג'רס השמיע גירסה כי זוגה יותר, לפיה אין הכרח כי מצרים תהיה ראשונה, כאמור, אבל אין פירוש הדבר כי הסכם מוקדם בין ישראל לירדן הוא בגדר אפשרות ראלית לזמן הקרוב.

נודע גם, כי בשיחה הנ"ל אבן אמר לרוג'רס, כי הנשיא ניקסון העריך בהמלך חוסיין בצורה חיובית ביותר. וכי ההלכה בממשל האמריקאי נחושה לסייע לירדן להיות חזקה וכי רצוי שגם ישראל לא תראה בעין רעה את חיזוקו של המלך, כל עוד אין בכך סיפוק לאספירציות פלשתינאיות כהוגן, אשר „תכנית הפדרציה" של חוסיין היא דגם אפשרי לה.

האמריקאים חוששים מסיום שליחות יארינג

בינתיים נודע, כי גם בברית ארה"ב בניו־יורק וגם בוואשינגטון מורגשת דאגה לגבי גורל שליחות יארינג. אבל איש אינו יודע מתי להביאה מן המבוי הסתום, בו היא תקועה. בהקשר זה נודע, כי רוג'רס אמר לאבן בשיחתם האחרונה, שארה"ב אינה מעוניינת בסיום שליחות יארינג וכי טוב שהוא הוסיף להיבדק בצורה כלשהי, כי לא ברור מה יכול או"ם לעשות, אם תיפסק השליחות בלא כלום. יתכן שדאגה אמריקאית זאת, שגם ואלדהיים שותף לה, היא הרקע לרעיון החדש שהוא העלה.

השגריר הרומני: „לא מתווך"

גם היוזמה הרומנית משתלבת באווירה הכללית של חיפוש אפיקים נוספים להמשך המגעים הדיפלומטיים לגבי הסכסוך הישראלי־ערבי.

כפי שנודע, אמר שגריר רומניה בארה"ב, קורניליו בוגדן, לסגן שר החוץ האמריקאי ג'וזף סיסקו בפגישתם בוואשינגטון, כי רומניה איננה מתכוונת לשמש מתווכת בין ישראל למצרים, וכי לא לכך מכוונת ההזמנה לביקורה של ראש הממשלה גולדה מאיר בבוקארשט.

השגריר הרומני הקנה להזמנה פירוש מצומצם בהקשר של היחסים הדו־צדדיים בין רומניה לישראל. גם השגריר הרומני באו"ם, בשיחתו עם מזכיר או"ם ד"ר קורט ואלדהיים שלשום, ניסה לצמצם את משמעות היוזמה הרומנית.

בידיעות אלה וכן גם מגילויים של הנשיא סאדאת על שיחתו עם נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו מתקבלת התמונה, שהרומנים ינסו להבהיר לעצמם את עמדות ישראל ומצרים בכל נושאי הסכסוך ביניהן ואולי גם יציעו הגדרות משלהם לעמדות אלה ויעבירון אחר כך מצד לצד. אבל לא יציעו תוכניות או פתרונות משלהם.

סאדאת

(המשך מעמוד 1)

ערביה אחרת מידידתן הגדולה — ברה"מ".

סופר „דבר" לענייני ערב כיום מודיע:

שעה, שהנשיא סאדאת הגיע בראש משלחת מצומצמת למוסקבה, חזר ראש ממשלתו עזיז סידקי על ההבטחה שכל השטחים שנכבשו ב־1967 „ישוחררו" בתוך שנה אחת.

בנאום בדמנהור אמר סידקי: „סאדאת מקיים כל מה שהוא מבטיח ובחג הולדת הנביא מוחמד בשנה הבאה נחוג את שיחרור האדמות".

הרמטכ"ל הסורי גנראל מוסטפא טלאס גם הוא אימץ לעצמו את ההבטחה שנתן סאדאת בין מוחמד לבין עצמו והצהיר בנאום בדמשק: „נילחם עד מוות לגירוש היהודים מהגולן, מירושלים ומסיני, כפי שהנביא גירשם מחייבר".

לעומת זה נתן מו־הפוליטי הסעודי האמיר פהד עצה גלויה למתינות. בראיון ל„אל־גרידה" הכוויתי אמר פהד, כי יש להימנע מ„החלטות פטפטניות" ו„צעדים נמהרים" וקרא לשים הגב על „הבנות מקיפות".

ירדן צופה „הפתעות"

רבת עמון, (צ"ד). — שר החוץ הירדני עבדאללה סלאח אמר אתמול, כי הוא צופה ל„הפתעות לביה" בפגישת הפיסגה במוסקבה לגבי המזרח התיכון והדגיש, כי הפיסגה עלולה להביא להסכם „כי אינו הולם את האינטרסים הערביים".

סלאח רואה את ביקורה של ראש הממשלה גולדה מאיר בבריטניה „חלק של המאבק המדיני נגד העניין הערבי" וציין, כי אין זה במקרה שהביקור ייערך ימים אחדים לפני פגישת הפיסגה במוסקבה.

מה אומרים!

הדרשה

וביום השנה להולדת מוחמד נשא סאדאת, נשיא מצרים, מעין דרשה באזני מאות מתפללים במסגד הוסייני בקהיר. שם אמר, בין השאר, את הדברים הבאים:

תוך שנה, כעת חיה,
יתעלה ויתהלל הכבוד הערבי ויקום לתחיה!
אנו נשחרר את האדמות ונמגר את השחצנות
היהודים ישובו להיות עם השיפלות והמסכנות!

לא אנהל אתם משא ומתן, אמר,
כי נובלים המה ואנשי מרמה.
גם הנביא עצמו בראשית המאה השביעית לספירה
נכשל במו"מ עם היהודים, אנשי אל־מדינה,
שהתחברו אל אויביו והרשו עליו רע.
לכן גרשם מוחמד מחצי האי ערב.
זה הדבר היפה ביותר שעשה הנביא בחייו.

ואחר כך הוסיף ואמר נשיא מצרים:
לכן למדו מן הנביא את מופת הסבלנות והשתיקה
כי גם הוא סבל עינויים רבים תקופה ארוכה
עד אשר גבר על אויביו בידו החזקה.

את אשר הבטחתי, המשיך, קיימתי, אות באות,
לכן האמינו בי וזכרו את המלים הבאות:
תוך שנה נכה את ישראל ועיניכם רואות.
כן, בעוד שנה תהיה ידנו על העליונה.
אין זה ענין של נשק כי אם ענין של אמונה.
אללה עמנו והצדק עמנו ויש לנו סבלנות.
אנחנו שליחי מוחמד
והם בני עם השקר והבגידה והשיפלות והמסכנות.

לא ירחק היום ונשחרר את ירושלים!
דם רב יישפך!
אך היהודים ישלמו הפעם כפל כפליים!
את הדברים האלה אמר השבוע נשיא מצרים.

*

את הדברים היפים האלה אמר נשיא מצרים
ואני קראתי את דבריו פעם ופעמיים
ואחר כך עלה בי הרהור מוזר:
מה היה קורה, לא עלינו, אילו אמר דברים כאלה
גניזה, זלמן שזר??

איזו תגובה היתה מתעוררת בעולם?
כיצד היו קמים טובי האנושות מקטנם ועד גדולם
מקצות מזרח עד פאתי מערב
אילו דיבר כך נשיאנו בעמי ערב?

אך כאשר סאדאת,
הסוכן הנאצי בימי מלחמת העולם,
אומר מלים כאלה באזני כולם,
מושכים בכתפיהם הצדיקים והמתקדמים
עם הצבועים ועם הנבלים
ואומרים, כי אין לייחס חשיבות לדבר,
כי אלה הן רק מלים מלים מלים...

וכאשר אתה משיב,
כי מלים כאלה הן רעל והן חרב,
הם משיבים: לך...
ולי מה הוא יכול לעשות?
תן לו לדבר!
זו תצרוכת פנימית,
אין לו ברירה אחרת...

נכון, זה לא יפה וזה לא טוב,
אך יש להבין לנפשו ולהתחשב במצוקתו.

ויש הגורסים, כי אמר את דבריו המתלהמים
בהיותו נתון להשפעת סמים...
לכן לא כדאי לראותם ברצינות יתירה,
כי לפנינו נמר של מלים
שאינו עושה שום רע.
כך אומרים אנשים נבונים
מזרחים ומערבים.

*

ויש הטוענים: ישראל אשמה!
אילו פינינו את כל השטחים
לא היה סאדאת מבטיח מלחמה
אלא היה נואם על שירים ופרחים
והיה מפזר חיוכים על חיוכים...

*

כך אומרים אנשים בהבנה ובאהבה.
בעוד יורשו של מוחמד טס למוסקבה
לבקש אישור ל„ג'יהד" הבא...

ח—ג'

הרמטכ"ל

(המשך מעמוד 1)

ביתרון אסטרטגי ולהחזירנו לגבולות 1967, אך לא להגיע לשלום־אמת. ההצהרה האחרונה של סאדאת נועדה להזהיר אותנו, שעדיין לא חלה תמורה מהותית ומחשבתית אצל הערבים, שאינם רוצים עדיין בדו־קיום של שלום אתנו.

מצרים מתעצמת גם בנשק מערבי

על הנשק המערבי המגיע למצרים אמר הרמטכ"ל, כי מצרים מתעצמת גם בנשק מערבי. המלל מטוסי „מיראז'" צרפתיים, הניתנים, לכאורה ללוב ומוצאים את דרכם למצרים. „ידענו על כך כבר הרבה זמן" — אמר הרמטכ"ל — „התרענו והזהרנו. אך עכשיו בא סאדאת ואישר את הדברים. הטייסים הלובים המתאמנים בצרפת, אינם אלא טייסים מצריים עם דרכונים לוביים".

„כרגע, יש בכוחנו לעמוד בקיום יחסי הכוחות, לנוכח הנשק המזרחי והמערבי הזורם למצרים. אך זו הגבורה המחייבת מרוץ מוגבר מצידנו. יש להצטער על משוא־הפנים של צרפת והאמבארגו שהטילה נגדנו, מבלי שהוטל אמבארגו על הצד השני".

השמצות אמין — הפרות שחור

אשר להאשמות גנראל אמין על התנהלות צבאית שלנו באוגנדה אמר הרמטכ"ל, כי כל ההשמצות הפרועות שהושמעו לאחרונה נגדנו הן הפרות שחור גמור, ובאות לכסות על התפנית שעשה שליט אוגנדה, כדי להתקשר עם מדינות ערב.

„המשלחת הישראלית באוגנדה, שפעלה שם לפי בקשת הנשיא המכהן והנשיא הקודם, עשתה עבודה טובה. גם לפי עדותו של גנרל אמין עצמו, בביקוריו התכופים בארץ, אנשינו עסקו רק באימונים ולא היה כל אינטרס מלבד הסיוע לאוגנדה בבקשתה.

ועדה מטפלת בשיקום הבדואים בפיתחת רפיח

בקשר לפיתחת רפיח אמר אלוף אלעזר, שצה"ל לא הגיע במסקנות המשמעותיות. לאחר שזה, מונתה ועדה נוספת, אינה ועדת חקירה, כדי להתוות תכניות לשיקום הבדואים בפיתחת רפיח. הוועדה כבר הגישה מסקנותיה והחלק נמצא בדיון. והרמטכ"ל הדגיש, כי ללמוד ממה שקרה, וכי שיקרה שוב.

לשאלה, אם האלוף אריק הגיע כמוסים לברזיל, ענה הרמטכ"ל שהוא משוכנע ששרון לא הגיע לשום מטרה בנשק ישראלי. האלוף שהה עתה בשליחות הכבוד הארחות בברזיל.

לשאלה מה נעשה נגד גז בצה"ל, לאור הרזיה בבקר המ... ענה הרמטכ"ל, כי קיימת תת של בגבה, אך הן תופעות וצה"ל יטפל בעניין ...

רב־אלוף אלעזר אמר, ... דר התוש המספר ביקורים תושבי צבא בישראל ללא ... נו. לדעתו, זה נוהל פסול המקל על הביקורים בישראל ... לישראל כי שאינו רצוי ...

ליגורן בנצמן חזר אתמול ביתו — כשלושה שבועות שלקה בהתקף לב בהולנד ...

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי חיפה

ה־1 במאי 1972

ביום ראשון, 30.4.72, בשעה 6.45 בערב ברחבת בית הפועלים
טכס הנפת הדגלים ופתיחת החג

תערוכת ציורי ילדים בנושא: „הורי בעבודה" מוצגת ב„ביתנו" רח' ירושלים 29
החל מ־29.4.72 — 6.5.72
פתוחה בשעות: 4 — 8 אחה"צ

ביום ראשון, 30.4.72, בשעה 8 בערב באולם „בית העם", קרית חיים
כנס חגיגי
של ועדי פועלים ועובדים
בהשתתפות: שר העבודה יוסף אלמוגי
דברי פתיחה: מזכיר מפ"ח אליעזר מולק
תכנית אמנותית — מקהלות ולהקות מפ"ח, אמנים עולים.

ביום ראשון, 30.4.72, בשעה 3.30 בערב באולם „אורה"
עצרת הנוער העובד והלומד
הכניסה לפי הזמנות.
ביום שני, 1.5.72, שעה 7.30 בערב מפגש רעים — לפעילי הנוער־העובד והלומד, בחורשות הכרמל.

סיורים מודרכים ופיקניקים למקומות העבודה: בסוח לאומי, פניציה, אתא, סולתם, צרכן, עובדי צה"ל, יצחי סו"ב, המגנר, בלרבנד, אגודת פועלי מתכת, מבטחים, צים — פנסיונרים, נשר, צרכנית ק"ח, עובדי מ.מ. כפר חסידים, עובדי מ.מ. קרית מוצקין, מיכלי פניציה, בנק לאומי, נמל חיפה, פועלי חרות, עולים חדשים קרית ים.

בסניפים ובשכונות מפגשים ומסיבות חג:
יום שישי, 28.4.72
הר הכרמל ב־7.30 ב„אורנים", בקרית אתא ב־7 בערב במועדון הנוער העובד, בטירת הכרמל ב־8 בערב בבית ההסתדרות,
בתל חנן ב־8 בערב בבית ההסתדרות, בקרית אתא ב־8.30 ב„מועדי", בקרית שפרינצק ב־9 בערב באולם קולנוע „נוף",
בנוה שאנן ב־9.15 בערב באולם קולנוע „עממי".
שבת, 29.4.72
בנוה שאנן ב־11 לפנה"צ בבית הפועלים, בקרית אליעזר ב־11 לפנה"צ בבית ההסתדרות, בקרית מוצקין ב־11 לפנה"צ בבית תרבות, בקרית אתא ב־11 לפנה"צ ב„מועדי".
ביום שלישי, 2.5.72
בקרית מוצקין ב־4.30 אחה"צ ב„ביתנו" — הצגת תיאטרון סדנא לילדים.

ב„ביתנו" ביום א', 7.5.72, שעה 8.00 בערב
סימפוזיון בנושא:
„תנועת העבודה במבחן החברה הישראלית"
מנחה: אברהם וולפנזון
משתתפים: י. גוטהלף, ד"ר צ. בטשא, ד. בר ניר

ב־29.4.72 בקרית מוצקין ב„ביתנו" בשעה 7 בערב
בשתוף המועצה המקומית
מסיבת חג משותפת לעולים וותיקים
בהשתתפות: שר העבודה יוסף אלמוגי
ראש המועצה המקומית משה גושן

ביום ג', 2.5.72, בשעה 3 אחה"צ בבית הנוער העובד חידון ארצי
ידע התנועה וההסתדרות
לנוער העובד והלומד
יו"ר צוות השופטים
הח' אליעזר מולק — מזכיר מפ"ח

ביה"ס לפעילים — „בית עשת" — סמינר לחברי מועצות יצור, לרכזות א.א. עובדות — דור המשך, לועדי פועלים — מתכת, ימי עיון — לעובדי קק"ל, חברות נפט, לכתות י"ב, קבוצות הכשרה מקצועית, לפעילי תרבות (סקטור ערבי), מפגשים — החוג ליחסי עבודה, מדריכי בי"ס טכני, החוג לקואופרציה וכלכלה.

ב„ביתנו" ביום ד', 3.5.72, שעה 7 בערב
מפגש פועלים ערביים
בהשתתפות: שר העבודה — יוסף אלמוגי
מ"מ מזכיר מפ"ח — אברהם המאירי
יו"ר המחלקה הערבית בועד הפועל — יעקב כהן
מנחה: סלים ג'ובראן.
תכנית אמנותית

ב„ביתנו" במוצאי שבת, 6.5.72, בשעה 8.30 בערב
הצגה חגיגית למורים
תיאטרון „צוותא" מציג:
„אינה גורפינקל חוזרת"
„ואצל מקולינסקי"

ביום ב' 1.5.72 — פיקניק וחגיגה של פועלי תעודי הנמל בחורשות כפר החורש בהשתתפות: שר העבודה יוסף אלמוגי, מזכיר מפ"ח אליעזר מולק.

דבר
DAVAR
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר המערכת: אליהו אגרס
מנהל כללי: גדעון נאמן
המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת. ד. 199, טלפונים 246251 (4 קווים)
סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246252.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 16, טלפונים: 231251־3
חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111־2־3

הנשיא במפגש עמים ודתות

2000 היו אורחי סגן ראש הממשלה בקיבוץ גינוסר

מאת דוד שליט, סופר "דבר" בגליל

[...] המדינה ז. שזר, שהשי[...] אתמול זו הפעם הראשו[...] מפגש העמים והדתות ה[...] בחודש האביב כהורשת [...]ח בקיבוץ גינוסר בחסו[...] י. אלון אמר, כי בימים התנבא סאדאת לראות בהשמדתה של ישראל [...]ע בנבואתו בציפטנות מן [...]. אולם גדולי מפרשי [...], כולל יהודים, לא מצ[...]פר קודש זה הפסה לשנ[...]עים אלא להיפך — הטו[...]ובה ולשכנות טובה. אי[...]ום שעם ישראל גבר על התיהם של גבלס והיטל[...] על השמצות תלמידים [...].

הביע התרשמות עמוקה [...] רעים ואחוה זה הנערך [...] היא ה־15 המפריך גם הוא [...] ותו המסולפת של סאדאת. הוא, כגם רב משמעי זה ביסוי לרצון טוב לכל ה[...] העדות בישראל להיות בי מתוך כיבוד הדדי, זהו את למה מצפה לנו בעתיד אם יכון שלום אמת.

המארח של מפגש האחים, סגן ראש הממשלה ושר החינוך י. אלון, קידם בברכה את הנשיא, את הסגל הדיפלומטי בישראל שבעבה זו הפעם הראשונה להד מנתו, את כהני הדת ו־2000 אורחים אחרים. השר אלון אמר בין היתר, כי השלום בין ישראל ועד רב אינו עובר דרך מוסקוה ו־ואשינגטון אלא דרך קאהיר ו־ירושלים, דמשק, רבת־עמון וביי־רות.

כן אמר אלון, כי אף על פי שטרם הושג שלום הוכח שכל חודש בלי קורבנות אדם משני הצדדים ובלי תקריות אש משרת את האינטרסים של שני העמים ומקרב אותנו לשלום.

"גם בימים אלה של נאומי מל־חמה המשמעים בקאהיר אני קו־רא לא להתייאש מסיכויי שלום. כי נאומי מלחמה יוצרים רק בע־יות לנואמים עצמם. המפתח ל־שלום הוא אמנם בבירות המזרח־התיכון. אך קודם כל יש לנצל את מירב האפשרויות בישראל גופה; את השפעתם של משתתפי כנס רעים זה וכן לקרוא לפלש־תינאים ברצועת עזה ובגדה ש־יטילו את מלוא כובד משקלם הפוליטי כדי לקרב את השלום. כיליד הארץ הזאת אני מבטיח לכם שאנו, עמי ישראל וכל ה־עדות בארץ זו, יכולים להיות בשלום ובאחוה" — אמר השר אלון.

השר ציין בהוקרה מיוחדת את היענותו של נשיא המדינה, שטרח לטוס במסוק מירושלים לגינוסר, כדי להשתתף במפגש. לאחר מכן הביאו את ברכותיהם ראשי הע־דות והדתות: מוחמד חבישי, ה־קאדי מעכו, מוסרן יוסף ראייה, המנהיג הדתי של הנוצרים, שייך אמין טריף המנהיג הרוחני של העדה הדרוזית, מ. אלון, יו"ר מועצת נצרת עלית, בשם העדה היהודית. שני משוררים ערבים קראו מ־יצירותיהם וזינת סנד קר־אה קטע מהספר "אדמה ללא צל". בחלק האמנותי הופיעו להקות דרוזיות ואחרות.

רות ויגאל אלון קיבלו את ה־אורחים בכניסה לחורשת הפלמ"ח ולחצו את ידיהם. במפגש השנה הגיע מספר המשתתפים לשיא של 2,000 איש, ביניהם ראשי עיי־רות מהגדה, מרצועת עזה, מסיני. מהגולן, הסגל הדיפלומטי, כמ־רים וראשי עדות, כן נכחו חבר הכנסת י. ישעיהו, הח"כ עזה סיני, אלוף פיקוד המרכז רחבעם זאבי, סגן שר הבריאות עבדול עזיז זועבי, סגן שר התקשורת שייך ג'אבר מועדי, משלחת של ותיקי "השומר" בראשותם של נחום ליהודית הורביץ ומ. אליך בין וכן ותיקי הגליל, קציני צה"ל ואחרים.

רעיית טרפר־דומב הגיעה לביקור של שבועיים בישראל

לובה טרפר, רעייתו של מפקד רשת הריגול "התזמורת האדומה", שהגיעה אתמול לישראל. צילום "חץ"

לובה טרפר, רעייתו של ליאופולד־לייב טרפר־דומב, ש־עמד בימי מלחמת העולם השני־יה בראש רשת הריגול הסו־בייטית שכונתה "התזמורת ה־אדומה", הגיעה אתמול אחרי הצהריים מקופנהאגן לביקור של שבועיים בישראל.

לגבי טרפר בן בארץ, ד"ר אדו־ארד טרפר, שבתחילת פברואר השנה פתח בשביתת־רעב ליד ה־כותל המערבי בתביעה לממשלת פולין לאפשר להוריו לעלות ל־ישראל. כן יש לגבי טרפר בארץ שתי אחיות וקרובי־משפחה אח־רים.

גב' טרפר, כבת 65, מדברת עברית טובה למדי וסיפרה כי היתה עם בעלה בארץ־ישראל מ־1926 עד 1929 ולאחר מכן יצאו לפולין. ב־20 החודשים האחרונים — אמרה — דחו שלטונות פולין ארבע פעמים את בקשתנו להתאח־ד עם בני משפחתנו בישראל. פנינו והגשנו בקשה נוספת, חמי־שית, ואיננו יודעים אם לא נקבל גם הפעם תשובה שלילית".

היא נשאלה מדוע לדעתה מסר־בים שלטונות פולין להתיר לבע־לה לעלות לארץ. היא אמרה, כי לה נתנו אפשרות לצאת לזמן קצר. אולם לבעלה אין השלטונות נותנים לצאת מפולין. "אני סבו־רה, שאם נוכל להזעיק את דעת הקהל בארץ ובעולם ואת כל אלה שידעו על עבודתו של בע־לי במלחמת העולם השניה — אפשר יהיה להשפיע על ממשלת פולין שתתן לו לצאת".

היא הוסיפה, כי קשה לדעת מה בדיוק הסיבה, שאין נותנים לו לצאת.

לשאלה, אם הדבר נובע מן ה־חשש שהוא עלול לדעת סודות מתקופת פעילותו בראשות "התז־מורת האדומה", השיבה גב' טר־פר: "הממשלה הפולנית אומרת שהוא לא יוכל לצאת את פולין. יתכן כי ממשלת פולין סבורה שהוא יודע סודות שונים. אך אולי תאמר לנו ממשלת פולין לאיזה סודות היא מתכוונת".

לשאלה, אם נאסר עליה על ידי הקונסול הפולני בקופנהאגן ל־צאת לישראל לביקור, השיבה: "לא הייתי בקונסוליה הפולנית בק־ופנהאגן. כתבתי להם מכתב ש־אני רוצה לראות את בני החולה בישראל. אולם הדרכון שלי מתיר לי לצאת רק למדינות באירופה. בקונסוליה הפולנית אמרו לי, ש־אני צריכה לשלוח את הדרכון לוארשה. אך לא יכולתי להמתין זמן כה רב. פניתי לקונסול היש־ראלי בקופנהאגן והוא נתן לי אשרה לבקר בישראל".

היא הוסיפה, כי בשבועיים ש־תשהה בישראל, היא מבקשת ל־היפגש עם אנשים שונים ועם אישים בעלי השפעה. "אולי כדי להפעיל לחץ על ממשלת פולין, שיתירו לבעלי לצאת".

כפי שנודע לכתב "דבר", הת־ערער באחרונה מצב בריאותו של ליאופולד טרפר־דומב ולמעשה הוא נמצא כעת בוארשה בתנאי בידוד מן העולם החיצון, ללא ילדים או קרובים. (ע)

בר־לב מציע:

יתר סלקטיביות בסיוע למפעלים

מאת סופר הכלכלי של "דבר"

שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב הציע להנהיג יתר סלקטיביות בסיוע ממ־שלתי להקמת מפעלים ול־הרחבתם והגדלת חלקם של הבעלים במפעלם תוך הגד־לת הון המניות הנפרע — זאת, כחלק מהצעדים לבלי־מת האינפלציה.

בארוחת השנתית של מכון ה־יצוא לרגל שבוע היצוא הספים בר־לב, שהוא רואה בהצעות ל־ייקר את ההון לתעשיה פגיעה ודאית בפיתוח התעשיה וקידום היצוא, בלי לזכות בתרומה ממ־שית במלחמה באינפלציה. עם זאת הוא מחייב שורה של צעדים לגבי התעשיה: חשיפה מוגברת, התור־מת לייעול המשק ובמידה מסוי־מת גם לריסון האינפלציה; הגד־לת היצור למען יצוא על ייצור לשוק המקומי; הגברת תיעוש השירותים, כגון בניה, מזון, לחם, מכבסות ועוד; שמירה על רמת חיים סבירה.

העלאת השכר — תייקר המוצרים

בהמשך דבריו אמר שר המסחר והתעשיה, שהצעדים הממשיים ל־ריסון האינפלציה צריכים להעשות במוקדים האמיתיים הגורמים ל־אינפלציה: לספוג כסף מן הציבור בעזרת איגרות־חוב של בנק יש־ראל ובנקים אחרים; לעמוד על התימת הסכמי־עבודה במסגרת ה־הסדר המוסכם. הוא הזהיר שאם מרכיב העבודה יתייקר, יעלו מחי־רי המוצרים יצטמצמו אפשרויות היצוא. בשטח הבניה הציע בר־לב להקפיא את הבניה הציבורית הבלתי־חיונית; לשחרר קרקעות ממשלתיות לבניית דירות והחלתן כתוצאה מכך; לבנות דירות קט־נות לזוגות צעירים להשכרה; מכירה מוקדמת של דירות, הצע־דים שכבר החלט עליהם בוועדת השרים.

בר־לב תבע לדרוש מהבנקים המסחריים לתרום את חלקם. לא ייתכן, אמר, שלמלחמה באינפלצ־יה יתרמו כל הסקטורים והבנקים יתנהגו כתמול שלשום.

1.5 מיליארד דולר — יעד היצוא התעשייתי בשנת 1976

היעד שלנו הוא להכפיל את היצוא התעשייתי תוך חמש ה־שנים הקרובות ולהגיע בשנת 1976 ליצוא של 1.5 מיליארד דולר, לעומת 896 מיליון דולר בשנת 1971 — אמר חיים בר־לב, שר המסחר והתעשיה בטקס חלוקת תעודות היצואן המוסמך ל־200 יצואנים במחוז תל־אביב והמרכז, שהתקיים שלשום ב"גני התערו־כה" בתל־אביב.

יצואם של מקבלי התעודות הסתכם בשנת 1971 ב־362 מיליון דולר, בין מקבלי התעודות הי־תה המועצה לשיווק פרי הדר, שהיצוא שלה הגיע בשנת 1971 ל־113 מיליון דולר והתעשייה ה־צבאית — שיצואה הגיע ל־15.8 מיליון דולר. כן חולקו תעודות יצואן מוסמך לכמה עשרות יצר־נים שהגיעו רק בשנה שעברה ליצוא של 100,000 דולר ויותר. ביניהם מספר תכשיטאים, יצרני מזון ומוצרי טקסטיל. ניהל את הטקס עדין טלבר, הממונה על היצוא במשרד המסחר והתעשיה.

צפוי גידול של 10 אחוז בעליה מארצות הרווחה

גידול של עשרה אחוזים יחול השנה במספר העולים ה־מגיעים מארצות הרווחה לער־מת אשתקד — מסר סמנכ"ל מחלקת העליה והקליטה ב־סוכנות היהודית, י. דומיניץ.

בכמה ארצות בדרום אמריקה יגיע הגידול בעליה לכדי 20—30 אחוז לעומת אשתקד. בצוד ש־בארה"ב ומערב אירופה, פרט ל־צרפת, תישמר היציבות בעליה ואף יהיה גידול כלשהו. מספר העולים מצרפת, שיגיע השנה, ב־התאם להערכה ל־3.000—3.500 נמוך מהיקף העליה בשנים האחר־רונות, אך עדיין גבוה פי שלושה מהיקף העליה השנתי לפני מל־חמת ששת הימים.

בצרפת קיימת בעייה מיוחדת של משפחות מרובות ילדים ומ־פרנסים ללא מקצוע אקדמאי, ה־נרתעים מהתנאים הכלכליים ב־ארץ.

מחלקת העליה והקליטה הרחי־בה את פעולותיה והאירגוניות וה־הסברתיות בחו"ל, ובעיקר בארה"ב, אשר לפי הערכה תגיע ה־עליה משם השנה לכ־9,000 עולים.

שר החוץ האוסטרי נועד עם יו"ר הכנסת בפועל

יו"ר הכנסת בפועל יצחק נבון קיבל אתמול בכנסת את שר ה־חוץ האוסטרי, ד"ר רודולף קירכ־שלגר. השיחה נסבה על נושאים מדיניים. ביניהם יחסי סין הע־ממית ואוסטריה.

נבון הביע בפני השר, בשמו הוא ובשם חוגים נרחבים ביש־ראל, את הוקרתו על עמדתה ה־אוהדת ועל העזרה שמגישה אוס־טריה לעולים מברה"מ, העושים דרכם לישראל דרך וינה. שר החוץ הודה לנבון על דבריו וצ־יין, כי אוסטריה, כארץ נייטרא־לית, רואה בכל מפעל הומאניטרי מסוג זה אחד העקרונות של מדי־ניותה.

אודית. ירושלים

שר החוץ של אוסטריה ורעי־יתו, היו אורחי ראש עירית ירו־שלים ט. קולק ורעיתו בסעודת צהרים שהתקיימה אתמול בבנין העיריה בבירה. קולק הגיש ל־אורחו שי זכרון — מדליית ירו־שלים. ד"ר קירכשלגר נתן למ־ארחו אלבום מהודר ממראות אוס־טריה. (ע)

הלוויה רבת משתתפים לראש עירית בית־לחם

ראש עירית בית לחם, אליאס בנדק, שמת שלשום ממחלה מכ־ארת, הובא אתמול לקבורה ב־בית הקברות האורתודוכסי בבית לחם.

בהלווייתו רבת המשתתפים, ש־יצאה מביתו, השתתפו המפקד מפ־קדת אזור יהודה והשומרון, תת־אלוף רפאל ורדי, המושל הצבאי של בית לחם, סגן־אלוף י. שגב, מפקד נפת המשטרה של בית־לחם אמוס גבעתי, קציני צבא בכירים, ראשי עיריות באיזור יהו־דה, ובראשם ראש עירית חברון שייך מוחמד עלי אל ג'עברי, רא־שי הכנסיות ונציגים דיפלומטיים.

הלוויה עברת ברחובה הראשי של בית לחם, ולאחר טקס אשר כבה שנערך בכנסיית המולד. הו־בא המנוח בנדק לקבורה בבית הקברות האורתודוכסי של בית־לחם. (ע)

זכו בפיס

ב־150,000.— ל"י זכה: 164919; 457262.

ב־50,000.— ל"י זכה: 311179.

ב־12,500.— ל"י זכו: 172995; 757784;

ב־6,250.— ל"י זכו: 048455; 442984; 262646; 532224;

ב־600.— ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם בסתיימים ב־:

07553; 11327; 22892; 27838; 32050; 34198; 68771; 73315; 90092; 90973;

בסך 250.— ל"י זכו המסתיימים ב־:

03363; 05791; 08484; 18813; 19082; 33275; 36272; 38132; 39961; 41684; 49749; 50850; 52212; 53895; 55413; 55633; 60583; 61693; 67568; 67581; 67746; 79821; 81518; 85783; 93151;

ב־100.— ל"י זכו המסתיימים ב־:

2529; 3841; 4185; 4539; 5086; 5843; 9546;

ב־50.— ל"י זכו המסתיימים ב־:

0166; 0514; 1159; 3277; 3284; 3549; 5670; 3708; 3794; 4272; 4628; 5289; 5437; 5680; 5707; 5714; 5738; 5841; 5981; 6500; 6616; 6727; 6740; 7043; 7160; 7228; 7314; 7526; 7724; 8072; 8226; 8243; 8492; 8539; 8577; 8891; 9151; 9351; 9716.

ב־4.— ל"י זכו המסתיימים ב־4. ב־1,250 ל"י זכו:

012072; 028367; 029794; 064912; 083604; 085466; 130319; 139739; 156804; 165216; 179967; 427227; 440352; 452717; 548645; 544284; 500676; 576593; 612711; 697389; 792883.

לשכת תיירות ליד גשר אלנבי

מאת סופר "דבר"

לשכת תיירות ליד גשר אלנבי תיפתח בשבועות ה־קרובים כך שתספיק לשרת את הבאים לביקורי הקיץ.

הלשכה תהיה מוסד קבע ש־תטפל בבאים מירדן ובעיקר ב־מבקרים הערביים. ללשכה כבר נתמנה מנהל, דובר ערבית. הלש־כה תהיה פתוחה כל ימות השנה ובמקביל לשעות שהגשר יהיה פתוח למעבר.

במקביל נערך משרד התיירות לארגן סיורים למבקרים מירדן ואף נערך קורס מיוחד למורי הדרך מהשטחים. כן מתכננים עתה מס־פר תוואי סיורים כולה בני יום אחד ולפיהם יוכלו המבקרים מי־רדן לסייר בישראל. ביצוע הסיו־רים יהיה בידי גורמים מהשטחים, אך גם מסיעי תיירים מישראל יוכלו להשתלב ולהתחרות על ה־תיירים הללו.

הקושי הוא שכל הסיורים חיי־בים להיות בני יום אחד מאחר שהמטיילים מהשטחים, ומורי ה־דרך משם עדיין אינם מורשים ללון בישראל.

אנשי משרד התיירות הסבירו, כי הסידורים החדשים ביחס ל־מעבר נוסעים מירדן לישראל מחו־ייבים להסתכל על הבאים גם מנקודת מבט כלכלית ולמצות את הפוטנציאל התיירי שבמבקרים אלה. בשנת 1971 הוציאו המבקרים מירדן כ־2.5 מיליון דינר ביש־ראל, סכום לא מבוטל בהתחשב שאין הם נוהגים ללון בבתי הא־רוחה אלא מתאכסנים בעיקר אצל בני משפחותיהם.

הל"ע מגנה את צעירי הליברלים הבריטיים

גינוי חריף היה כלול במברקו של י. ברקאי, מזכ"ל המפלגה ה־ליברלית העצמאית, לאינטרנציו־נאל הליברלי, על פרסום דו"ח עויין וכתוב כלפי ישראל מצד איחוד הסטודנטים הליברלים ב־לונדון.

במברקו מדגיש מזכ"ל ליע, כי האשמות על גינויי ערבים פלש־תינאים בבתי־סוהר בישראל ומ־צרים המוניים — שהיו כלולות בדו"ח של צעירי הליברלים ב־בריטניה — הן חסרות שחר ומב־וססות רק על העובדה שהשפ־עות ההרסניות של "פת"ח" על צעירים "יברל"ם בריטים מסוי־מים טרם חלפו.

מגיפת האבעבועות ביוגוסלאויה — נבלמה

בלגראד, (יופי"ע). — שלטונות הבריאות היוגוסלאבים מסרו אתמול כי הם סבורים שמגיפת האבעבועות שהפילה 34 קרבנות ביוגוסלביה — הסתיימה. ב־16 הי־מים האחרונים לא נרשם כל מקרה חדש של התגלות המחלה.

בסך הכל נרשמו 173 מקרים של אבעבועות. מאז פרצה המגיפה בי אמצע חודש מארס במזרח המדינה. המחלה פרצה במחוז קוסובו שבגבול אלבניה, ומשם התפשטה לאזורים אחרים ביוגוסלאויה. שישה אנשים מתו בבלגראד, י"28 האחרים בכפרים במחוז קוסובו.

ספיר: ועדת שרים תקבע שכר מנהלים בחברות ובנקים

שר האוצר פנחס ספיר תיאר אתמול בפני חברי ועדת הכספים של הכנסת את הקישיים שבפניהם עלולה ישראל לעמוד עם הרחבת מספר המדינות החברות בשוק האירופי המשותף.

השר גם מסר פרטים על ההיקף הנוכחי של חובות ממשלת אונגדה וחברות שונות שם — לישראל.

בדבריו על המסים המוניציפאליים מסר השר, שהעירייות תובעות תוספת מסים של 60—70 מיליון ל"י, בעוד ההסתדרות טוענת שהעלאה נוגדת את מדיניות ריסון השכר וה־מחירים. השר הביע את תקוותו ש־הדבר יבוא על פתרונו תוך חוד־שיים. כן אמר, שהוא מטפל בדרי־שת קופות החולים להעלות את דמי החבר ואף כאן אמר שהוא מקווה להציע פתרון בקרוב.

יו"ר הוועדה אמר, ששיטת הסיב־סוד של שירותים — כגון השירו־תים הניתנים על ידי העיריות או קופות החולים — פסולה מעיקרה ויש להתאים בהדרגה את התשלום בעד שירותים אלה לעלותם הריא־לית.

בעקבות דיון שהתקיים בוועדת הכספים בעניין משכורתם ותנאי עבודתם האחרים של מנהלי חברות ובנקים ציבוריים הודיע שר האוצר, כי יציע לממשלה להקים ועדת שרים לצורך אישור הסכמי שכר ו־תנאי עבודה אחרים של מנהלים בחברות ובבנקים ציבוריים. יו"ר ה־וועדה קידם את ההחלטה בברכה בציינו שאין להשאיר את השיקול בנידון לחברה או לבנק בלבד.

בהתייחסו לשאלות חברי הוועדה ש. ארליך וה. הריגג בעניין העלאת שכרם של חברי הקואופרטיבים ל־תחבורה, אמר שר האוצר כי יבקש משר התחבורה למסור פרטים על כך לוועדה.

תביעה להעמיק הבקורת במשרדי הממשלה

באותה הישיבה תבע יו"ר ועדת הכספים משר האוצר לבצע החל־טות הוועדה בדבר העמקה והרחבת הביקורת הפנימית במשרדי הממ־שלה בהתאם להחלטותיה הקודמות של הוועדה.

שר האוצר ציין, כי עוד מספר חודשים לפני פרסום דו"ח המבקר פנה אל חבריו בממשלה בדרישה לנקוט צעדים בכיוון זה. עם זאת אמר, שיעלה את הנושא שוב בישי־בת הממשלה. השר הוסיף, כי הוא מתייחס בכובד ראש לביקורת המ־דינה.

הוחלט להמליץ על אישור צווי החשיפה

ועדת הכספים קיבלה אתמול הסברים מבאי כח אגף המכס והב־לו במשרד האוצר על מדיניות הח־שיפה והצווים שהוצאו במסגרתה. הוועדה החליטה להמליץ בפני מלי־את הכנסת על אישור הצווים.

מכוניות "הפלימוט" של קציני צה"ל - יוחלפו בקטנות

לפי החלטת הממשלה יפסיק צה"ל לקנות מכוניות "פלימוט" בשביל קציניו הבכירים. הם יסעו במכוניות קטנות יותר — אמר אתמול הרמטכ"ל, רב־אלוף דוד אלעזר, בהשיבו לשאלת אחד הנוכחים בכנס ההסברה, כי ראה 101 מכוניות "פלימוט" ליד מקום כינוס של קצינים בכירים וכי דבר זה דוקר את עיני הציבור.

הרמטכ"ל הביע פליאה שמכוניות אלה דוקרות עיני הציבור, בהתחשב בעובדה שקצינים בכירים נוסעים כ־70—80 אלף קי־לומטר בשנה ויש לגלות יתר הבנה. אבל הקצינים יסעו במכו־ניות קטנות יותר, אם זה דוקר עיני הציבור.

רב־אלוף אלעזר הוסיף, שמנוסחת השאלה הוא למד על הת־פתחות שחלה. היה זמן שהופעת קציני צה"ל לא ניקרה עיני הציבור ושמחו לראות אותם בכל מקום, ואילו עכשיו, כשנערך כנס קצינים אחת לשנה, ואליו מגיעים ממקומות שונים בארץ, זה דוקר את העינים. הרמטכ"ל הביע תקווה שימשיכו לראות ברצון בואם של קצינים בכל מקום, ודבריו נתקבלו במחיאות כפים.

גד יעקובי קורא להקים קריות תעשייתיות ליד הקו הירוק

מאת סופר "דבר"

יש להקים תעשיות חד־שות, ולהרחיב את הקיימות, בחלק מקריות תעשייתיות ליד "הקו הירוק" — מציע סגן שר־התחבורה גד יעקבי.

הצעה זו, אשר כבר נדונה בעבר בממשלה, אולם נדחתה ההכרעה בה, כלולה בספרו החדש של ח"כ ג. יעקבי, "עוצמתה של איכות", העומד לצאת לאור ב־ימים אלה, בהוצאת "שקמונה".

יעקבי, התומך במדיניותו של שר־הבטחון בשטחים, מעלה גם את האפשרות, כי בטווח בלתי־מוגדר בעתיד ניתן יהיה להגיע להידברות מדינית עם בציגות מוסמכת ומשותפת של תושבי יהו־דה ושומרון. כן מציע ח"כ ג. יעקבי לשקול, לקידום אפשרות זו, עיצובה של תכנית שתתווה קווים להקמת מסגרת לפיתוח. ל־סחר שתהיה משותפת לישראל, יהודה ושומרון, ירדן, ויתכן גם לבנון — כשלב־ביניים לקראת כינון יחסים מדיניים.

יעקבי משבח בספרו את המדי־ניות הישראלית בשטחים—וכותב כי אילו נקטה מדיניות אחרת, ניתן להניח שההתפתחויות והתו־צאות היו היום שונות. "אילו נסגרו הגשרים ונאסרה תעסוקת עובדים מהשטחים בישראל, אילו נמנעו ביקורים הדדיים בין השט־חים למדינות־ערב והיה מונהג ממשל צבאי קפדני — עלולים היו השטחים להפוך לסיר־לחץ, והמגע המתרחב בינם לבינינו היה נמנע". הוא מציין בספרו כי "מב־חינתה של ישראל, אין השטחים מהווים נטל כלכלי ריאלי", אם נלקחים בחשבון ההוצאה הממשל־תית הישראלית מצד אחד, ומהצד השני — ההכנסות ממיסוי, ה־תועלת המופקת מהסחר ההדדי, ומתעסוקת עובדי השטחים ביש־ראל.

בהתייחסו למדיניות הרצויה ל־עתיד, ממליץ ח"כ יעקבי בספרו, על המגמות הבאות: עידוד השי־לוב הכלכלי ע"י הרחבת הסחר, הקמת מפעלים משותפים ומער־כות־תשתית ואספקת משותפות; הקמת תעשיה חדשה. הרחבת הקיימות במסגרת קריות־תעשיה ליד הקו הירוק; מיזוג הפליטים עם חלקי האוכלוסיה האחרים, ו־טישטוש הדרגתי של מעמדם ה־מיוחד, ע"י תעסוקה ותנאי דיור; עידוד הביקורים ההדדיים בין מדינות־ערב, השטחים וישראל; הסתמכות מירבית על מימשלם העצמי והדמוקראטי של תושבי השטחים. בספרו החדש מתייחס ח"כ ג. יעקבי לאספקטים השונים, המדיניים, כלכליים ומשקיים, של המימשל הישראלי.

פנים חדשות לדיפלומטיה: משרד־החוץ המצרי פירסם אתמול את תמונותיהן של שתי דיפלומטיות חדשות בשירות־החוץ. מימין מהאני אל־טאלאווי (משמאל) ומאתא כאמל פהאמי. השתיים הן הדיפלומטיות הראשונות בשרות החוץ המצרי הנשלחות לחו"ל.
צילום־רדיו של "אסושיאייטד פרס".

35,000 עובדים מהשטחים בישראל

מספר ערביי השטחים המוע־סקים בצורה מאורגנת בישראל הגיע בסוף 1971 ל־35,000 — מסר שר העבודה יוסף אלמוגי בישיבתה הראשונה של הוועדה לתנאים סוציאליים לעובדי ה־שטחים.

עובדים אלה, הנשלחים לעבודה באמצעות כ־30 לשכות עבודה ה־פועלות בשטחים, נהנים מתנאי שכר והטבה סוציאליות שוות ל־אלה של עמיתיהם הישראלים.

שר העבודה ציין, כי את הגדלת היקף העבודה המאורגנת יש לז־קוף לזכות שיפור בתנאים הסוציא־ליים הניתנים לעובדי השטחים. באמצעות החוקה מתאימה, מס־הפר, יקבלו העובדים המאורגנים, דמי פגיעה בעבודתם. בישראל ד־בדרכם אליה וזאת בנוסף לדמי מחלה, חופשה, ביטוח אמהות ויל־די עובדים. הניתנים זה מכבר.

אלמוגי הוסיף, כי כמחצית ה־עובדים המאורגנים מהשטחים מוע־סקים בענף הבניין. כ־10.000 בתע־שייה והשאר בחקלאות ובשירו־תים שונים.

בישיבה השתתפי תת־אלוף של־מה גזית, מתאם הפעולות בשט־חים, נציגי המעסיקים, ההסתדרות ונציגי משרד העבודה.

ספרית דבר

מחירון לשבוע הספר העברי - תשל"ב

2.5.72 — 9.5.72

שם הספר	מחיר קטלוגי בל"י	הנחה	מחיר בשבוע הספר
אלבום אשכול	8.—	40%	4.—
" גולדה	10.—	40%	6.—
" ספורט	7.—	40%	4.—
" צ.ה.ל עברי	18.—	40%	11.—
במערכה ובמערכת	11.—	40%	6.—
בקולר אחד	3.—	40%	1.50
גיבורי חיל כולם	6.50	40%	4.—
דעת הקהל והעתונות	8.—	40%	4.50
החברה הטובים	7.75	40%	5.—
המערכה השלישית	5.—	40%	3.—
הגואל הקטן	6.—	40%	3.50
זכרונות רחל	13.50	40%	8.—
טוביה בעל הנס	8.—	40%	4.50
כל ארץ ישראל	17.—	40%	13.—
כשקוראים לצנחנים	10.50	40%	8.—
כולם רוצים להיות גדולים	6.50	40%	4.—
כחול מאפר	5.—	40%	3.—
לקסיקון פוליטי	22.—	40%	14.—
לפני היות התנ"ך	5.—	40%	3.—
מכותבי רחל	12.—	25%	9.—
מלחמות ישראל א'	11.—	25%	8.—
מלחמות ישראל ב', ג'	20.—	25%	15.—
מלחמות ישראל א', ב', ג' סט'	30.—	25%	22.50
ספרי מדע חדש סט'	52.50	40%	31.50
ספר מדע חדש בודדים	10.50	25%	8.—
עולם צעיר	15.—	40%	9.—
עלילה בפרג	4.—	40%	2.—
רחלי והאישון	7.75	25%	5.50
שירת רחל	8.50	25%	6.50
תולדות התרבות סט'	160.—	40%	96.—

כל הרוכש ספרים מתוך רשימה זו בערך של 40.— ל"י יקבל שי **חנם** את הספר ספורט ישראל

את הספרים להשיג בכל דוכני "דבר" ובסניפי "דבר" בשבוע הספר

תתפלא...

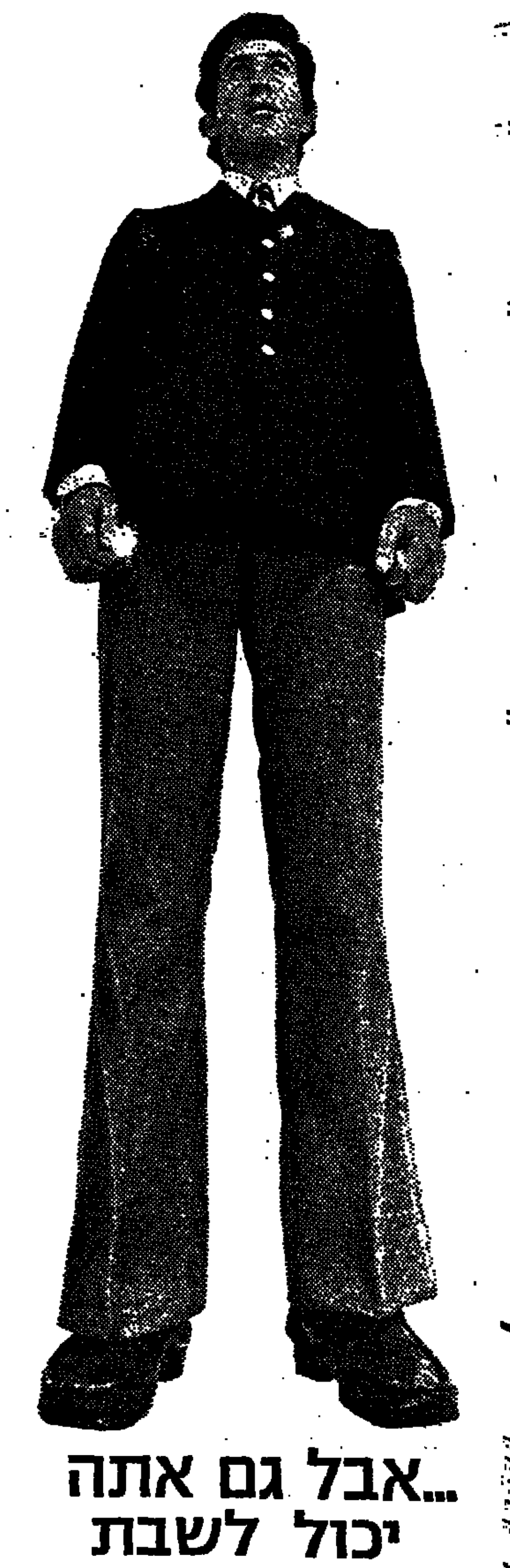

...אבל גם אתה יכול לשבת בנוחות ב-
פיאט 127

80% מנפח המכונית מוקדשים לנוחותם המירבית של חמשה נוסעים, בעוד שרק 20% מהנפח מוקדשים לחלקים המיכניים... זוהי אחת התכונות הבלעדיות שזיכו את "פיאט 127" בתואר —
"מכונית השנה" — 19,950.- ל"י
FIAT 127
סוכנות: אדמון בע"מ

„צים" לא תמליץ על הפחתת היטלי־הצפיפות

מאת סופרת „דבר" בחיפה

חברת „צים" הודיעה אתמול לאיגוד המשתמשים בהובלה ימית, כי היא חוזרת בה מהבטחתה להמליץ לפני הנהלות הקונפרנסים הימיים על הפחתת השיעורים של היטלי הצפיפות המוטלים על סחורות ישראליות.

היא נימקה את עמדתה בכך, כי בימים האחרונים שוב הורע מצב העבודה בנמלים ו־14 אניות ממתינות לתור כניסתן לנמל.

כזכור פנה איגוד המשתמשים אל „צים", החברה ברוב הקונפרנסים הימיים בבקשה להמליץ על הפחתת השיעורים של היטלי הצפיפות מ־20% ל־10% אחוזים בטענה כי מצב העבודה בנמלים שופר. האיגוד ביקש מ„צים", כי עם תום עונת ההדרים תפעל לביטולם המוחלט של ההיטלים.

הקונפרנסים הימיים הטילו על סחורות המיובאות לישראל היטלי־צפיפות בשיעור של 5—20 אחוז. על פי אומדן של איגוד המשתמשים מתכתמים ההיטלים בארבעת החדשים ב־13 מיליוני לירות, מזה חלק במטבע חוץ.

א. רמז מבקש העלאת תעריפי האחסנה בחיפה

מאת סופרת „דבר" בחיפה

מנכ"ל רשות הנמלים א. רמז פנה אתמול אל שר התחבורה ש. פרס בבקשה לאשר העלאה של 50 אחוז בתעריפי האחסנה בנמל חיפה למשך החודשיים הקרובים. פניה זו באה בעקבות הפיגור בהוצאות מטעני־יבוא מהנמל. דבר הגורם לסתימת המחסנים ורציפי האחסנה.

דובר רשות הנמלים מ. הלוי הודיע אתמול, כי בנמל חיפה מאוחסנים כיום 40.000 טונות סחורות־יבוא. חלקן 3—4 חודשים. לעומת 20.000 טונות סחורות בימים רגילים.

צויין, כי אם לא יוציאו היבואנים את הסחורות מהנמל תוך ימים אחדים ייגרמו שיבושים בעבודות הפריקה והטעינה — יבוטלו צוותי־עבודה ואי־אפשר יהיה להתגבר על הצפיפות בנמל גם לאחר עונת ההדרים.

בקשתו של מנכ"ל רשות הנמלים להעלאת תעריפי האחסנה בנמל חיפה תובא לאישורה של ועדת־השרים לענייני כלכלה.

בעקבות נסיונות־הסחיטה והרס במפעל המתכות של אלישע מזרחי בבת־ים, נעצרו אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב הרצל עזרי ואחיו ציון, כבני 25 מתל־אביב.

מלון „דבירי" שעל הכרמל בחיפה נרכש על־ידי משרד העבודה וייפתח בו בית־ספר למלצרות.

שערי הבורסה

עליות בשוק המניות

מגמת העליה התחזקה אתמול במקצת בשוק המניות. עליות היו בעיקר בשלב של שערים משתנים. המדד הכללי של שערי המניות עלה ב־0.80 אחוז. מניות כספים ובטוח עלו ב־0.56 אחוז, מניות מקרקעין ירדו ב־0.37 אחוז, מניות תעשיה ומסחר עלו ב־0.98 אחוז, מניות חברות להשקעה עלו ב־1.18 אחוז ומניות חברות נפט עלו ב־0.48 אחוז.

המחזור בשוק המניות היה 3.17 מיליון לירות, מתוך זה בשלב של שערים משתנים 1.55 מיליון לירות. המחזור בשוק אגרות־חוב היה 2.36 מיליון לירות.

מילווה קליטה — 1961
4% הצ. 63 195.1

מילווה קליטה — 1962
4% הצ. 63 148.2 +0.2

מילווה קליטה — 1963
4% הצ. 63 212.4 +0.2
4% הצ. 64 197.9 +0.3

מילווה קליטה — 1964
4% הצ. 64 194.2
4% הצ. 65 178.6 −0.2

מילווה קליטה — 1965
4% הצ. 65 175.1 +0.2
4% הצ. 66 157.5 −0.4

מילווה קליטה — 1966
4% הצ. 66 145.7 +0.2
4% הצ. 67 145.5 +0.1

מילווה בטחון — 1967
סידרה א' 166.7
סידרה ט' 164.7 +0.3
סידרה י"א 165.5 +0.1

מילווה בטחון — 1968
סידרה א' 145.8 −0.2
סידרה מ"א 142.8 −0.2
סידרה מ"ב 141.2

מילווה בטחון — 1969
סידרה א' 139.3
סידרה מ"א 133.3 −0.3
סידרה מ"ב 133.5 −0.5

המניות שבלמד
אי. די. בי. 203 −2.5
בנק דיסקונט 375 −7
בנק הפועלים 274 −2
בנק לאומי 312.5 −1
וולפסון 126.5 −1.5
ספנות 175.5 +2
הכשרת הישוב 258.5 +9
אתא 181 +2
סולל־בונה 134p +7
דלק 186 +5
יצוא־השקעות 98.5 +3
דיסקונט־השקעות 240 +6.5
לאומי־השקעות 203 +2

ירד מחזור המטבע

מחזור המטבע ירד השבוע ב־28.1 מיליון ל"י ועמד על מיליארד ו־829 מיליון ל"י.

ספיפי הכיסוי: 182 מיליון ל"י בזהב, מיליארד ו־647 מיליון ל"י ביתרות במטבע־חוץ.

דרושים * דרושים * דרושים * דרושים *דרושים *

למוסד צבורי גדול

דרושים

רואי חשבון או כלכלנים

בעלי ידע הסיון בתמחיר תעשיתי (תשבונאות העלות) לתפקיד מעניין ומגוון.

התפקידים מחייבים שליטה מלאה בשפה העברית, כושר הבעה בכתב ויכולת לנהול מו"מ.

מקום העבודה: תל־אביב (כרוך בנסיעות בארץ).

תנאי השכר יקבעו לפי כישורי המועמדים.

● הצעות בכתב בליווי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבאי יש להגיש לת.ד. 7061 תל־אביב למס' 15 (066) עד לתאריך 12.5.1972.

לצוות בנוי במשרד הנדסי

דרושים:

1. מהנדס בנין

לעבודות תכנון, תאום, תכנון ופקוח עליון.

2. הנדסאי/טכנאי בנין-

לעבודות תאום, תכנון ובצוע של מבנים ופתוח שטח.

למועמד המתאים — תנאים טובים.

● הצעות בצרוף קורות חיים נא להפנות ל־ת.ד. 7057 תל־אביב.

עבור ד.א.

מפעל תעשייתי גדול
באזור תל־אביב

מחפש

משרטט מתכן

עם נסיון בשרטוט מכונות ומתקנים מכניים.

רקע מקצועי: הנדסאי, או טכנאי בכיר.

המפעל עוסק בנושאי פתוח בשטח אוטומציה בתעשיה ובמערכות בקרה ומאפשר לבעלי יוזמה להתקדם בשטח זה.

● נא לפנות לת.ד. 6397 ת"א. עבור הנדסאי.

למוסד ממלכתי גדול

דרושים

מהנדסי וטכנאי בנין לעבודה בדרום הארץ

בתפקידי פיקוח על ביצוע עבודות מגוונות ובקנה מידה גדול.

דרוש רשיון נהיגה וכושר ניידות.

תנאי השכר יקבעו לפי כישורי המועמדים.

● הצעות בכתב בליווי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבאי יש להגיש לת.ד. 7061 — תל־אביב, למס' 15(065) עד לתאריך 12.5.1572.

אגוד הבנקים בישראל

דרוש ממונה על החינוך המקצועי

תאור התפקיד:

אחראי לריכוז ועריכת בחינות לקבלת דיפלומה בבנקאות. קיום קשר עם בתי הספר המכשירים תלמידים לבחינות הדיפלומה בבנקאות. ייעוץ לתלמידים המתכוננים לבחינות הנ"ל בנושאי הבחינות. ארגון קורסים בנושאים בנקאיים בהתאם להנחיות הנהלת האגוד.

הכישורים הדרושים:

השכלה אקדמאית בכלכלה (או במשפט). תינתן עדיפות למועמד שעבר קורס בחינוך ויש לו ידע בתחום הבנקאות.

סודיות מובטחת

את הבקשות יש להמציא עד יום ב', ב' בסיון תשל"ב (15.5.72) ועד בכלל על גבי טופס שאפשר לקבלו על־ידי פניה בכתב לאגוד הבנקים בישראל, ת.ד. 2588, תל־אביב.

לבית ספר תיכון

ע"ש ד"ר א' לוינהרץ בקרית מוצקין

דרוש

בשנת הלימודים תשל"ג

מורה לביאולוגיה

לכתות ט' — י"ב

עם הכנה לבחינות בגרות.

המעוניינים יפנו בכתב לת. ד. 60, ק. מוצקין או בטלפון למספר 04—717494 בשעות 8 עד 12.

המועצה המקומית נצרת עלית

מכרז פומבי 9/3/72

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות העובדים) תשכ"ב —1962, מכריזה בזה המועצה המקומית נצרת עלית על משרה פנויה כדלקמן:

תואר המשרה: רכז יחידת התברואה
דרגת המשרה: י"ב אחיד
דרישות המשרה:
תברואן מוסמך, כושר פיקוח על פעולות תברואה במפעלים ובבתי עסק, ארגון וביצוע הדברת מזיקים, אנטי מלריה, השמדת כלבים והתולים, חיסון כלבים, בדיקות מי שתיה, טיפול בהכנת רשיונות לפי פקודת מלאכות ותעשיות, פיקוח והדרכה על צוות עובדי התברואה והנקיון.
דרישות מיוחדות: מגורים במקום.
הבקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה עד 7.5.72.
טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים.

מ. אלון, ראש המועצה

בקצור

מכירות

▲ למכירה טרקטור הולדר 12 במצב מצוין. צבי היימן, כפר ידידיה.

בולים

▲ רשות את הכתובת: בולי מנורה, בן יהודה 26 ת"א. אנו קונים בולים (תחומים או בלתי תחומים), ומשלמים מחירים טובים במיוחד עבור בולי ישראל.

שונות

▲ אבד צמיג מכונית משא בדרך מחיפה לחדרה. המוצא הישר, או כל היודע על מקום המצאו יפנה לטלפון (063)22769 ויבוא על שכרו.

▲ אבדה פוליסת בטוח חיים „הסנה" מס. 700733 ע"ש יצחק סויד.

דרוש

מנהל צרכניה

מועמדים מתאימים מתבקשים להגיש הצעות בכתב לוועד כפר ויתקין.

האוניברסיטה העברית בירושלים

בי"ס לחקלאות ע"ש לוי אשכול
הפקולטה לחקלאות ברחובות

מודיעים על

משרות פנויות של

עובד מעבדה ביחידה לטכנולוגיה של מזון בפקולטה לחקלאות ברחובות

מכרז מס' 111/72

תאור התפקיד: ביצוע בדיקות וניסויים במסגרת עבודת ההוראה והמחקר של היחידה; עזרה בהכנת מעבדות הוראה.

כישורים דרושים: בוגר ביה"ס מוכר לעובדי מעבדה או בוגר אוניברסיטה בטכנולוגיה של מזון או במקצועות קרובים; נסיון בעבודה מיקרוביולוגית וביוכימית; יכולת כתיבה במכונת כתיבה רצויה; ידיעת השפה האנגלית.

הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 10.5.72 אל: — מזכירות הפקולטה לחקלאות ת.ד. 12, רחובות ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס 111/72".

אסיסטנט בנושאי גנטיקה והשבחה

מכרז מס' 112/72

המועמד צריך להיות בעל תואר מוסמך בחקלאות או במדעי הטבע (עם התמחות בגנטיקה). בציון כללי „טוב" לפחות וציון „טוב מאוד" לפחות בעבודת הגמר. הוא יוכל להמשיך בתפקיד למעלה משנה אחת, בתנאי שתוך תקופה זו ירשם כתלמיד מחקר לתואר PR.D.

התפקיד כולל השתתפות בהדרכת תלמידים במעבדות בקורסי גנטיקה והשבחה.

המעונינים יפנו בכתב, עד לתאריך 10.5.72 לפרופ' א. מראני, ת.ד. 12 רחובות ויצרפו: מהלך חיים, רשימת מקצועות שנלמדו במסגרת התואר השני, נושא עבודת הגמר בציון שם המדריך, שמות 2 מדענים שיוכלו לחוות דיעה עליהם. על המעטפה נא לציין „מועמד למשרה מס' 112/72".

יש לי ענין בדבר

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה

מכרז פומבי-שנתי מרוכז על משרות פנויות מס' 2/72

למשרד מבקר המדינה דרושים לתפקידי ביקורת:

עובדים בעלי השכלה גבוהה מושלמת באחד התחומים: כלכלה; ראיית חשבון; מדע המדינה; משפטים עם ידיעה בכלכלה או בחשבונאות; בעלי דיפלומה או תואר שני במינהל עסקים, שהם בוגרי אוניברסיטה במדעי החברה וכן עובדים בעלי רשיון רואה חשבון, ל־67 משרות פנויות ביחידות המשרד בתל־אביב, בירושלים ובחיפה.

למילוי התפקידים נדרשת ידיעת השפה העברית על בוריה. ידיעת שפה נוספת, רצויה.

המשרות הן בדרגות ה' (הא) — ב' (בית) של הדירוג המקצועי לעובדי ביקורת המדינה הזהה לדירוג האקדמאים למדעי החברה והרוח ודרגתם של מי שיתקבלו לעבודה, תקבע בהתחשב — בין היתר — בנסיונם וברמת השכלתם. למי שיתקבלו למשרד ויצליחו בעבודה יש סיכויים טובים להתקדמות ולהעברה למשרות אחראיות יותר במשך הזמן.

חלוקת המשרות לפי מקומות העבודה:
בירושלים: 22 משרות בדרגות ה' עד ב'.
בתל־אביב: 37 משרות בדרגות ה' עד ב'.
בחיפה: 8 משרות בדרגות ה' עד ב'.

רשאים להציג מועמדותם גם מי שיסיימו תוך שנת 1972 את לימודיהם האקדמאים בכלכלה, או במינהל עסקים או בראיית חשבון ויהיו זכאים לקבל את התואר האקדמאי תוך אותה שנה. למועמדים אלה, אם יתקבלו לעבודה ועדיין לא יהיו בעלי תואר כנזכר, תיקבע דרגה בדירוג האחיד, ועם קבלת התואר יועברו לדירוג המקצועי.

מועמדים העונים על תנאי המכרז והחייבים בהתמחות בראיית חשבון, יוכלו — אם יתקבלו לעבודה — להתמחות במסגרת המשרד, עפ"י תקנות רואי חשבון, תשט"ו—1955. מתמחה יצטרך להתחייב לשרת במשרד, לאחר התמחותו, תקופה נוספת, שאורכה כאורך תקופת ההתמחות; ההתמחות הנזכרת תחל לא לפני תום 2 חדשי עבודה במשרד.

אדם העונה על דרישות המכרז והמעונין להתקבל למשרה מהמשרות המוכרזות, ימלא ב־2 העתקים את הטופס „בקשה למשרה פנויה", אותו ניתן לקבל בלשכות המודיעין של משרד מבקר המדינה בירושלים, בתל־אביב ובחיפה ובכל משרדי הדואר בארץ; את הבקשות יש לשלוח למשרד מבקר המדינה, ארגון ומינהל כוח האדם, ת. ד. 1081, ירושלים, מיקוד 91.000.

לבקשה יצורפו העתקים מאושרים של תעודות המוכיחות, שמגיש הבקשה הוא בעל השכלה הנדרשת במכרז; קורות חיים בכתב ידו של מגיש הבקשה וכן תמונתו, שצולמה בשנה האחרונה.

● התאריך האחרון להגשת הבקשות: יום רביעי, ד' בסיון תשל"ב (17.5.1972).

פרטים נוספים ניתן לקבל ביחידה לארגון ומינהל כוח האדם של משרד מבקר המדינה, רח' רש"י 66, ירושלים.

ירושלים, י"ד באייר תשל"ב, 28 באפריל 1972.

לקונצרן תעשייתי גדול
במרחב ת"א

דרוש

● **מלפף-מנועים**

לעבודה קבועה.

● **חשמלאים**

לבצוע מתקני חשמל תעשייתיים.

● על המעוניינים נא לפנות לת.ד. 6397 תל־אביב.

סודיות מובטחת.

נא לציין — „מלפף—חשמלאי".

נציבות שירות המדינה
מודיעה על

משרות פנויות של עובדים אקדמאים במשרדי הממשלה

מס' המכרז	
276	ממונה על מבדק וביקורת פנימית. ירושלים, הנהלה בתי המשפט — דרגה ג'—ב' של דרוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.
277	סטטיסטיקאי. ירושלים, הנהלה בתי המשפט — דרגה ה'—ד' של דרוג האקדמאים במדעי החברה והרוח.
278	מהנדס בנוי ואחזקה ביחידה לנכסים, בנוי ורכש, תל־אביב, משרד החקלאות — דרגה ג' מהנדסים.
279	עוזר ליועץ המשפטי. ירושלים, משרד הפיתוח — דרגה ה'—ג' משפטנים.
280	לבורנט כימאי בכיר במעבדה הישראלית לפיסיקה, ירושלים, משרד מסחר והעשיה — דרגה ג' טכנאים.

פרטים נוספים והגשת בקשות בנציבות שירות המדינה, הקריה, ירושלים, או באחת מלשכותיה המחוזיות, תל־אביב, הקריה, רחוב ה' בס. 5, בחיפה, בבית הממשלה, בבאר־שבע, לשכת הנגב, מרכז הפנים, דרך הנשיאים.

המועד האחרון להגשת בקשות
כ"ג באייר תשל"ב — 7.5.72.

עיריית חיפה / המחלקה לחינוך
לבתי־הספר העל־יסודיים העירוניים

דרושים מורים לשנת הלימודים תשל"ג

במקצועות: מתמטיקה, פיסיקה, ביאולוגיה, תנ"ך (בכיתות גבוהות), בשרטוט, אלקטרוניקה.

כן דרושים מורים להפקידי ריכוז שונים במינהל בתי־הספר.

מועמדים בעלי השכלה והכשרה כמתאים, מתבקשים לפנות אל המחלקה לחינוך, רחוב הגפן 4, חיפה.

דרושים

לבתי ההבראה של קופת חולים

1) טבחים וטבחים עוזרים
2) קונדיטורים

לפנות אל מחלקת בתי ההבראה בברכז קופת חולים רחוב ארלוזורוב 101 תל־אביב. טלפון 262211 או ישירות למוסדות:

בית בלוך־בלומנפלד — אשקלון	טל. 051.3741
בית ניסן — נתניה	טל. 053.27761
טבעון	טל. 04.931481
בית בוסל — צפת	טל. 067.30012

לבית־ספר המקיף העירוני „עמל" ע"ש לידי דיידיס תל־אביב

דרושים

* עוזר למינהל

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית. נסיון בעבודה משרדית (רצוי בבית־ספר), ידע בהנהלת חשבונות וכושר ניהול מו"מ.

* למחסנאי טכני

רצוי בוגר בי"ס מקצועי.

על המעוניינים לפנות בכתב לת.ד. 24095 תל־אביב. הצעות תתקבלנה עד ל־15.5.72.

לבית־ספר תיכון מקצועי „עמל" ע"ש לידי דיוויס, קרית־היובל ירושלים

דרוש מזכיר

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית, נסיון בעבודה משרדית (רצוי בבית־ספר), ידע בהנהלת־חשבונות.

על המועמדים לפנות בכתב לבי"ס תיכון מקצועי „עמל" ע"ש לידי דיוויס קרית־היובל, ירושלים.

הצעות תתקבלנה עד 15.5.72.

אוניברסיטת חיפה

דרך אבא חושי, חיפה

דרוש

מורה לתלמוד

בלימודי עזר לתלמידים במדעי היהדות

המעוניינים ימציאו למזכיר האקדמי של אוניברסיטת חיפה, מהלך חיים, צילום תעודות ושמות שני ממליצים.

מנתח מערכות

הכישורים הדרושים: נסיון של 3 שנים לפחות ביישום מערכות מנהליות ושימוש במבנה קבצים מתקדמים.

תועדף הכרת מחשב 1130 ונסיון במנהל סטודנטים.

למוסד ציבורי גדול

דרוש

מנתח מערכות בכיר

בעל ותק של 5 שנים לפחות בניתוח מערכות מורכבות ונסיון קודם בתכנות.

● דרישות נוספות:

השכלה אקדמאית בתחום הנדסה או מדעי החברה.
נסיון בהפעלת צוותי בחינה.
מקום העבודה: תל־אביב.
תנאי השכר: לפי כישורי המועמדים.

● הצעות בכתב בליווי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה. נסיון בעבודה ורקע צבאי יש להגיש לת.ד. 7061 — ת"א, למס' 15 (064) עד לתאריך 12.5.1972.

חברת „המשקם"

לתעסוקת קשישים ובעלי כושר עבודה מוגבל בע"מ

מכרז פומבי

מבוקש מועמד למשרת

מדריך לתפירת בגדי קונפקציה בצפת

בדרגה י"ב, דירוג אחיד.

תיאור התפקיד:
הדרכה מעשית בתפירת בגדי קונפקציה, כגון מכנסי עבודה, חולצות, הצאיות וכדי לקבוצה עובדים קשישים — כ־40 במספר בעבודות מכונות תפירה והן בעבודות ידיים ואחריות להחזקה תקינה של המכונות.

דרישות התפקיד:
נסיון בעבודה מעשית במקצוע, דרכי הביצוע של המוצר והשימוש במכונות תפירה והדרכה לסוגיהם השונים.
רצויה ידיעת גזירה וציור שבלון. רצויה השכלה תיכונית־מקצועית. ידיעת השפה העברית בכתב ובעל פה, הכרחית.
רצויה ידיעת שפה נוספת אחת לפחות. כושר הדרכה וכושר הבעה בכתב ובעל־פה.

הצעות יש להגיש בכתב עד 15.4.72 להנהלת „המשקם", רח' אלנבי 140, תל־אביב.

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול
לשנה"ל תשל"ג

דרושים:

1. מדריך חברתי
2. נהג ועובד שרותים
3. גרפיקאי במשרה חלקית

לפנות בכתב: הנהלת הכפר הירוק 60974

משרד המסחר עשוי להוזיל שוב מחיר כבד קפוא

מאת דוד ליפקין, סופר „דבר"

משרד המסחר והתעשיה עשוי להוזיל שוב את מחיר הכבד הקפוא האמריקאי בלירה לק"ג, שרק יוקר בשתי לירות בתחולת השבוע.

חוגי המשרד מסרו, כי הממונה על המחירים ד"ר מ. מגדלבאום קיבל ידיעת מארה"ב על הוזלת מחיר הכבד הקפוא. עתה נבדקת אינפורמציה זו ואם יתברר שהיא נכונה — יוצאו הוראות מיידיות על הוזלת הכבד.

בתשובה על שאלה אם לא היה חפזון בהעלאת מחיר הכבד הקפוא הסבירו חוגי משרד המסחר והתעשיה, שהעלאת מחיר הכבד הקפוא התבססה על בדיקת מצב המחירים בארה"ב. מחיר הכבד שם עלה באחרונה ולכן לא היה מנוס מהעלאת מחיר הכבד הקפוא מ־7.50 ל"י ל־9.50 ל"י הק"ג.

נשדד בנק בקריית ביאליק
השלל: 30,000 לירות

30,000 לירות נשדדו אתמול בצהריים על ידי שודד מזוין, מסניף הבנק לסחר חוץ ברחוב קרן היסוד פינת הגפן בקריית ביאליק.

בשעה 12.07 נכנס לבנק גבר אלמוני. בבנק ישבו אותה שעה מנהל הסניף מרדכי אביגדור, בן 66, והקופאית אולין אוחנה, בת 24. טרק את הדלת מאחוריו. שלף אקדח ביד האחת והניף סכין בידו השנית. האלמוני דרש ממנהל הסניף להסיר את מכנסיו ולמסור לידו את מפתחות הקופה.

נוכח האיום בנשק לא נותרה למנהל ברירה אלא להיענות לדרישותיו. השודד ניגש לקופה והוציא ממנה סכום של 30.000 לירות במזומנים. מיד אחרי כן יצא מן הבנק ונמלט.

עם בריחתו של השודד התקשרו הפקידים עם המשטרה והודיעו על המקרה. כוחות משטרה הגיעו מיד למקום. הציבו מחסומים ופתחו בסריקות. אך עד שעת מסירת הידיעה לא נעצר איש.

הסניף שבו אירע השוד קיים במקום כשנה ועובדים בו, בדרך כלל שלושה פקידים. הפקיד השלישי שמעון אלגרבלי נעדר מן הסניף בשעת השוד לרגל שליחות לסניף הראשי בחיפה. (ע)

אשה נשדדה ברמת־החייל

עשרות לירות נשדדו ביום ד' בערב משרה כהן, בת 60, תושבת רמת־החייל. האשה הלכה ברחוב כאשר לפתע התנפלו עליה שני צעירים, אשר הלמו בה ועקרו בכוח את ארנקה, שהכיל כמה עשרות לירות.

מיד לאחר מכן פתחו השניים בריצה והסתלקו במכונית שהמתינה להם בקרבת מקום. מתנהלת חקירה. (ע)

באפיסת כוחות נתגלתה תלמידה בואדי מרום

מאת סופר „דבר" בצפת

אהובה משה, בת 15, מתל־מונד, תלמידה בבית־הספר „צופית", שיצאה עם חבריה לטיול להר מירון ביום ד', הרגישה ברע, ישבה לנוח ואיבדה את הקשר עם חברת המטיילים. נמצאה אתמול בבוקר על־ידי משטרת צפת ומדריכי הטיול באחת הוואדיות למרגלות הר־מירון, במצב של אפיסת כוחות. היא הובאה לבית החולים הממשלתי בצפת. קיבלה טיפול והתאוששה. היום תשוחרר לביתה.

יהודה חזה, בן 20, שמכר כרטיסי־כניסה מזוייפים לקולנוע „אורדע" בפתח־תקוה — נקנס בבית־המשפט ב־600 לירות או חודש מאסר תמורתם.

איגוד הימאים הישראלי העניק אתמול חברות־כבוד לנשיא הפדרציה הבין־לאומית להתחבורה פריץ פרכטל, השוהה עתה בארץ.

נעצרו חשודים בשוד הבנק בסביון

משטרת פתח־תקוה עצרה אתמול מספר חשודים בשוד סניף הבנק לסחר חוץ בסביון, וביניהם אחד שנראה משוטט בסביבה בנסיבות חשודות לפני ביצוע השוד.

כל החשודים הם תושבי סביבת תל־אביב. נודע, כי המשטרה עומדת לעצור היום חשודים נוספים.

משטרת פתח־תקוה ציינה את אומץ לבם של תייר ואשה, שניסו למנוע את השוד. התייר חסם במכוניתו את דרך מנוסתם של השודדים ופינה אותה רק לאחר שנורה לעברו צרור מתת־מקלע. האשה ניצלה רגע של היסח־דעת מצד השודד שהיפנה על חברו וניסתה להוציא את מפתח ההתנעה מהמכונית. אך נודע לה שהשודדים לקחו את המפתח עמהם. (ע)

יינקטו אמצעים נגד החברה לקופסאות־פח אם תפסיק את הייצור

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

אם תנסה החברה לקופסאות־פח להפסיק את הייצור של מספר סוגי קופסאות, ייאלץ משרד המסחר והתעשיה לנקוט אמצעים מתאימים, כדי למנוע פגיעה בענפי תעשיה אחרים. כיוון שלמפעל זה מונופול בענף — זאת הבהירו אתמול אנשי משרד המסחר והתעשיה בתגובה על הודעת מנכ"ל החברה א. לב, כי יפסיק את הייצור של חלק ממוצריו בשל אי העלאת מחירים.

מנהל חטיבת המתכת במשרד המסחר והתעשיה, יוסף רום, אמר אתמול שמשרדו בודק מדי פעם את הוצאות הייצור וגם את הרווחיות. לעומת טענות המפעל יש טענות שבחלק מן המוצרים מרוויח המפעל היטב והדבר מאזן את הרווחיות הקטנה יותר במוצרים אחרים. רום מאמין שהמפעל יחזור בו מאיומו בהפסקת הייצור. גם לפני הפיוחות איים א. לב בהפסקת הייצור, אבל לא ביצע את איומו. בינתיים ביקש לב פגישה עם ראשי המשרד בקשר לטענותיו ופגישה זו תתקיים בהקדם.

יעקבי ביקש מ„אגד" לעכב את תשלום העלאת־השכר לחברים

מאת סופר „דבר" לענייני תחבורה

סגן שר התחבורה ג. יעקבי ביקש אתמול מחברי הנהלת „אגד" לעכב את ביצוע החלטתה של הנהלת הקואופרטיב להגדיל את משכורות החברים ל־1650 ל"י ברוטו בחודש עד סיום הבדיקה של רואה־החשבון של משרד התחבורה.

בפגישה שהתקיימה אתמול בלשכת שר התחבורה בתל אביב לדיון בנושא זה התברר. כי רואה החשבון של משרד התחבורה י. שחק עדיין לא סיים את בדיקתו ולכן טרם קבע משרד התחבורה עמדה האם הגדלת השכר חורגת מהסכמי השכר שנקבעו על ידי הממשלה וההסתדרות או שהיא בגבולית הסכמי־השכר.

כזכור טוענים נציגי „אגד", כי הגדלת שכר חברי הקואופרטיב מסתכמת ב־11—12 אחוז והיא כוללת תשלום ותוספת יוקר בשיעור חמישה אחוזים, תשלום תוספת שכר־היסוד בשיעור שלושה אחוזים וכן זחילת שכר. ואילו שאר ההעלאה נובע מהזזת מרכיבים שונים ממשבצת למשבצת בשכר הכולל שקיבלו חברי הקואופרטיב תמורת מאמץ קיץ ודמי כלכלה, אשר קודם לכן לא היו כלולים בתלוש המשכורת החודשית ושולמו בנפרד.

רואה החשבון של משרד התחבורה, הבודק את ספרי „אגד", צריך לקבוע את שיעור הגדלת השכר. אולם הוא יסיים את עבודתו רק בעוד שבועיים בקירוב. עם תום הבדיקה תתקיים, כפי הנראה, פגישה נוספת בנושא זה אצל סגן שר התחבורה.

כן נדונו אתמול בפגישה צרכי „אגד" באוטובוסים חדשים. מתברר, כי נוסף על 365 האוטובוסים ש„אגד" הזמין יזדקק הקואופרטיב עוד ל־592 אוטובוסים עד תום 1973 לשם מילוי צרכי התנועה. בין היתר זקוק הקואופרטיב לתוספת מיידית של 155 אוטובוסים להפעלה בירושלים, כדי לספק שירותים לשכונות החדשות והקיימות בירושלים.

בתום הדיון סוכם, כי צוות בן שלושה אנשים המורכב מהממונה על התעבורה בדרכים, מנהל אגף התכנון והכלכלה ומנהל אגף הרכב במשרד התחבורה, יבוא בדברים עם הקואופרטיבים „אגד" ו„דן" וכן עם המפעלים „מרכבים" ו„הארגז" במטרה להציע תכנית מוסכמת לאספקת אוטובוסים לקואופרטיבים לטווח ארוך.

בוטלו סנקציות עובדי מס־הכנסה

הוועד הארצי של עובדי מס־הכנסה הודיע על ביטול הסנקציות בהן עמד לנקוט נגד הנהלת משרד האוצר — מסר דובר המחלקה לאיגוד מקצועי בהסתדרות. הודעה זו באה בעקבות סיכום שהושג במו"מ אשר התקיים שלשום בלשכת יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי א. אברהמוביץ בהשתתפות מנכ"ל משרד האוצר א. אגמון, פקידים בכירים מהאוצר ומנציבות שירות המדינה, מזכיר הסתדרות עובדי המדינה ח. כהן וחברי הוועד הארצי. סוכם, כי תוקם ועדה בת 6 חברים — 3 נציגי ההנהלה ו־3 מנציגי השבדים — אשר תקבע את הדרכים ליישום ההסכם שנחתם בין הצדדים ב־9 במארס השנה. הוועדה תסיים את עבודתה עד 1 במאי.

אמש הודש ההסכם הקיבוצי הכללי בתעשיית הפלסטיקה לשנתיים בתעשיית הפלסטיקה לשנתיים בין מחלקת העבודה וסקציית הפלסטיקה בהתאחדות התעשיינים לבין האיגוד הארצי לפועלי הפלסטיקה.

שתי כיתות גן־ילדים של ארגון אמהות עובדות בכנען, שעלו באש לפני כ־3 שבועות, הוצתו על־ידי שני אחים, בני 7 ו־8 — נתברר בחקירת המשטרה.

ארגון עובדי קופ"ח לא יימנע מנקיטת אמצעים

מאת סופר „דבר" לענייני בריאות

נציגי ארגון עובדי קופת־חולים קיבלו מהוועדה המרכזת הודעה, כי עניינם יובא לדיון ביום א' 30 בחודש. הם מאמינים, כי הדיון והחשבון שנמסר לוועדה המרכזת ופירוט מכתביהם של מזכיר הסתדרות הפקידים מ. ברסל ומזכיר חטיבת עובדי מוסדות ההסתדרות מ. הורביץ, מאשרים את צדקת תביעת העובדים לתוספת 75 לירות ראטרואקטיבית מאז אפריל 1970.

הארגון יחכה לתוצאות הדיון בוועדה המרכזת, אך כיוון שהישיבה נקבעה יום אחד בלבד לפני ההודעה על נקיטת האמצעים, עליהם הודיעו, הרי ובמידה שלא תהיינה המסקנות מתקבלות על דעת העובדים, לא תהיה בידם כל שהות לדיונים פנימיים בגלל ה־1 במאי והם יוחילו לנקוט באמצעים.

תביעות ארגון עובדי קופת חולים נוגעות רק לעובדי משק ומנהל בבתי החולים ובמוסדות הרפואיים של קופת חולים, בהם עובדים כ־3100 עובדים.

ארגון עובדי קופת חולים, מסתמך בתביעה א', על שעובדי משק ומינהל בבתי החולים הממשלתיים קיבלו תוספת זו עד להחלטת „ועדת־פרח", אשר עליה הוטל לבדוק ולהשוות את שכר העובדים בסקטורים אלה, שלדעת ארגון עובדי קופת חולים הם מקופחים לעומת עמיתיהם בבתי החולים הממשלתיים.

קרן־ביטוח תפצה מעסיקים על שביתות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הנהלת הקרן לביטוח מעסיקים (נגד נזקי שביתות והשבתות) של התאחדות התעשיינים החליטה לסייע למפעלים המבוטחים, כדי לעמוד בפני לחצים אפשריים מצד העובדים במשא־ומתן על הסכמי־העבודה.

הנהלת הקרן החליטה להגדיל ב־50 אחוז את השיעור הרגיל של דמי נזיקין, במגמה להבטיח פיצוי מלא בעבור הנזקים במקרה של שביתה או השבתה.

הסדר זה יהיה בתוקף עד 31 במאי.

עובדי היכל המשפט ימשיכו בעבודה תקינה

260 עובדי מינהל היכל המשפט בתל־אביב—יפו ימשיכו בעבודה תקינה.

באסיפת עובדים קצרה הביא מ. לוין ממזכירות עובדי המדינה במועצת פועלי תל־אביב—יפו את פנייתו של מזכיר המועצה א. אלפרט, הקורא לעובדים לחכות לתוצאות ועדת הבירורים שנתמנתה במיוחד לבירור דירוג המשרות וקביעתן הסופית.

הוועדה תגיש את המלצותיה לא יאוחר מ־15 במאי.

ביטוח לאומי שילם ב־1971 920 מיליון ל"י

920 מיליון ל"י שילם המוסד לביטוח הלאומי למבוטחים בשנת 1971 — זאת מתברר מסיכומים סופיים שנמסרו אתמול על ידי מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי ד"ר י. כץ.

האוכלוסיה שקיבלה קצבאות זקנה ושאירים וקצבאות המוסד למשפחות מרובות ילדים מנתה בשנה האמורה יותר ממליון נפש, המהווים כ־45 אחוז מכלל האוכלוסיה.

„דן" יעניק הנחה מדמי המניה לנכי צה"ל שיצטרפו לקואופרטיב

נכי צה"ל, וכן העובדים השכירים המועסקים בקואופרטיב „דן", אשר היו עובדים קבועים לפני ספטמבר 1960 והמתעמדים להתקבל כחברים, יקבלו הנחה של 15 אחוז מדמי המניה, שערכה כיום 50,000 ל"י. סיכום על כך הושג לפי הצעת שר התחבורה ש. פרס בפגישה שקיים אתמול עם חברי מזכירות „דן", נציגי העובדים השכירים, נציגי ארגון נכי צה"ל, וח. פלכסר, העומד בראש ועדה שנתמנתה ע"י הוועדה המרכזת של ההסתדרות.

הצעה נוספת של שר התחבורה, שהתקבלה על־ידי כל הצדדים, קשורה בתנאי הצטרפות הנכים לקואופרטיב ונוגעת בקרן־הגימלאות של הקואופרטיב — נושא השנוי במחלוקת.

בהתאם להצעתו של פרס תתבקש ההסתדרות למנות אקטואר שיתרגם לשפת המספרים את עמדות כל הצדדים ואף יציע הצעות להסדר הולם.

תובעים מעמד של סטודנטים לתלמידי סמינר

באסיפה הכללית השנתית של מועצת מנהלי הסמינרים למורים, שקויימה בתל־אביב, הועלתה תביעה למשרד החינוך, שיעניק לתלמידי הסמינרים למורים סטאטוס של סטודנטים וימנע צירופם להוראה של שמיניסטים, שלא סיימו סמינר.

לוועד החדש נבחרו ד"ר צ. צמריון מחיפה (יו"ר), י. יפתח (נהלל), א. מלכיאל (תל־אביב), ט. עובדיה (תל־אביב), מ. סגל (סמינר הקיבוצים), א. פינצ'ובר (ירושלים) וג. שתיל (פתח־תקוה).

משרד החינוך והתרבות — האגף לחנוך התישבותי
בית־הספר החקלאי מקוה־ישראל

במלאת עשר שנים לפטירתו של

ר' אליהו קראוזה ז"ל

מנהלו הדגול של מקוה־ישראל תרע"ד—תשי"ד.

תיערך ב„בית־קראוזה" במקוה־ישראל עצרת לזכרו ביום חמישי, כ' אייר, 4.5.72, בשעה 5.00 אחה"צ.

בעצרת ישאו דברים:
שר החקלאות מר חיים גבתי
ה"ה יוסף שפירא
אברהם הרצפלד
מנחם שנב
ד"ר פנחס רוזנבליט
יו"ר — מר י. אפרתי.

עליה לקברו של ר' א. קראוזה ז"ל, תיערך בשעה 3.30 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית־הקברות הישן ברחוב טרומפלדור תל־אביב.

תלמידיו ומוקירי זכרו — מוזמנים.

ליום השנה למותו של בעלי, אבינו וסבנו היקר הבלתי נשכח

ד"ר א. ל. צבילינגר

תתקיים אזכרה ביום ראשון, ט"ז באייר, 30.4.72 בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין בנחלת יצחק.

אוטובוס יעמוד לרשות מוקירי זכרו, העובדים וידידי העסק, ברח' נחלת־בנימין 57, תל־אביב, בשעה 2.30 אחה"צ.

אשתו — יהודית
בניו — דני
אורי
יוסי
והמשפחה

במלאות 10 שנים לפטירתו של היקר באדם

אברהם דב (בוב) שיבר ז"ל

תערך אזכרה על קברו בבית העלמין בקרית שאול ביום ב' י"ז אייר תשל"ב, 1.5.72, בשעה 4 אחה"צ.

קרוביו, ידידיו ובוגרי כפר הנוער ניצנים מוזמנים להתייחד עם זכרו.

המשפחה
וכפר הנוער הציוני ניצנים

ביום ג' ל"ג בעומר, 2 במאי 1972 בשעה 13.30 אנו עולים לקברה ולגילוי מצבה של יקירתנו

אריאלה

אוטובוס מיוחד ייצא לבית העלמין בקרית שאול בשעה 13.00 מתחנת בית השואבה 16 (ע"י אלנבי 98), תל־אביב.

אזכרה מיוחדת לנוער, ידידיה של אריאלה, תתקיים בצורת רסיטל לפסנתר באותו יום, 2 במאי 1972, בשעה 17.00 במוזיאון תל־אביב החדש, באולם מלי קאופמן — סבתה של אריאלה.

אליס ובנו ניסר
ביקסי ואיתן
יהודית ויצחק
הסבתא והדודים

במלאות שנה לפטירתה של יקירתנו

שושנה שרביט ז"ל

תערך אזכרה ביום ראשון, ט"ז באייר תשל"ב (30.4.72) בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון.

המשפחה

למשפחת מפט
ליוכבד ויגאל

אתכם באבלכם הכבד
בהלקח מכם היקר באדם

נתן ז"ל

חבריכם בסניף „אגד" קרית־חיים
פיין שרגא, פרוזבסקי אליהו, אקרמן שלמה, קרן אליעזר, גולן עזריאל, אנגלברג דב, איצקוביץ אורי, פרנר גבריאל, עמר רפאל, גרינבלום משה, גרינבלום מנשה, גרינבלום אהובה ומשפחותיהם.

למשפחה וקבוצת נוה איתן
אתכם באבלכם הכבד
על מות

הניק בסטר ז"ל

קבוצת כפר רופין

לחברנו בלפור חלפון
השתתפותנו בצערו במות

האם ז"ל

הועד וחברי גבעת שפירא

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אחותנו היקרה

חינקה פרומקין

לבית שמואלביץ, מלובץ'

הלויה היום, בשעה 1.00 בצהרים, מביתה בכרכור

אלקה ויצחק לבנון

בית מכון וינגייט

משתתף באבל מנהלו

מר אריה הלוי

במות

אבין ז"ל

בית המדרש הממלכתי למורים לחינוך גופני במכון וינגייט

למר **אריה הלוי**

השתתפותנו באבלך בהלקח

אביך ז"ל

ההנהלה, המורים, העובדים והתלמידים

האוצר

הוועדה המייעצת לענייני שעות נוספות

הודעה לנותני העבודה בענין חידוש אישורים לניכוי מס משעות נוספות לשנת 1972/73

הוועדה המייעצת לענייני שעות נוספות מפנה את תשומת לבם של נותני העבודה, כי תוקפם של האישורים שבידם, לניכוי מס מוקטן מהשכר עבור עבודה בשעות נוספות, פקע ב־31.3.72.

המבקשים לחדש האישור לשנת 1972/73 חייבים להגיש בקשה מנומקת ולפרט בה את שמות העובדים עבורם מבוקש החידוש, תפקידיהם ומשכורתם החודשית.

במידה והפרטים אלה הוגשו לוועדה במשך שנת 1971/72 אין צורך לחזור ולפרטם.

את הבקשה לחידוש האישורים יש להגיש לא יאוחר מיום 30.4.

כתובת הוועדה:
משרד פקיד השומה, בית הדר, תל־אביב
דרך פתח־תקוה 19
מספר טלפון: 611071

א. מישלוב
מרכז הועדה

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת מורים

בית המדרש הממ"ד
בכפר הנוער הדתי, כפר חסידים

נמשכת ההרשמה לקראת שנה"ל תשל"ג

לגננות
למורים/ות כוללים/ות (מסלול לטבע וחקלאות)
למורים/ות כוללים (מסלול מדריכי נוער)
למורים/ות כוללים חטיבת הביניים (לביאולוגיה וחקלאות)
פנימיה במקום.

לקבלת מידע על פרטים נא לפנות למשרדנו, בית המדרש הממ"ד, כפר הנוער הדתי מקוד 20494, טלפון 952022 (04).

הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה ת"א
ליד האקדמיה ע"ש סמואל רובין

בפיקוח משרד החינוך והתרבות
נוסד בשנת 1945

החלה הרשמת תלמידים לשנת הלימודים תשל"ג

שעורי נגינה בכלים ובזמרה, מקצועות עיוניים, מוסיקה קאמרית ומקהלה. חוגים למבוגרים בתיאוריה ובתולדות המוסיקה.
כתות מתאימות לגילאי 4—6 וכתות סוזוקי (כנור).

הרשמה ופרטים:
1. במזכירות הקונסרבטוריון ברחוב לילינבלום 7 ת"א, טלפון 57541 בשעות 10—12, 16—18
2. בבי"ס „דיזנגוף", רחוב דיזנגוף 221 ת"א בימים א'—ב' בשעות 16—18
3. בבי"ס „אילנות" רחוב גרונימן, רמת אביב, ביום ב' 16—18

משרד החינוך והתרבות
היחידה לתרבות

מודיעה על

תחרות בי"ל לזמרה

תתקיים בפריז בתאריכים 28.5.1972 — 1.6.1972
התחרות מיועדת לזמרים עד גיל 35 ולזמרות עד גיל 32. המבצעים רפרטואר קלאסי.

מועד אחרון להרשמה 30.4.1972

כתובת התחרות:
Mme. Jacques Roullet
14 bis, Avenue du Président Wilson
Paris 16, FRANCE.

פרטים נוספים ואת טפסי ההרשמה ניתן לקבל ביחידה לתרבות, רח' יפו 19, ירושלים. טל: 224092.

רשות השידור

מרכז הדרכה
של
רשות השידור
מודיע על

פתיחת קורס לכתבים ברדיו:

מטרת הקורס — להקנות למשתתפים בו את היסודות העיוניים והמעשיים של עבודת כתב בחטיבת החדשות וענייני היום ברדיו.
תנאי הקבלה — יתקבלו מועמדים לאחר שירות צבאי, בעלי השכלה אקדמאית (שנתיים לפחות); יודעי השפה העברית על בוריה ובעלי ידיעה טובה בשפה האנגלית. קול מתאים לקריינות.
בחירת המשתתפים תעשה לאחר בחינה בכתב ובע"פ ומבחן קול.
משך הקורס — 3—4 חודשים, שיכללו הרצאות עיוניות ותרגילים מעשיים וכן תקופת סטאז' במערכת.
מקום הקורס — מרכז ההדרכה, ירושלים.
דמי לימוד — 50.— ל"י.
הרשמה — בקשות יש להפנות אל: מרכז ההדרכה, רשות השידור, רח' טימן, ירושלים.

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא 12.5.72.

„הסנה" חברה ישראלית לביטוח בע"מ

מכרז
למכירת מכוניות ניזוקות

מוזמנות בזה הצעות לקניית מכוניות ניזוקות.
את המכוניות ניתן לראות בימי חול בין השעות 8.00—13.00 במגרש שמאות רכב של „הסנה", רחוב עמק הברכה 15, בחולות יצחק, תל־אביב.

הצעות יש להגיש עד 5 למאי 1972, שעה 12.00, לתיבת המכרזים, לפי הכתובת הנ"ל, על גבי טפסים שניתן לקבל במשרד מגרש השמאות, בצירוף פקדון בגובה 10% מסכום ההצעה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

תכנון המים לישראל בע"מ
ת. ד. 11170, ת"א

מכרז לניקוי משרדים

תה"ל תכנון המים לישראל בע"מ מכריזה בזה על קבלת הצעות לעבודות ניקוי משרדיה בת"א ואזור.

טופסי המכרז (לוח הכמויות והמפרט) אפשר לקבל בימים 28.4.72 עד 14.5.72, בין השעות 9.00 עד 12.00 במשרדנו ברח' אבן גבירול 54, חדר 217 א', ת"א.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה עד 14.5.72 שעה 12.00 לתיבת המכרזים במשרדנו בת"א, חדר 217 א'.

סיור קבלנים ייערך ביום 8.5.72 שעה 15.30.

אין חברתנו מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר בשלמותה או בחלקה או כל הצעה שהיא.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים המרכזית — אזור תל־אביב

מכרז מס' 17/72 — תא — מכירת פרי מישמיש, אפרסקים ושקדים

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות") מזמינה בזאת הצעות מטעם המעוניינים לקניית פרי ממטע זמורות וברפת לפי הפירוט כדלקמן:

מטע זמורות	מטע ברפת
25 דונם מישמיש	170 דונם מישמיש
12 דונם אפרסקים	230 דונם תפוחים
86 דונם שקדים	
46 דונם אגסים	
36 דונם תפוחים	

הקניה היא „דמי" על העץ.
את ההצעות למכרז הנ"ל יש להגיש על טופסי הצעה הכוללים תנאים שאפשר לקבלם במשרדי הסוכנות, תל־אביב, רח' קפלן 17, חדר 438.
אפשר לסייר במקום בכל יום בין השעות 08.00—13.00, ולפנות למפקח או למנהלי המטע.
את ההצעות בשני העתקים יש להכניס לתיבת המכרזים הנמצאת במשרדנו בכתובת הנ"ל, לא יאוחר מיום ה' 11.5.72, שעה 12.00.
אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא ורשאית למכור את הפרי למספר מציעים ולפעול בענין זה לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.
יש להמציא ערבות בנקאית בגובה 10% מההצעה.

דבר ספורט

בעריכת אהרן להב

הערב משחק גורלי לקבוצות הפועל ק"ח וחולון בכדורסל

המשחק בין קבוצות הפועל קרית-חיים והפועל חולון שייערך הערב בקרית-חיים עשוי להכריע את גורל הקבוצה השניה שתצטרף לקבוצת הפועל חיפה בדרכה לליגה הארצית בכדורסל.

מובן שמשחק זה יעמוד הערב במרכז המחזור ה-21 והלפני אחרון בליגה הלאומית בכדורסל. אם תנצח קבוצת הפועל קרית-חיים היא תבטיח את הישארותה בליגה הלאומית ותחרוץ את גורלה של הפועל חולון לשבט. נצחון של חולון ידחה את ההכרעה למחזור האחרון.

התכנית המלאה של משחקי המחזור ה-21:

* בקרית-חיים: הפועל קרית-חיים — הפועל חולון.
* ברמת-גן: מכבי ר"ג — בית"ר ירושלים.
* בחיפה: הפועל חיפה — מכבי תל-אביב.
* בתל-אביב: הפועל ת"א — מכבי חיפה.
* בגיר-דוד: הפועל גיר-דוד — הפועל מגידו.
* בגבת: הפועל גבת/יגור — הפועל גבעת-ברנר/נען.

כל המשחקים יתחילו בשעה 8.

בליגה הארצית בכדורסל

במחוז הצפון: — הפועל עפולה — הפועל אשדות/אפיקים; מכבי נתניה — הפועל רמת-הכובש; הפועל מורע — הפועל בן-שמואל; הפועל גניגר — הפועל הזורע; הפועל בית-אלפא — הפועל קרית-טבעון; הפועל „איתן" גבת — מכבי קרית-מוצקין.

במחוז הדרום: מכבי גדרה — הפועל ר"ג; מכבי רחובות — בית"ר ת"א; מכבי פ"ת — הפועל צפון ת"א; מכבי דרום ת"א — הפועל פ"ת; הפועל ירושלים — הפועל שער-הנגב; אליצור ת"א — הפועל נת.

אליפות הפועל ה-30

בשבת יימשכו משחקי שמינית הגמר במסגרת אליפות הפועל. בעפולה (החל מ-1600) יתמודדו קבוצות עין-דור, חפציבה, דליה ושומריה. באשדות, בקרית-חיים, יתמודדו קבוצות הפועל מגהריה, ראש-הנקרה, נהר-שאנן והר-הכרמל.

תחרות בין-ארצית בהתעמלות

נבחרות הגברים והנשים של ישראל בהתעמלות יתמודדו היום ומחר בהיכל הספורט בנעמן עם מתעמלי נבחרת דנמרק. הנשים יתחרו בקפיצה, קורה, מקבילים וקרקע. הגברים — בתרגילי קרקע, סוס, סמוכות, טבעות, קפיצות, מקבילים ומתח. היום, החל משעה 17.00 יתחרו המתעמלים בתרגילי רשות ומחר, החל מ-16.30 יבצעו המתחרים את תרגילי החובה.

השופט הראשי בתחרות בין המתעמלים הוא רלף סימור ממערב-גרמניה. השופטת הראשית לנשים היא גני קרפיש מהונגריה. כן ישפטו ארבעה שופטים בינלאומיים מישראל ואותו מספר של שופטים מדנמרק.

אליפות האביב בשייט

היום ומחר תיערך בשדות-ים אליפות האביב בדגמים האולימפיים. התחרות תשמש מבחן לבניסה לשלב ב' לסגל האולימפי. שני זינוקים ייערכו היום (ב-9.30 וב-15.00) ושניים מחר באותן שעות.

טורניר נוער בכדורמים

טורניר נוער בכדורמים ייערך מחר (ב-9 בבוקר) בכפר-בלום.

פתיחת העונה בשחיה

פתיחת עונת השחיה לילדים, ילדות, נערים ונערות תיערך מחר ב-15.30 בכפר-המכבי.

שלוש תחרויות בקליעה

שלוש תחרויות בקליעה ייערכו מחר:

* במטווח בר"ג (ב-9 בבוקר) תתקיים תחרות לסגל המצומצם ברובה אויר, 60 כדור במצב שכיבה.
* התחרות השניה תיערך במכמולת על גביע משמר הגבול (ב-9 בבוקר).
* היום (החל מ-16.00) ומחר (ב-8.30) תיערך במטווח הקליעה ברעננה תחרות לציון יובלה ה-50 של המושבה רעננה.

אליפות ישראל בסיוף

אליפות ישראל בסיוף ברומה לבודדים מדרגה א' תיערך מחר ב-10 בבוקר בבית הפועל חיפה.

תחרויות באתלטיקה

* מחר תיערך בעמק-חפר תחרות מבחן בהליכה למרחק 20 ק"מ.
* היום ב-5 אחה"צ תיערך במכון וינגייט תחרות בין-מחוזית לנוער עד גיל 16 לזכרו של אריה מאיר.

אליפות נוער במשקולות

אליפות הפועל לנוער בהרמת משקולות תיערך מחר ב-10 בבוקר במכון וינגייט.

בליגה הלאומית בכדוריד

במוצ"ש ייערכו המשחקים הבאים: אליצור ת"א — הפועל עין-המפרץ; הפועל עין-שמר — הפועל אילון; הפועל שריד — הפועל תצור; הפועל בית-זרע — הפועל גוש-זבולון; הפועל הצובן — הפועל חניתה; הפועל קרית-אונו — הפועל המעפיל.

מרוצי שדה ביער בן-שמן

הוועדה לספורט עממי שליד מרכז מכבי מארגנת מחר ב-10 בבוקר מרוצי שדה עממיים ותחרותיים לנוער, נשים ובוגרים ביער בן-שמן. בתכנית מרוצים ל-10 ק"מ לבוגרים וקשישים. 5 ק"מ לבוגרות וקשישות. 2.5 ק"מ לנוער, 1 ק"מ ילדים, ילדות ונשים.

היום: ישראל–איראן בחצי הגמר בבאנגקוק

מאת רפאל נאה, שליחנו המיוחד לבאנגקוק

באנגקוק (מיוחד ל„דבר"). — נבחרת איראן תהיה יריבתה של ישראל במשחק חצי הגמר של הטורניר האסייאתי לנוער, שייערך היום אחה"צ.

אחרי דיונים של ארבע שעות, קבעה ועדת המשמעת של הטורניר נצחון טכני בשעור 0:2 לאיראן במשחק רבע הגמר שהופסק עם בורמה. הוועדה מצאה את בורמה אשמה בהפסקת המשחק, ומשורותיה הורחקו חמישה שחקנים על-ידי השופט. הוועדה אף הטילה עונשים כבדים על חמשת המורחקים.

שחקן אחד הורחק מפעילות בין לאומית למשך חצי שנה וארבעה אחרים קבלו עונש כבד יותר. הם הורחקו לשנה מפעילות בינלאומית. נמסר, כי עונש זה יפגע בנבחרת הלאומית של בורמה, שתשתתף במשחקים האולימפיים במינכן. משום ששניים מהשחקנים המורחקים נמנים עם נבחרת זו.

בינתיים נמסר, כי בורמה תערער בפני הקונפדרציה על עונשים כבדים אלה.

איראן יריב קשה

נבחרת איראן שזכתה בנצחון טכני על בורמה תהיה יריב קשה לנבחרת הישראלית המתחילה בגביע. האיראנים משחקים בנוקשות, דבר שהורגש במשחק עם בורמה. נראה, כי אחרי התקרית החמורה של האיראנים עם בורמה ירגעו שחקניה וינהלו היום משחק פחות נוקשה, ולזאת אני מצפה. אחרת עשויים האיראנים לגרור גם את שחקנינו למשחק נוקשה, דבר שיכול לפגוע רק בנו. השחקנים האיראנים חזקים יותר בגופם משחקנינו, ולהם כושר גופני טוב.

בינתיים הסביר המאמן דוד שוויצר לשחקנים כיצד לשחק עם האיראנים וביקש לא להגרר למשחק הנוקשה של היריב. שוויצר החליט גם הפעם לא לבצע כל שינוי בהרכב שזכה בנצחונות עד כה. הרכב זה לא אכזב. החלוצים הבקיעו 18 שערים וההגנה לא ספגה שער.

פרץ החלים

המאמן שוויצר הורה לשחקנים לנהל את משחקם הרגיל להשיג נצחון ולהתקרב צעד נוסף לגביע. החלוץ המוביל של הנבחרת ויקי פרץ החלים מהפציעה וישחק היום. חבריו מקוים שהוא לא יאכזב גם במשחק זה וישיג שער נוסף. פרץ הבקיע עד כה עשרה שערים.

במשחק חצי הגמר השני שייערך אחרי המשחק של ישראל איראן — יפגשו נבחרות תאילנד ודרום קוריאה. סיכוייה של תאילנד לזכות בנצחון ולעלות לגמר הם טובים.

מחר בוומבלי אנגליה–גרמניה

במוצ"ש ב-8.45 לפי שעון ישראל, ייערך באצטדיון וומבלי בלונדון, המשחק הראשון בין מערב גרמניה לאנגליה, ברבע גמר גביע-אירופה לאומות.

יהיה זה המפגש ה-13 בין שתי הנבחרות. רק פעמיים נוצחו האנגלים אך בחוץ. פעם במסגרת הגביע העולמי ב-1970 במקסיקו (3:2) ופעם בהנובר (1:0) שנתיים לפני-כן.

התחרויות הראשונות בין שתי הנבחרות התקיימו לפני 71 שנה בלונדון ובמנצ'סטר. שם ספגו הגרמנים 22 שערים ללא מענה (12:0, 10:0). בעוד ש-32 שנה לאחר-מכן, במפגש השלישי, הצליחו הגרמנים לסיים בברלין בתיקו — 3:3.

שתי הנבחרות לא יופיעו בהרכביהן המלאים, בגלל פציעתם של כמה מכוכביהן.

הגרמנים יחסרו את המגן המצויין ברטי פוגטס, ששבר את רגלו לפני למעלה מחודש. ואילו משורות הנבחרת האנגלית ייעדר הבלם הצעיר רוי מקפרלנד מדרבי-קאונטי והחלוץ המרכזי של לידס, אלן קלארק.

משחקים נוספים באותה מסגרת שיתקיימו בשבת: איטליה — בלגיה במילאנו והונגריה — רומניה בבודאפשט.

מזרח גרמניה העפילה למינכן

הנבחרת האולימפית של מזרח-גרמניה העפילה למינכן, לאחר שנפרדה בתיקו אפס מיוגוסלאביה. במשחק הראשון ניצחו הגרמנים 0:2.

במשחק נוסף בקדם אולימפי באירופה, גברה פולין בנצחון על ספרד 0:2. גם במשחק הראשון ניצחו הפולנים 0:2.

הקרב על כרטיס ההעפלה עודנו נטוש בין בולגריה לפולין.

סיאול תארח הבית הישראלי בגביע העולמי

מאת שליחנו המיוחד

באנגקוק (מיוחד ל„דבר"). — סיאול, בירת דרום קוריאה, תארח את משחקי „הבית הישראלי" בשלב המוקדם של הגביע העולמי בכדורגל — על כך החליטה אתמול הפדראציה האסייאתית שהתכנסה בבאנגקוק.

ההצעה לחלק את הבית המוקדם בו נכללת ישראל, לשני בתי משנה לא נתקבלה. את ההצעה לחלק את הנבחרות לשני בתים העלתה הונג-קונג. הצעה זו נפלה אחרי שהצביעו בעדה שלושה נציגים וחמשה אחרים הצביעו בעד ההחלטה לקיים את המשחקים בבית אחד.

שתי נבחרות — קוריאה וישראל — הביעו נכונות לארח את המשחקים. בצד דרום-קוריאה כמארחת הצביעו שש מדינות. נציג אחד המדינות נמנע בזמן ההצבעה ורק נציג ישראל הצביע בעד ההצעה הישראלית.

כן נקבע, כי הטורניר בסיאול יחל ב-15 במאי 1973. ישתתפו במשחקים אלה, לבד מישראל, נבחרותיהן של דרום-קוריאה, יפאן, פיליפינים, תאילנד, מאלזיה, הונג קונג, ודרום-וייטנאם.

משחקי הבית השני חולקו לשניים. אוסטרליה תארח את נבחרות זהוד ואינדונזיה. נבחרות סוריה, עיראק, איראן וכווית ישחקו בבית השני. המנצחות בשני הבתים יפגשו ביניהן והמנצחת תזכה בכרטיס למשחקי הגביע העולמי.

יותר מ-1500 ספורטאים הבטיחו השתתפותם במכביה

יותר מ-1500 ספורטאים מחו"ל הודיעו כבר על כוונתם להשתתף במשחקי המכביה שייערכו ביוני 1973, ומקווים שעד לפתיחת המשחקים יגיע מספר המשתתפים מחו"ל ל-2000 ויותר.

פרטים אלה מסר אתמול פייר גילדסגיים, נשיא „המכבי" העולמי, לפני צאתו את הארץ.

גילדסגיים אמר שבשיחות שקיים עם סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יגאל אלון, ועם ראשי ההתאחדות לספורט בישראל, הובטחה עזרה מלאה למפעל הגדול, שבו ישתתפו ספורטאים יהודים מכ-25 מדינות.

הוועדה המארגנת מתכננת להביא לישראל אלפי בני נוער יהודיים מן הארצות המשתתפות, אשר ילוו את נבחרותיהם, ישתתפו בטקס הפתיחה ולאחר מכן יבלו תקופה בקיבוצים.

גילדסגיים ציין שעיריות רמת-גן ות"א כבר הבטיחו את מלוא העזרה, בעיקר באיכסון הספורטאים האורחים והסידורים אחרים. בחג התנועה הקרוב תתכנס בישראל ועדת ה„מכביה" הבינלאומית, כדי להשלים את הסידורים לקראת ארגון ואירוח המפעל. (ע)

* נבחרת הכדורסל של ברה"מ ניצחה במוסקוה את הנבחרת האולימפית של ארה"ב 83:100 (32:46).

* השיאן העולמי בריצות המייל ו-1500 מטר, האמריקאי ג'ים ראיין, קבע השבוע הישג מרשים בלורנס, קנזאס, כשגמא מייל ב-3:57.1 דקות.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך ימי
בית הספר הימי
מבואות־ים

החלה ההרשמה
לשנת הלימודים תשל"ג לבית הספר ולפנימיה למגמות ולמחלקות:
ספון ומכונה

* בית הספר מכשיר תלמידיו לדרגות קצונה ודרגות מקצועיות אחרות בצי העברי על שלוחותיו.
* בוגרי המסלול הארבע שנתי העיוני-מקצועי, נגשים לבחינות בגרות ובחינות קצונה ימית.
* בוגרי המסלול הארבע שנתי מקצועי נגשים לבחינות גמר ממשלתיות וקצונה ימית.
* לכתות טית (א') מתקבלים תלמידים מסיימי ח' כתות בני 15—14. לכתות יוד (ב') מתקבלים נערים מסיימי כתות ט מבתי ספר עיוניים, מקצועיים ומחטיבת הביניים.
* ההרשמה במשרד בית הספר „מבואות-ים" על יד מכמורת (כביש החוף נתניה — חדרה), בימי העבודה הרגילים משעה 08.00 בבוקר עד 14.00 אחה"צ.
* המעונינים בפרטים יפנו בכתב לפי הכתובת: „מבואות-ים, דאר מכמורת", או טלפונית לפי מספר 053/26085 או 053/25086.

אוניברסיטת חיפה
ביה"ס לעבודה סוציאלית
מודיע על
המשך ההרשמה למגמה למינהל קהילתי התיישבותי

המגמה מכשירה את בוגריה לתפקידים של עובדים קהילתיים ולמרכזי מושבים ועיירות פיתוח.

על המועמדים להיות בעלי תעודת בגרות ולעמוד בבחינת מיון כלל-אוניברסיטאית ביום א', 2.7.1972 שעה 10.00.

קורס הכנה למועמדים מתאימים, החסרים בחינת בגרות אחת או שתיים ייערך בחדשים יולי—ספטמבר. שכר לימוד במכינה יהיה 850.— ל"י. המבקשים לקבל סיוע בכספי להשתתפות במכינה, יפנו לוועדת המילגות של האוניברסיטה.

המעוניינים מתבקשים לפנות לקבלת מידע מפורט וטפסי הרשמה למזכירות ההרשמה באוניברסיטת חיפה.

ההרשמה תסתיים ביום חמישי 15.6.1972.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה למתמטיקה

הודעה
למנהלי בתי הספר התיכוניים

ההתחרות השנתית במתמטיקה,
ע"ש פרופ' י. גרוסמן ז"ל

המיועדת לתלמידי כתות י"ב המצטיינים במתמטיקה, תתקיים בל"ג בעומר, י"ח באייר תשל"ב, 2 במאי 1972.

על התלמידים שנבחרו להשתתף בתחרות, להתאסף בכניסה לבנין אולמן, קרית הטכניון, בוה שאנן, בשעה 11.00 לפנה"צ.

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול
למכירה
150-200 טון שחת בקיה-ש"ש
המכירה בטסח
לפנות טל. 772231

הורים הנוסעים הקיץ לחוץ לארץ
הורים הנופשים בארץ
בילוי טוב וחינוכי בקייטנה לילדים בעלת רמה, הוא הפתרון האידיאלי הן להורים והן לילדים הנשארים.
„הוד הכרמל"
קייטנה לילדים בהנהלת
דבורה ושלמה אלון
רחוב דניה 25 הוד הכרמל
טלפון 253901 חיפה.
נשמח לשלוח שלוח מפורט למעונינים.

פקודת החברות
בענין: חברת הובלה בין יבשתית בע"מ
הואיל וביום 27.1.1972 נתקבלה החלטה מיוחדת לפרק את החברה מרצון ולמנות את הח"מ כמפרק החברה;
הנני מודיע בזה כי כל נושה שיש לו תביעות נגד החברה הנ"ל יגיש את תביעותיו בצירוף הוכחותיו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו לכתובתו של הח"מ.
נושה או אדם אחר אשר לא יגיש את תביעותיו כאמור תוך המועד הנ"ל, לא ייענה.
שמואל דנג, מפרק
רחוב המגל 23, סביון

„אגד" אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ
משרד העבודה, אגף הכוח החינוך המקצועי
החלה ההרשמה
לבתי-הספר התעשייתיים של „אגד" לשנת תשל"ג
בית הספר אזור צפון — במוסך עיר-גנים — חיפה
בית הספר אזור ירושלים.
מקצועות הלימוד:
באזור הצפון — מגמות:
1. מכונאות מרכבים.
2. מכונאות רכב.
באזור ירושלים — מגמה:
מסגרות מרכבים לאוטובוסים.
תקופת הלימוד: שלש שנים.
בוגרי ביה"ס (תלת-שנתי) אלו ניגשים לבחינות גמר ממשלתיות של משרד העבודה ומשרד החינוך.
לבוגרים יוקנו זכות כניסה למכינה לביה"ס הטכנאים או הנדסאים.
מתקבלים תלמידים מסיימי כתה ח' ט' רפורמה גיל 15—14.
ההרשמה מתקיימת לבתי הספר:
באזור הצפון:
במוסך עיר-גנים חיפה — לפנות למנהל בית הספר צבי מגן, טל' 723201.
בימים: א'—ה' בשעות 7.30—15.00.
קו אוטובוסים: 64, 63, 62, 61.
באזור ירושלים:
במשרד המשק בירושלים לפנות להר משה אשכנזי טל' 521121
בימי א'—ה'.
בין השעות: 8.00—15.00.
להרשמה יש להביא:
א. תעודת ציונים כתה ז' ושליש שני כתה ח'.
ב. דמי הרשמה — 30 ל"י (שלושים לירות).
ג. ספח תעודת זהות של האב.
ד. שתי תמונות.

ביה"ס להנדסאים
הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה מכנית
מודיע
על הרשמה לקראת שנה"ל תשל"ג

1. למגמות ותת מגמות

אלקטרוניקה	אדריכלות	אורדונטיקה
חשמל	דרכים	תעשיה וניהול
פיזיקה	מדידות (גיאודזיה)	כימיה
בין הנדסה	מכונות	פלסטיקה
בניה	מיכון חקלאי	מזון

משך הלמודים:
א. למודי יום הנדסאות — שתי שנים כ-40 שעות בשבוע.
ב. למודי ערב הנדסאות — ארבע שנים.
ג. למודי צבירה — פעם פעמיים בשבוע לפי בחירה.
ד. למודי יום מכנאות — שנה מוגברת.
ה. למודי ערב מכנאות — שנתיים מוגברות.

הערות:
א. מתקבלים/ות בוגרי/ות י"ב תיכון לרמות בעלי תעודת בגרות אקסטרנית או בוגרי בתי ספר תיכוניים מקצועיים (רמה 4 שנתית).
ב. תלמידים/ות המשתתפים/ות בלמודי יום נהנים/ות מהלוואות מטעם משרד העבודה.
ג. חיילים/ות בשרות חובה הלומדים בכתות הערב מקבלים הנחה משכר למוד בשעור 50%.

2. לכתות קדם הנדסאות
כתות ערב חד שנתיות לבוגרי י"א כתות של בתי ספר תיכוניים ו/או מקצועיים.
לשם קבלת פרטים או הרשמה יש לפנות:

בחיפה	(למודי יום וערב) מרכז ביה"ס חצר הטכניון, הדר הכרמל, טלפון 661151 קוים 36, 45, 7 אחורי הצהרים 668439 כל יום בשעות 08.00—13.00 ובימים א' ג' ה' בשעות 16.00—18.00.
תל-אביב	(למודי ערב בלבד) הטכניון, רחוב ליסין 14 טל. 03/268126 כל יום לפנה"צ ואחה"צ.
במדרשת רופין	למודי יום בלבד טלפון כפר יונה 053/98383.
בעמק הירדן	1. למודי אחה"צ (מכונות והכנה). 2. למודי בוקר אלקטרוניקה כולל פנימיה, מועצה אזורית, עמק הירדן, צמח, טלפון 50421.
באילת	(למודי ערב בלבד מכונות והכנה) מהנדס א. באום, תבנת, מכרות הנחושת, טלפון 2121/2.
בנצרת	(למודי יום וערב בניה ומכונות וכן הכנה ערב) מהנדס סרגיי רוד 10/316 טלפון 54831.
בצפת	מר כבודי, ביה"ס עמל ע"ש בלאשילד, טלפון 30284.
בתל-חי	מר ח. אברהמי, המכללה האזורית טל. 067/40969.
בעמק יזרעאל	(למודי ערב) מר י. להב, המועצה האזורית יזרעאל, אוהל שרה, דואר נע יזרעאל טלפון 7—065/22956.

משרד החינוך והתרבות
האגף לחינוך התישבותי
ברית התנועה הקבוצית
הועדה לקליטת נוער
מבצע קליטה מיוחד לתלמידים ולנוער
התנועה הקבוצית, בשתוף עם משרד החינוך והתרבות ועליית הנוער, מציעה לכל ילד ונער בישראל לימודים במסגרת ההתישבות העובדת, בכל חלקי הארץ.
* לימודים בכיתות יסוד — בחטיבות ביניים — ובכתות על-יסודיות.
* תעודת בגרות למצליחים בבחינות.
* מגמות עיוניות ומקצועיות בהתאם לנטיית התלמיד וכושרו.
* הלימודים בבתי-ספר מקומיים ואזוריים.
* פנימיה ליד כל בית ספר.
הנחות גדולות בדמי ההחזקה תינתנה לזקוקים לכך ושכר-הלימוד הוא מדורג לכל התלמידים.
ההרשמה: בימי א', ב', ג' בשעות 14—9 בתל-אביב בבית „המרכז החקלאי", רח' שאול המלך 8, קומה ה', חדר מס' 508, ת.ד. 33210, מיקוד 61330, טלפון 03-252171.
בחיפה בימי א' בשעות 14—9 במדור הקליטה, בית הקיבוץ המאוחד, רח' פרץ 31.
פרטים ויעוץ: מהאגף לחינוך התישבותי, הקריה ת"א, רחוב ד' בית מס' 8, ת. ד. 7036, טלפון 255421.
למדו בבתי הספר של ההתישבות העובדת!

בעוד 4 ימים | **בל"ג בעומר 2.5.1972** | **יתחיל — חג שבוע הספר העברי**
אלפי ספרים יימכרו בהנחות של 40% ו־25% בשווקים המרכזיים ובחנויות הספרים

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

...ורידיה

שישי

21. — "דבר והיפוכו"
5 "מלכות השמים".
22. — "הוואי המש...
— "הקאהונה הגדול".
19. — "מרטים מצויי־
20. — "המבדיל" — ...על הקבלה בחיי ישראל ...לכבוד ל"ג בעומר).
21. — "איירונסייד" —

...יין

שישי

21.0 — "קונצרט ליל...ת" (סטראו) — מוסיקה של ...ים אמריקאיים. קופלנד: ...ר', ברבר: סויטה מתוך ...ה', ברנשטיין: מחולות ...ניים מתוך "ספור הפרברים". ...ין: קונצ'רטו בפה, לפסנתר ...ורת. גולד: סימפוניטה ...אמריקאית (א).
22. — "מצעד הפזמונים"

שלי" — פגישה הזמרת אילנה רוביגא, שבחרה להשמיע קטעים מוסיקאליים בביצוע אלמה קוגן, קט סטיבנס, יוסי בנאי, התרנגולים, ועוד (צ).

שבת

★ 12.05 — "מסביב לנקודה" — על סרבני גיוס, על השקפת עולמם, מעמדם החוקי, מספרם של סרבני הגיוס לצה"ל המדיניות שהוא נוקט כלפיהם. משתתפים: סרבני גיוס פאציפיסטים, סרבנים שמאלניים; אל"ם (מיל.) מאיר פעיל, פרופ' בן־עמי שרפשטיין, ד"ר אריאלה שפירא, ד"ר אילן גולני ומשפטנים (א).

★ 17.05 — "בימת רדיו" — "כבליה" מאת אוגוסט סטרינדברג. מחזה של מתחים משפחתיים ונפשיים הנחשפים לשאין תוך כדי משפט גירושין (צ).

★ 18.40 — "שירים ביידיש" — לקט מתוך פסטיבל שירי יידיש שהתקיים בהיכל התרבות (א).

★ 19.35 — "אדוני המחוז־ליות" — עם צבי אלדרוטי, יו"ר המועצה המקומית מגדל העמק, שמונה לאחרונה למנהל חברת "עמידר". הוא מספר על בעיות אופייניות לעיירות פיתוח, דרכי קבלת החלטות של ראש מועצה של ישוב מתפתח, ועוד (צ).

קולנוע

בירושלים:

★ "הקשר הצרפתי" (אוריון) — סרט מתח מרתק, קצוב, מהיר, שיש בו חוסר פרופורציה בין ה־אורך לבין הנושא ובין המגמה האמנותית לבין הידמות. עם זאת, עם שהוא סרט מצויין סוג ב' שהיה משום־מה גם סרט קלוש סוג א'. אני ממליץ — יש בו כדי ל־הצדיק זאת.

★ "קוראים לי טריניטי" (חן) — פארודיה חיננית, מרענ־נת, מרתקת ומשעשעת על המערבון — בביצוע איטלקי מעודן ו־אינטליגנטי ללא דופי.

★ "אני אוהב אותך רוזה" (ירושלים) — סרטו האישי־אינטימי של משה מזרחי על ירושלים ו־ההרי שלה לפני 60 שנה. מוליך לבם אקזוטי בעל רוח אנשי כנה, סרט מרתק ואישי גם יחד. המלודרמה פנטי־שיקול, חיספוסים קולנועיים ושבירות "סגנון" המעידים על אי־בשלות קולנועית. סרט־נשמה בעל קטעים נפלאים. אך חיבבנו־ירושלמי.

★ "לחישה שבלב" (רון) — סרט צרפתי מצוין המציג דיוקן של משפחה בורגנית, אבל לא־כל־כך טיפוסית בעיר־שדה. אוירה נהדרת. בעיות נצחיות — אך פת־רונות מקוריים. ביחוד במוקד ראשי של הצלילה — וחינוכו ה־מיני של הבן הקטן.

בתל־אביב:

★ "האריה המוזהב" (אופיר) — סרט מתח מצויין על קצין משטרה אמריקאי בימינו. אוירה, קצב, פכים קטנים. משחק נהדר — הכל טוב עד שהסרט גולש לתוך פילוסופיה רציונית עמוקה על החברה בכלל והמשטרה בפרט — אז הוא נהיה קיצוני. שטחי מרגיז — גם כשהוא מסוגל ליצור על האוירה המוחשית.

★ "מילכוד־22" (שדרות) — סרטו הרציני, המתוחכם והמסורבל מדי של מייק ניקולס על פי ספורו של ג'וזף הלר. סרט עשיר וחשוב עם משחק מצולח ביחוד של אלן ארקין — שכדאי לראותו. אך הוא נזות בהרבה מהספר.

★ "דקאמרון" (סמדר) — נ־יסיונו הראשון בשרית ראשונית של הבמאי פאזוליני לסאטירה חבר־תית־מינית חיננית של בוקאצ'יו. לא עיבוד — אלא שימוש — מד־היר גם אם מקוטע, אישי מאוד גם אם מסולף בחלק מהחומר. אפשר לדחותו — אך אי־אפשר ל־שכוח.

★ "אני אוהב אותך רוזה" (אורלי) — ראה "ירושלים", ירו־שלים.

★ "המקשר" (פאר) — סיפור שלו ה"מישון" מבחוץ, סיגר ומי־זגוע מבפנים. כיצד אילך המוסר היקטוריאני הצבוע ילד בן 13 לשמש שליח־גורל לאהבה "בלתי־חוקית". התוצאה אינה הרס התב־רה האיתנה, אלא הרס המקשר ה־צעיר. סרט רגיש, יפה ונפלא כמש.

★ "הקונפורמיסט" (הבלה) — סרטו של ברנרדו ברטולוצ'י על פי ספרו של אלברטו מוראביה — מעין אנאטומיה של פאשיסט־קונפורמיסט איטלקי, שמניעיו ב־הסיות אישיות. סרט משכנע ביו־תר, יפה מאוד ובעל תוכן חשוב, ובכל זאת — הנימוקים היסודיים נראים שוליים. נימוקי־המובלה של המאשימים, לא של המטבח שלו.

★ "זרע אנדרומדה" (אלנבי) — הסרט היקר הזה, המציג תמונה של חרדה נוכח משבר־אבדון ב־אלוגי באמצעות עולם קר וסופר־מסוק, אינו יצירה חשובה באמת, אנגלי עשירה באנגליה, המשעשעת מאד באבסורדיות מחוכמת, ל־אך הוא בלי ספק מדע דמי־יוני מרתק, עשיר ואינטליגנטי. לצורך אנשי חסר לו הרגש ה־אמשי העמוק.

★ "ספור אחד של פשע" (צפון) — קומדיה איטלקית בנוסח עתים צמצית־עסיית, של סיפור־פשעים קלאסי.

★ "הקשר הצרפתי" (תל־אביב) — ראה "אוריון", ירושלים.

בחיפה:

★ "יהלומים לנצח" (מאי) — ג'יימס בונד האחרון — שוב שון קונרי במלוא הדרו וקסמו — קשיש יותר, מחושב יותר ובסיסי יותר, להטוטים עשירים ומפתיעים, הומור מחודד ומרענן.

★ "אני אוהב אותך רוזה" (אורה) — ראה "ירושלים", ירו־שלים.

★ "הקשר הצרפתי" (אמפי־תיאטרון) — ראה "אוריון", ירו־שלים.

★ "קוראים לי טריניטי" (עצמון) — ראה "חן", ירושלים.

★ "האריה המוזהב" (רון) — ראה "אופיר", תל־אביב.

תיאטרון ובידור

★ "ליל העצמאות של סר ישראל שפיר", תל־אביב (הבי־מה) — נסיון מעניין של אברהם רז המחזאי הצעיר שנפטר לפני שנה, לתת עיצוב אמנותי למציאות שבה אנו חיים.

★ "הפקיד", תל־אביב (התיאטרון הקאמרי) — סאטירה שחורה מעו־לה, של חנוך לוין שמצאה את הב־שלמתה המלאה בבימויו של עודד קוטלר ובמשחקם המצויין של כל המשתתפים.

★ "החייל האמיץ שווייק" תל־אביב (עידן) — הצגה מחודשת על־פי ספרו של ירוסלב האשק, עם מאיר מרגלית בתפקיד הרא־שי. הבמאי דניאל גדרון, הצייר אלי סיני.

★ "אאידה", ת"א (האופרה הי־שראלית) — אופרה של ג'וזפה ורדי על אהבה בין מצביא מצרי לבין נסיכה אתיופית. אחת האופ־רות המפורסמות ביותר בכל הר־פרטואר, שנכתבה לכבוד פתיחת תעלת סואץ.

★ "הצוענים של יפו", [illegible]

★ "יכור סליקי", [illegible]

★ "הוי לא תהיה" [illegible] ...אברהם בן־יוסף, משעשע מאוד.

ירושלים

מועצת פועלי ירושלים — המחלקה לתרבות ולחינוך

הערב ב־8 — באולם ההסתדרות בקרית משה בימת ליל שבת ערב תיאטרון מוקדש לשחקן אריה קוטאי — במלאת 50 שנה על הבמה ביש־ראל. ישתתפו: אריה קוטאי — "הבי־מה", אלכס קוטאי (חבן) — "הבי־מה", רפאל קלצ'קין — "הבימה". מנחה הערב: ד"ר אמיל פויאר־שטיין (מבקר התיאטרון). ● השב־ת ב־11 לפנה"צ — בבית טיילור קרית היובל הרצאה: יעקב גולן (מהמחלקה הערבית בשלוחי יש־ראל) הנושא: התעמולה הערבית מעל גלי האתר. ● ב־11 לפנה"צ — באולם ההסתדרות בקרית משה "ילדות בירושלים השנה" בהש־תתפות: הסופר יעקב יהושע לרגל הוצאת ספריו. יקרא מתוך ספריו יעקב אליעזר הדבר הסופר. הפותח: ב. מרגליות — ממזכירות מ. פ. י—ם. ● יום א' 30.4.72 ב־7 בערב — באולם התרבות ע"ש מיטשל יתקיים מושב האחד במאי של מלי־את מועצת פועלי ירושלים. דבר ההסתדרות: הח"כ יצחק בן־אהרון מזכיל ההסתדרות. הפותח: ד. אי־לון — מזכיר מ. פ. י—ם עם תוכ־נית אמנותית. הכניסה לפי הזמנות. ב־7 בערב — באולם ההסתדרות בקטמונים מאורעות החודש. לאחר ההרצאה יוקרנו סרטים תעודתיים. ● יום ב' 1.5.72 ב־7 בערב — באולם ההסתדרות בקרית מנחם. המרצה: שמואל פורת. הנושא: ברית המועצות ומצרים. ● ב־7.30 בערב — באולם מיטשל ערב יהודי ערבי בהשתתפות: ד. אילון, י. כהן, ש. שוני. מרצה אורח: גוראם מצאלחה עם תוכנית אמנו־תית. הכניסה על פי הזמנות. ● יום ג' 2.5.72 ב־11 לפנה"צ — ב־אולם האסיפות בבית ההסתדרות פגישה של תלמידי כיתות י"א, י"ב של בתי ספר עמל בהשתתפות הח' גבריאל אסף — ממזכירות מ. פ. י—ם. הנושא: החברים שו־אלים — חבר המזכירות משיב. ● ב־8.30 בערב — באולם ההסתדרות בקרית משה יוקרן הסרט: אקסו־דוס עם פאול ניומן. כרטיסים במ־חיר 1.— ל"י להשיג בערב המופע שעה לפני התחלה. ● יום ד' 3.5.72 ב־11 לפנה"צ — באולם האסיפות בבית ההסתדרות פגישה של תלמידי כיתות י"א י"ב של בתי ספר עמל בהשתתפות הח' משה הרשנזון — מזכיר אגודת פועלי המתכת. הנושא: ההסתדרות ובעי־ות פועלי המתכת. לפני ההרצאה יתקיים סיור במפעלים. ● ב־7.30 בערב — באולם התרבות ע"ש מיטשל ומחר 4.5.72 בשעה 7.30 בערב — שתי הצגות. התיאטרון הקהילתי שליד בית טיילור מציג מחזמר "הגואל" מעובד על פי "דינר ואגרי" לפיטר פרסון בבימוי הלנה קאוס־האוזן. כרטיסים למכי־רה במשרדי הכרטיסים, ובערב ה־מופע באולם. ● בית הספר לפעי־לים בתאריכים 28—30.4.72 יתקיי־מו ימי עיון לצעירים בשיתוף המחלקה לצעירים בהשתתפות: א. בילינסקי, יוסף בלברג, מ. המנחם, א. סלע, א. אביר, מ. שבואלי, ע. זיסמן. יום עיון לחברי פלוגת הסדי־רה, השבת במרכז הנופש בעיר ירושלים בהשתתפות: ע. זיסמן, א. ברוכיאלי. ● כרטיסים בהנחה מ־יוחדת לחברי ההסתדרות להצגות הבאות: 6.5.72 ב־9.00 — בוטיק השקרים — באולם מיטשל; 13.5.72 ב־9.00 — תיקי דיין — באולם מיטשל; 15.5.72 ב־8.30 — האירו־פית — באולם מיטשל; 17.5 ב־8.45 — אמי הגנרלית — באולם מיטשל; 16.5.72 ב־8.30 — החייל האמיץ שווייק — בבית העם; 20.5.72 ב־9.00 — קן הקוקיה — בבית העם; 27.5.72 — בשעה 8.30 — השבוי בקומה ה־14 — בבית העם; 10.5.72 — בשעה 8.30 — לה טרוויאטה בביצוע האופרה ה־ישראלית — ב"בנייני האומה". כר־טיסים להשיג במדור לתרבות חדר 16 קומה א' בית ההסתדרות. ●

הרצאות במקומות עבודה:

יום ב' 2.5 ב־9.30 לפנה"צ במשביר לצרכן. המרצה יונתן גורל. הנושא: העליה וקליטתה. ● יום ג' 2.5 ב־1 בצהרים במוסך סולל בונה. המרצה: יונתן גורל. הנושא: העליה וקליטתה. ● יום ד' 3.5 ב־11 לפנה"צ במלון המלכים. המרצה: יונתן גורל. הנושא: העליה וקליטתה. ● יום ד' 3.5 ב־1 בצהרים במדפיס הממשלתי. המרצה: יונתן גורל. הנושא: העליה וקליטתה.

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

הרצאת אורח של פרופ' דוד־ת'אה קרוק על הנושא: הביוגרא־פיה בביקורת הספרותית: הרצאה תתקיים ביום ג', ל"ב בעו־מר תשל"ב (2.5.1972), ב־18.15 בבית האקדמיה, רחוב ז'בוטינסקי 43, טלביה, ירושלים.

חיפה

עיריית חיפה, אגף לתרבות, בכוונת המחלקה לתרבות נוער, וספורט

מרכז לתרבות ע"ש פבזנר, שבת ט"ו באייר תשל"ב ב־11 לפנה"צ אברהם וולפנזון: פוליטיקה והס־טוריה במאה ה־20.

נוה שאנן, בית הפועלים, ב־11 לפנה"צ ד"ר משה גולדמן: תג־ליות ארכיאולוגיות בירושלים ה־עתיקה.

קרית אליעזר, בית ההסתדרות, ב־11 לפנה"צ נתן להב: תנועת העבודה בשנות ה־70.

מרכז לתרבות ע"ש אבא חושי

הערב, בשעה 6.00 הוקרה ל־בני נוער. השבת, במסגרת הצהר־כתם של צירי כרמיאל, ב־4 אחר־הצהרים סרט לבני נוער.

מרכז לתרבות ע"ש אבא חושי

הערב, מועדון נוער בשעה 7.30 בערב, בשבת ב־6.45 וב־9 הסרט

"שבילי התהילה", ב־9 בערב "מא־קסי קלאב", מועדון למפגש חברתי לגילאי 26+.

מרכז לימוד למבוגר — כיתות הכנה לבגרות. הכיתות תפ־תחנה בראשית חודש מאי 1972. הלימודים יתקיימו בשעות הערב במרכז לימוד בית אורדשטיין. פר־טים נוספים: במחלקה לתרבות, רח' פרץ 20, טל' 662044.

עיריית חיפה "משעף" מועדון הפנסיונרים קרית טבעון

במוצ"ש ב־7 רבקה יוסיפוביץ רסיטל לפסנתר. הציבור מוזמן.

עיריית חיפה "משעף" מועדון הפנסיונרים קרית־חיים

הערב ב־7 עליזה שנהר סיפורי עם מפי יהודי מצרים. הציבור מוזמן.

כל הארץ

מועצת פועלי פתח־תקוה תכנית האירועים לחגיגות האחד במאי 1972

ביום א' 30.4.72 ב־8 בערב ב"אורנה" עצרת חגיגית בתכנית: ברכות — מזכיר מועצת פועלי פתח־תקוה ח. ביילי וראש עיריית פתח־תקוה י. פיינברג. בחלק האמנותי — הזמורת, דודו טופז, אילן ואילנית, לוס גואצוס, להקת כחול לבן, להקת סולימן הגדול. כרטיסים במחיר 1.50—1.00 ל"י במועצת פועלי פתח־תקוה.

במוצאי שבת 29.4.72 עצרות חג לעולים חדשים באולם "שרת" בנין העירייה בשעה 7.30 בערב, ובבני־תקוה.

ביום ב' — 1.5.72 עצרות חג — במועדון ההסתדרות בעמישב ב־8 בערב. באולם ההסתדרות במחנה־יהודה בשעה 7.30 בערב. אירועי ספורט לבוגרים ולנוער ביישובים — בכדורגל, כדוריד, כדורסל ו־כדורעף. מרוץ האחד במאי דרך גבעת־השלושה ראש־העין מבצר אנטיפטרוס — לילדים, נוער ו־בוגרים.

ביום ג' 2.5 עצרת חג במועדון ההסתדרות באחוות ב־7.30 בערב. "יום השכונות בירושלים" — ה־נסיעה באוטובוסים ב־7 בבוקר.

ביום ד' 3.5 ב־7.30 בערב ב־בית ההסתדרות ביהוד עצרת חג.

כל עצרות החג מלוות תכנית אמנותית.

תערוכת התנ"ך באשדות־יעקב

תערוכת התנ"ך בדפוס ובאמנות בחסות דוד בן־גוריון מוצגת ב־מוזיאון ע"ש אורי ורמי נחושתן באשדות־יעקב. התערוכה פתוחה כל יום (פרט ליום שני) בשעות 6—8 בערב.

ביקורים קבוצתיים אפשריים גם בשעות אחרות לפי הזמנה מראש בטלפון 50262 או 50430.

איגוד שוחרי בריאות בישראל

מודיע לחברים, כי יום הספורט והכנס השנתי המסורתי של האי־גוד בל"ג בעומר יתקיימו במכון וינגייט ביום שני, האחד במאי, יום לפני ל"ג בעומר. הפתיחה בשעה 8 בבוקר.

האופרה הישראלית

14.5 תל אביב (10.5 ירושלים)
לה טראוויאטה
בהשתתפות טנור הבולשוי אופרה ממוסקוה מישה רייצין

29.4 (27.4 חיפה).
2.5 6.5 13.5 16.5 20.5 23.5
31.5 (25.5 חיפה).

אאידה

4.5 27.5 כרמן
1.5 8.5 15.5 21.5 ברון הצוענים
11.5 הספר מסביליה
7.5 "ריגולטו" עם טנור ה"בולשוי" רייצין
22.5 לה בוהם
29.5 קאבלריה / פאליאצ'י

כל ההצגות פרט ל"אאידה" מתחילות בשעה 8.30 בערב אלנבי 1, תל־אביב. טל. 57228

ועדת המשנה לתכנון ובניה פתח־תקוה

הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה פ"ת בקשה למתן הקלה בניה על חל־קה 574 בגוש 6355 ברח' שטמפפר פ"ת.

לפי תכנית המתאר, החלקה ה־נ"ל נמצאת באזור מגורים ב' בו מותר לבנות 3 קומות על עמו־דים. קיימת במקום טחנת קמח ב־גבהים שונים. חלק מהמבנים ב־גובה 18 מ'. בקשת בעלי החל־קה היא להתיר להם לבנות מעל המבנה הנמוך 2 ממגורות עד ל־גובה 18 מ'.

כל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מ־פרסום הודעה זו.

לאחר המועד הנ"ל תועבר הב־קשה לוועדה המחוזית לתכנון ו־בניה ברמלה והיא תחליט בנדון.

י. פיינברג
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניה פ"ת.

ברכבל אל הנקרות
בראש הנקרה
פתוח יום יום
משעה 8.00 עד שעה 18.00

זמני הדלקת נרות

ערב שבת: ירושלים 5.39 תל־אביב 5.57 חיפה 5.52

מוצאי־שבת: ירושלים 6.55 תל־אביב 6.57 חיפה 6.53

רופאים

בתל אביב

ד"ר סימון שאול, שד' קק"ל 34, טל. 231374; ד"ר הר אבן, רח' אפשטיין 6, טל. 443281; ד"ר סגל, רח' בלוך 12, טל. 247860.

בתי־מרקחת

בירושלים

שישי

אברמוביץ — המלך ג'ורג' 21 — טל' 224972, אלסנטראל — רחוב צלאח א־דין — 82196.

שבת

ד"ר פרקש — הפלמ"ח 28 — טל' 36084. אל שעב אל גדידה — בתוך שער שכם — טל' 83401.

מוצאי שבת —

אופלסקה — יפו 110 — טל' 224021. אל שעב אל גדידה — בתוך שער שכם — טל' 82034.

בתל אביב

יום שישי 28.4

אברמסקי רחוב אלנבי 42, טל. 57526. פרנקל, רחוב המלך ג'ורג' 28, טל. 223721. גורדאו, רחוב בן יהודה 183, טל. 242673.

יום שבת 29.4

מוסקוביץ, רחוב המלך ג'ורג' 25, טל. 282650. בן־יהודה, רחוב בן־יהודה 142, טל. 223535. קס־טל, רחוב אבן גבירול 147, טל. 443716.

מוצאי שבת 29.4

גרינברג, רחוב המלך ג'ורג' 46, טל. 226208. יפה, רחוב בן יהודה 172, טל. 224543. יאני, רחוב יהודה הלוי 67, טל. 612474.

רמת גן

28.4 — יום שישי
הרצל, רח' הרצל 52
29.4 — יום שבת
ליפשיץ, רח' הרצל 19.

חולון ובת ים

28 — שישי
יונר — רמת יוסף, מרכז מסחרי.
29 שבת —
שיינין — חולון, רח' סוקולוב 68.

בפתח תקוה

שישי
אסותא, רחוב ברון הירש 21.
שבת ומוצאי שבת
הירקון, רחוב שטמפפר 24.

נתניה

שישי
נתניה.
שבת —
תרומה.

בני ברק

שישי
הדסה, כפר הישיבה, בני־ברק.
שבת
נחמיה, נחמיה 2 בני־ברק.

הרצליה, רמת השרון

שישי 28 —
קרמר — הרצליה רח' סוקולוב 18.
שבת ומוצאי שבת —
קרמר — הרצליה רח' סוקולוב 18.

קופת־חולים מחוז חיפה

תורנויות לילה בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות

1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ־8 בערב עד 12 בחצות.
2. מ־12 בחצות עד 7 בבוקר במגן דוד אדום, טלפון 101, ובמפרץ חיפה, טל. 232 71, ראה סעיף 8.
3. בימי שישי ובערבי חג מ־4 אחה"צ.
4. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה"צ ומ־4 עד 5 אחה"צ.

ב. תחנות התורנות

1. מרפאת פרישמן, רחוב פרישמן 4, טלפון 62195 לחברים מהסניפים: פרישמן, אחד העם, שדרות ארים יב־נה, ד"ר גליקר, ברזילי, נאור־לה, יל־עמל, חליסה, וקבוץ גלויות.
2. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צה"ל. טלפון 535226. ל־חברים מהסניפים: קרית אלי־עזר, קרית אליהו בת גלים, עין הים, מחנה דוד, וקרית שפרינצק.
3. מרפאה רש במרכז הכר־מל, רח' אלחנן טלפון 86868. לחברים מהסניפים: כנון — אחוזה, רש — מרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי ורוממה.
4. מרפאת נוה זאב גלבוע סמטת טרומפלדור א', 5 טל־פון 222121. לחברים מהסני־פים: נוה שאנן, יזלוס בירגר, גלבוע, ורמות רמז.
5. מרפאת קרית חיים מזר־חית, טלפון 721331. לחברים מהסניפים: קרית חיים מזר־חית, שיכון עירוני, קרית ביא־ליק, קרית מוצקין, קרית שמריהו וצור שלום.
6. מרפאת קרית ים א', שדרות ורבורג, טלפון 721553. לחברים מהסניפים: קרית ים א' קרית ים ג', קרית ים רסקו וקרית חיים מערבית.
7. מרפאת עוזיאל — קרית אתא, טלפון 722384, לחברים מהסניפים: עוזיאל, בן עמי, פינסקר, קרית נחום, קרית בנ־ימין ושיכון התיכונים.

ג. תורנויות לילה מ־12 בחצות עד 7 בבוקר:

א. בתחנת מגן דוד אדום, החברים הגרים בשטחי שיפוטה של עיריית חיפה, פרט למפרץ, המשתייכים למרפאות המפור־טות בסעיפים 1, 2, 3, 4.

ב. במפרץ חיפה "סהסי ביאליק". טל' 713212 לחב־רים הגרים במפרץ חיפה ה־משתייכים למרפאות המפור־טות בסעיפים 5, 6.

ג. בכל יתר המרפאות ב־מחוז חיפה קיימים סדרי תור־נות קבועים בהתאם למודעות בלוחות המודעות במרפאות ובארגוני העובדים.

ד. תורנות מעבדה:

במעבדה המחוזית שדרות אר"ם 54, טלפון 532107. לחב־רים מכל סניפי המחוז.

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל־אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב ערב, כולל שבת וחג, בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף מ־11—8) במרפאות ד־להלן:

1. מרפאת אילון, רח' יד לבנים 35. טלפון 31870 לחברים מסניפי: אילון, יד אליהו, רמת חן, רמת ישראל ושיכון עממי ג'.
2. מרפאת התקוה ב', רחוב דוד פינת רח' ברכי־יהו. טלפון 31122 — לח־ברים מסניפי: התקוה א' וב', נסקה, כפר שלם ו־חלק הקרוב ליד־אליהו.
3. מרפאת הדר יוסף רחוב קהילת ורשה מספר 12—10. טלפון 778095 ב־שעות 8.00 עד 11.00 בלי־לה לחברים בסניפים: ה־דר־יוסף, נוה־שרת, צהלה, רמת־החייל, תל ברוך וכן לחברים מהסניפים הקרו־בים לסניפים.
4. מרפאת נוה שאנן, רחוב יגור המעלה 61 פי־נת לורנסקי, טל. 33480. לחברים מסניפי: נוה־שא־נן, ישינסון ופלוטקין.
5. מרפאת קסוביץ, רח' העדות קסוביץ 36, פינת יהודה המכבי. טל' 444494 — לחברים מסניפי: קסו־ביץ, רבינוביץ, רמת־אביב, עיר גנים וחלק מבאורי — לפי רצון החברים הגו־רים לפנות לקסוביץ או תל־נורדוי — לפי בחירתם.
6. מרפאת תל נורדוי, רח' דב הוז 1, פינת פר־דלי 21, טלפון 243233 — לחברים מסניפי: תל־נור־דוי, אלחריזי, אחרונא, גלבוע, הנגל הספירים וח־לק מבאורי — לפי רצון החברים. הרגילים לפנות לתל־נורדוי או קסוביץ לפי בחירתם.
7. מרפאת קרית שלום, רחוב ירושבסקי 12 טלפון 822715 לחברים מסניפי קרית־שלום והסביבה.

הערה:

אחרי השעה 12.00 בלילה ועד שעה 7 בבוקר מתקיימת תור־נות לילה במד"א, רח' מזא"ה 13, טלפון 101.

ב. תורנות ערב שבת

בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תור־נות במגן דוד אדום, רח' מזא"ה 13 טלפון 101.

1. בית מרקחת
במרפאת מנדלברג — רח' אלנבי 75, טלפון 614467 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
2. בית מרקחת
ברח' זמנהוף 42 טלפון 249221 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
3. מעבדה
בזמנהוף בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00 — 11.00 לפנה"צ במרפאת: גלביץ, התקוה א', שדרות רשי־גסין 20, הדר יוסף, יד־אליהו, יונה הנביא, כפר־שלם, מנדלברג — רח' אלנבי 75, טלפון 614467, נוה שאנן, קרית שלום, רמת החייל, קסו־ביץ, רמת אביב ותל־נור־דוי.

משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקי־ימת תורנות במגן דוד אדום רח' מזא"ה 13, טלפון 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז
במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75. טלפון 614467.
א. רופאי א.א.ג. ורו־פא עיניים בין השעות 9.30 — 11.30 לפנה"צ.
ב. כירורג בין השעות 9.00 — 12.00 לפנה"צ.
3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז
בזמנהוף, רח' זמנהוף 34, טלפון 241251 בשעות 9—11 לפנה"צ 4—5 אחרי הצהרים.

בית מרקחת מחוזי

במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75. בין השעות 9.30 — 12.00 לפנה"צ. 4.00 — 5.00 אחה"צ

לחברים מסניפי: מנדל־ברג, בר אור, אליפלט, שבזי, יונה הנביא. ימי־ זיסיירי והזקוקים לרופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום רח' מזא"ה 13 טלפון 101.

תל־אביב

במכון רינגלבלום

תל־אביב, רחוב ברנר 14

היום א' 30 באפריל 1972, יתקיים באולם מכון רינגלבלום, תל־אביב, רחוב ברנר 14 מפגש חברים לכבוד 24 שנות מדי־נת ישראל ולקראת האחד במאי 1972. בהשתתפות החברים: מ. ארם, י. סטולרסקי (מארצות הב־רית). המנחה: י. מנדלסון. חב־רים ואורחים מוזמנים.

באגודת סופרי יידיש בית לייוויק

במוצ"ש 29.4 ב־8.30 בערב, ב־בית לייוויק, רחוב דבורה 30, יתקיים ערב בשם אנחנו פה — שחקנים עולים חדשים — חברי התיאטרון־התמלגאי בבית־לייוויק. בהשתתפות: הזמרת שרה מליגב — בשירים מתוך הרפר־טואר הוילנאי. השחקן משה (הירש) שרפשטיין — במונולוגים, סיפו־רים, פראמות ומיניאטורות. מנ־חת הערב: זינה שרפשטיין. ליד הפסנתר: אלכסנדר טרסקי.

כרטיסים להשיג יום־יום בבית־לייוויק, רחוב דבורה 30, תל־אביב בין השעות 9—1 לפנה"צ. טל: 231830 ובערב החל משעה 6.30 בקופה. האולם מקורר ומ־אוורר.

"אהל שם"

השבת פרשת אמר 29.4 ב־10 א. איריובסקי: תנ"ך ב־11 הרב פרידלנדר: תלמוד ב־4.30 במ־סיבת "עונג שבת". ירצה: ד"ר א. רוזנפלד על הנושא: בתפוצות ישראל. הפותח: יו"ר "אהל־שם" — משה גולדשטיין. דברי אגדה — ד"ר ש. ז. כהנא.

ארגון אמהות עובדות תל אביב

נוה־שרת. בבית האחיות קליב־נוב, פילדלפיה 3. — ערב זוגי. במוצאי שבת מועדון מאשה, פינסקר 49, 4.30 בערב, מפגש עם שחקנית "הבימה" — דינה דוויסקוסקי, בתכנית — "לא אמות כי אחיה" — קריאה ומשחק.

ערב שלום עליכם בבית שלום עליכם

ביום א' 30.4.72 יתקיים באולם בית שלום־עליכם, רח' י. ד. ברקוביץ. ערב שלום עליכם (ליום הזכרון החמישים ושש) בהשתת־פות: הסופרים אפרים אורבך ד"ר אהרון צייטלין. המנחה: פנחס ליטב. מיצירות שלום עליכם יקראו ה־שחקנים: אליהו גילדנברג, שמשון דרייגאן, יעקב קורלנד והדסה קס־טין. ההתחלה ב־8.30. הכניסה רק בהזמנות, ובמקומות מסומנים. ל־קבל בבית שלום עליכם.

מועדון "מלואי"

בליל שבת 28.4.72 ב־8.45 יתקיים קונצרט מיצירותיו של המל־חין ברוך ליפבן ז"ל במלאות שנתיים למותו.

70,000 חברים ערבים בהסתדרות

ב־1971 היתה עליה במספר ה־חברים הערבים בהסתדרות בשי־עור 10.4 אחוז. מספר חברי ההס־תדרות הערבים מגיע כיום ל־68,816 והם גרים ב־105 נקודות יישוב בישראל.

על כך סיפר יו"ר המחלקה הע־רבית י. כהן בישיבת מליאת ה־מחלקה, שהוקדשה לעניני קופת־חולים.

תיקון טעות

במסגרת של הידיעה על ההב־חרה במועצה המקומית ירוחם, ש־פורסמה ב"דבר" מיום ד' 26.4.72 נפלה טעות: במקום "החרפה ב־ביתה במועצת דימונה" צ"ל "במו־עצת ירוחם".

לח' ד. דיזנט ומשפחתו
להולדת הנכד הראשון
קבלו נא את מיטב איחולינו
מוסדות להכשרת עובדים
שע"י בית חולים בילינסון

תחרות 4 הערים בבאר־שבע

שחמט

עריכת אליהו שחף

...תחרות ערים מרובעת, בהשתתפות נבחרות תל־אביב, חיפה, ירושלים ו־באר־שבע תיערך בבית... בבאר־שבע מ־4 עד 6 ...

...נבחרת תהיה מורכבת מ־10 ...נים. למצטיינים בלוחות הרא־...ם נקבעו 6 פרסים בסך כולל ...—200 ל"י. לקבוצה המנצחת ...גביע. האירוע מאורגן על־...עירית באר־שבע בשיתוף עם ...ד הישראלי לשחמט ולכבוד ה־...ם לצאתנו אירוע שנתי קבוע.

...סבוב הראשון ייערך ביום ה', ...מאי, משעה 7 בערב. הסיבוב ...— ביום שישי, משעה 8.30 ...ר, והשלישי — בשבת משעה ... בבוקר. בסיום ייערך טקס ...חלוקת הפרסים. על הקבוצות ה־...תפות להתייצב ביום חמישי, ...4. עד שעה 5.30 ב"בית יציב", ...העצמאות 7, באר־שבע.

סיבוב ששי בליגה

...במסגרת הסיבוב השישי ייפגשו בליגה הארצית קבוצות אלו ...(הראשונה היא המארחת): ..."על פלדקליין" ראשל"צ — ..."על" בת־ים; אוניברסיטת ת"א — רמת גן; "הרצליה" חיפה — ...קר' ת"א; "הפועל" ירושלים — ...אס"א מכביון; "הפועל" חיפה — "הפועל" עמק־חפר/נתניה.

ליגה למקומות־עבודה

...לה אחרי הסיבוב השמיני ...על א' עם 23 נקודות, אחריה ...ביניה 22, משרד הבטחון ...2. קופ"ח יפו 17½, בליל א' הסנה 14, תע"ש א' 13½, בליל 1, אל־על ב־11, תע"ש ב' 10½.

...תחרות־נוער רבת משתת־... נערכה במסגרת יום הספורט העצמאות בקרית־אונו. בתח־רות גילאי יסודיים זכה חיים סוסיק, שהקדים את נסים חביב, שאול מזרחי, מיכאל ברנר ועוד. בתחרות גילאי תיכון זכה אלכס דרוקר, לפני יהודה סילס. אלי־אב יונגרייז, נתן גלילי ועוד. ל־מנצחים הוענקו פרסים וכל המש־תתפים (מקרית־אונו, קידואן, גב־עת־שמואל ובני־ברק) קיבלו תעו־דות־השתתפות שחולקו בטקס הס־יום על־ידי ראש המועצה המקומית עו"ד אביגדור ורשה. התחרות א... גבה על־ידי שלמה סנדלשיין.

באליפות "למקרי ת"א היה בראש אחרי הסיבוב הרביעי אב־רהם מלאכי עם 4 נקודות לפני ג'רניאק 3½, כהנא ופלס 3. ב־תיקו: ראובן לבנא 2½ ועוד.

בתחרויות "מוקי" — בחדרה, על גביע יום העצמאות זכתה קבוצת מרכז הנוער ת"א. בתחרות הא־סית ניצח עופר קוסאי עם 10 נק־ודות מ־11 משחקים.

רב־האמן לאסלו סאבו ניצח

בתחרות בין־לאומית בסרייבו עם 11 נק' מ־15, בהקדימו את פטרו־סיאן 10½, קרס, הורט ויאנוסה 9½, וזקיץ' 9, ממלובין 7½ וכו'.

וויק־אן־זי 1972
פתיחה אנגלית

פומאר — ממיקל

1. ג4 פ6 2. פג3 ר6 3. ג3 רז7 4. רז2 0—0 5. 0—0 ג5 6. 4ג בגד 7. פ:ד4 ג6 8. פב3 מהא5 9. פבג3 10. מהה5 47 11. מהד1 צ:ד1 ה6 12. פד5! צד5 13. בד2 צה4 14. ג4 ...15. הב2? 15. רה3 ...16. רא1 צ7ה 17. צב8 ...18. פא6 ...19. רד1 ...20. פג6 ...21. 5ה פבב 22. רג7 פד7 ...23. רב8 ...24. 7ר ...25. 6ג ...26. צב1 ...27. רב6 ...28. צגב5!! ...29. הד7 ...30. צב8 ...31. 8ב ...32. צב8 ...33. מד7 ...34. רד8 ...35. 5ח ...36. ...7ז+ ! השחור נכנע.

הצלה מפתיעה
ריבלי — אוהבאם

בעמדה אבודה זו לכאורה מצא השחור דרך הצלה מפתיעה ופשו־טה: 1. ... 2. צ... 4ח 3. מ... צב8 4. ... 5. מגג 8צג 6. מגג צד1 7. ... צד3 8. צח1 9. צז1 תיקו (8. — מה4? 9. צז1 זוכה).

הצלה מפתיעה מצא הלבן גם בעמדה הבאה (מתוך קרב ש־נערך בלטביה): לבן: מא8; צא5, צב7. שחור: מג8; מהג6. 1. צג5! מה: גג5 2. צג7+ וכפת בעקבותיו (1. צב5! מהא6+; 1. צא7? מהד5).

ניצולו של יתרון
קמפנסון — בלייך

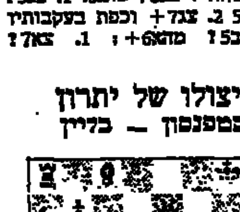

בעמדה זו (מתוך קרב שנערך ב־אנגליה ב־1965) מורגש כי תבוסת הנצחון "תלויה באויר". הלבן מצא את הדרך הקצרה ביותר להגשמ־תה: 1. צ.ג8+! מה:ד8 2. מה:ה5 מהד3 3. מהה8+! מ:ה8 4. צא8×.

ה. פ. ראהם, מערב־גרמניה
פרס 1, תחרות לזכר ליאון־מרסין

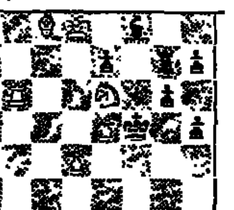

8+9 — מט ב־5 מסעים

א. קוזנצוב, ברוסיה
1967

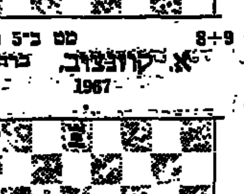

4+3 — הלבן זוכה

פתרונות

אפנסייב, דוויזוב: 1. מהח1!! (1. מ:ה6? 1ד מה 2. מה:ג3 3. מהה1+ 3. מהה5 מהה4 4. ג3 5. מהג6+ 5. מ9ו מהה4+ — תיקו) 1. מה 2א? דומה+ 2. מ:ה6 3. מהד6+ 3. מ9ו מהה6+ ; 1. מג7? 2. צה מה:ג3 דומה ; 1. מהב1? 2. צז6+ 2. מ:ה6 דומה+ 1. — 3. מהה6+ דומה+ 3. מהד5! 4. מג6 (4. מה7? מהז6+ 5. מד7 (6+מהה) 4. — מהה4! 5. מג5 מהה6 6. מגא 4ג מהה7 7. מד4 (7. — מהד7 8. מג5 9. מהג7+ 9. מב4 מהב7+ 10. מא4 (11. מהא6+ (11. מב3).

קסקא: 1. צג8! ר/פ/צ:ה7 2. פ:ה6/מ:ב6/פ:ב6/ר:ה6 3. פה/רה/צג/פ:ה6 ה:ה7×.

תערוכת בולי ישראל בארגנטינה

בולים

עריכת אריה לינדנבאום

...ם העצמאות ה־24 של ישראל ...ין השנה על־ידי שתי תערו־... בולים בלבד: אחת בחיפה, ...ת הספר "תל־חי" בנוה־שאנן ...במאי), ואחרת אשר תיערך ...אנוס־איירס בירת ארגנטינה.

...עילי הבולאות הישראלית ב־...גנטינה מארגנים עתה תערו־... בולים מיוחדת לכבוד 24 ...ת עצמאות מדינת ישראל. ה־...רוכה תיפתח ב־16 במאי (יום ...עת בולי־הדואר העברי הרא־...נים ב־1948) ותהיה פתוחה עד ... במאי.

...אירוע יצויין בחותמת מיוח־... וכפי הנראה יוטבעו שתי תוו־...ריתמטולה "מיוחדות — אחת ... סמל ישראל ושם המדינה ב־...ברית, ואחרת עם סמל ארגנ־...נה עם שם המדינה בלטינית. ...אגב, בארגנטינה כבר התקיימו ...בר כמה תערוכות בולי יש־...ל. בדעת מארגני התערוכה לקיים גם באזור בולאי, שיוקדש יום אחד ב־1 ביוני.

ערי מקלט בהוואי

"אז יבדיל משה שלש ערים בעבר־הירדן מזרחה שמש: לנוס שמה רוצח, אשר ירצח את רעהו בבלי־דעת, והוא לא־שונא לו מתמול שלשום ונס אל אחת מן הערים האל וחי: את בצר במדבר בארץ המישור לראובני. ואת ראמות בגלעד לגדי ואת גולן בבשן למנשי..." (דברים ד', 41—44).

מסורת ערי־מקלט קיימת, מס־תבר, גם בהוואי. בחלק הדרומי מערבי של האי המרכזי קיים מק־דש עתיק יומין אליו נמלטו אנ־שים שעברו על ה"לואים" סבי־מסורת ילידי האוואי, או קרבנות מלחמה למיניהן. ההבדל הבולט בין מנהגינו לבין מנהגי האוואי הוא, כשהנמלטים שהו במקום שעות מספר או לנו בו לילה אחד הוחזרו לשלום.

גלגולים רבים עברו על עיר המקלט ההוואיה במרוצת הדו־רות: באמצע המאה ה־16 הוקפה חומה ובמאה ה־19 שימשה כקבר למלך קאמיהמהא הגדול שלפני כן איחד את איי האוואי לממל־כה אחת. עם צירופה של האוואי לדגל ארצות־הברית הפכה אותה אמריקה בשנת 1961 לפארק לאומי.

עתה מתכנן דואר ארה"ב להו־ציא בול־זכרון לכבודה ב־3 במאי ועליו אנדרטת־עץ של אחד האי־לים העתיקים של האי.

חיל־הנדסה בגיברלטר

שלושה בולים לכבוד מלאות 200 שנה לנוכחות חיל־ההנדסה המלכותי של בריטניה בגיברלטר, הופיעו בצוק.

הבול מראה, נוסף לחייל מגדוד ההפרים, את סמל החיל וחפירות ביצורים.

פרעה בבול בריטי

ב־26 באפריל הנוכחי הופיע בבר־יטניה בול ראשון שנושאו כרי־קלי. הבול הוקדש ל־100 שנות הולדתו של המלחין ר. ו. ויליאמס (1872—1958) ומראה את תמונת המלחין על רקע תווים מיצירתו המפורסמת "סימפוניות־ים". הבול הוא בערך נקוב של 9 פאני והוא אחד מתוך שלושה בולי־זכרון ש־הוצאו על־ידי שרותי־הדואר הב־ריטיים: בול בערך 3 פאני המר־אה את דמותו של פרעה מצרים תות־אנך־אמון (50 שנה לגילוי קברו על־ידי ארכיאולוגים ברי־טיים), ובול אחר, בערך נקוב של 7½ פאני, עליו בתוספת דמות שומרי־חופים במאה ה־19. הבול האחרון הוצא לכבוד מלאות 150 שנה להקמת משמר־החופים.

בול ראשון לאפולו 16 — באיי קוק

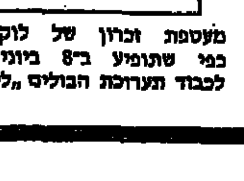

מעטפת זכרון של לוקסמבורג כפי שתופיע ב־8 ביוני 1972 לכבוד תערוכת הבולים "ליבה 72".

גלויות־זכרון ליום הבריאות העולמי

שרותי־הדואר של או"ם החלו מוציאים גלויות־זכרון המוקדשות ל"יום הבריאות העולמי" במחיר דולר כל אחת.

החודש הונפקה הראשונה מבין הגלויות הנ"ל. על הגלויה מופיע בול "יום הבריאות" שהונפק לא מזמן ועוד 4 בולי־או"ם שהונפקו בעבר בנושאי בריאות. מופיעה גם הודעה קצרה שפורסמה על־ידי הד"ר קורט ולדהיים, המזכיר הכ־ללי של האו"ם, לרגל יום הברי־אות.

סופרו של "היהודי הנודד"

הסופר והעתונאי הבלגי אוגוסט ורמיילן, שנולד לפני מאה שנה בדיוק, הופיע זה עתה בבול זכ־רון בלגי. ורמיילן מת ב־1945, אולם עוד בראשית המלחמה, ב־ימי הכיבוש הנאצי, נאסרה עליו כל פעילות ספרותית ועתונאית. בין ספריו הראשונים נציין את "היהודי הנודד" שהופיע עוד ב־1906.

הבול הבלגי שהוקדש לוורמיילן מראה את דיוקן הסופר בשנותיו האחרונות.

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

חג האחד במאי יוקדש למפגש בין ותיקים ועולים

מאת סופר „דבר"

חג האחד במאי השנה, ש־יהיה יום שבתון יעמוד ב־סימן קליטת העליה. המרכז לתרבות וחינוך תיכנן מאות פעולות מרכזיות ומקומיות שבהן ישולבו העולים החד־שים באחד במאי.

יו"ר המרכז לחינוך ותרבות ר. בש וסגן מנהל ההסברה במרכז משה רינת, מסרו אתמול כי השנה ייעשה מאמץ מיוחד להע־מקת תודעת קליטת העליה, כדי שתהיה לו משמעות לאומית. הד־בר יבוא לביטוי במיפגשים בין ותיקים לבין עולים חדשים, ובי־תוכם רבים מברה"מ.

ביום האחד במאי יודגש גם היחוד האוניברסלי והלאומי של חג הפועלים, תוך ציון האתגרים הניצבים לפני החברה הישראלית: עיצוב חברת עובדים בישראל, המשך המאבק לחיסול פערים, סו־לידריות עם תנועות הפועלים ו־סולידריות יהודית־ערבית.

לפי התכנית יתקיימו ב־1 במאי מסכות אירועים, טקסי הנפת דג־לים, עצרות חג, קבלות־פנים לוה־עדי פועלים, פיקניקים בחיק הט־בע. בגליל העליון יתקיים סיור, בהשתתפות 2000 עולים חדשים, בעקבות לוחמי ששת הימים. ל־עת ערב תתכנס עצרת חגיגית באמפיתיאטרון של בית־שאן, ב־השתתפות מזכיר ההסתדרות י. בן־אהרון. אשר יסייר בגליל, ייפגש עם עולים חדשים בצפת ויניח זר ליד אנדרטת ילדי אבי־בים שנרצחו בידי מחבלים. בעצ־רות החג ישתתפו שרי ממשלה, חברי כנסת וחברי הוועדה המר־כזת מטעם תנועת העבודה.

בפארקים ובחורשות ברחבי ה־ארץ אירגנו מועצות הפועלים פיק־ניקים המוניים, בהשתתפות עולים חדשים.

באירועי ה־1 במאי ישולבו גם קבוצות הספורט של „הפועל". יתקיימו ערבי ראיונות וסימפוזיו־נים. כן יופיעו מוספים בעתונות ומינשר מיוחד.

ר. בש הדגיש כי המרכז לתר־בות וחינוך פועל בנושא הקליטה החברתית זה כמה חודשים, באמ־צעות מועצות הפועלים ומקומות העבודה. הפעולה נעשית בכמה תחומים כדי לסייע בשילוב העו־לים בחיי הארץ.

נרצחה אשת מנהל בי"ס

תושבת תל אביב נרצחה אתמול אחר הצהריים. גופתה של הנרצחת, רחל ליפשיץ, בת 60, רעייתו של מנהל תיכון עירוני ז' ביפו, נתגלתה על־ידי בעלה בדירתם שברחוב ליבקולה, כשהיא שרועה בש־לולית דם, פניה מרוסקים וג־רונה שסוע.

נודע, כי בצהרים טילפן אלמוני, שהסוה את קולו, למזכירות ביה"ס וביקש לשוחח עם המנהל, יוסף ליפשיץ. המזכירה שאלה לז־הותו, אך האל־מוני סירב להציג את עצמו וטרק את הטלפון. לאחר מכן טילפן שנית והפעם שוחח עם המנהל. הוא התעניין במראה אשתו וחקר אם היא מושקפת וגבוהת קומה. לאחר מכן טרק את הטל־פון. המנהל הנדהם מיהר להתקשר לביתו — אך לא קיבל מענה. ל־פיכך החליט לצאת מיד לביתו.

סמוך ל־2 אחה"צ, כאשר פתח את דלת דירתם — נדהם לגלות את אשתו שרועה בשלולית דם בכניסה לדירה.

האשה היתה לבושה בחלוק בית וסינר. גרונה היה שסוע ופניה היו מלאים בחתכים. במטבח ה־דירה הוכן עוף לבישול. ונראה שהרוצח האלמוני תקף אותה שעה שהכינה את התבשיל.

חוקרי משטרת מחוז תל אביב הגיעו מיד למקום ופתחו בחקי־רה יסודית.

הגופה הועברה למכון הפתולוגי ואנשי מעבדות המשטרה וצוות השיחזור המשטרתי פתחו בבדיקת זירת הרצח.

בעלה של הנרצחת אמר. כי לא ידוע לו כל מניע אפשרי לביצוע הרצח.

חוקרי המשטרה חוקרים בכיוו־נים שונים. כדי להבהיר את התע־לומה וסבורים, כי הרצח בוצע על רקע נקמנות.

שכנים סיפרו לכתב עתי"ם. כי משפחת ליפשיץ הינה משפחה סימ־פטית וחביבה על כולם. המנוחה הוגדרה כאשה אדיבה, שכולם חי־בבו אותה. השכנים ציינו, כי לא שמעו קולות מאבק מדירת המ־נוחה. למשפחת ליפשיץ בת יחי־דה, נילי, מדענית באוניברסיטת תל אביב. (ע)

פקודת מעצר עד תום ההלי־כים המשפטיים הוצאה אתמול נגד צעיר בן 17 מרעננה, הנאשם בשורה של התפרצויות ונסיון ל־שוד של אשה קשישה, תוך כדי תקיפתה וגרימת חבלה חמורה.

נפצע קשה בהתפוצצות בלוני גז

בהתפוצצות בלוני גז בחולון, נפצע אתמול קשה בעל מסעדה, יחיאל נוני, בן 48.

בעל המסעדה התלונן במשטרה, כי אלמונים ניתקו את צינורות הגז וגנבו את מתקן הבלונים, ל־דבריו, קיים סכסוך ממושך בינו לבין דיירי הבית, בו שוכנת ה־מסעדה. הדיירים מתנגדים כי הוא יצלה בשר שם, כיוון שהדבר גורם לריחות.

כאשר חזר נוני מן המשטרה למסעדה, החליט לנסות ולאתר את מקום בלוני הגז, וכנראה שיער שהם הושלכו למקלט הבניין. הוא ירד למקלט סמוך ל־12 בצהרים — ואז נשמע קול פיצוץ עז. נגרמו נזקים לדירות סמוכות ועשרות זגוגיות נופצו. אמבולנס שהוזעק למקום העביר את נוני, שנפצע קשה, לבית החולים „דר־גולר" ביפו.

חוקרי המשטרה קבעו, כי האיש הצית גפרור כדי לבחון את ה־מקלט החשוך, ומבלוני הגז שהיו באמת במקום, דלף הגז לחלל המקלט. בעקבות זאת אירע הפי־צוץ. החקירה נמשכת. (ע)

לא יופיעו עתונים ב־1 במאי

בהתאם להחלטת הוועדה המר־כזת על שבתון כללי בחג הפועלים אחד במאי 1972, החליטה מזכירות האיגוד הארצי של פועלי הדפוס, הכריכיה והקרטונז', כי כל חברי האיגוד ישבתו מעבודתם באחד ב־מאי. בעקבות זאת לא יופיעו הע־תונים ביום זה.

לא תהיה חלוקת לחם

לרגל השבתון המלא באחד ב־מאי, בהתאם להחלטת מזכירות מועצת פועלי תל־אביב־יפו, לא יופיעו לעבודה גם פועלי האפיה. ביום ראשון תסופק כמות כפולה של לחם, שתעמוד לרשות ה־צרכנים, וביום שני לא תהיה חלוקת לחם.

נחתם הסכם קיבוצי ארצי בענף המשחטות

הסכם קיבוצי ארצי לשנים 1972—3 בין הסתדרות פועלי ה־מזון לבין ארגון המשחטות האזו־ריות נחתם אתמול לאחר שסוכמו כל הנקודות שהיו שנויות במחלו־קת.

בענף פועלות 8 משחטות, ה־מעסיקות כ־1100 עובדים.

מזכיר הסתדרות פועלי המזון א. בר־חיים הדגיש, כי התנאים הסוציאליים בענף זה דומים, פחות או יותר, לתנאים הסוציאליים של פועלי התרושת ההסתדרותית ב־„כור".

נחנך בית ההס' בפרדס־כץ

„סיפרו לילדיכם שלפני שנים מועטות היתה כאן מעברה" במלים אלה פנה שר האוצר פ. ספיר לצי־בור שהשתתף בחנוכת בית ההס־תדרות בפרדס כץ שבבני־ברק.

בטקס בירכו עוד מזכיר מועצת הפועלים ד. זכות וסגן ראש עיריית בני־ברק פ. כרמי. ראש העיריה, איש המפד"ל. סירב לבוא לטקס. בבנין הושקעו 800.000 ל"י והוא ישמש גם מועדון קהילתי.

1 במאי

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
האגף להסברה * מרכז לתרבות ולחינוך

חג העבודה בסימן קליטת העליה

טקסי הנפת דגלים ומפקדים לציון פתיחת החג

ייערכו ליד בתי ההסתדרות ובעצרות־חג ברחבי הארץ.

פרסים במקומות

דבר המזכיר הכללי של ההסתדרות הח' יצחק בן־אהרון

לפועלי ישראל
ב„שידורי ישראל"
ביום ראשון 30.4.72
ברדיו, בשעה 6.25 בערב בגל א'.

בחג העבודה - ברכת אחים לעולה - ביתנו ביתך

עצרות חג במועצות הפועלים

מועצת הפועלים	שעה	האולם	נואמים
יום חמישי, י"ג אייר 27.4.72			
קרית מלאכי	18.30	בית א.א.ע.	ש. דייטלני, א. בבילה
יום ששי, י"ד באייר 28.4.72			
באר־שבע	21.00	אולם „קרן"	א. סבג
יבנאל	21.00	קפה גולן	א. המאירי, י. גרז
כפר־סבא	20.00	בית ההסתדרות	ר. בש, ז. בלפר
ראשון לציון	20.30	קולנוע „תפארת"	י. משל, א. כהן
רחובות	20.00	קולנוע „הדר"	בבה אידלסון, ק. ביאלר
רמלה	20.00	נוה דוד	א. שמיל
יום שבת, ט"ו באייר 29.4.72			
אור עקיבא	19.00	קולנוע „אורי"	מ. שחל, ר. סופר
באר שבע	17.30	אולם „מקסים"	א. סבג
באר שבע	19.30	בית העם	א. סבג, ז. זריזי
בת־ים	20.00	מועצת הפועלים	ש. טלר
חולון	20.00	אולם ההסתדרות	נתן פלד, מ. בלון
קרית אונו	11.00	בית ההסתדרות	ז. הרינג, א. גולני
רמת־גן	10.30	קולנוע „הדר"	א. הראל, א. אלקס
יום ראשון, ט"ז באייר 30.4.72			
אבן יהודה	20.00	מועצת הפועלים	צ. סלע
אור יהודה	19.30	מועצת הפועלים	[illegible]
אזור	20.00	בית ההסתדרות	צ. נתנזון, ד. זיזק
אפקים	20.00	קולנוע בית העם	לולה פורת, ש. קובי
באר יעקב	20.00	בית שפרינצק	ד. כהן
בית שמש	18.00	מועצת הפועלים	מ. כהן
בנימינה	20.00	מועדון הנוער העובד	נוהת קבב, פ. קובו
בת־ים	18.00	מועצת הפועלים	ש. טלר
גבעתיים	20.30	בית הראשונים	א. אפרת, צ. שכטר
גבעת־עדה	19.00	בית הנוער	ר. כרמי, א. סוכר
			ד. יעקב, א. גבע
גדרה	20.00	בית התרבות	ג. שרון, י. שגב
גן יבנה	20.00	במועדון השכונתי	ש. קריזברג, א. מלאכי
דימונה	19.30	מועצת הפועלים	א. הראל, י. יפת
הרצליה	19.30	בית ההסתדרות	ש. לנגר
זכרון יעקב	19.30	בית ההסתדרות	ב. אזניה, א. ישראלי
חדרה	20.30	בית ההסתדרות	ע. גוברין, י. אשתר
חיפה	20.00	בית העם	יוסף אלמוגי, א. מולק
חצור	19.30	מועצת הפועלים	י. קדוש
טבריה	19.00	בית ההסתדרות	א. בן שלום, ד. שליטין
יבנה	20.00	מועצת הפועלים	ד. כהן
יקנעם	19.00	מועצת הפועלים	ע. מכה
ירוחם	19.00	מועדון מפלגת העבודה	א. מריאל, א. בן־שושן
ירושלים	19.00	אולם מישל	י. בן־אהרון, ד. איילון
כפר יונה	20.00	בית ההסתדרות	א אנקוריון, א. אביש
לוד	20.30	מועדון קהילתי בשכונת רמות	צ. איצקוביץ, י. אוולאי, ד. רייסברג
נס ציונה	19.30	מועצת הפועלים	א. ארד, ש. הימלפרב
נתניה	20.00	בית רמז	א. גרשט, ג. פיינין
ערד	20.30	מועצת הפועלים	י. וושצ'ינה, י. שגיב
עתלית	20.00	מועצת הפועלים	ב. פרטוש, מ. מרקשייד
פרדס חנה—כרכור	20.00	בית התרבות	ה. זיידל, ש. מיכאלי
פתח תקוה	20.00	אמפיתאטרון	י. פיינברג, ח ביילי
קדימה	20.00	בית ההסתדרות	ע. אמוראי, י. אוולאי
קרית גת	20.30	בית התרבות של מ.פ.	א שכטר
ראש העין	19.30	מועצת הפועלים	ישכר כהן, יואל כהן
רמת השרון	19.30	מועצת הפועלים	מ. רביצקי
רעננה	20.30	קולנוע „אורות"	י. שפירא, ש. דורון, ב. וולפוביץ
שדרות	19.00	בית העם	א. בר חיים, י. אלקבץ
תל־אביב	20.00	אולם האופרה	י. רבינוביץ, א. אלפרס
תל־מונד	20.00	בית התרבות	ז. יואלי, א. כהן
יום שני, י"ז באייר 1.5.1972			
אשדוד	10.00	מועצת הפועלים	ר. כהן
אשקלון	19.00	מועצת הפועלים	א. אברהמוביץ, י. אלון
בת־ים	09.00	ביד מרדכי	ש. טלר, ש. בקר, ח. דהאן
בני ברק	12.00	ברמת גולן	ד. זכות, ש. סאובר
גבעת שמואל	10.00	בבית שטורמן	י. כתבי
הוד השרון	14.30	ביער בן־שמן	ג. רוזן, א. סקידלסקי
הרצליה	19.30	ב„מבטחים", זכרון־יעקב	ש. לנגר
חדרה	20.30	גבעת אולגה	מטילדה גן, י. אשתר
ירושלים	19.30	אולם מישל	ד. איילון, י. כהן
			ש. שושני, ג. מסלתה
כפר חסידים	10.00	בחוף כנרת	א. ארבלי
מזכרת בתיה	19.00	מגרש הכדורסל	א. הראל, מילכה וולפסון
נצרת עלית	19.00	בית שפרינצק	מ. אריאב
עפולה	17.30	ברמת הגולן	ש. קידר
צפת	10.00	בית בוסל	י. בן־אהרון, א. נחמיאס
קרית שמונה	14.00	בחורשת טל	י. בן־אהרון, א. דוקטורי, א. אלוני
רמת ישי	14.00	עמק בית שאן	י. בן־עקיבא
תל אביב		פרק הירקון	א. אלפרס, ב. פרימר
עובדי מקורות		בבקעת הירדן	
יום שלישי, י"ח אייר 2.5.72			
באר שבע	20.30	אולם „קרן"	א. באור, ח. כהן, א. סבג
יום ששי, כ"א באייר 5.5.72			
מגדל העמק	20.00	בית החברה	מ. נוי
יום ראשון, כ"ג אייר 7.5.72			
ירושלים	19.30	אולם מישל	ג. הר־פז

ברכת פועלי ישראל לצה"ל ולישובי הספר

בעקבות לוחמים ומתיישבים

מסע עולים לרמת הגולן

2000 עולים יצאו ממועצות פועלים שונות בארץ לרמת הגולן.

מסע צעירים לרמת הגולן

בשיתוף המרכז לתרבות ולחינוך והמחלקה לנוער, לספורט ולדור הצעיר.

עצרת חגיגית בבקעת בית־שאן

לעולים ולצעירים — בסיום סיורם ברמת הגולן — ולתושבי האזור
במעמד המזכיר הכללי של ההסתדרות
הח' יצחק בן־אהרון
ביום שני, 1.5.72 בשעה 5.30 אחה"צ באמפי־תיאטרון האזורי ליד הברכה האזורית.
* דברים
* הכנית אמנותית

אירועי „הפועל" — ב־1 במאי

ארועים ספורטיביים במסגרת המחלקה ל־מקומות העבודה במרכז „הפועל" יערכו ב־יום ה־1 במאי לסיכום שנת העבודה:

תחרויות בין הקבוצות המנצחות תצרכנה בענפים הבאים: כדורגל — בקרית חיים. כדור־סל — באיצטדיון „הפועל" ת"א ובאילת, טניס — במגרשי „הפועל" תל־אביב. טניס שול־חן — באולם „הפועל" ברמת אביב. כדורעף — באולם „הפועל" — ירושלים ובאילת. שח־מט — מרכז „הפועל" ת"א. קליעה למטרה — מטווח „הפועל" תל־אביב.
כן יערכו מופעים בהתעמלות.

מפגשים יהודיים—ערביים

בנצרת: ביום ראשון 30.4.72, בבית ההבראה ע"ש שפרינצק, בשעה 8.00 בערב אורח הכבוד: אוטו קרסטן — מזכ"ל הקונפדרציה הבינלאו־מית של האיגודים המקצועיים החופשיים וכן בחיפה ב„ביתנו"; בירושלים בבית מישל; לבדואים בתל־שבע וחגיגות מקומיות בכפרים במשולש ובגליל המזרחי.

עצרת אזורית ב„היכל הספורט" ב„נעמן"

למועצות הפועלים: נהריה, עכו, כרמיאל, שלומי, בעלות; ומועצות אזוריות — נעמן, געתון, בעלה הגליל, סולם־צור.
בהשתתפות: הח' עמוס דגני — חבר הועדה המרכזת;
ביום ראשון 30.4.72 בשעה 8.00 בערב
בתכנית: ברכות, הזמרה, להקת מחול, מתעמלים ומתעמלות.
המנחה: משה עמירב (מובי)

האגף להסברה במרכז לתרבות ולחינוך הכין:

1) כרזה צבעונית— לרחוב, למוסדות ולמו־עדונים.
2) כרזות בד — (טרנספרנט).
3) ראשי פרקים למסביר
4) חוברת לעולה „חג העבודה שלנו" (ברוסית)
5) סרטים חדשים ובהם סרט על קליטתם ה־חברתית של העולים (בצבעים).

1000 אירועים

1000 אירועים יערכו ברחבי הארץ בתוכם עצרות־חג, קבלות פנים לעולים ולחברי ועדי עובדים; מסיבות־חג בתאי האיגוד המקצועי ובמקומות העבודה; מסיבות לחברות, לנוער, ימי עיון, טיולים, פיקניקים, כפגשים בחיק הטבע, סימפוזיונים ועוד.
פרסים בלוחות המודעות בקובות

אירועים:

נצרת עילית — 30-4-72 — שכ' דרום — 19-30 — בבמת שכונה — עניני קופ"ח.

רעננה — 1-5-72 — צעדת השכו־נות.

ירושלים — 2-5-72 — שעה 10-00 בבוקר — קולנוע „אדיסון" — עצרת „יום השכונות" בהשתתפות 1500 פעילים מכל הארץ.

- 2.5.72 — הופעת עתון — „יום השכונות תשל"ב" צמוד לעתון „בוקר טוב".

מחלקת הארגון היחידה לשכונות ולפעולה קהילתית
המרכז לתרבות ולחינוך
מועצת הפועלות מחלקת הארגון
עמידר היחידה לעבודה קהילתית
משרד לקליטת העליה האגף לקליטה חברתית

יום השכונות תשל"ב

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי רמת־גן וגבעתיים

מחר, שבת, 29.4.72, בשעה 10.30 לפני־הצהריים
תתקיים
באולם קולנוע „הדר" בגבעתיים

ישיבה חגיגית של מועצת הפועלים לכבוד האחד במאי

בתכנית:
דברי פתיחה — א. אלקס, מזכיר מועצת הפועלים
ברכת עיריית גבעתיים — ק. קריזמן, ראש העיריה
דברים לחג — **א. הראל**, חבר הועדה המרכזת של ההסתדרות
באמנות:
השחקנית **אביבה אורגד**
הזמרת **שרה גור**
להקת המחול של מועצת הפועלים בתכניתה החדשה, בהדרכת **יואב אשריאל**
הכניסה לפי הזמנות.
הדלתות תינעלנה ב־10.15 בדיוק.

למושב אביגדור

ד ר ו ש
מרכז ענף הרפת

מועמדים בעלי כישורים מתאימים, יפנו בכתב־יד למזכירות המושב, דואר קרית־מלאכי.

פרטים בטלפון 055־96952, לפנה"צ, 055־96335 בערב.

דיור במקום מובטח.

אנו מודיעים בצער רב על פטירת
בעלי, אבינו, אחינו, סבנו וגיסנו

נחום הלוי
(פיבין)

מחלוצי העמק ומוותיקי פתח־תקוה.

ההלויה תצא היום יום שישי, י"ד באייר תשל"ב (28.4.72) בשעה 11 מבית חולים בילינסון ותעבור ע"י בנק הפועלים ברח' חובבי ציון לבית העלמין בפ"ת.

המשפחות המתאבלות:
הלוי, קצנלנבוגן, סמו, דורון, הורביץ

במלאות שנה למות יקירנו

אהרון אידלסון ז"ל

מדרום אפריקה
בעת ביקור בישראל

תתקיים **אזכרה** לזכרו ביום ראשון, ט"ז באייר תשל"ב 30.4.72 בשעה 4.30 אחה"צ בבית הקברות בנחלת יצחק.
מתכנסים בשעה 4.00 בחצר אלדמע, רח' בורוכוב 18 גבעתיים.

משפחות: אידלסון, מרין, גולדין (דרום־אפריקה)
אבינחם, אלדמע, מילר, אלמוג, סורקים, דורון, תירוש.

במלאות שלושים לפטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

פרומה חיטרון ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום א', ט"ז אייר תשל"ב (30 באפריל 1972)
בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בהר המנוחות בירושלים.
התחבורה תצא מבית המנוחה, רח' בהרן 13, ירושלים, בשעה 3 אחה"צ.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה.

המשפחה

במלאות שלוש שנים
לפטירתו של ראש משפחתנו היקר

משה ורניקוב הלוי ז"ל

תתקיים **אזכרה** על קברו בבית הקברות בחולון ביום ראשון, ט"ז באייר תשל"ב. 30.4.72 בשעה 3.30 אחה"צ.

הסעה תועמד למשתתפים מרח' הירקון 254 תל־אביב.

המשפחה

לדוד ניב

אתך בשמירה על טוהר דרכה
של החברה הישראלית

חברי הקורס למדעי הרוח והחברה
בסמינר הקבוץ המאוחד — „אפעל"

לחברנו

איסר גבורי ולרעיתו

ברכת מזל טוב
להולדת הנכדה

בית „דבר"

...ין צידוק לסגירת מפעלים

...זכות. התעשיינים להידרדרות יחסי־העבודה בתעשיה הם ...טוללי־יסוד, וזאת ...וכח הנסיון של השנתיים ה...ות. ...עלייה קייב מנגנון הדפוסים קבועים ל...תרון סכסוכי־עב...ה צדדים הוכיחו לא פעם גמישות ותושיה כדי להתגבר על ...לוק דעות, ביודעם שבתעשיה קיימות מיג...ות שאין לעבור ...יהן. מכל מקום, עובדה היא, כי יחסי העבודה בתעשיה הפר...ת הצטיינו ברגיעה שלא היתה כמותה שנים רבות. ואי...ובנות שנתגלעו פה ושם היו בבחינת יוצאים מן הכלל ...אישרו את הכלל.

אין ספק שניתנו הסנ... מסויימות לע בדים בתעשיה, ...ם בעלי מקצוע...ו בדרשים, אך אלה לא עלו על ההטבות ...יו... בשירותים הציבוריים, א, שבהם היו זעזועים חריפים ...נים אלה. עובדה זו וותרת את ...יעוני המעס...יקים כי הגמי...ית שגילו עלתה להם בכסף רב. גם כיום הסכ ...בתעשיה אינו לה על זה שב... רותים, אף במצב של תעסוקה ...ה ועדפת.

התביעות של העובדים בתעשייה מתייחסות בעיקרן לשי...רים בתנאים סוציאליים, אך לא להשגת תוספות מיוחדות ...שכר. ואם כי פה ושם הועלו הצעות מוג...ת, ניתן היה ...מצמן לגבול סביר ומוסכם, כדוגמת עניין הפיצויים בענף ...ים, שמשום מה נסוגו ממנו המעסיקים ברגע האחרון.

יש יסוד להנחה, כי האיום של המעסיקים בהשבתה כללית ...בע מרצונם לגרום להרתעת ...ק ישי... סכסוכי־עבודה גם על ...תעשייה. אם אמנם זהו הניתוק למשבר האחרון, הו ...יש בכך ...שום גילוי ש... חוסר אח...ות מצד ראשי התעשיינים.

דבר א זה ברור מעל ל...ל ספק, כי אין למעסיקים שום נימוק ...צידוק לסגירת מפעלים.

...נצחונו הפרלמנטרי של בראנדט

...עדר שני קולות, שהיו דרושים לאופוזיציה נוצרית־דמוקרא...ית בראשותו של ריינאר ברצל כדי לזכות בהצבעת אי־האמון בבונדסטאג, חילץ את מערב־גרמניה מהפיכת־חצר פרלמנט...ית והאריך את קיום הקואליציה הסוציאל־דמוקראטית־ליב...אלית לכמה חדשים ואולי גם עד סוף תקופת כהונתה בשנה ...באה. הגשת הצעת אי־אמון הי... ...סיס לגיטימי של האופו...ציה. אולם הפלת ממשלה על רקע פרישת או „קניית" צירים ...הדים לא היתה מוסיפה יוקרה לדמוקרטיה הפרלמנטרית ...מערב־גרמנית, שהוכיחה עד כה עצמה יותר מכפי שניתן ...יה לצפות אחרי תום מלחמת העולם השניה. הדבר אף היה גו...ם לקיטוב ולמתיחות מיותרת ביחסים המפלגתיים, ומבחי...ה זו יש לברך על תוצאות ההצבעה.

קרוב לוודאי, כי נצחונו של בראנדט הגביר את סיכוייו להבטיח אישרור החוזים עם ברה"מ ועם פולין בבונדסטאג. למרות המערכה החריפה שהתנהלה על רקע זה, דומה שגם בקרב האופוזיציה הדמו־נוצרית אין התלהבות להכשיל את מערכת החוזים ה...ולל משבר ביחסים עם ארצות מזרח־אירופה וקשיים עם בעלות־הברית המערביות. אפילו היו הדמו־נוצרים מצליחים לכונן ממשלה חדשה, הם היו בוודאי פועלים לאישור אותם החוזים ללא שינויים משמעותיים.

לקח הבחירות, שנערכו בתחילת השבוע במדינת באדן־וירטמברג, מעיד כי הצלחת הדמוקראטים הנוצרים שם נבעה בחלקה ...בעיות פנים, כגון האמרת המחירים, התנגדות לאלי...מות כנופיות רדיקאליות וכו'... המעמד הבינוני מפני מ...גמות שמאלניות גוברות בין הסוציאל־דמוקראטים הצעירים. בין אם יתקיימו הבחירות הכלליות ב־1973 בין שיוקדמו וייערכו בחדשים הקרובים, תעדיף בוודאי האופוזיציה לנהל את מערכת הבחירות הבאה על רקע בעיות פנים מאשר להתרכז רק ב„אוסטפוליטיק" הנ...מכת כרגע על־ידי הרוב במערב גרמניה.

נאומו המפוכח של ניקסון

מדיניותו הוויטנאמית של הנשיא ניקסון, כפי שהוגדרה יחדיו בשידורו לעם האמריקאי אור ליום אתמול, הוא מיזוג של תקיפות וגמישות ומושתתת על איזון עדין של צרכים פנימיים אמריקאיים והתחייבויות גלובאליות של ארה"ב. מצד אחד מנוי וגמור עם הנשיא להמשיך בצמצום כוחות היבשה האמריקאיים ולהפו...גם עד ל־49,000 עד ה־1 ביולי. זהו תנאי חיוני לב...לימת הגל האנטי־מלחמתי המחודש, הנובע יותר מכל מחוש...שות ...נוער להיות קרבן במלחמה בלתי־פופולארית. כדי להפ...גין קבל עולם את רצון ארה"ב ...הסכם באמצעות מו"מ הורה ניקסון על שיבת המשלחת האמריקאית לשיחות פאריס. עם זאת לא קיבל את דרישת האנוי בדבר הפסקת ההפצצות כל עוד נמ...שכת ההתקפה הנוכחית של הכוחות הצפון־וייטנאמיים. תנאי שפירושו הפקרת בעלת־הברית הדרום־וייטנאמית, יהיו הס...תייגויותיו לגבי משטרה הפנימי אשר יהיו.

מבחינת ישראל חשובה ההתייחסות העקרונית של נשיא ארה"ב, כי הפקרת דרום־וייטנאם ונצחון הקומוניסטים שם עלולים לעודד תוקפנות נוספת במזרח התיכון או באירופה. מבקרי הנשיא ינסו וודאי לפרש את כריכת המזרח ...תיכון עם וייטנאם כתימרון להפגת התנגדות החוגים הליברליים היהודיים למלחמה בדרום־מזרח אסיה. אך נוכח הגל הגואה של ניאו־בדלנות בארה"ב טוב ...ש... הסמיע באזני הציבור האמריקאי ובאזני העולם דברים בוטים אלה, וזאת דוקא ערב ועידת־הפ...סגה עם הסובייטים במוסקבה, שלפי כל הסימ...ם תתקיים במ...דה למרות המשך הקרבות וההפצצות בווייטנאם.

הגיון ומיתוס בתנועת העבודה

„להבין הכל ולהתרחק ממיסטיות ומדמיונות; נחוץ להגביר את הריאליות"

מאת אליהו אגרס

...ת מתופעות הלוואי של מלח...מת ששת הימים היא שנתעוררו מ...אוצר המושגים של תנועת ה...עבודה בישראל מונחים שהיו זרים ...לה לפני כן. אחד המונחים הללו ...„מיתוס", שמרבים להשתמש ...בו בעיקר חברים הדוגלים ברעיון ...ארץ ישראל השלמה ואף החזרת ...השטחים שנכבשו על ידינו במלחמת ...ששת הימים גם אם וכאשר ייכון ...שלום בין ישראל וערב.

...עוד הויכוח בין „ניצים" ו...„יונים" מתנהל במישור הריאלי, ...י הפרגמאטי. מתוך ראיית ...העם והמדינה בהווה והסי...כויים והסכנות בעתיד — אפשר ל...התייחס לשתי העמדות לגופן ולד...ון בכל אחת מהן אמצעי יעיל להשגת המטרה הנכספת. אולם ...שונה כאשר העמדה אינה ...מושתתת על הגיון אלא על „מי...תוס" (במובן של אגדות קדומים ו...התעלמות מן המציאות האפורה). ומ...כי כאן דיננו תהיה על ה...נה. שכן המיתוס לא היה אף ...פעם הצד החזק של תנועת הע...בודה בישראל. הוגי הדעות של ...התנועה הסוציאליסטית ומנהי...גיה היו רחוקים בשימוש ב...רדים סתומה ובמיתוסים. ...תנועת העבודה הארץ יש...ראלית ומוריה הקימו בניין אידי...אולוגי. היינו: מערכת מחשבה ...הגיונית המקשרת בין המציאות ...לשאיפותיה, ולא התרפקו על אגדות ...קדומים. לא תמצא יסודות מיתיים ...אצל בורוכוב וא. ד. גורדון, אצל ...ברל כצנלסון, אצל בך...ן וארלוזורוב. הם לא היו ...זקוקים למיתוסים כדי לבסס את ...תורתם ולהנחילה לרבים.

ביטוי לגישה זו נתן י. ח. ברנר, בהיותו בן י"ט, במכתב לאורי ניסן גנסין: „מוטב להבין הכל, להבין ולהתרחק ממיסטיות ומדמיונות; נחוץ להגביר את הריאליות הקדושה" (וצדק מי שהסביר, כי כוונת ברנר במושג „קדושה" היא לקדושת החיים הארציים בגילויים המעשיים ביותר).

למונח מיתוס יש צליל האגדי — וזה מעורר אסוציאציה איומה. המונח מיתוס מתקשר בדמיוני עם ניבלונג, יצרים אפלים. אלילים וגיבורים גרמניים קדומים ו...ביר"ב משנים המצבירים חלחלה בנפשו של יהודי.

*

בניגוד לתנועת העבודה יצק הרביזיוניזם את שרשיו ממקורות מיתיים. די להיזכר בשירים שליווה התחנך הנוער של ארץ ישראל העובדת, לעומת השירים שעוררו נוער בית"ר, די להשוות את נאומי ז'בוטינסקי ובגין עם נאומי ברל כצנלסון וארלוזורוב כדי לראות את התהום הפעורה בין השקפת העולם שיסודה במיתוס לבין השקפת עולם המיוסדת על אידיאולוגיה ראציונלית.

כאשר חברים בתנועת העבודה מתחילים ללעוג לגישה המתייחסת לבעיותינו „בשכל והגיון" ולהתפאר במיתוס שבו הם דוגלים, הרי יש בכך משום קבלת האידיאולוגיה הרביזיוניסטית למעשה. מאמרים מסויימים כתובים בידי חברים אלה מעוררים בי את המחשבה, כי בגין חוגג נצחון תורתו.

מי שעוסק במיתוס ולועג להגיון הצרוף חזקה עליו שיבוא „אינטלקטואלים" שדעתם שונה מדעתו ויראה בהם „בוגדים ותבוסנים". הדוגמאות לכך רבות.

אני קורא בקביעות את המאמרים של חברי תנועת העבודה ב„זאת הארץ", בטאון תנועת ארץ ישראל השלמה. אין שום הבדל בין רוח הדברים שלהם לבין השקפת העולם של בגין ואלדד־שייב. והשאלה היא: כיצד מתיישבת תפיסה זו עם ערכי־היסוד של תנועת העבודה?

(ובמאמר מוסגר: למען המיתוס מותר גם לשקר. בגליון האחרון של „זאת הארץ" כותב איש תנועת העבודה בסיכום, כי „הרוח נעשתה גורם בהתיישבות. שעה שהשומר הצעיר כמעט שנעלם מבין מחוללי ההתיישבות בימינו". מובן, שלדברים אלה אין שחר. אבל מה לא עושים כדי לרומם את „הרוח" שרודים ביקרה ולהשפיל את מפ"ם „התבוסנית").

*

תהום פעורה בין הציונות הסוציאליסטית לבין התורה הלאומנית בישראל. זהו, בין השאר, הניגוד שבין גישה קיצונית, קנאות וחוסר רצון לויתורים שמקורם במיתוס, לבין ראייה מפוכחת של המציאות וצרכי החיים.

יש סכנה בתהליך זה של התקרבות לרביזיוניזם מצד חלק מתנועת העבודה וחלק ניכר ביהדות הדתית. מי שקורא את העתונות הדתית בישראל חש בתמורה שחלה בשנים האחרונות. תורת היהדות שבאה לידי ביטוי בעתונים אלה היא במקרים רבים שוביניסטית ו...אנטי הומאניסטית. כאשר אתה קורא בעתון דתי על „אש הנסים המתגוללים על תולות המדבר" כדי להצדיק את הפינוי האכזרי של הבדואים „מפיתחת רפיח — הרסים בורות מים, שחות ובתים: (נאמר ש...לא מכבנת מועקה על הסי...סח. בורות המים, הרי ממלא הבדואים לא יחזור אליהם...) — אתה ...מד עד היכן הגיעו הדברים ביהדות הדתית.

*

ולסיום: בימים אלה קיבלתי מכתב מאיש תנועה ותיק בישראל והוא שואל:

„אחרי הנצחון במלחמת ששת הימים, שהביא בעקבותיו מהפכה מחשבתית כזאת, שאינני חושב שהיר...צאתו אפשר לצמצם בבעית נחשול הלאומנות וסילופי ההיסטוריה. קשה מאד לקבוע מי הגורם לנחשול זה. המרחק אינו גדול אפילו בין מנהיגי תנועת העבודה לבין חלק ממנהיגי חרות. יתכן מאד שיכול להיות בהשקפה זהה הבדל דיאלקטי בין הניך תנועת העבודה לבין הניך חרות, אבל השאלה היא האם יש הבדל בין הזה לבין אורי צבי גרינברג או אלתרמן, בין בני מהרשק חיים יחיל לבן־עמי. בהשקפות ובגישה לבעיות הלאומיות המרכזיות. נדמה לי, שאין הבדל בנקודה זו ביניהם.

„מובן שלו תנועת העבודה היתה בריאה ולא שסועה וקרועה מבפנים המלחמות לא היו מתנהלות על כסאות אלא על רעיונות. בוודאי שנחשול הלאומנות לא היה סוחף כפי שסחף אלא היה מוכנס לאפיקים בריאים לעם ולתנועת העבודה. אבל במצבה הנוכחי של תנועת העבודה על הקואליציות שלה בכל שטחי החיים יש סכנה שהנחשול הזה יגרוף אותה לאפיקים מסוכנים".

דבריו של חבר ותיק זה הם אזהרה.

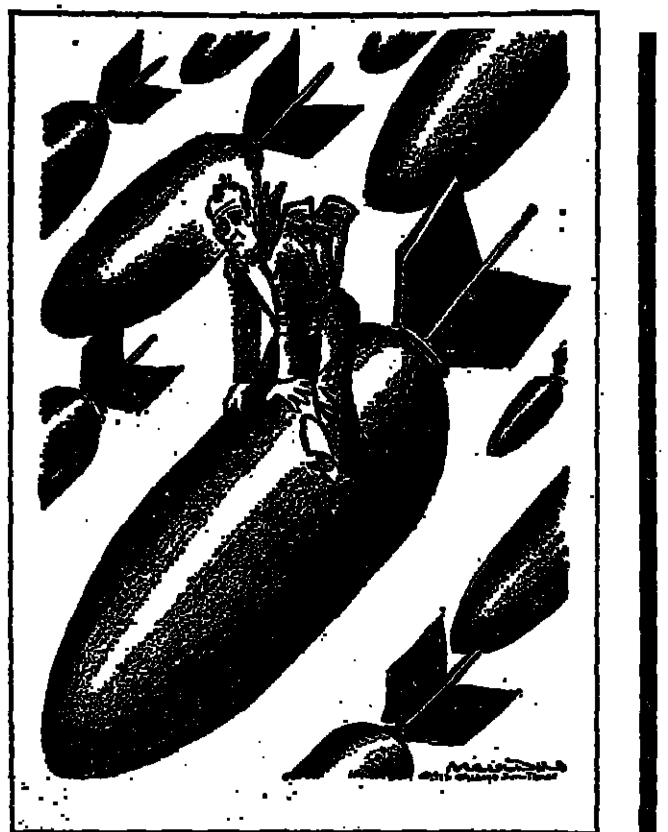

„לא זאת בדיוק התדמית שייחלתי לה לשנת־הבחירות 72"

מולדין, מיוחד ל„דבר"

יו"ר תקיף ומהוגן

הצבעה מלוכדת בזכות ישעיהו תפתח דף חדש ביחסים הפרלמנטריים

מאת דניאל בלוך

מאז שהחל המאבק על מועמדות המערך לכהונת יושב־ראש הכנסת, רבו ההתקפות וההשמצות על ישראל ישעיהו. מעל לכל מידה לגיטימית במאבקים פוליטיים. ישראל ישעיהו פופולארי בציבור הרחב מיצחק נבון. בשנים האחרונות מצד כמה מעידות, מבחינת תדמיתו הציבורית בדעת־הקהל. אך תגום ...לה פצורה בין זה לבין הדמות שניתנה לו בכמה פרסומים עתונאיים. כאילו כול כשלון ושל...לה, ואין הוא אלא מועמד המנגנון בזכות שירותיו העסקניים בעבר. אמנם היה כאן גם כשלון של הנהגת המערך, שלא השכילה לנוסח בהצלחה את המהלכים מאז פטירתו של יו"ר הכנסת ראובן ברקת ז"ל. תפקיד יושב־ראש הכנסת הוא, בראש ובראשונה, תפקיד ממלכתי ייצוגי, ולא היה הכרח להשאיר את קביעתו לבחירה חשאית, בלא שההנהגה תתייצב ברורות לימין אחד המועמדים. אין ספק, כי כל אחד משני המועמדים היה מקבל בעניין זה הכרעה. אילו נעשתה בהדרגה מכובדת ובנימוקים סבירים.

...היה גם צייות בהצבעת מועמדותו של ישעיהו ליושב־ראש הכנסת, ...בנקבעת מרצון לפנות אף כסא מזכ"ל מפלגת העבודה. נכון שיש חוגים במפלגת העבודה, שלא היו מאושרים מכהונתו של ישעיהו. אולם סילוף המציאות — הוא להציג את העניין, כאילו רוצה מפלגת העבודה להשתמש בכהונת יושב־ראש הכנסת כמין „עיר מקלט". כל הקריירה הציבורית של ישראל ישעיהו מאז קום המדינה, צברה דרך תפקידים פארלמנטאריים מרכזיים. יש הסבורים, כי אלמלא נתמכה לשר בממשלה, לאחר התפטרותו של במור שיטרית ז"ל, היה באורח טבעי המועמד לכהונת יו"ר הכנסת ב־1969, עם פרישתו של קדיש לוז.

ישראל ישעיהו הוא מוותיקי הפארלאמנטאריים בישראל. קשריו עם הפרלמנט הולך עד בימי מועצת המדינה הזמנית. כשהיה מקשר בין הממשלה ובין המועצה. בתפקיד זה המשיך לכהן בראשית ימי הכנסת הראשונה. הוא נמנה עם המועמדים של מפא"י לכנסת הראשונה, אך נכנס לכנסת רק ב־1950, כשפרשו כמה מחברי־הכנסת של מפא"י. מאז הוא מכהן ברציפות בכנסת זה עשרים ושתיים שנה. בסיעת המערך רק ארבעה חברים המכהנים ברציפות יותר ממנו (גולדה מאיר, מאיר יערי, יעקב חזן ויזהר הררי). שתים־עשרה שנה והיה ישעיהו סגן־יושב־ראש הכנסת — מ־1955 ועד כניסתו לממשלה בראשית 1967. יחד עם זאת היה חבר כנסת שקוף, מטיל ומתמיד — במליאה, בוועדות, בסיעה ובתפקידי־ייצוג שונים שהוטלו עליו. הוא נחשב לאחד הנואמים הטובים בכנסת; נאומיו מוכנים בקפידה, בעברית רהוטה ומשובחת. הוא איש פולמוס טוב ומעניין, והפעטחין מסוכבות בספוגות תרבות יהודית ועברית. כסגן יושב־ראש כנסת ניהל את ישיבות הבית בתקיפות. אך בהגינות כלפי כל חלקי הבית. מעולם לא טענו כלפיה, כאילו פעל מתוך גישה מפלגתית צרה או בחוסר הגינות כלפי האופוזיציה.

טענו כלפי ישראל ישעיהו, כי הוא איש מפלגה. אינני יודע מה פסול בכך. כל חברי הכנסת הם אנשי מפלגה. בשיטת הבחירות הקיימת הם נבחרים משיקולים מפלגתיים. כל יושבי־ראש הכנסת הקודמים היו, ערב בחירתם, אנשי מפלגה מובהקים, וגם לאחר בחירתם לא ניתקו עצמם לחלוטין מן המעורבות המפלגתית. אפילו קדיש לוז, שנחשב בצדק לסמל היושר וההגינות בניהול ענייני הכנסת. נקט עמדה פנים־מפלגתית בשני משברים — משבר הפרשה והמשבר ערב מלחמת ששת הימים. ב־1965 אף נמנעו חברי רפ"י מלהצביע בעדו. יו"ר הכנסת הראשון, יוסף שפרינצק, היה לכל הדעות איש מפלגה מובהק. וגם ראובן ברקת ז"ל היה איש מפלגה עד בחירתו, וערב בחירתו צויין הדבר לחובתו. אך התברר לכל, כי כל יושבי־הראש ידעו, בשעת מילוי התפקיד, להתעלות מעל לשיקול מפלגתי ולפעול מתוך גישה ממלכתית ברורה. אין כל יסוד להטיל ספק בכך, שגם ישראל ישעיהו ינהג בדרך זאת. כפי שעשה זאת בתפקידיו הפארלאמנטאריים, כסגן יושב־ראש הכנסת וכיושב־ראש ועדת הכנסת.

לעצם העניין, טוב שבבחירת המועמד ליושב־ראש הכנסת נשבר, סוף סוף, המונופול האשכנזי על המשרות הרמות במדינה.

ישראל ישעיהו

היו שניסו להציג את ישעיהו כעסקן עדתי. אין בכך כל פסול, שכן בכל הקריירה הציבורית שלו לא הפך ישעיהו את „עדתיותו" לקרדום לחפור בו. הוא מילא תפקידים חשובים למען יוצאי תימן ובעליותם. אך בכל תפקידיו הציבוריים פעל למען הכלל ומתוך דאגה לאינטרס הציבורי הכללי. גם בפעילותו בכנסת וגם בפעילותו במפלגה התרכז בענינים ציבוריים כלליים. מבלי לשכוח ומבלי להזניח את בני עדתו. ישראל ישעיהו בן ה־64. עלה לארץ מתימן ב־1929. לאחר חיי

(המשך בעמ' 16)

שלב חדש: סירובים סלקטיביים

שלטונות ברה"מ הטילו הגבלות חדשות על העליה לישראל

מאת אריה זיו

התנודות במספר היתרי העליה לישראל, שניתנו בחמשת החדשים האחרונים על־ידי שלטונות ברה"מ, נראות לפי מבט ראשון כבלתי־משמעותיות; אך בדיקה יסודית יותר מראה, כי הן קשורות באורח שוטף עם הסוג הספציפי של אמצעי־הבלימה המופעלים לסירוגין על־פי הוראות מרכזיות ממוסקבה. בראשית השנה שעברה התמקדו אמצעי־הבלימה הללו בעיקר במשפטי־הפחדה. כאשר פג כוחה של שיטה זו, באה תקופה של הערמת קשיים והסרדות אישיות המודות על מבקשי העליה — פיטורים מעבודה, גירוש בנים מאוניברסיטאות, בידוי חברתי באמצעות אסיפות במקומות־עבודה ובבתי־מגורים, וכדומה. השלב הבא, שהתרחש בעיקר בראשית שנה זו, התרכז על תעמולה בדבר קשיי הקליטה בישראל: שרשרת סיפורים על היאוש שתקף עולים שהתנסו במציאות של „גן־העדן הציוני", על תחנוניהם לחזור למולדת הסובייטית ששיטחו באזני המשלחות הסובייטית שביקרה בישראל, ועל סבלם של קומץ העולים שירדו לוינה ומצפים שם לשוא לרשיון לשוב לברה"מ — דוגמה מרתיעה מפני עצם הגשת הבקשות להיתרי־עליה. כמובן, גם כאשר היה המאמץ הסובייטי מתבטא בעיקרו באחד מאמצעי־הבלימה הנ"ל, היו מפעם לפעם מפעילים גם את שאר האמצעים; אך אפשר היה להבחין, כי השלטונות נזהרו מהפעלתם המאסיבית של כולם בבת־אחת מתוך ההכרה, שדיכוי טוטאלי עלול אף להביא לתגובות קיצוניות.

השלב הרביעי הנוכחי, שהסתמן בחדשיים האחרונים, נראה השקט ביותר, אך מכשיר־הבלימה המופעל בו הוא מעשי ומחולט יותר משיטות ההפחדה והתעמולה שננקטו בשלושת השלבים הקודמים ולא נתנו את התוצאות הרצויות. זהו השלב של סירובים סלקטיביים, לגבי בעלי מקצועות ומשלח־יד מסויימים, אשר האינטרס הממלכתי הסובייטי אוסר, כביכול, להתיר את עלייתם לישראל.

השיטה של סירובים סלקטיביים אלה היתה מוכרת, אמנם, מפעם לפעם גם בתקופות הקודמות; אך בחדשים האחרונים היא הועמדה במרכז הן מבחינה מעשית והן מבחינה ההצהרתית. דוגמה לכך משמש הראיון עם סגן מיניסטר־הפנים הסובייטי ב. ש. שומילין, שהופץ בחודש מארס על־ידי סוכנות „נובוסטי". לאחר הגדרת הכללים, שלפיהם ניתנת תשובה חיובית לבקשות־עליה — איחוד משפחות, פניעים דחיים או אף קידום אישי — קבע שומילין את הכללים לתשובות שליליות, כלהלן: „בבדיקת הבקשות בדבר יציאה מברה"מ לישראל, נשקל, בדרך הטבע, המצב שהתהווה במזרח התיכון כתוצאה מתוקפנותה של ישראל נגד ארצות־ערב. סירובה לפנות את כוחותיה הצבאיים מן השטחים הכבושים ולהסדיר את הסכסוך המזרח־תיכוני באמצעי־שלום מדיניים. זוהי בדיוק הסיבה שבגללה נוקטים המוסדות הסובייטיים המוסמכים הגבלות מסויימות על יציאת כמה סוגים של אזרחים סובייטיים לאותה ארץ. ההגבלות חלות בראש־ובראשונה על אלה שיש להם מידה מסויימת של אימון צבאי, או אשר, בתוקף עיסוקם, קשורים בעבודה בעלת משמעות לגבי האינטרסים של המדינה".

הפרדת־משפחות מחודשת

הידיעות המגיעות בחודשיים האחרונים מברה"מ מעידות בבירור, כי נקודת־הכובד נמצאת עתה בהפעלת הגבלות אלה; והקושי העיקרי נגרם על ידי כך, שהסירובים הסלקטיביים ניתנים באורח אינדיבידואלי — דבר המקשה על תגובה כוללת. „המידה המסויימת של אימון צבאי" של אדם צעיר המבקש לעלות, נקבעת באורח שרירותי לגבי כל מקרה ומקרה. ולשרירות זו יש מרחב גדול מאד ללא צורך בהנמקה מפורשת. התוצאה הישירה של סירובים מתוך נימוק זה היא הפרדה־מחדש של משפחות, בניגוד גמור למיפנה המוצהר שהתבטא בהצדקת איחוד־המשפחות, כסיבה לגיטימית („תהליך נורמאלי", כדברי סוכנות „נובוסטי") למתן היתרי־עלייה.

ההגבלה האחרת — „עבודה בעלת משמעות לגבי האינטרס של המדינה" — אף היא מעניקה מרחב גדול לסירובים אינדיווידואליים. אמנם יקשה על השלטונות להכליל בסוג זה עיסוקים כגון מדעי־רוח, פעילות ספרותית או אמנותית וכדומה; אך בתקופה האחרונה התרבו מקרים, כאשר גם מקצועות עיוניים בהולט וההוראה בהם נכללו בהנמקת הסירובים. דוגמאות לכך משמשים הסירובים למרצים במתימטיקה עיונית, כגון פרופ' ברנבר בריגה, פרופ' גורביץ', פרופ' לרנר, ויקטור פולסקי ואשתו ואחרים, שאין להם כל קשר לעבודה במפעלים בעלי „אינטרס ממלכתי" ויישום שימושי כלשהו. גם במקרים אלה פירושו של הסירוב לגבי בעל או אשה, בן או בת הוא — הפרדת־משפחה על כל הכרוכה בכך.

הדרישה להגדרות מדוייקות, איזה עיסוקים כרוכים ב„אינטרס הממלכתי", מה הם הכישורים שיש בהם משום „חיזוק הפוטנציאל המלחמתי הישראלי", מה תקופת־הזמן או הגיל שעליהם חלות הגבלות מסוג זה — לא נענית באופן שיטתי. לעומת זה הוגברה הפצת הטענה, כי „אזרחים סובייטיים ממוצא יהודי מסרבים להפוך לבשר־תותחים בידי התוקפנים הציונים וליטול חלק בהרפתקאותיהם הפליליים" (כדברי אותו שומילין ל„נובוסטי").

הפרדה אזורית

שיטה־הסברה אחרת, הננקטת על־ידי השלטונות באחרונה לבלימת תנועת־העליה, מתבטאת בנסיון של הפרדה אזורית. באותו ראיון אמר שומילין בהדגשה מיוחדת: „יכול אני לקבוע, כי מספרים מבוטלים מאד של בקשות־יציאה נתקבלו עד כה (מארס 1972) אצל מוסדות מיניסטריון־הפנים הסובייטי במרכזים כגון מוסקבה, לנינגראד, קייב ואודיסה, ומאזורים כגון הרפובליקה המולדאבית: 285 ממוסקוה, 50 מלנינגראד, 119 מקייב, 124 ממולדאביה, וכו'". כאן נעשה נסיון להפריד בין תנועת־העליה הגואה מן האזור הבאלטי ומגרוזיה. אשר השלטונות נואשו מן הסיכויים לבלמה, ובין האזורים של רוסיה גופה וכן מאזור כגון בסארביה. שבה נמשכת אווירת־הפחדה קשה בעזרת האוכלוסיה האנטישמית המקומית.

כפי שצויין בכתבה שפורסמה ב„דבר" לפני שבוע, נמסרו ההודעות הסובייטיות האחרונות באמצעות סוכנות „נובוסטי" בתגובה על „שמועות פרובוקאטיביות, שלפיהן לבשה ההגירה לישראל אופי המוני". לדברי מוסקוה הופצו השמועות הללו על־ידי התנועה הציונית בחו"ל; אך מול סיפון זה עומדת העובדה הפשוטה, כי הדיווח על מספרי העלייה השוטפת בא מתוך ברה"מ עצמה, ובמידה שהוא מתפרסם בישראל ובעולם הוא תואם בדרך כלל את הנתונים שנמסרו או אושרו על ידי דוברים סובייטיים. הערכות ואומדנים על הממדים הצפויים של תנועת־העלייה, שפורסמו מחוץ לגבולות ברה"מ, התבססו רובם ככולם לא על תעמולה „ציונית" או „ישראלית", אלא על הערכות עתונאי־חוץ לא־יהודים המוצבים במוסקוה ועל התרשמות מבקרי־חוץ בלתי משוחדים.

לקראת ביקורו הקרוב של הנשיא ניקסון במוסקבה, הוגבר, בפרט בפגישותו של מיניסטר־החוץ ויליאם רוג'רס עם מנהיגים יהודים השבוע, כי בעיית יהודי ברה"מ תועלה על־ידי הנשיא בשיחותיו עם מנהיגי הקרמלין; אחד הסימנים לנסיון הצפוי מצד הסובייטים לאתר את הדיון בנושא זה הם צווי־הגיוס שנשלחו למספר מבקשי־עליה, כדי להרחיק אותם ממוסקוה ולמנוע מגעם עם המשלחת האמריקאית. יש להמתין ולראות, כיצד ישפיע מיפגש־הפיסגה במוסקוה על מצבם של יהודי ברה"מ ועל המשך תנועת־העליה והקצב שלה; אך בינתיים נמצא מאמץ־הבלימה הסובייטי בשלב חמור נוסף, אף אם הוא הולך להתלות אליו — באיחוד המשועע של עשרות שנים אחרי תום מלחמת־העולם — הצדקה רשמית של תהליך איחוד־המשפחות.

דברים

...מותר לשואל ולמשיב

...אסיפת הסטודנטים בבאר־שבע ...יצחק בן־אהרון שאלה עק...: המותר לאורח הבא לה... לשאלות הנשאלות באוזנית ...י — גם להשיב באורח חוצ... אפילו תשובתו לא תבית את השואלים?

...ר הכללים הלא־כתובים בע... שאלות ותשובה (כמו בכל ...עתונאי) היא לנהוג בנימוס ...האורח, לאפשר לנשאל לה... ...כרצונו ולהשאיר לשיפוטו ...א בדרך כלל של הציבור את ...נה — אם שביעה התשובה ...אי.

בן־אהרון עזב שיהיה בערב ...אסיפת הסטודנטים בבאר־... מכיוון שהמארחים הפרו את ...הראשון: לאפשר לנשאל ...בטא כרצונו. למעשה רק אחדים מהנוכחים צעקו והרוב היה מוכן להאזין. אבל, כידוע, גם פיזור אחדים עלולים לשבש מהלכו של אסיפה ולכפות על הרוב את רצונם.

קרוב לוודאי שאילו נהג בן־אהרן בסלחנות ובאורך רוח, ואילו היה מוכן לסבול עקיצות מכוונות ולהשיב בנועם מול מבחנים בוטות, — אז וודאי היה אישתו מסיים את האסיפה. ידועים בפרדים זה. אולם בן־אהרון החליט להשיב לשואל ללא במרות־משי: הוא אמר, ששאלתו בדבר כפיית חברות ההסתדרות על ציבור העובדים במדינה, מעידה לא רק על איבה לתנועת העבודה אלא גם על בורות השואל. הצעקות וקריאות־הביניים הנזעמות מכליו (אותו יום סייר במשך שעות רצופות בתנאי שרב כבד בסדום) והוא עזב את האולם.

לא היתה זו עזיבה בגלל שאלות הסטודנטים, אלא בגלל הפרעתם המכוונת להשיב לשאלותיהם המכוונות...

משולם עד

„אל תדחוף את האף"

דז'יגן איננו יכול לאכזב. גם כאשר הלהקה הנלווית אליו היא חלשה, גם כאשר הפרטנרים שלו למשחק אינם מצטיינים במשחקם. גם כאשר המקסם לא תמיד איי־איי־איי (כפי שהוא אומר ודאי) — דז'יגן תמיד מצויין. הוא שר לט על הבמה ועל הקהל. כל תנועה וכל גיד עפעף שלו מעוררים גלי צחוק. הוא נשאר הקומיקאי הטוב והמעונב ביותר על הקהל המבין אותו.

בתכניתו החדשה „קריך נישט וואו מ'דארף נישט" (בתרגום עברי לא כל כך מוצלח „אל תדחוף את האף") יש קטעים טובים יותר וטובים פחות. ברוב שחולשים הם הקטעים שבהם לא מופיע דז'יגן, וטובים במיוחד הם המונולוג של דז'יגן כתייר אמריקאי המבקר בישראל ועושה האלמן על קבורו הרעגן של אשתו.

לא גם ליתו של קומיקאי מוצכן זה. מי שאינו יודע אידיש כדאי לו ללמוד לשון זו כדי להבין את דז'יגן.

א. אליהו

מבית הכרם לכנסת

אביעזר יפה, מי שהיה מזכירו המדיני של ל. אשכול ז"ל, הושבע השבוע כחבר כנסת מטעם המערך.

א. יפה נולד לפני 48 שנים בירושלים (אביו בנה את הבית החמישי שהוקם בבית הכרם). הוא למד בתיכון בית הכרם, בכיתה בה למדו גם שני חברי כנסת נוספים: א. עופר ומ. אביזוהר. י. נבון למד במחזור הקודם. באוניברסיטה למד א. יפה היסטוריה, לשון עברית וחינוך. לאחר מכן שימש כמורה במוסד בולמב תיכון בית־הכרם, בהיותו שם מורה הכיר את רעייתו.

א. יפה הוא בוגר המוסד להשתלמות של המחלקה המדינית של הסוכנות, בית הספר לדיפלומטים של המדינה בדרך. בזמן מלחמת השחרור השתתף בקרבות־הקסטל.

עם תום הקרבות נשלח ע"י משרד החוץ לאוטבה, שם פתח את הקונסוליה הישראלית. היה ממונה על שירותי ההסברה בארה"ב, מנהל מחלקת ההסברה של משרד־החוץ, מזכיר מדיני של אשכול ולאחר מכן גם של גולדה מאיר. לפי בקשתו שוחרר מתפקיד זה, כדי להיות מועמד לכנסת.

בשנה האחרונה עסק בפרויקטים מיוחדים והיה מתאם בין הסגביות ההנהגה הכספים למטרות השונות. גם בעתיד יעסוק א. יפה בנושא זה — כאיש ציבור.

א. יפה מגלה התעניינות רבה בבעיות הפער והשאלות הסוציאליות ומקווה לשמש פה לשכבות החלשות. א. יפה מעדיף „ועדה של ביצוע" על פני „ועדה של יוקרה". טרם סוכם, באיזה ועדות הכנסת ישתלב.

א. ג.

הכוס המתאימה לכל מטרה.

איננו ממליצים לחתן להשתמש בכוס שלנו, כי היא פשוט לא תישבר. אולם, מלבד רגע מיוחד זה, בכל יום ובכל שעה עומדים לרשותך ולהנאתך כלי בית המרהיבים של "חוליות".

כוסות, צלחות, מגשים, דליים, ועוד עשרות סוגי כלי בית של "חוליות" כולם מעוצבים להפליא ועשויים מחומר פלסטי מעולה, כולם באיכות מעולה ובמחיר סביר.

כלי בית של "חוליות" זכו באמונכם ודורגו על ידכם במשאל דעת קהל כטובים ביותר.

כדאי לקנות מוצרי חוליות!

תעשית פלסטיקה חוליות

חוליות פלסטיק

המפעל: קבוצת שדה נחמיה ד.נ. הגליל העליון טל: 067-40736/37

המחסן: ת.א. רח' המלך ג'ורג' 18 ב' סמטה אלמונית 7 טל: 285464

פרסום שפי / סטודיו שבי

هكذا من الأول

סאדאת מספסר במסכנותו

איומי המלחמה מעיבים על המסע לבוקרשט

מאת יהושע תדמור

איומי המלחמה המחודשים של סאדאת, על רקע הקצף המערער שנתלה עליהם, תיקו בירושלים את הערכה שנשיא מצרים מגלה לאחרונה בידה ניכרת של חוסר איזון, המשתקף בתגובות חריפות לכאן ולכאן.

רק לפני כשבוע הגיע לכאן, באורח דחוף, ניקולי מאקובסקו, הסגן הבכיר לשר־החוץ הרומני וביתו הזמנה רשמית לגולדה מאיר מטעם נשיא רומניה לבוא ולהוועד עמו במהרה בבוקרשט. השליח הרומני אף רמז שניקולא צ'אושסקו, נשיא רומניה אשר נפגש זה מקרוב לשיחות עם אנוואר סאדאת, התרשם שיש עתה מקום ליוזמה לקידום שלום ואף היתכן בגמישות מצרית לקידום הסדר. ה־עיקר — להתגבר על החשדנות העמוקה ולמצוא דרך התקדמות. ברגע שאין להוציא מכלל אפשרות זימונה של אישיות מצרית לבוקרשט, סמוך לביקורה של גולדה מאיר להמשך הבירורים.

עצם ההזמנה הרשמית על־ידי נשיא מדינה קומוניסטית, על כל שנשתמע ממנה ליוקרתה של יש־ראל במישור הבין־לאומי והאזורי, שילהב מייד התלהבות של אר־שים רשמיים ועתונאים, אשר ליוו, במשך כמה ימים, את המסע בכו־תרות וידיעות דרמאטיות. אך כמה ימים של דיונים שקטים ומיושבים מאחורי הקלעים העמידו את ה־ביקור, מבחינת הסיכויים לקידום השלום, בפרספקטיבה הנכונה.

נצטברו כבר נסיון ומסורת, מאז נכנסו ועידות פיסגה של נשיאים וראשי ממשלות לאופנה, כאמצעי לקידום מטרות בתחום המדיני וה־דיפלומטי: הוברר שאין לצפות מהם לתוצאות מרעישות, אלא אם הוכשרו התנאים וקודמו להם צעדי הכנה מתאימים, מאחורי הקלעים. גם נסיונה של ישראל בשליחויות ושירותים־טובים מצד ראשי מדי־נות־אפריקה ושליחים זרים אח־רים, ועל הכל שליחות יארינג, מסתכם בנסיון מר. בסופו של דבר מנסים השליחים המכובדים להפוך למתווכים, הרואים בראש וראשונה את עניינם, עד שהופכים למכשיר ואמצעי בידה של קהיר. לפיכך אפשר להניח שהיתה זאת ראש־הממשלה עצמה שביקשה ל־צנן קצת את הרוחות ולהעניק לדברים את משקלם האמיתי.

אין לפי שעה כל סימן שחלה תמורה בעמדתו של סאדאת. אין גם כל אישור, וכנראה לא היה בסיס להערכות, בדבר שיגורה ה־אפשרי של אישיות מצרית לבו־קרשט. והיפך הוא הנכון. הפירו־סומים המצריים, שבאו כתגובה ל־יוזמתו של נשיא רומניה, היו מסו־יגים מאד. „אל־אהראם" אף שם ללעג את עצם היוזמה, אף־כי בסוף השבוע אישרו עתוניה של קהיר שסאדאת ביקש מצ'אושסקו לקבל הבהרות מסויימות מגולדה לגבי עניני יסוד, שבלעדיהם לא ייתכן הסדר. כל הפרשנויות והפירסומים הללו בנושא מעידים שסאדאת חזר באזני נשיא רומניה על תרגיל מדיני בדוק, אותו ניסה כבר כמה פעמים בעבר. כך נהגו „מתווכים" של מצרים בעת ביקורו של אלדו מורו, שר החוץ וראש הממשלה לשעבר של איטליה. כך נהגו בשיחות עם שליחים אמריקאים, מסיסקו ורוג'רס ונציגיה הדיפלו־מטיים הקבועים של ארה"ב ב־קהיר, דרך השיחות עם יוזף לונץ, שר־החוץ ההולנדי ועם לי־אופולד סנגור, נשיא סנגאל ושאר ראשי מדינות אפריקה. בין אותם ביקורים רשמיים היו עשרות רבות של שיחות, שלא נתפרסמו ברבים, ובהן העלו אותם טיעונים עצמם: מצרים רוצה בשלום ומו־כנה לעשות לקידומו. היא נענתה לשליחות יארינג, לתכנית רוג'רס, להסדר חלקי וכולל — אך ישראל היא המכשילה, היא המסרבת. היא רוצה בשטחים ולא בשלום. אם רק תסכים ישראל לוותר על כוונות התפשטותה ורצונה לספח אדמות ערביות ותתחייב על כך, תיפתח הדרך לשלום.

קרוב לוודאי שבשיחות עם צ'או־שסקו אף הגביר סאדאת את מאמצי השכנוע האלה. בראש ו־ראשונה מחמת מצוקתו, שגברה

אנוואר סאדאת

מאד לאחרונה, כאשר יוקרתו בי־שפל, המבוי הסתום בעינו עומד וגם ועידת מוסקווה אינה מבשרת תקוות להלחצים על ישראל. אולי קיווה סאדאת שדווקא הרומנים, עמם מקיימת ישראל דו־שיח שו־טף, יצליחו טוב יותר — ואם לא יועילו, ודאי לא יזיקו. ואם לא יושג דבר, יצליחו אולי להר־חיק בדרך זו את בוקרשט מירו־שלים — וגם זה בעצם אינו עניין של מה בכך.

טענה הנקלטת יפה: ישראל רוצה בשטחים

אין לזלזל במשקל טיעוניהם ו־כושר שכנועם של סאדאת ועמי־תיו. עובדה היא שכל מדינאי זר, אפילו אינו עוין לישראל, מתרשם מהם. הטענה המצרית ש־ישראל רוצה בשטחים ולא בשלום נקלטת לרוב. ולא קל לאחר מכן לשכנע, בכוח טיעוניה של יש־ראל, שרק פשרה טריטוריאלית, שהמצרים מכנים אותה סיפוח, תע־נה על צרכי בטחונה של ישראל. מכאן החששות לתוצאות השיחות ברומניה. מכאן הספקות, אם ניתן לשנות את דעתו של הנשיא צ'או־שסקו, לאחר שכבר הצהיר שרו־מניה מתנגדת לסיפוח שטחים ב־עקבות מלחמה.

לכל מאמצי השיכנוע המצריים, החוזרים ונשנים, מתלווים הסיפו־רים בדבר מסכנותה של מצרים: עוניה, מצוקותיה הפנימיות, ביז־בוז החלק המכריע מן התוצר ה־לאומי על חימוש יקר והחזקת צבא ענקי, שהוא מעבר ליכולתה של מצרים העניה. סאדאת חוזר ומשמיע באזני אורחיו שכל רצונו להתפנות ולהפנות את משאביה של מצרים לעניני פנים. הוא מדגיש חרדתו לעצמאות ארצו ו־חששותיו מפני השתלטות סובי־טית. והכל מסתיים במין „אין ברירה" פאטליסטי, שכל עוד מח־זיקה ישראל בשטחיה של מצרים היא כופה על קאהיר לרכז את כל מאמציה ומשאביה במערכה לשחרורם. כל זר, מדינאי, עתונאי, או סתם תייר, מתרשם מטיעונים אלה וגם מרצונו האמיתי של העם המצרי בהסדר ובשלום.

אלא שזה רק חלק מן האמת, החלק המצרי. סאדאת אינו מגלה לאיזה שלום הוא מתכוון; שאין הוא מוכן להסב לשולחן ולפתוח במו"מ עם ישראל; שהוא חוזר ומדגיש את זכויות העם הפלס־טינאי, במשמעותן הקיצונית ביו־תר, על חשבון בטחונה ועתידה של ישראל, ואינו מוכן לשום פשרה, אם בשארם א־שייך ואם בצפון סיני ואינו מוכן אף לדון בכך; שהשלום, אליו הוא מתכוון, אינו אלא הסדר מדיני, מין שלום „הרמטי", שאין בו כלל נורמלי־זציה של היחסים וקץ הסכסוך; שהוא אמנם יותר משביתת־נשק. אך רחוק, רחוק מאד משלום אמיתי בין מדינות.

קשה לסאדאת לעלות על דרך השלום ולהתמודד על סיבו במו"מ עם ישראל. דרוש לכך שינוי ערכים מדיני ופסיכולוגי שלם, אשר רק בכוחו לחולל הכרעה גדולה ותמורה היסטורית ביחסי החשדנות והאיבה שבין ישראל למצרים. סאדאת אינו עשוי מן החומר הדרוש לתמורה מסוג זו. אין הוא מנהיג בעל שיעור קומה. אין הוא מסוגל לקבל הכרעה גדולה. לא הוא יחולל מפנה, אשר יביא לשיחות עם ישראל, אפילו תוך מיקוח והתמודדות קשה על תנאיו.

לפיכך מוטב שלא לשגות באש־ליות כי יוזמת רומניה תביא ל־מפנה, עוד טרם בשלו התנאים לכך, עוד טרם נתגלה המנהיג המצרי שיחוללו. עדיין דרוש זמן לכך.

כל זה אין בו כדי ליטול מחשיבות ביקורה של ראש־הממשלה ושיחו־תיה שם.

הנשיא צ'אושסקו כבש לארצו מעמד בעל ייחוד בזירה הבין־לאומית. קשריו המיוחדים עם פקין, מוסקווה והעולם הקומוניס־טי בכללו עשויים לספק נושאים לסדר יום נכבד וגדוש. לא חסרים נושאים בתחום הגלובאלי והאזו־רי, ואף בתחום הישיר שבין ירושלים לבוקרשט, הראויים ל־דיון נרחב, ואולי אף לבדיקת הערכות והסתייעות הדדית.

ואם אף יעלה בידה של ראש־הממשלה להרשים את צ'אושסקו בצורך בהידברות ישירה ישראלית־מצרית לקידום השלום, יהיה זה מאמץ כדאי וראוי.

אכן — בלי כל תנאים מוקדמים

מאת משה כרמל

בוויכוח על נושא ההתנחלות יש ומטיחים מתנגדים להתיישבות בשטחים המוחזקים בפני מצדדיה בה ביטוי, הנשמע בעל־משקל: ההתנחלות, אומרים הם, סותרת את העמדה המוצהרת של ישראל, כאושרה על־ידי הכנסת, בדבר נכונותה לקיים משא־ומתן לשלום עם מדינות־ערב ללא תנאים מוקדמים. כך, כאילו נמצאים אנו סותרים במעשינו את הצהרותינו, ודוחים את השלום, תחת לקרבו.

אליבא דמתנגדי ההתנחלות, קביעת עובדות של התיישבות ב־שטחים, כל עוד אין הסכם שלום בין הצדדים ולא נקבעו הגבולות בין ישראל לשכנותיה — כמוה כהתנאת תנאים מוקדמים למשא־ומתן; וזאת אפילו כאמור, כי תנ־אים כאלה לא קיימים כלל. ואפ־ילו הוזהר, כי כל צד מן הצ־דדים למשא־ומתן יהיה זכאי להע־לות בעת המשא־ומתן כל תביעה שתיראה לו. ללא כל הגבלה.

הבחנה נכונה

לאמיתו־של־דבר, הטוען טענה שכזו משווה מין בשאינו מינו ואיננו מבחין בין הנכונות היש־ראלית הקיימת לדון עם מדינות־ערב בכל נושא, ללא יוצא מן הכלל, אותו יבקשו להעלות ב־משא־ומתן לכשייפתח, לבין הק־פאה גמורה של המצב בשטח, עד אשר משא־ומתן זה ייפתח, אפילו יידחה הוא לזמן רב ביותר, בעקב סירובם של הערבים להי־דבר עמנו.

חמש שנים חלפו מאז מלחמת־ששת־הימים וסרבנות מדינות־ערב להיכנס עמנו במשא־ומתן להסדר של שלום — עומדת בעינה. אין איש יכול להתנבא כמה זמן עוד יחלוף עד שסרבנות זו תחשר ומדינות־ערב ייאותו לבוא עמנו בדברים. במגמה ליישב את הסכ־סוך בינן לבין מדינת־ישראל.

אילו נענו מדינות־ערב להצעת ישראל, למחרת המלחמה, לפתוח במשא־ומתן לשלום — היה הוא מתנהל על בסיס המצב הצבאי בתום הקרבות. אחר צו הפסקת־האש, ללא כל עובדות נוספות של בינוי ופיתוח והתיישבות אז־רחית בשטחים המוחזקים.

אלא שמדינות־ערב בחרו לסרב ולהמתין, בקיימן בידיהן את הב־רירה של חידוש המלחמה ובהש־קיען את כל מעייניהן בהכנות מזורזות לקראת מלחמה חדשה. ואף שלא חדלו מן החיפוש אחר פתרון מדיני, העשוי להיראות להן, לא הניחו מעולם מהאופציה של המלחמה...

שני מסלולים

מציאות קשה זו מחייבת אותנו לכוון את צעדינו אל שני מסלו־לים מקבילים, בעת ובעונה אחת: א) הערכות כוללת לקראת אפש־רות של מלחמה חדשה; ב) חתי־רה להסכם של שלום. כדי למנוע מלחמה אפשרית. חייבים לתת את הדעת על כך, כי המס־לול האחד לא יצבא ולא יניח מכשולים על האחר. שכן, אם נז־ניח את האחד — ניכשל במל־חמה; ואם נזניח את האחר — ייגזר עלינו לחיות במלחמה לת־מיד.

מעבר לכל ויכוח הוא שאין ישראל חייבת לסגת מקו הפסקת האש ללא הסכם של שלום עם מדינות ערב, שיקבע את גבולות הבטחון של המדינה ויכונן יחסי שכנות מתוקנים. כל עוד מרחפת עלינו סכנת מלחמה חדשה חובה עלינו לקיים בידינו את השליטה המלאה במערך האסטרטגי הקיים, הנשען על קווי־הגנה טבעיים ו־איתנים, אפילו הוא משתרע על שטח הגדול פי ארבעה בערך משטחה של ישראל ערב מלחמת ששת־הימים.

אך מצויים בתוכנו הסבורים כי הישיבה בקוים מוצדקת היא ואילו השטחים שמאחורי הקוים הם בחינת „טאבו", האסורים ב־נגיעה — בפיתוח, בהיאחזות וב־התיישבות — ויש להשאירם ב־קפאונם אפילו נוכח התמורות ה־שליליות הגדולות, המתרחשות מעבר להם, במדינות־ערב, המ־חייבות את התעצמותנו הכוללת לקראת מבחנים חדשים, הצפויים לנו.

ההיאחזות בשטחים וההתנחלות בהם, הנעשות בשיקול משולב, בטחוני והתיישבותי, בלא לפגוע בזכויות התושבים החיים בהם — מתחייבת הן מצרכי העמידה ב־מערכות צבאיות אפשריות והן מצרכי עיצוב דמות השלום. אין דבר ביניהן לבין הצגת תנאים מראש, לקראת המשא־ומתן ה־ישראלי־ערבי לשלום. שהרי ב־משא־ומתן זה לא יימנע משום צד להעלות כל תביעה שהיא לגבי כל השטחים. יהיה אז מצ־בם אשר יהיה, מבחינת ההתיי־שבות בהם; וכל שיוסכם — יחייב את שני הצדדים.

הנחת השטחים המוחזקים בריק־נות, ללא כל מעשה קונסטרוקטי־בי בהם, עלולה לעודד הגנה, כי אמנם יש שהות למבקשי השמד־תנו, אפילו יארכו שנים רבות מאמציהם להשלים הכנותיהם לק־ראת המלחמה החדשה. ואילו ה־התנחלות בשטחים עשויה להע־ניק לשכנינו תחושה, כי שעתם להסדר דוחקת, הם לא ייצאו נש־כרים מדחיית השלום עד אין קץ והזמן איננו פועל לטובת זוממי מלחמה נוספת.

מעשה התיישבות בשטחים לא זו בלבד שאיננו דוחה את הש־לום, אלא פועל לקידומו. ההתיישבות בשטחים יש לה ערך בטחוני ממדרגה עליונה: בטחון ישראל מושתת היה מאז ומתמיד על שילוב בין הכוח ה־צבאי לבין עצמת ההתיישבות. אמת נכון הדבר, כי כל התיישבות נו־ספת יוצרת בעיות חדשות של הגנה עליה; אבל זו סירותה. הב־ביאה עמה מאחזים חשובים להג־נת הארץ ומערך אסטרטגי מת־עבה, המחזק את בטחון המדינה. דבר זה חיוני הוא נוכח התעצ־מות האויב, העלולה לשוב ולס־כן את בטחוננו.

ההתיישבות בשטחים המוחזקים ערכה איננו בטחוני בלבד, אלא גם אזרחי. בהיותה מבוצעת ב־שיקול־דעת ובמחשבה תחילה, על בסיס תפיסה כוללת, מדיניות ההת־יישבות, יש בה כדי לסייע בקביעת דמות המדינה בבאות ולעי־צוב גבולותיה בעתיד, ש־יהלמו את מושגיה של ישראל או יהיו קרובים אליהם.

טועה ומטעה המכריז בשער, כי דבר זה כמוהו כקביעת תנ־אים מוקדמים לשלום...

עירבוב מושגים

בלבול מושגים הוא העירבוב בין גיבוש עמדה עצמית של ה־צד הזה, או של הצד האחר, בדבר תנאי השלום, שעליהם הוא ייאבק בעת המשא־ומתן, לבין הצגת עמדה זו כתנאי מוקדם ל־שלום על־ידי צד מהצדדים, שבלי קבלתו מראש על־ידי הצד האחר — אין משא־ומתן כלל.

עמדה ישראלית, המבקשת להב־טיח את רמת־הגולן, רצועת־עזה או שרם־א־שייך, למשל, כחלק ממדינת־ישראל לאחר השלום, אין בה דבר משל הצגת תנאים מוקדמים; כך גם עמדה ערבית, השואפת להוציא מידינו את כל השטחים עליהם אנו שולטים, איננה כשלעצמה בבחינת הצגת תנאים מוקדמים למשא־ומתן. וזאת, אם שני הצדדים יתנו הס־כמתם להתיישב יחד סביב השול־חן, בלי שצד אחד יגביל את הצד השני מראש בתביעות ש־יהיה זכאי להעלות לדיון.

הקפאון הקיים במצב המדיני — המעלה גם סכנות צבאיות — נעוץ, לדאבון לב, בעובדה שה־ערבים מתנים כל משא־ומתן, אפילו עקיף, בהתחייבות ישרא־לית מוקדמת של נסיגה מכל ה־שטחים, עת שהישראלים אינם מציגים כל תנאים מוקדמים ומ־סרבים לקבל כל תנאים מוקד־מים, המועלים על־ידי הצד הא־חר.

קביעת עובדות של התיישבות בשטחים מסויימים, כמוה כגיבוש עמדה ישראלית, המתממשת בש־טחים שבשליטתנו. אך אין היא בשום פנים בחינת תנאי מוקדם להסדר. כי הכל פתוח למשא־ומתן, כולל השטחים כולם, לר־בות האזורים בהם נקבעו עוב־דות של התיישבות. אפשר במובן להניח, כי עמדתה של ישראל במשא־ומתן תהיה שאותם השט־חים שבהם התיישבו ישראלים, יישארו בתחומה של ישראל; ול־עומת זה, היא תיסוג משטחים ערבים אחרים, שבהם לא ראתה לנכון לנעוץ יתד — הכל לפי צרכי־הבטחון של המדינה, זיקתה ההיסטורית אל חבלי־ארץ השונים וכמיהתה לשלום עם שכניה.

אך גם השטחים החדשים, ש־יימצאו בהם ישובים ישראלים, הם נושא למשא־ומתן, אם רצון הערבים בכך. והערבים, משפתחו בתוקפנות והפסידו במלחמה — אל להם להעמיד את העגלה לפני הסוסים.

קיימת אפשרות כי יהיו שטחים מסויימים, שלפי תפיסת ישראל עתה חייבים להימצא בגבולותיה — ויש שהיא כבר קבעה בהם עובדות כלשהן של התיישבות — אשר לא ישארו בתחומה אחר חתימת הסכם־השלום וביצועו למ־עשה והיא תיסוג מהם, כמשטחים אחרים, שעליהם יוסכם שתיסוג.

בצדק ישאל פה השואל: מה יקרה, איפוא, עם ישובים יהו־דיים אלה, עליהם יוסכם, אם יוס־כם שלא ישארו בתחומה של יש־ראל לעת שלום?

אף־כי זו שאלה היפוטטית בל־בד אין צריך להתבהל כלל מן האפשרות, הקיימת עתה להלכה בלבד, כי נקודת־יישוב יהודית, שהיכתה שורש במקום מן המקו־מות בשטחים המוחזקים — ולעת שלום יהיה מוסכם עלינו ועל שכנינו, כי לא תהיה מצוייה ב־תחום ישראל — תמשיך את קיו־מה בתחום המדינה הערבית השכ־נה. עמה יהיה לנו גבול פתוח ובינה לבינינו יהיו יחסי־שכנות מתוקנים.

לעת שלום עם שכנינו אין להו־ציא מכלל אפשרות ישוב יהודי במדינה ערבית, כפי שקיימים ישובים ערבים במדינה היהודית. אין אף להוציא מכלל אפשרות חילופי אוכלוסין וחילופי ישובים, בתנאי שייעשו בהסכמה.

אם דבר זה אמנם יקרה בעתיד, בהסכמה הדדית ומרצון הצדדים — לא יהיה זה קרבן גדול מדי למען שים קץ למלחמה הערבית־ישראלית הממארת, הנמשכת זה עשרות שנים, ולמען כינון שלום־אמת ויחסי־ידידות בינינו לבין שכנינו.

האומנו

„יכולים להמשיך"

שיטת ועדות החקירה — למבוי סת

מאת הלל דנציג

דו"ח ועדת־זיתקון נתקבל בשל־וה יחסית, ואולי גם בסיפוק כל־שהו בחוגי הממשלה. ואילו הצי־בור הגיב עליו — על מה שיש בו ועל מה שאין בו — באכזבה, בבי־קורת ואף בזעם. ראשי המדינה נדהמו מהתגובה הציבורית הזאת. הן השלווה והסיפוק של ראשי השלטון והן התדהמה מתגובת הציבור מעידים על ניתוק־מה של ההנהגה מן הציבור, או על יחס משובש אל דעת הקהל.

מה המקור לסערת הציבור ולתד־המת הצמרת?

בתקופה האחרונה נתברכנו ב־שורה של פרשיות, חקירות ומסק־נות. נוצרה שיגרה מסויימת סבי־בן, בשלבים האלה:

* הפרשיות המביישות עוררו הדים בעתונות ובשאר אמצעי התק־שורת, הסעירו את הציבור.

* התגובה הראשונה מלמעלה על הדים אלה היתה: „משמיצים" — ומשגברו ה„השמצות", עד כדי אווירה של „לינץ'" ציבורי, הוחלט (אחרי היסוסים) על מינוי חוקר, או הקמת ועדת־חקירה.

* החקירות העלו ברוב המק־רים ממצאים חשובים, מסקנות חל־קיות והצעות־תיקונים; פתרונות ו־שינויים יסודיים לא צמחו מהן.

שיטה זו, שהפכה, כאמור, כמעט לשיגרה, הגיעה — עם פרסום ה־דו"ח של ועדת־זיתקון אל משבר, המעמיד בספק את האפשרות להמ־שיך בה ותובע גישה אחרת, יסו־דית ומקיפה יותר.

*

יש ערך חינוכי לחקירה הציבו־רית; העובדה, שבמשך שנה נער־כו במדינתנו כחצי תריסר חקירות בתחום החברתי־משקי־ציבורי אי־נה רק סימן לריבוי התופעות ה־מדאיגות, המחייבות חקירות כאלה, אלא גם תעודת כבוד למשטר ה־דמוקרטי בישראל; היא מעידה על משקל דעת הקהל ועל מידה (אולי בלתי־מספקת) של התחשבות בה מצד ההנהגה. אך „השפרות" ב־מסקנות ובהמלצות — אינן מוסיפות אמון. לכאורה זוהי פשרה בין צרכים (אמיתיים או מדומים) של המשטר לבין המס, ש־עליו לשלם לדעת הקהל. מכאן ה־תוצאה הבלתי־מושלמת של החקי־רות הציבוריות על־אף ערכן החינו־כי למדינה ולציבור. למשל, דו"ח ועדת־הורוביץ, שבדקה את בעית־העוני — המסקנה המרכזית שבו היא שהפער לא גדל; מסקנה מעני־ינת ומאלפת למומחים ולעסקנים, אך לא לעניים. דו"ח־שמגר בנושא „הפשע" קבע, כי אין בישראל „פשע מאורגן", כמו באמריקה — עובדה שקשה לערער עליה וציון טוב לעולם התחתון שלנו. אך אין בכך לא נחמה ולא תשובה לבעיית הפשע הקיימת בישראל. „ועדת־עציוני", שטיפלה בשערוריית־ה־כרודל, גבוהה משאר ועדות־ה־חקירה בכך שלא הסיקה מסקנות, אך עודדה את הגורם הממלכתי המוסמך (שר החינוך והתרבות) למסקנות אמיצות ויעילות.

אולי עלינו ללמוד, כי אין זה הכרח — ובמקרים מסוימים אולי גם אינו רצוי — שוועדות־חקירה יסיקו מסקנות (אירגוניות ואישיות) וישחררו מנטל זה את הרשות ה־מבצעת. וכי הן רשאיות להסתפק בממצאים, בהבהרות ואולי בהמל־צות אלטרנטיביות לגבי התיקונים והשינויים הדרושים.

ועדת־זיתקון קבעה עובדות, מצ־בים, ליקויים ומחדלים חמורים, אך המסקנה הבולטת בעיני הציבור היא — שהאחראים למעשים „יכו־לים להמשיך". אפילו היה בסמכו־תה של הוועדה להגיע למסקנה זו, מוטב היה להשאיר זאת בידי ה־ממשלה ובתחום אחריותה הבלע־דית. מכל מקום, המסקנה המתחיי־בת ומוזקרת מדו"ח הוועדה היא שדרוש שידוד מערכות יסודי מקיף ביותר בחברת „נתיבי" ובכל מערכת הפיקוח וההנהלה חברות ממשלתיות. במסגרת ודאי דרושים חילופי גברי — הם בלבד לא יצנו הכל.

איננו יודע, מה היתה התגוב ציבורית (והעתונאית) — האם תה רגועה יותר ומרהימה פחו אילו מצאה הוועדה, שמישהו לתת את הדין. אך השאלה המ נעוצה בעיקרון האמור: „הם לים להמשיך"; כלומר, אין לשנות או להשתנות. ואין זה של איש מסויים אחד, אלא רבים הדומים לו.

*

אנו חיים במשטר „כלכלי" של הלים וטכנוקרטים. הם קובעים יותר מכל גורם אחר, לרבות עת העבודה, על מפלגותיה ומ תיה — את הרמות והנורמות המשק הציבורי. קנה־המידה של שלהם ושל הממונים עליהם — יעילות, הרווחיות, ההצלחה. אלה ודאי רצויים ביותר ואף בים, אך לא די בהם.

משק ציבורי אינו צריך ל כושל וגרעוני, אלא עליו לו בהתחרות עם המשק הפרטי ו כיח את יתרונו הכלכלי. אך אלה — לא על חשבון עקר מהותיים.

לא רק המספרים והמאזנים עים כאן, אלא גם נאמנות הו אים למוסר הציבורי והחברתי. ברכה ביעילות וברווחיות. לות לחברה ולמדינה במחיר מ גבוה — של זכויות־יתר והו מופרזות מעבר לחוק בשביל ה ליחים.

ודאי יש הבדל ואף מרחק מנהל „נתיבי נפט" לבין עם במשק ההסתדרותי. ואין מ. פר כהרי שובינסקי או איש־עס אחר, שנכשל במשק הפרטי פרטי־למוצה. אך כלום גדול ה חק הרוחני ביניהם, כשכולם מהווים „מעמד חדש" בולט בג נו?

העיקרון „הם יכולים להמ — הוא תבהוד לדבים. גם לקנו האלמונים. לכולם המהנים נוש מונופולים לפרשיות ציבור עדודות ואף מקיפות והמורות תר.

*

אנשי ההנהגה שלנו אינם מ בים ביקורת ונוטים לראות לינץ' — גם כשהיא רחוקה מ אך האמת היא, שאמת המבוכה גדולות במדינה ובחברה הישרא היא הביקורת הציבורית, המשי המנהלית. ודאי יש להבחין בה קפדנית בין ביקורת אחראית וב סתמ לבין השמצות ותוניות. להיזהר ולהזהיר, בכל לשון מ הכללות המסוכנות בחפשת הספר וגילויים בודדים. אך גם הטשט מזיק. הרצון להסתיר מחוש של התופעות השליליות הוא כ כך, אולי לא פתוח פלינץ'.

אין כיום יסוד חיוני יותר לדמו רטיה הישראלית ולעתידה מא הביקורת הציבורית והאחראית. הדרשת התיקונים יסודיים ומקיפ בכל האפשר. אולי אין לצפות קשה לדרוש מהנהגת המדינה וה עת העבודה גישה נועזת יותר ל יות המבוררה. בשנתיים האחרונ לפני הבחירות לכנסת השמי אך דחיית הטיפול השורשי בבע ובפרשיות שצמחו התחייב זה בתקופת הפסקת־האש עלולה רדש מחיר גבוה יותר מאשר תח נפש נועז ומוקדם. תיקונים א צים, יסודיים ומטכבים עשויים השתלם יותר גם מבחינה עתיד ההנהגה מאשר תשלומי גם עבו להרגעת הרוחות וסופן שהן ב לרוח זעם.

השאלה הכבדעת אינה רק וכאי להמשיך אלא איך להמ בנושא זה דרושה מחשבה יסו בהנהגת תנועת העבודה.

„לא סלאם ולא צולח"

מאת מיכאל אסף

חוליי־השלום שבתוכנו צלו — כה נדמה להם — על מציאה: סאדאת. הלה ודאי מוכן לוותר־רים רבים יותר מנאצר. אמנם אין ספק, כי גם הזמן שעבר מאז מותו של נאצר — עשרים חודשים — עשה את שלו. הוא גם הגביר את הדחפים להיחלצות של מצ־רים מסיבות המלחמה עם יש־ראל, בגלל העניין הפלשתינאי. הי־חלצות שנאצר עצמו החל לטפל בה לפני מותו.

הדחפים העיקריים אינם נעוצים בבדבר סיני השומם והכבוש, ו־אפילו לא בהעלת סואץ הסגורה. בבקום הנפט של אבו־רודס ביל־תה ביניהם מצרים מקורות נפט עשירים הרבה יותר בשטחיה; על אבדן ההכנסות מהתעלה מקבלת היא כידוע פיצוי־סיוע מ„האחים" הערביים העשירים. הדחפים העי־קריים הם בתוך מצרים והם מה־ווים סכנה לעצם המשטר, שהור־יש נאצר לסאדאת. משטר, ה־נשען עתה על מהנדסים־טכנוקרא־טים מזה ועל המעמד השליט ה־חדש — המעמד הצבאי כזה.

דחפים אלה כבר גרמו לשתי התפרצויות עממיות ב־1971 — בהתרקמות הקשר של מקורבי רוס־יה הסובייטית, שבראשו היה עלי צברי, ובהתמרדות הסטודנטים. אלה היו התפרצויות עממיות, או־לם משכבות שונות של האוכלוסיה בוקעים ועולות קולות של התמר־מרות גוברת נגד הכבלים והלחצים, שהמשכת המצב של „לא מלחמה ולא שלום" מטילה על המוני ה־עם. חמש שנים של קפאון מדיני ודשדוש במקום, על־אף הצלחות גדולות ובוששמות ביזום החלטות של אדים ומדינאים בכל היבשות כבעס, על־אף התמיכה העצומה מצד ברה"מ וגרורותיה, סין, יוגוס־לאביה, צרפת. טבעי לכן שסבלנות ההמון המצרי פוקעת.

אולם הצרה של סאדאת שאין לו המשענת של זכויות העבר — בצדק או שלא בצדק — שהיותה לקודמו. לכן מוגבל הוא בצעדיו, כשהוא מגשש־מהסס בדרך, שנפ־תחה על־ידי נאצר, להסדר כלשהו עם ישראל, כראשית היחלצות מצ־רים מהסבך הפלשתינאי. זהירותו עצומה, לאחר ההתחייבות שנטלו נאצר ואחריו סאדאת בלבות ה־מצריים (הערבים) לא לוותר שום ויתור לישראל, התחייבות שחוז־רים עליה בכל הזדמנות, עד ה־יום הזה. רק תוך כדי חזרה בלתי פוסקת על התחייבות זו התיר ל־עצמו סאדאת להוציא מפיו, פעם או פעמים, בשיחות עם זרים, את המלה „שלום". בכל נאומיו ה־רבים של נשיא זה אל בני עמו לא מצאתי אף פעם אחת את ה־מלה שלום (סלאם) או התפייסות (צולח).

תעמולתו הפוליטית תיגובית ה־נמרצת מצטמצמת עתה במלחמה ברגשות, בהרפתקנות, בהסתמכות יתרה על הכוח הצבאי ובזכות שלטון השכל וההגיון, ההתחשבות במציאות ובנסיבות הממשיות, כ־עד קידום המדע והטכנולוגיה... אם נשמעת המלה שלום באוזד מנאומי סאדאת, הרי זה חל רק על ה־שלום בעולם, לאחר שחרורו מ־האימפריאליזם. ובכיוון שהציונות לדידו — היא חלק או זרוע של האימפריאליזם, שיש להכחידו, בט־בע מכך שהשלום ישרור בעולם רק לאחר שגם הציונות — קר־ מדינת ישראל — תוכחד.

נאצר קיבל, לפני מותו (באביב 1970) את תכנית רוג'רס. הוא קיבל יחד עם זאת את הסבריו של סיסקו, כי תכנית זו לא תוכ־כל להגשם, אלא בשלבים. אז הו־אשמה מצרים אפילו על־ידי „פתח", הכפוף למצרים, יותר מאשר לכל מדינה ערבית אחרת, כי היא בוג־דת בעניין הפלשתינאי. נאצר עוד הספיק להתפייס עם עראפאת ו־הובטח לו, כנראה, כי לא ייעשה שום הסדר חלקי, כלומר הסדר מצ־רי־ישראלי, בלי: א) שההסדר ה־זה יהווה חלק מהסדר כולל; ב) שההסדר הזה יכריז, כי מצרים אי־נה מוותרת בשום פנים ואופן על העניין הפלשתינאי. מצרים התחייב להבא אף על תמיכה מוחלטת ד־בקיפה בטענת הפלשתינאית. ו־סאדאת מקיים התחייבות זו.

בכנס החירום של הקונגרס ה־לאומי הכללי של מפלגת האיחוד הסוציאליסטי הערבי, שהתכנס ב־16 בפברואר השנה, הכריז והבע סאדאת בנאומו: „ביצוע כולל של החלטת מועצת הבטחון ועל־פי לוח זמנים כאשר, להשגת ה־נסיגה בכל האדמות הערביות, ש־נכבשו בתוקפנות ב־5 ביוני 1967; אי־פגיעה בזכויות ההיסטוריות ו־הגורליות של פלסטין, משום כי־זכויות אלה אינן ברשות מצרים. יותר על כן: הן אינן ברשות הדור הערבי הזה, הן עניין האומה ה־ערבית כולה. במילא אין לי זכות לוותר או להתמקח על דבר מאו־תן הזכויות. וההתחייבות של כולנו ביחס למטרות אלה — מוחלטת".

ובעת ביקורו בבסיס אווירי ב־מרכז הדלתא (30.3.72) אמר סא־דאת: „הם רוצים לקחת שטח ב־צפון סיני שטח במפרץ עקבה ול־התחבר בדרכי עם שארם־א־שייך. אני חוזר ואומר: ההחלטה על ה־מערכה היא סופית ואין זה להת־ווכח על כך. אין ויתור על אף כפל (גירסה אחרת: גרגיר) אחד של אדמתנו האדמה הערבית; אין מי־קח על זכויות העם הפלשתינאי... אחריותנו, כעם המנהיג את האו־מה הערבית, מחייבת אותנו לא רק לגבי שלומנו וקיומנו, אלא גם לגבי קיום האומה הערבית כו־לה. החלטתנו היא המערכה; לא קיים דבר זולת המערכה".

בחלק של המערכה בשלבים ל־הכחדת מדינת ישראל מוכן אמ־נם סאדאת להסכים להסדר חלקי — הסדר ולא סלאם ולא צולח — בתנאי שקו בר־לב, הכובש עלי־חה הצבא המצרי את התעלה, יעבו־ר, אם צבא מצרי — ולו בבסי־ער לא רב התחילה — יעבור בבסיס העזגות אל הגדה המזרחית של התעלה. אבל בזה שנוגע לשלום עם ישראל — הם בהלוכים. ההער־בולה המצרית אף בזכויות, בכל הזדמנות, את המערכה ההיסטורית — בדור או בדורות הבאים ואת ההגנה על „הזכויות ההיסטוריות והגורליות של העם הפלשתינאי". אם היהודים מדברים על זכויות היסטוריות, בא סאדאת ומכריז על זכויות היסטוריות וגורליות. ובמה הוויתור או הויתורים שסאדאת מוכן להסכים להם? לא איכפת לו אם באריא, או בשלום הזיתוני. יב־דירו את ההסדר החלקי בהכפי־בה (צולח) או אפילו בגין שלום (סלאם); במצרים ובעולם הערבי זה ייקרא שלב (מרחלה) בלבד. שלב המדוק אל ההסדר הכולל. הוי־תור השני הוא בהתפלשותו: כל תפקידי ההרזה: דור ערבי זה לא יכריע כי „המבכה אינו בהזה".

כלומר — הדור הזה אינו מסוגל לבצע את המשימה, הכדור יימסר לדורות הבאים. הויתור האפשרי השלישי — דחיית המלחמה בישראל, בגלל הצורך להסדיר את העניינים המסובכים של העולם הערבי, ביחוד בין מצרים למדי־נות אחרות, שפרקו מעליהן את עול המנהיגות המצרית.

הויתור המדומה הרביעי הוא מסוכן יותר מכולם: מנהיגי מצ־רים שבויים עתה ברשת של מיר־מה, סיסמאות גבובות והוסר־אח־ריות והם רוצים שכל המצרים, הערבים וגם מדינת ישראל יילכ־דו בה ברשת זו. על כך התריע בזמן האחרון שוב, בראיון עם עתון כוויתי, הנשיא בורגיבה. הוא הדגיש את הצורך להכיר במצי־אות הכרה, באפסות הצבאית הער־בית — ולהחזיר את השטחים לא בדרך מלחמות. החיפוש אחרי דרך זו — אמר בורגיבה עלול להימשך 25 עד 50 שנה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי תל־אביב—יפו

חמשים להסתדרות
ארגון
ולכוד
תשל־ב

1 במאי 1972

ביום שני — 1.5.1972, בשעה 11.30 לפנה"צ
בפארק הירקון שד' רוקח (מול גני התערוכה)

מפגש חברים בחיק הטבע

(פיקניק למשפחה העובדת)

בתכנית:

הנפת הדגלים וההכרזה על החג

דברים: הח' אורי אלפרט, מזכיר מ.פ. ת"א—יפו

אמנות:

- להקת המחול צוותא ישראל בהדרכת גברי לוי
- מקהלת צדיקוב שליד מועצת פועלי ת"א—יפו בניצוח של לסלי רוט
- מקהלת „עדן" בניצוח של טוביה עובדיה
- להקת הזמר המרכזית של הנוער העובד בת"א בהדרכתם של עמיקם שרון ונאוה צוקרמן
- שמעון פינקל („הבימה") — מקרא
- אילן ואילנית
- תזמורת הבידור שליד מ.פ. ת"א—יפו בניצוחו של לסלו רוט

המנחה: ברל פרימר, מנהל המחלקה לתרבות ולנוער

ריכוז המטה: חיים שחורי, חבר מזכירות מ.פ. ת"א—יפו

החברים מתבקשים להצטייד בכובעים, אוכל ושתיה.

סדרי ההסעה לפרק:

1. קו דן מס' 28 מדרך פתח־תקוה פינת רח' החשמל — הנסיעה בקו זה בתשלום רגיל.
2. החל משעה 09.00 יאספו אוטובוסי „דן" את המשתתפים מתחנות קו 12 בתחנות רכבת צפון בלבד, וכן מהתחנה הסופית של קו 5 רח' פנקס פנת רח' ויצמן מול בית הועד למען החייל. הנסיעה משתי תחנות האיסוף הנ"ל ללא תשלום.

מר בן־אהרון מודה — והמסקנה?

על פי עתון „דבר", נאם מר בן־אהרון, מזכ"ל ההסתדרות, בכנס יוצאי מרוקו, על בעיות העוני בישראל ואמר:

„זו לא תוצאה של אפליה עדתית, אלא עיוות של מדיניות כלכלית וסוציאלית של היסודות השולטים במדינה."

חבל שהנואם לא הבהיר כי מזה עשרות בשנים, המפלגות הסוציאליסטיות, מפא"י ואחדות העבודה, מפלגת העבודה, מפ"ם — הן השולטות במדינה.

– מדיניותן אכן יצרה את הפער החברתי בין ישראלים לישראלים.
– מדיניותן אכן יצרה את המתח החברתי בין ותיקים לעולים חדשים.
– מדיניותן אכן יצרה את מצוקת הדיור.

וכך אמר, בשבוע שעבר, מר בן־אהרון („ידיעות אחרונות" 21.4.72):

„אנו מתקרבים לשנת השוחד (שנת הבחירות), אז יהיה הכל. תהיה שנה טובה. יהיו דירות לזוגות צעירים..."

האמנם?

אזרח, צא ולמד מדברי מזכ"ל ההסתדרות.

למען שינוי המשטר, התלכד סביב גח"ל

גח"ל
גוש חרות־ליברלים

שבוע שיגרתי

מאת אריאלה הראל

אליהו אברהמי — „המטיכה", גלריה אנגל, ירושלים

תערוכות

יה לאו דווקא והעיקר — היכן האמנות? לאחר שתפסת את ה־עקרון אין שום דבר שימשוך אותך למבט שני, משמע תערוכה המ־רוקנת מהר את „סלולותיה" והרי־טכת פשוט למשעממת.

יותר סימפאטי הביקור בגלריה „אנגל". אליהו אברהמי, צעיר יליד איראן, הלומד כיום בפריס, מציג עבודות גראפיות מעניינות ויפות. גם אלמלא נכתב בדף הקטלוג כי נולד באיראן צריכים היינו להבחין במשקע הפרסי מתוך ציוריו. הוא מזכיר מיניאטורות פרסיות בקו־הקונטור העדין שלו, בתכונת כתמיות־הצבע המזכירה כמו מנורות גוזריות ימודבקות, ובעיקר בעריכת־החלל השטוחה, חסרת הצלליות, וביחסי הדמות והרקע. כוחו בעיקר בתחום הצבע והוא מלא חיוניות וספונטניות, אין בו משהו גדול או עמיק, אך הסה"כ של הביקור בתערוכתו הוא אסתטי ונעים, ולדעתי מעניין.

בגלריה „ספראי" הסמוכה מוצגת תערוכתו של מרדכי מורה. מורה נמנה על בחירי האמנים שלנו, והוא אף אחד האוריגינאליים ובעלי הסגנון האישי הבולטים מן המכלול. אך תערוכה זו לגבי מורה היא מאכזבת והעיקר — שיגרתית בצורה מייגעת. אין במוצג שום דבר חדש שלא ראינו בתערוכה הקודמת של מורה. לצופה ישנה הרגשה שהוא ראה כבר את הכל כמה פעמים, ובפרט שאותה הגלריה הציגה את אותן תמונות עצמן לפני זמן קצר מאוד. האומנם אינפלציה זו בהצגת אומן תמונות עצמן תורמת ליוקרתו של אמן או להגברת העניין ביצירתו?

התצוגה היחידה המהנה השבוע ללא כל יומרות אמנותיות וללא כל הפגנות של „יהודיות", היא אולי זו שבאגף הנוער במוזיאון ישראל. עולה חדשה מהונגריה, הדי טריאן, מציגה שורת תמונות הקרויות „החיות של הדי טריאן מחפשות סיפור". תיבת־עץ התלויה בצד מזמינה את הילדים לכתוב סיפורים על המצייר ו„המצייר" אמנם גם מעודדם לכך. חיות משעשעות מופיעות בצורות ברורות דיין לזיהוי, אך גם מרומזות דיין להפעלת הדמיון האישי. כתמי־צבע סוגסטיביים, הדימוי יחד מגרים את הדמיון לניחושים עליליתיים, והצפייה מן הצד בילדים המתווכחים מספקת את העדות הטובה ביותר.

זלצמן — אטלינגר — ויזל בטריו אחד

מאת חנוך רון

מוסיקה

אימר עצמם בנגינה, אלא האם יותרו על ה„אגו" האישי בנגינתם לטובת הנגינה בצוותא.

פנינה זלצמן, יונה אטלינגר ועוזי ויזל — אמנים מהשורה הראשונה שאין צורך בהכרות עמם — שלושתם נגנים מפורסמים הידועים גם כמוסיקאים מעולים ופרשנים ליצירות המבוצעות על־ידם. פתרונם לשאלת השיתוף והנגינה ביחד היה בהדגשת שני אלמנטים: דגש על ביטוי כלי ומוסיקאלי עשיר לצד נאמנות בהבעה הסגנונית של היצירות בתכנית. הצד הוירטואוזי היה משני בערב זה, הוירטואוזיות הכלית היתה למעשה רק הנחת יסוד ברורה שבלעדיה לא יוכלו להרחיק לכת המבצעים בהתמודדות עם בעיות פירוש, סגנון ומשמעות מוסיקאלית.

בניית התוכנית היתה מעולה. שלוש יצירות בלבד ללא יצירת מבוא, סיום או יצירות־ביניים. כל אחת משלוש היצירות ואמירתה העצמית משלה.

ביצוע היצירות היה תוך מאמץ כן של התעלות רוחנית. לא תמיד עלה הדבר בידי הנגנים, אולם הקטעים בהם זכינו לשלמות של ביצוע ושיתוף כה הדוקים בנגינה — הספיקו כדי לפצותנו בתוכנית הערב כולו.

מבין השלושה היה זה ערבו של יונה אטלינגר נגן הקלרינית. אטלינגר מפתיענו כל פעם מחדש. בכל הופעה מהופעותיו מתוסף מעין מימד חדש לנגינתו. הפעם היתה נגינתו מלווה בתחושה של הרוחניות, מעין חדירה פילוסופית למהות היצירה. לא רבים הם אמני הביצוע המגיעים למעלה זו. אטלינגר חשף רבדי רבדים של מבנים צלילי הכלי. גוון צלילו היה חם ביותר ועם זאת לא שימש כמטרה. למעשה היתה נגינתו בבחינת יצירה מחדש. שיאו היה בשלישיה המאוחרת של בראהמס בה הצליח להציג את מלוא המשמעות העמוקה שהשקיע בראהמס ביצירתו.

הפסנתרנית פנינה זלצמן נטלה על עצמה תפקיד לא קל. הופעותיה כסולנית הבליטו תמיד אישיות פסנתרנית חזקה ודומינאנטית של הבעה מוסיקאלית פורצת. נעים היה לראות כיצד הפעם גזרה על עצמה מידת איפוק שהובילה לאיזון בנגינת הטריו. עם זאת מידת המופנמות היחסית

בנגינתה הבליטה במיוחד עין בירטני של צליל מלא, עשיר ומאוזן בדיוקו. אילו היתה נגינתה משוחררת יותר, כדוגמת שלמות נגינתה בפרק האחרון שבשלישייה של בטהובן, היינו זוכים לביצוע מעולה ברמה גבוהה ביותר. אהבתי במיוחד את נגינתה בבראהמס, נגינה שהיתה מסוגננת וללא כל דופי.

הצ'לן ע ו ז י ו י ז ל, הידוע כאחד מן מעולי ומבכירי המורים לכלי־קשת בארץ, בלט ברגישותו המוסיקאלית. רמת נגינתו לא היתה שווה בשני חלקי הקונצרט. ביצירות באך ובטהובן לא עלתה רמת נגינתו לרמתם של שני עמיתיו. החסרון היה בצליל שלא היה מאוזן על כל צורכו. הוא נשמע רך מדי וקטן ביחס לצלילי הפסנתר והקלרנית. פה ושם נשמעו גם חריגות של נקיון צלילי. על כל אלה הצליח ויזל לחפות בפסיק מסוגנן ובהבעה שירתית. בחלק השני של הקונצרט, עם הטריו של בראהמס, השתנתה התמונה. הצליל היה מלא ועז ללא היכר, מדויק ונקי והשתלב יפה עם שני הכלים האחרים.

מבחינת רמת ביצוע כגוף אחיד, היה בראהמס שיאו של הערב. שיא זה לא התבטא רק ביכולת השיתוף והתאמה בין הנגנים לבין עצמם, אלא ביכולת לשמור על אישיותם העצמאית תוך כדי התאמה

החיות של הדי טריאן מחפשות סיפור, מוזיאון ישראל, ירושלים

יוכבד ויינפלד

(גלריה „בריכוכבא", תל־אביב)

יוכבד ויינפלד אינה משלבת ציור באחד משלבי היצירה של ציורית. ואעפ"כ מתאימה תפיסתה, המבוססת על הנגדת שיטות ציור, לקונצפציה המוצגת בתערוכה בבית האמנים. אמונו מתאים בתפיסה, להבדיל מהתאמה ברמה האמנותית.

הציירת מנגידה רישום אקדמי, אנאכרוניסטי בתוך ציור „פופ".

נוצר מתח מעניין בין השניים, מתח שמוביל לעיתים לקיטון סוריאליסטי בתחושת המסתורין ואי־הנוחות הנוצרת ממפגש השיטות.

אירגון השטח לוקה בחוסר־שלמות ואף השימוש בטכניקות השונות אינו נקי מפגמים. יחד עם זאת נדמה שניתן לצפות לתוצאות טובות יותר בעתיד מן הציירת לכשתתגבש תפיסתה האמנותית ותתגבר על הליקויים הטכניים המעיבים על אפשרות ההנאה מן התערוכה הנוכחית.

שרה בריטברג

קוצר חיין של הסרט

(סוף מעמ' 2)

הקולנוע הפיוטי־אמנותי נתקל בקהל חרש־אלם לגבי שפתו שלו, כי לא דאגנו להכשיר את הקהל מנעוריו להפיק את הטוב „המורכב", העמוק, מן הסרט האמנותי.

ותנאי ראשון לטיפוח תרבות הקולנוע, הוא הבטחת אפשרות לחזות בסרטים מתולדות הקולנוע ומהמיטב הקלאסיקה. לחזות שוב ושוב, בהתאם לצורך אישי, או צורך דידקטי, ולא רק בחודשנות של הקרנה מסחרית. לשם כך דרושה ספריית סרטים פואנוגית שאיננה תלויה בחוקי השוק והזכויות. לשם כך דרושים סרטים־אנתולוגיות, לפי סגנונות, יוצרים, אסכולות, הדגמות של לשון־קולנוע. דרושה פעולה להכשרה וקידום של מורים ומדריכים להוראה ראשונה של אמנות הקולנוע. דרושה ספרות בלשון העברית שתאפשר למתעניין לשאוב דעת.

בארצות „הנאורות" מטפחים זה שנים את תרבות הקולנוע ע"י „מרכזים" ו„מכונים". אנחנו פיגרנו, אבל הגיע הזמן להדביק את הפיגור.

נען   בנימין הכלילי

דמות וצורה

מאת שרה בריטברג

צבי טולקובסקי — „דמות וצורה", ביתן האמנים, ת"א

משא — לספרות, אמנות ועיון

בגליון

* סיפור מאת יאסונארי קאוואבאטה
* ראיון עם האובנשטוק־רמתי
* שירי רן עדי
* בקורת ספרים * מוסיקה * תערוכות

מוסף ל„דבר", מס' 21, י"ד אייר תשל"ב, 28 באפריל 1972

המערכת: אהרן מגד, אברהם שאנן, יצחק בצלאל

משהו על אלכסנדר פן

מאת ח־גי

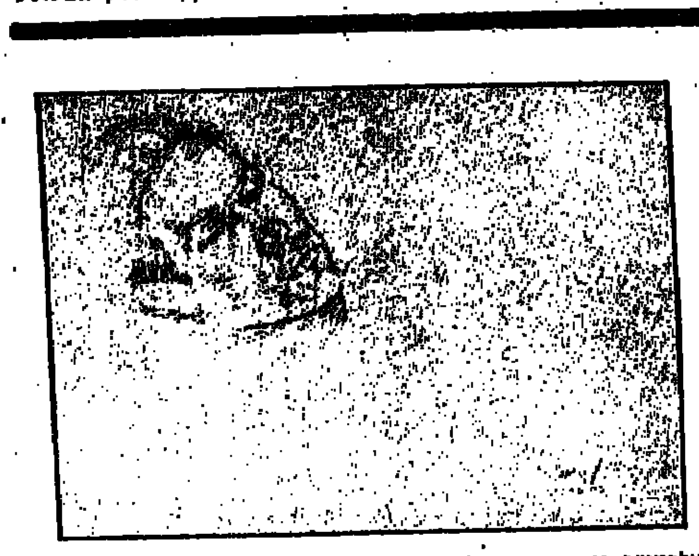

אלכסנדר פן — רישום (1936)   מאת מירון סימה

דגש

ששה־עשר סיפורים מאת ששה מספרים, מכונסים בקובץ אחד לכבוד „שבוע הספר".

„יצירתו של לאון שידלובסקי לנבל סולו, „קולות", זכתה בפרס ראשון

נסיון ראשון של „סדנה יוצרת" במרכז קהילתי נעשה עתה בירושלים על־ידי הלנה קאופ־האוסן.

הופיע „לראות שחור באהבה" ספר שירים חדש מאת יהודה שביט

מוסד ביאליק — ספר חדש — מנדל פייקאזי — חסידות ברסלב

תיקון טעויות

לכתוב ביקורת שירה

מאת מאיר אגסי

קוצר חייו של הסרט

מאת בנימין הכלילי

עגנון בסיפור ובמחזה

מאת יהודית צוויק

חידת הסופר 20

ספרים לילדים ולנוער ★★★ מאת אוריאל אופק

מציאות ודמיון בעיני שלוש סופרות

דומה שכולנו מכירים את שאלתם הסקרנית של הילדים, הנשאלת בעת האזנה או קריאה בסיפור מרתק: „זה היה באמת, או לא?״ שכן, יש סיפורי־ילדים מציאותיים — הרפתקאות, חווי של יומיום, חיי אישים; ויש מעשיות דמיוניות — על מעשי קסם, וביקור בארץ־הפלאות, ובובת־עץ מדברת ועודי. אך בין אלה לאלה מצוי עוד סוג מקסים של סיפורי־ילדים, שבהם מציאות ודמיון שלובים זה בזה עד שאין לדעת היכן הגבול בין זו לזו ומתי מתחיל הפלא. בדרך כלל יש לסיפורים אלה הנחלה ריאליסטית בתכלית, ומבלי שהקורא יחוש כמעט, הוא לפתע עובר לארץ־הפלאות. כך, למשל, שוכבת וואנדי לישון, הוריה עוזבים את הבית, ופתאום מופיע ילד בחדרה ואינו מצליח להצמיד את הצל שניתק מגופו („פיטר פן״ לג׳יימס באריו); ג׳ו הקטן טייל בשוק הלונדוני ופתאום גילה הד־קרון אגדי („גדי בשני זוזים״ לוולף מאנקביץ׳); הטייס נוחת נחיתת־אונס בלב המדבר, ופתאום צץ לפניו ילד שירד מפלאנטה אחרת („הנסיך הקטן״ לסנט־אכזופרי), וכן הלאה.

לא פעם קינאתי בילדי אירופה ואמריקה, שסופריהם מחברים למענם סיפורים מרנינים שכאלה. והנה יכול אני לציין בשמחה שגם ילדי ישראל התברכו סוף סוף בסוג ספרותי זה, שבו משמשים הדמיון והמציאות זה לצד זה: על שלושה מהם יודבר הפעם.

תום בממלכת המפלצות

„אל תפחדו, אני רק ילד״, סיפרה וציירה: כרמלה טל. ספריית פועלים, 1972, 80 עמודים מנוקדים.

הנער תום אהב לישון ולכן לא גמר אף־פעם לחלום. בוקר אחד איחר לבוא לכיתה, המורה שלח אותו הביתה, לתהתים את אביו; אך במקום זאת יצא אל השדה האביבי והגיע אל ממלכת המכונות שעמדו מלכת (קרי: בית־קברות למכוניות), שם עברו עליו הרפתקאות מופלאות: בטנו עיניו ראה כיצד מתעוררת ממלכת־המפלצות מתרדמתה, השתתף בקארנאבאל די־נוזאורי, הצה בהיכל התשבץ, נפגש עם כריש ידידותי — עד שובו לביתו.

השפעה חזקה של „עליסה בארץ הפלאות״ מוטבעת על סיפור עתיר דמיון זה: המיבנה והמסגרת, הדמויות, פגישתו של ילד עם יצורים מוזרים, ענקיים או מפלצתיים, בעוד הוא — הילד — גובר עליהם וגם מצליח לחשפין שלום ביניהם; ההגיון שבחוסר־ההגיון; הרעיונות האגושיים הפזורים ללא סוף בסיפור, ואפילו הערות כגון „איך אני אוכל להגיד לך מי אתה, אם אתה עצמך אינך יודע מי אתה?״ אך בכל־זאת דומה שזוהי השפעה חיובית, שתוצאתה — ספר מקורי, מהנה, מבדר ומעורר מחשבה.

הציורים ה„מפלצתיים״ — מעשה ידי המחברת — חינניים ביותר, עשויים בדמיון ובהומור; ימים בעיקר הציורים הצבעוניים הגדולים.

רישום כרמלה טל לספרה

שבתוכם שולבי הערות והכרזות בתוך „בלונים״. ההדפסה האסתטית של הספר ראויה בהחלט לצל״ש. הקורא הצעיר, גם אם לא יקלוט בקריאה ראשונה את הכוונות הנסתתרות מאחורי הסיפור, מוסר־ההשכל יהיה מובן לו בהחלט; כדבריה של הפרחית: „עוד תפגוש, עוד תפגוש, אם רק תלמד להביט.״

רשיון נהיגה למקרר

„קרין ושמו מקרון״; מאת גורית זרחי, צייר דני קרוון, הוצ׳ הקיבוץ המאוחד תשל״ב, 70 עמודים מנוקדים.

מר נוח השמנמן בא אל משרד־הרישוי ואמר לפקיד שבחלון: „אני מבקש רשיון־נהיגה״. הבקשה נשמעה הגיונית וסבירה, עד שהתברר שכלי־הרכב של מר נוח הוא... מקרר; וליתר דיוק — מקרר־קרון, הנקרא בקיצור — מקרון. התפלאו, אבל גיבורנו הגוץ הציליח, ברוב עקשנותו, להשיג רשיון־נהיגה במקרון שלו, ואז התחילו הרפתקאותיהם המוזרות והמרנינות של המקרר־הקרון ונהגו טוב־הלב.

ניחוח מיוחד במינו יש לסיפוריה המוזרים ועתירי הדמיון של גורית זרחי (שזכתה לא מכבר בפרס ע״ש זאב על שירי־הילדים המצויינים שלה). ככל שיהיו עלילות הסיפורים מתמיהים ובלתי־הגיוניים, היא מספרת אותם בכובד ראש רב, בהקפידה על פרטים קטנים כגדולים: „זר ענקי של פרחי־בר רק על רגליהם הזעירות של העכברים וטיפס על צוארו של הדחליל המופתע...״ אין ספק, גורית מאמינה באמונה שלמה באמיתות סיפוריה, ובכוח אמונתה זו משתכנע גם הקורא שעלילות מוזרות אלה אכן התרחשו באמת.

במסעותיהם רבי התלאות מגיעים מר נוח והמקרון שלו אל בית הקפה „חלב ודבש״, שם מצטרפים אליהם עשרת עכברים אנושיים מאוד (ואסקו דה־גאמא, איפסילון, עשר וכו׳), והחבורה יוצאת לדרך אל עיר־הבירה „פרור־לחם״, כדי לבחור מלך ולהחליט החלטות חשובות. בדרכם הארוכה הם פוגשים דמויות שונות, עוברות עליהם הרפתקאות מופלאות, נוח נלקח לתחנת־המשטרה והעכברים מחלצים אותו משם עד שבסופו של דבר הפך המקרון לרכב תת־ימי, בו מתגורר נוח עם אשתו הנימפה...

זהו סיפור מרנין ומבדר; ללא מוסר־השכל, ללא ערכים „חינוכיים״ אך משופע בערכים אסתטיים ואפילו פיוטיים. וכי כיצד אפשר שלא ליהנות ממשפטים ציוריים כגון: „כבר החלו לצבוע קרני שמש ראשונות וצמצמו כבר הציפורים המשעימות, כמשרוקיות מלאות מי־טל.״

הרישומים הרבים עשויים בחומר, בקווים קאריקאטוריים צפופים, ורק פרט אחד „קטן״ הרגיז אותי בעת קריאת בספר חינני זה, והוא: הניקוד. במה חטא ספר מקסים זה, שלקה במאות שגיאות ניקוד מנקרות עיניים? האם הספר לא עבר הגהה, או שנוקד בידי אדם שאינו יודע את תורת הניקוד? עטיתי בהוצאת הקיבוץ המאוחד: למה?

האיש הקטן שבתוך העין

רחלי והאישון, מאת נעמי פרנקל, ציירו אורה ואליהו שוורץ, הוצאת א. לוין־אפשטין תשל״ב, 64 עמודים מנוקדים.

רחלי שהזרת העין עמדה לפני המראה, לבדוק כיצד היא נראית בשנתה (בדיוק כפי שעשינו אנחנו בילדותנו); עצמה עין, פקחה עין — ופתאום גילתה איש קטן יושב בתוך אישוני עיניה; איש קטן הכועס בשעה שהיא כועסת וצוחק בעת צחוקה. ואישון זה יודע לספר סיפורים, וגם להראות את הסיפורים בעת השינה. או כלשונו: „בלילה אין לי מה לעשות באישונייך. אז אני עובר לאוזניים שלך, ללחוש לך את כל החלומות הוטים שאת חולמת, ואז את גם שומעת אותם וגם רואה אותם. כי ביום אני רואה בעיניים שלך, ובלילה, כשעינייך עצומות, את רואה בעיניים שלי, מבינה?״

היא לא כל־כך הבינה. אבל לאישון זה לא היה איכפת. בלילה, לפני השינה סיפר לה סיפור רבדמיון, על המלך גסום הרשע, שהתגורר בתוך מנהרת סלע אפלה, ואשר הביא למבצרו את אורית בת הגמד טוביה, ואחר־כך הגיע תורה של רחלי לספר לאישון סיפור נועע ללב על הכלבה לילית, ששכלה את גוריה ועל כן טיפלה בדובון הצעצוע כאילו היה הגור שלה. ולבסוף סיפרו רחלי והאישון זה לזה סיפור משותף, על החתונה הגדולה דשה — בה היתה רחלי החתן והאישון היה כלה והאורחים היו גיבורי כל הסיפורים הקודמים, ולזוג הצעיר נולד סיפור משותף...

ספר זה הוא בבחינת הפתעה כפולה. הפתיעה אותנו נעמי פרנקל, שלאחר הרומאן רחב־היריעה „שאול ויוהנה״ העניקה לקורא הקטן ספר קליל ואוורירי. והפתיעה אותנו העוצמה של המחברת, לטמון מאחורי העשיפה הססגונית רעיונות בוגרים, מופשטים, ועמוקים. דבר ידוע ומקובל הוא, שלילד הקטן יש לספר עלילה שעיקרה התרחשות ולהימנע מתיאורים מופשטים ומרעיונות שהם למעלה מכוח הבנתו. והנה לא הייסה נעמי פרנקל לשלב בתוך סיפוריה שיחות מופשטות על חלום וממשות, מוות ושכול, אהבה ופרידות־האהבה. אמת מוחלטת יוצאים אמת. תאמר: הילד הקטן לא יבין את כל הסוגיות הללו? אין דבר, הוא ישמע אותן פעם אחת, ושנייה ואולי שלישית. וכל זאת — בשפתה הנקיית, הצלולה של הספרת המוכשרת — ימשהו ייספג בתודעתו. כדברי האישון הקטן: „לי יש אמת שלי ולך יש אמת שלך. יכל אחד משנינו מספר את הסיפור שלו עם האמת שלו. וכל אמת היא אמת ואף אמת היא לא שקר...״

שלושה סיפורים שונים, מאת שלוש סופרות השונות בסגנונן ובדרך כתיבתן. אך שלושתן הגישו לקורא הצעיר־מאוד סיפורים שדמיון ומציאות שלובים וארוגים בהם יחדיו; עלילות המתרחשות במקומות בלתי־מוגדרים, על רקע אוניברסאלי, לא־ישראלי, ועל־כן עשויים הם לקסום לילדים בכל אתר ואתר. אם כך, שמא ימצא הגוף שיטרח לתרגמם ללשונות אירופה, כדי להוכיח שספרות־הילדים הישראלית השתחררה מקליפת הלאומנות שלה?

שבוע הספר העברי
יפתח
בל״ג בעומר 2.5.72

הוצאת ספרית פועלים
בשבוע הספר העברי בהנחה של
25% - 40%
מבחר גדול בכל התחומים

וביניהם —
ספריו של דוד שחר:
מותו של האלוהים הקטן

בכרך זה בגללים חמישה עשר סיפורים, מסודרים על פי זמן כתיבתם. סיפורי האדם העוצב בודד מול חייו והאהבותיו והאלוהות והאלוהי המומה. גם בתוך הסיפורים המאוחרים ביותר, וגם החוויה של הספר הסבל, הוא השב את החמוד. שמשתקפת מצל המעבר של המעבר לה, הוא הוזה בבינצברים במאורש. שהוא מוחש מבעבר לסרטי חייו וזומנו וירושלים עירו.

שפמו של האפיפיור

בכרך זה בגללים עשרת הסיפורים: שפמו של האפיפיור, אשת בעלת־הבית, פיניק מבקש את העלמה סימון, תוקע, קיסר, מגיד־ההתירות, הנפצאה, הזים ההוזה, על חייו ועל מותו של אבי, שיעור ראשון, בין קטובי הגוף והנפש, מתוך הדוזבוה ושווה, איש המוות, נפשיים הסיפורים את דמות האדם בן־זמננו.

מתוך סידרת הרומאנים „מגילות ירושלים״ הופיעו:

היכל הכלים השבורים
המסע לאור כשדים

היש מיוחד במינו באמנות הסיפור. אווירת ירושלים אופפת את העלילה והיוזה ממשנה בדמויות כולן, ושם ואת יש בסדרת ספרים זו יסוד שהוא מעבר למקום ולזמן, והוא סיפורי של יצירה המגלמת עולם משלה.

הספר השלישי בסידרת „מגילות ירושלים״ — בהכנה

בהכנה:
כל שירי י. בת־מרים
פרס ישראל תשל״ב
מהדורה חדשה מורחבת

דרוש קטלוג מפורט של ספרית פועלים

זה עתה הופיע
מכתבי י. בן־דוד ז״ל
„רבדים״

... הוצאת ברונפמן

„אל״ף״
הוצאת ספרים בע״מ
נחמני 49 תל־אביב טל. 612003

מבחר גדול של ספרי מדע, מחקר
ובקורת ספרותית
מחזות, ספרות יפה: פרוזה ושירה
ספרי ילדים ונוער

*

מהדורה חדשה
ד״ר משה פלדנקריז
שבלול היכולת
הלכה ומעשה

הוצאת מסדה בע״מ
רמת־גן, ז׳בוטינסקי 21 טל. 734202-3

נצל גם אתה את חג שבוע
הספר העברי
2.5.72 - 9.5.72
הנחות של 40%
25%
מבחר מגוון של ספרים בנושאים שונים

שבוע הספר העברי בסניפי מסדה בארץ בכל חנויות הספרים
ובדוכנים המיוחדים ברחבי הארץ.

קטלוג מיוחד ישלח לכל דורש.

עגנון בסיפור ובמחזה
מאת יהודית צוריק

מציאות ודמיון
ספרים לילדים ולנוער ★★★ מאת אוריאל אופק

שבוע הספר העברי
יפתח
בל"ג בעומר 2.5.72

„גיבור דורנו"
מאת איזה פרלים

מ. י. לרמונטוב — גיבור דורנו, תרגם ד. גפונוב, ספרית פועלים, 1972.

עידן החשד
מאת חנה הרציג

נטאלי סארוט

יאן ליבנשטיין — תיקון פרספקטיבה

לקראת חג שבוע הספר העברי תשל"ב
הופיע
שישה מספרים
ט"ז סיפורים
אהרן אפלפלד
א. ב. יהושע
עמליה כהנא-כרמון
עמוס עוז
יהודה עמיחי
דוד שחר
ערך והקדים מבוא לכל סיפור
הלל ברזל
3.90 ל"י

ספרים חדשים בהוצאת מ. ניומן
מיתרים ומערכות
בפרוזדור להשקפת עולם

שבוע הספר הגיע!
בקרו בדוכני הוצאת אחיאסף
בתל-אביב • ירושלים • חיפה
נתניה • בארשבע
אחיאסף בע"מ, ת"א, רח' יוסף הנשיא 13, טל. 283339, ת. ד. 4810

הופיע
פארק עדן
שירים
מאת איל מגד
בהוצאת „עקד"

דת ישראל כתבוניות וכשליחות
מאת אהרן גרינהוט

הרמן כהן: דת התבונה ממקורות היהדות. תירגם: צבי וויסלבסקי, ערכו והוסיפו הערות: שמואל הוגו ברגמן ונתן רוטנשטרייך. פרקי מבוא ותחימה: סיני אוקן ויוסף בן שלמה. ירושלים, מוסד ביאליק והמכון על שם ליאו בק, תשל"ב — 1971. 566 ע'.

ריבוי פירושים לתרגום העברי

השלום — בראש המידות הטובות

הופיע מבפנים
במת הקיבוץ המאוחד
חוברת אביב תשל"ב, (ל"ד/1)
תתוכן:
בשער: מ. מ. — הקונגרס הציוני הכ"ח; חיים גבתי — לזכרו של ראובן (ויניה) כהן; צעירים — על משימות הקיבוץ ועל עתידו (שיחה); שלמה טבעוני — שיחה עם פנתרים.
במעגלי חברה ומשק: מנחם אורן — המשפחה המורחבת בקיבוץ; משה טבנקין — 50 שנות חינוך בעין-חרוד; גרשון א. — דפים מספר בלי שם; אורי ברנר — פרשת 'אלטלנה' באור חדש.
פרקי ספרות: יהושע רבינוב — שירי שחות; שלמה גרודזנסקי — יעקב גלאטשטיין ז"ל; תקוה שריג — „משל אלוהים אני לו"; מנחם דורמן — המשורר כשליח-ציבור; מרדכי האלטר — המעפיל והשליח; אור זמורת — גופי שקט (שיר); יונת סנד — שתי מתוויות על ברנר; מ. ולדמאן — שליח שתי ספרויות (על משה הסוק); מחמד אל-מאגוט — בלילה (שיר); אברהם יבין — לקט ופאה: רומאן חדש של מלמוד.
עיונים: אברהם שאולי (גיק) — „נשר המהפכה" (על מגילת היוחסין של רוזה לוקסמבורג); אפרים צור — עגל הזהב — מעמד הדולר וגורל המטבע הבין-לאומי; אורי יוחר — זהות יהודית חילונית.
על ספרים: רנה קלינוב — על „החיים הקצרים" לא. מגד; עוזי שביט — „המאזנת השחורה" (לגיון אוארבך); יעקב גורן — בזכות חרבים (על „פרשת אפ-סודוס באור חדש" לגירודי); צבי דרור — שני ספרים ליובל העמק („גוזת חטל", „תולדות עין-חרוד"); תקוה שריג — מומלץ בכל לב (על ספר ילדים).
סקירות: שד"ר — בעולם הסוציאליסטי; דוד גוטט-פורכט — טור של תפוצות: תורה וציון.
תגובות: ח. חיבובסקי — בין קיבוץ למפלגה.
שוליים: דפי ציור וצילום.
ספרים חדשים שנתקבלו במערכת.
להשיג בשיווק ומספקת תל-אביב, רח' שוטין 27
המנהלה: תל-אביב, ת. ד. 16040

הוצאת דביר
מציעה לך בשבוע הספר העברי
ספרי יסוד בהנחה של 40%
כתבי זיגמונד פרויד
5 כרכים —.51 ל"י
כתבי שלום-עליכם
8 כרכים 42.90 ל"י
כתבי י. ל. פרץ
10 כרכים —.42 ל"י
כתבי י. ד. ברקוביץ
12 כרכים —.48 ל"י
לכסיקון לספרות העולם
4 כרכים —.30 ל"י
אנציקלופדיה להווי ומסורת ביהדות
2 כרכים —.30 ל"י
להשיג בכל דוכני הוצאת דביר
ובחנויות הספרים

ראיון עם המלחין רומן האובנשטוק־רמתי:

את הפחד מרגישים ביצירה שלי

מאת חנוך רון

[illegible]

המוסיקה — ל„מיעוטים"

[illegible]

אינני מאושר בחו"ל

[illegible]

בישראל אין אווירה למוסיקה חדישה

[illegible]

שתי אסכולות במוסיקה מודרנית: אלקטרונית וקונקרטית

[illegible]

אדואר מינוין — תצולמים (מוזיאון ת"א)

רן עדי 4 שירי נחלת אבות

1. הצטברות הזמן

הוא מת על הלילה הזה שסופו בו נקבר
קבר קד־אדמה, משך־קבר רונה־בר
מעבר לנפול. גם קול קרים, גבר
בקהלם לא־דיני הוא מקליע בקצר־המשך
באמץ־לב. יכול בעצמת־עינים של בטום:
קרפור לבבו הנם בקרנשות קבלת־מוקשים
מרים את נחיר־נלבד, קשל מסבר נקהלים.
קו, הוא מת על הלילה הזה שאש בו לוהט
וקפרורית־הרם קשל קלם קפר־קרב
והתמון בקרבו הורד ונאר
כמו נחלת־אבות.
קשלשלת עמוד־השחר זהב
יפל עליה קלא־קומתו כנפל על סף.
עוטה אור בקיטל.

אפריל, בית חולים „הלל יפה"

2. לילה בגמל לוד

עדה
איש ואשה וזקן ועול־ימים
שפחראת גמלי־אש־מועדות
גנה תהלים
בם נקהלים
זוהרת דעצה
ודיקמה ברחובות קדם
וכל פלות־הנפש וכל החלום וכל בוראות האדמה
המועערת
בוי מרקמה

3. בבוקר כזה

לא חדישה היא: נהר נשמתו נוסף
מסגרות־שחורות פרים יצפן
אדם בתפלת פרך
שעות של שעות ברגליו הוא גורר פך
עד לים מורח תאקרוין
למאי לכם?
ספינות לא רואות שם עיני
שמאין ולאן
ורק דם ואש בבוקר כזה ותימרותיו
של עשן

4. חים כמו ים

א

בקמות־אדם בשורות עצירות
רותמי בקר מופר
מן הקר גולשים לאפס
אל ירקת־אפר־נחור
מי זאת עולה מן הים
ושקותיה הקורות בשיר־מזמור?
הים כמו ים רוגן ומקשר
ועושה בקשקשים בצבעים של רקיע
מופת ומקרס ופתקים ומקבר
עד מצולו צבעי נס־מקשים

ב

משיר או השיר דמעו של חול
ומגולגל משמים שקיות כחול

זכרון יעקב „בית דניאל"

מעשה בכובע קש

סיפור מאת יאסונארי קאוואבאטה

[illegible]

עברית: ע. ז.

לדרכו של קאוואבאטה

[illegible] הוא, כמו מישימה, נטה אל [illegible] לאומני. זה היה, כנראה, פרי [illegible] של המפלה האיומה — [illegible] של הירושימה, כן [illegible] אחיו. מישימה וקאוואבאטה ביקשו „להציל את נפשה של [illegible]" [illegible] את קאוואבאטה [illegible] כל אמנותו?

[illegible] של מישימה, ראה [illegible] קאוואבאטה כנושא [illegible] הגדולה של אומתו [illegible] ביקש הוא לתרגם ללשון [illegible] הוא נרתם למאבק פולי[illegible] לא הסתייע איש. כך, [illegible] התייצב אשתקד בראש מע[illegible] הבחירות של נשיא המשטרה

לשעבר, אשר השתוקק לתפקיד של מושל טוקיו. מועמדו של הסופר נכשל, ומפלתו היתה בחזקת מחלומת יאוש לקאוואבאטה.

משראה הסופר את חלף הרוחות בבירת יאפאן, רחק ממנה והסתגר בתוך עצמו. יאפאן — לא היתה עוד יפאן „שלו". מכריו המעטים שהצליחו לבוא עמו בדברים, סיפרו על דכאונו הנפשי הקשה. הסופר גזר על עצמו שתיקה ויצא הפר אותה.

דומם (גואש)

רפאל מוהר (1962—1906)

בין שחוק וחמלה

מאת א. בן־גרא

[illegible]

אוי ואבוי. טיפוס מלמודי הוא מישהו המוחד מפני גורלו, מסתבך בו ובכל זאת מצליח לחמוק ממנו. הוא נושא ונשוא של שחוק וחמלה.

מלמוד מדבר כפי שהוא כותב, תמציתי, חדוק, מלוכד. אבל האם הטיפוס המלמודי היא מלמוד עצמו? על כך אפילו הוא עצמו מתקשה לשפוך אור.

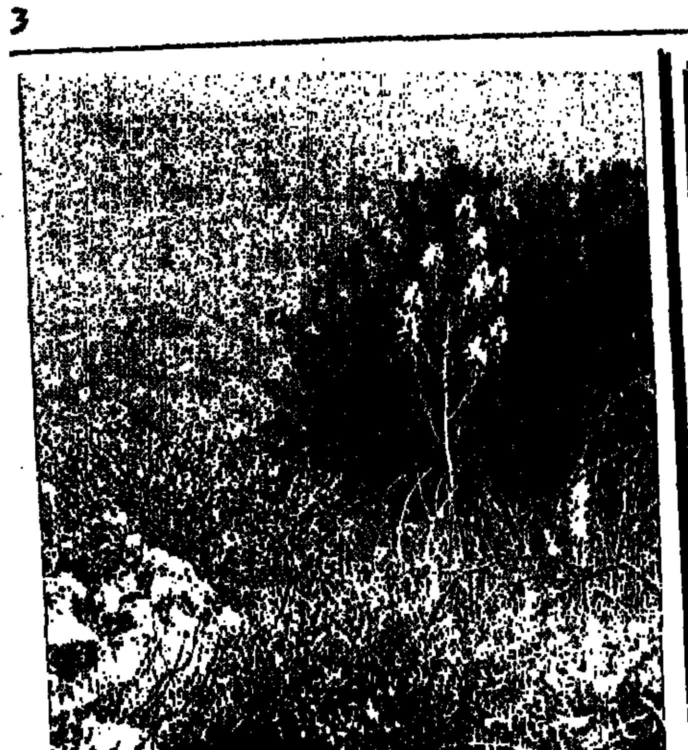

אביב

צילם בוריס כרמי

חטמית זיפנית

העוברים בהרי שומרון ובמורח הגלבוע בחודש האחרון, לא יכלו שלא להתרשם מפריחה שופעת ביותר של משהו הנראה כמגדלים גבוהים וורודים. מי שלא הבחין מיד ממרחק מהו הצמח הפורח, הכיר אותו במבט מקרוב: אין לנו הרבה צמחי בר שפרחיהם גדולים כל כך, שופעים כל כך. הצמח נקרא בשם לא כל כך נוח — חטמית זיפנית, וההסבר הלשוני לשם הזה דחוק במקצת, אבל התרגלנו אליו. אפשר, איפוא, לנסח את הדברים כך: החטמית הזיפנית כובשת שטחים באביב בפרחיה הורודים.

עניין הצבע גורם מבוכה כלשהי: הצמח הזה מוכר לנו מן הגינה התרבותית בארץ ובעולם כולו. יש מקומות שבהם הוא מקובל ביותר בגינות נוי, בשלל צבעים. החל בלבן וכלה אדום כהה גם בגינות הוותיקות בישוב הערבי אנחנו מוצאים אותו. ובכן — איפה הצבעים כולם? מדוע החטמית הצומחת בר הינה תמיד בצבע אחד, ורוד? או שמא אין אנו מכירים את המקומות בארץ שבהם צומחות חטמיות צבעוניות.

לא, אין כאן טעות. חטמיות הבר שלנו ורודות בלבד, אם כי אין זה ורוד אחד: בכרמל, למשל, הצבע הוא ורוד עז, עד כדי כך שאלה שהתרגלו לצבע הזה ובאים לגלבוע, תוהים: מה קרה כאן, האם החטמיות חולות שהן חיוורות כל כך? לא, אין הן חולות, אלא מגלות מיגוון של צבעים: מתברר

שיש לנו בארץ יותר מאשר צבע אחד — מלבן־ורוד עד ורוד עז, והחלוקה היא גיאוגראפית: אזור אזור וצבעו. הגלבוע, פשוט, בהיר מאד.

אם מישהו מסתכל בפרחי החטמית, והם מזכירים לו את החיביסקוס, או את הכותנה — אל יתפלא: כולם שייכים למשפחה אחת,

החלמיתיים. אנחנו מכירים את המשפחה הזאת מקצוות שונים: החלמית, שהיא גם עשב רע וגם צמח מאכל; במיה וכותנה שהן צמחים לכלכליים; היביסקוס ואבוטילון שהם צמחי נוי. אפשר לומר בפה מלא כי החטמית היא התרומה היפה והמרשימה ביותר של המשפחה הזו לנוף האביב של הארץ.

עזריה אלון

צרפת מנעה „הן" מהדהד מנשיאה

מאת ז'אק מוריס, סופר „דבר" בצרפת

בין אלה שנמנעו מהצבעה במשאל־העם של הנשיא פומפידו היו גם לא מעטים אשר מחזלים גבב רק מרוגז על השלטונות בשל מה שנראה להם כמהנות הפזירה או כפר מבודדים. ענינים מקומיים של מה בכך, ולאו דווקא ביטאו את דעתם השלילית על הרחבת השוק המשותף ועל בעיות אחרות של פוליטיקה גבוהה. אף־על־פי־כן נודעת משמעות ברורה להי־מנעותם של 40% מכלל ציבור הבוחרים ול־7% פתקי הבוחר שנפסלו בידי המצביעים עצמם.

תוצאת המשאל ברורה: הנשיא פומפידו ביקש מבני עמו כי ישיבו „הך" בהמונים באחד ממשאלי העם ההמנגנתיים כפי שדה־גול הרגיל אליהם את העם הצרפתי שנרעדו אך להעלות את יוקרתו האישית ושלטונו. ברם, פומפי־דו קיבל בסך הכל תשובה ה־מבטאת הסכמה רפה להרחבת השוק האירופי המשותף, אך לא אותו

„הך" מהותי שלו ציפה. לא היה כל ספק שאמנם יזכה פומפידו ב־רוב קולות המצביעים, אך עשרה וחצי מיליון הקולות שקיבל, ה־מהווים 68% מכלל מספר הקולות שהצביעו, אינם מהווים אלא 36% מכלל ציבור בעלי זכות הבחירה. מעולם עוד לא היה שיעור הנמ־נעים כה גבוה במשאל־עם מאז החל דה־גול להדרקק לו מאז שובו לשלטון ב־1958. פומפידו, אשר השתעשע ברעיון של עריכת בחירות כלליות בקרוב, בתקוה לצאת מהן כמנצח ולהשען על רוב עוד יותר גדול מכפי שיש לו עתה, בודאי ויתר בינתיים על הרעיון לאחר בצהונו הפושר ב־יום א' האחרון. עתה אין עוד ספק, שהוא יניח לפרלמנט להוציא את מלוא תקופת הקאדנציה כאשר שיב אי אשר יזהה עוד לדחות את מועד הבחירות.

כאשר הודיע פומפידו בחודש מרס על כוונתו לבקש אישור העם לקבלת החברות החדשות לי־שוק האירופי המשותף, היו רבים שחשדו בכוונות נסתרות אצל ה־נשיא, וכי מדוע עליו לטרוח ו־

ז'ורז' פומפידו

להשקיע מאמצים והוצאות כדי לזכות בהסכמת העם, כאשר מי־מלא מוסמך הפרלמנט לאשרר חוזים בין־לאומיים? לשאלה זו היו משיבים, שהואיל והנשיא עו־מד לארח בחודש מאי את מלכת אנגליה וכן ראשי עשר המדינות

חברות השוק בחודש אוקטובר, מעוניין הוא להעלות את יוקרתו האישית בכל ההקדם.

אדישות הציבור

אך מה שפומפידו לא לקח ב־חשבון, היתה אדישות הציבור. ה־ציבור הצרפתי פשוט איננו מתענין הרבה במדיניות החוץ ואף כאשר מדובר בעתידה של אירופה, נתון הציבור במבוכה, עקב הדברים. ה־סותרים ששמעו הצרפתים מפי דו־ברי סיעת הרוב בימי המערכה, כאשר מצד אחד דובר על הכרת לקדם את ענין איחודה של אי־רופה ומצד שני אמרו דוברים רשי־מיים, כגון דאברה, שפומפידו אינו דואג אלא להבטחת ריבונותה של צרפת.

כאשר הצליח פומפידו ללכד סבי־בו גם את המפלגה הראדיקאלית הזירבה בראשות דאן־ז'אק סרבאן־שרייבר, גדלה מבוכת הציבור שב־עתיים. הענין שעמד על הפרק נראה עתה כמופשט עד כדי כך, שאפילו ללא התעמולה הסוציאליס־טית הנמרצת, שקראה להימנעות מההצבעה וללא מזג האוויר הי־אביבי ביום ההצבעה, לא היה העם

מגלה כל התלהבות למשאל העם.

מפלגתו הסוציאליסטית של מיטראן נקטה הפעם במדיניות מסוכנת לעצמה כאשר קראה לי־חבריה להחרים את המישאל אותו הציגה כאחיזת עיניים. אך צעדו זה של מיטראן השתלם לו ועתה רשאי הוא לטעון כי „ציבור בוחרי המפלגה הגוליסטית התכווץ" ר־בעוד שמפידו אני שלא לומר מי זכה. אני יודע היטב מיהו זה ש־הפסיד. התוצאות האלה מקנות לסוציאליסטים מעמד איתן בו יוכלו לדון במדיניותן העתידה של השמאל יחד עם הקומוניסטים או עם כל מפלגה אחרת".

פומפידו ניכווה

הקומוניסטים, אשר קראו ל־תומכיהם להצביע ב„לאו" בלתי־מסוייג, מלאכתם היתה קלה מזו של הסוציאליסטים וגם הם זכו ב־קולות רבים מצד חוגים ושכבות בלתי־מרוצים מטיפולה של הממ־שלה בתביעותיהם של עובדי ה־רכבת, המובילים ושאר קבוצות המפורמרים, וזאת ללא קשר ל־השקפותיהם לגבי נושא המשאל, דהיינו ענין עתיד אירופה.

פומפידו ניכווה קשה במשאל האחרון, והוקה עליו שעוב לא יוצא עוד אלי מישאלי עם. ה־מוסד אשר השימוש בו לרעה הוריד לבסוף את קרנו של דה־גול הפסיד מערכו. כאשר יורשו של דה־גול ניסה לנצלו למען ה־אדרת יוקרתו האישית בלי להת־חשב ברחשי הלב של בני עמו.

אולם גם אם פומפידו יישב ב־ראש ועידת הפיסגה של חברות השוק המשותף בחודשי הסתיו כ־שיוקרתו האישית פחותה מאי לה הוא קיוה, צרפת עודנה ממלאה תפקיד דומיננטי בהתפתחותה של אירופה. גם בקרב שלוש מתוך ארבע חברות השוק החדשות ייערכו מישאלי־עם על הצטרפותן לשוק, ואין לצפות שאצלן ישיב העם ביתר התלהבות מכפי שהשיב העם הצרפתי, אף כי מתקבל על הדעת שבכל הארצות האמורות יצביע הרוב „הך".

על אף התקר שקרה לפומפידו במישאל האחרון, הוא עדיין נמצא במצב איתן יותר מכפי שנמצאים יריביו.

יום האמפרי — אמן המגע הבלתי־אמצעי

מאת עוזי ברעם

...דתי יום אחד ליוברט האמ־...במסע הבחירות שלו בפנסיל־... סידור הענין היה פשוט ...ה. אך לדידי כלל לא שכיח: ...ה טלפונית עם עוזריו של ...רי הצגתי את עצמי והבהרתי ...בקשתי. זמן קצר לאחר־מכן ...ד' תשובה טלפונית ונמסר לי, ...י להיות בפילדלפיה ב־12 ב־... ב־7.30 בבוקר. בחרתי ב־... האמפרי בן ה־60 מכל יותר ...ים לנשיאות", משום שהוא ...זה והבקיא מכולם בטכניקת ...הבחירות. ידעתי שהבחירות ...ילוואניה הן תחנה גורלית ...ציו להיות מועמדם של ה־...ראטים בבחירות לנשיאות. הוא ...גואש מן העובדה, שניקסון ...ו ב־1968, וגמר אומר לנסות ...שנית.

...ה שהכריז על כניסתו למאבק ...ו הבחירות הפנימיות, היה ...הסנאטור ממיין אדמונד מאס־...בעמדת־עדיפות ברורה. תו־... כל המשאלים העידו שאין ...אלת מאסקי, העשוי לסכן את ...תו של ניקסון בנובמבר 1972. ...ל־פי־כן התברר, כי מאסקי ...בשלון בפלורידה ובוויסקונ־...(מקום רביעי) ואילו האמפרי ...בפלורידה ב־18 אחוז של ה־...(אחרי ג'ורג' ואלאס) ובוויס־...ין ב־21 אחוז (מקום שלישי ...ג'ורג' מאקגאוורן וג'ורג' ואל־...), עתה מקוה האמפרי, שב־...ה תעשייתית כפנסילוואניה, ...יש ל„בעלי הצווארון הכחול" ...נכבד בהצבעה, הוא ינחל את ...גו הראשון. ואכן, תקותו יש ...על מה שתסתמך. בשנת 1968 ...האמפרי נצחון בבחירות הפני־... בפנסילוואניה ואחר־כך הביס ...ניקסון בהפרש של יותר מ־...200 קול.

לוחץ ידיים ומחלק כרוזים

...שהגעתי למלון „וורוויק" בפיל־...ה, היה כל אולם־ההמתנה כ־... בחירות אחד. עוזריו של האמ־...רצו אנה ואנה, כשהם מצוי־... תבופות בשצוביהם. עתונאים ...ו שעונים אל הקיר, מנתחים ...ם זה את סיכויי „יוברט לעומת ...תגדי". את פני קיבל מנהל מטה ...ירות של האמפרי בפנסילוואני־...בין סנדוז, איטלקי העובד עם ...פרי מזמן שהאחרון התייצב ...בק מול קנדי ב־1960. אל סנ־...בלתה בין קרסולה, מנהיג ה־...ד המקצועי של פועלי המתכת ...סילואניה. תכנית־המסע שמסר ...לי כללה ביקור בשני מפעלי ...ת גדולים, בין פילאדלפיה ל־

עיירה רדינג (56 מילין מצפון ל־פילאדלפיה) וכן הרצאות ותשובה על שאלות בשני קאמפוסים באותו אזור.

ב־8.15 בבוקר יצאנו לדרך ב־שיירת „קאדילקים", שהמאסף שלה היה אוטובוס מרווח ונוח, מיועד לעתונאים ולאנשי ראדיו וטלוויזיה, המלווים את האמפרי בכל מסעותיו. התחנה הראשונה בדרכו היתה מפ־על תעשייה כבדה, מצפון לפילא־דלפיה. ראשון יצא הסנאטור האמ־פרי, בצעדים מהירים, ואחריו כל אנשי פמלייתו המלווים. הוא לו־חץ את ידי עובדי המינהלה והפקי־דות, ואינו מהסס לומר: „הצביעו

יוברט האמפרי

בעדי — הצביעו בעד האמפרי". הכל מהגהנים בראשם. בדרכנו ל־חדרו של נשיא המפעל, אני מח־ליף כמה משפטים עם האמפרי. הוא מאמין בפועלים, הם מעולם לא הכזיבוהו. מאסקי, לדבריו, הוא ה־מועמד של הממסד המפלגתי; תומ־כים בו המושל שאפ (יהודי) ואחד־רים. אך אין לו אחיזה בבתי־החרו־שת ובסדנאות. אשר לו, להאמפרי, הוא מקוה לזכות במינוי מטעם ה־דמוקראטים ולהביס את ניקסון, שהסתבך מחדש בוויטנאם.

נשיא המפעל, רפובליקאי, מחליף ברכות חייכניות עם האמפרי. הוא מגלה על גם את שיתוף־הפעולה בינו לבין העובדים; בין קרסולה מאשר דבריו בהנהון סנטר וכל אנשי האיגוד המקומיים בהפגום להקותו. אנו יוצאים משם לבית־החרושת. אולמות ענק ובתם לד־

חות מתכת הנעים על גלילי־ענק אל תוך תנורי ערגול אדירים. החום להט בפנים, אך האמפרי אינו פו־סח על איש — הוא לוחץ ידי פו־עלים שחורים ולבנים, מפוחי ידיים ומרכיבי משקפי־מגן; הוא „מתעניין" בתהליכי העבודה, עובר מאולם לאולם והמלווים בעקבותיו. הפוע־לים רובם פרייים לו, אך בולטת העובדה, שהתלהבותם של הצעי־רים פחותה משל עמיתיהם המבוג־רים יותר.

אנו נפרדים מהפועלים בנפנופי יד וממשיכים בדרכנו לעבר מפעלי המתכת „מתכות לוקנס", שבעיירה רדינג. סמוך לעיירה עומדים תלמי־די בית־ספר יסודי ובידיהם סיסמ־אות בזכות האמפרי. השיירה בעצ־רת לתציה לא מתוכננת. האמפרי יוצא, לוחץ ידי ילדים ומחלק להם תמונה שלו ושל אשתו, שעל גבה מהכון למרק בשר מעשה ידי... הגברת מוריאל האמפרי. התבוננתי במחזה בפליאה לא מעטה. הרי ה־מועמד אינו נער עול ימים, ואף־על־פי־כן הוא מחלק כרוזים לילדים. נהנה מכך הנאה עמוקה. ואף מוסיף ומכריז: „אימרו לאמותיכם שינסו את המתכון ויצביעו בעדי".

אנשי הצוות שלו מסבירים לי, שזו „פעולה אפקטיבית" שתפקידה להוכיח, כי הגברת האמפרי היא ממש ככל הנשים, מתחבטת באותן בעיות ואינה מתנשאת כל עיקר.

„למה לא מאסקי?"

שמנו פעמינו למפעל השני. אז־תה הצגה, שוב לחיצות ידיים, שוב חיוכים מלוא פה. פועל אחד אומר להאמפרי: „בפעם האחרונה הצבע־תי בעדך — הצבעתי למפסיד. ה־פעם אני מהסס — למה לא מאס־קי?" האמפרי משיב: „שנינו נבחר במאסקי, אם יסכים לכהן בתפקיד המתאים לו ביותר, תפקיד שהצעתי לו לפני ארבע שנים". המתווכחים פורצים בצחוק, ואני בטוח שהערה זו תורגה אחר.

ארוחת צהריים. אחד מעוזריו של האמפרי, טד רוג'רס, מציע לי לשב־בת ליד שולחן הנשיאות. האמפרי מדבר והכל מקשיבים. הוא מרגן שאיננו מאמין שסף קנדי יציג מו־עמדותו, וכי ג'ורג' מקגאוורן, על אף השגיו, הוא מועמד השמאל ולא יתקבל על־ידי המפלגה כולה. לפי הערכתו המאבק יהא בין מאסקי לבינו, ויתכן שיוכרע קודם הוועי־דה, אם יטול מישהו משניהם מפ־לות מוחצת בבחירות המוקדמות. פנסילוואניה היא מדינה המפתח. שלישית בגדלה בארה"ב (אחרי ניו־יורק וקליפורניה), ומבחינת ה־נציגים בוועידת הדמוקראטים. עשויות תוצאות הבחירות בה לשמש נקודת־מפנה בדרכו.

משם שמנו פעמינו לשני קאמ־פוסים, שניהם ברדינג. האווירה ב־שניהם היתה בלתי־נוחה לסנאטור האמפרי. הממסד המקומי תמך בו, ובזכותו דיברו גם הסנאטור המקו־מי, נשיא הקולג', וסטודנט אחד. הקהל ברובו לא הסתיר את תמי־כתו בג'ורג' מקגאוורן; הנערות עטו תגים של מקגאוורן ולבחורים היו כפתורים נושאי שמו, בדש חולצו־תיהם.

האמפרי פתח בהרצאה קצרה, ש־נסבה כולה על בעיות פנים. הוא טען כי יש ליצור מיד שני מיליון משרות נוספות, כדי למנוע התרוב־בות האבטלה. „לבית הלבן אין כל תכנית בנידון, כי הוא עובד רק בשירות בעלי־ההון ולהם אין אינ־טרס בתעסוקה מלאה, הדגיש האמ־פרי. מכאן עבר לסיפורו האישי — כיצד חיפש משרה כשהיה רוקח ב־מינסוטה, כמה עמלו קשות הוא ואשתו כדי שיוכל לסיים את חוק לימודיו. הבעיות הפנימיות הן ש־יקבעו גורלנו", הכריז, „איננו צרי־כים נשיא שמכיר את סין אך אי־נו מכיר את מחוסרי העבודה ב־פנסילוואניה". הוא קצר מחיאות־כפיים סוערות. רבים מהסטודנטים היו שחורי עור, והם הריעו להאמ־פרי שעה שדיבר בזכות הסעת תל־מידים לבתי־הספר, כאחת הדרכים למיזוג אכת. — וכאשר קרא לתת יותר זכויות למיעוטים המקופחים. „לא יתכן" אמר „שחיילים שחורים ולבנים ייהרגו איש בצד רעהו ב־וייטנאם, אולם בשובם הביתה יתנ־כרו איש לרעהו". בכוונה עקף את מלחמת וייטנאם, כי רוב ה־סטודנטים תמכו בתביעת ג'ורג' מקגאוורן לנסיגה מלאה, ללא תנ־אים. המרצה הותיר מקום לשאלות. הסטודנטים השואלים, מקצתם תמי־מים, שאלו: „האם אתה בטוח ש־תמלא את כל הבטחותיך ?" „תבחר בי, ותראה. רק כך יכול אתה לב־דוק את מהימנותי". הפליט הסנא־טור. קצת מן השואלים היו מתג־רים: „אתה, שתמכת בג'ונסון בכל דרכו האומללה בווייטנאם, מבקש את אמוננו ?", האמפרי מסביר, שנית, כי לא היה אחראי לכל ה־מהלכים, וכי הביע דעות שונות, שלא נתקבלו כמובן. בחלק השני, בתשובה לשואלים על בעיות פנים, היה האמפרי משכנע יותר. הוא הצ־לה את ענין ביטוח הבריאות שהוא מציע, והדגיש שמצב האשפוז ב־אמריקה הוא קאטאסטרופלי, כיוון ששום משפחה ממוצעת איננה מסו־גלת לעמוד בהוצאות הכרוכות ב־אישפוז ממושך.

הוא הפלה את השיטות השתת־פות הצעירים בחיים הפוליטיים, ד־רש מהם לגלות יותר עניין בעני־נים פוליטיים. הוא הדגיש שנית את דעתו בדבר „שוויון הזדמנויות לכל". טען כי „יש להפוך את ה־מיעוט השווה למשתתף בתהליך קבלת ההכרעות של המשטר". כי־צד? סתם ולא פירש.

כמשקיף מן הצד חשתי בשני ה־קאמפוסים את ההבדל בין קבלת־הפנים הפושרת לבין הפרידה ה־נלהבת ביותר. אין ספק שיוברט האמפרי הוא נואם מצוין. אך הוא טוב יותר במגע בלתי־אמצעי מ־אשר מעל המסך הקטן. יש לו פא־תוס ההומור, שכובשים את לב הקהל הצעיר. אשר לישראל, היא לא נזכרה כלל ועיקר. רק בפינת האולם, ראיתי, תלויה היתה תמונת האמפרי. עינו האחת מכוסה באיס־פלנית, כתוב עליה בהדגשה: משה האמפרי.

לעת ערב נפרדתי מהאמפרי ומא־נשיו בדרכם לבלטימור — מרילנד. אינני יודע כיצד יסתיימו הבחירות בפנסילוואניה אולם האמפרי נראה כהכיבם של פועלי בתי־החרושת, אנשי האיגודים. נראה כי האמפרי בקווה שיקרה לו הנס שקרה לריצ'ארד ניקסון, כאשר מעמדת „מפ־סיד נצחי" כבש ביעף את כס ה־נשיאות.

קצרות

היומן

...הקסיף בעשה השנה רובו כ־...לו בידיהן של בנות ערביות; ...אכת הבניה בארץ נעשית ...ה כבולה בידי פועלי בנין ...ביים. ואף עומדים להזמין ...לי בנין משוואדיה. לאמר, ...' חוזרים לסורנו: עם אדונים ...לאכתו נעשית בידי בעור־...ו.

...שמעתי הרצאה רבת־ענין על ...רכים היעילים להפצת השכ־... בעם. הרהרתי: עם־אחד ...שך דורי דורות היו אמהות ...זת לילדיהן: תורה אין די ...סטע סחורה, מיין קינד. ועם ...ן לערבען תורה, היינו: טוב ...רה מפנינים: בני ילך לל־...' תורה — לעם זה אין, דר־...', כל צורך להורות לו את ...רך לרכישת השכלה; הוא ...נאנה גם מתחת לאדמה. הייי־... בוחר לשמוע דברים על ה־...כים הנכונים שיובילו את ה־...ר אל העבודה. מי יעבוד לנו ...נפנה את כל בנינו ובנותינו

אל בתי מדרשות ואוניברסי־טאות, ומה גורל צפוי לפאר יצירתנו, הקיבוץ, אם לא נכין לו מילואים?

החינוך לדרך חיים של עבו־דה, של עבודת־אדמה בעיקר, עודנו החינוך הנדרש לנו ב־יותר.

מכבר לא נסערה הארץ כא־שר ממסקנות ועדת ויתקון ב־עניני „נתיבי נפט". פער רחב בין רוחשי העם לבין מסקנות הרוב בוועדה. כי המסקנות יו־עלו אל שולחן הממשלה, מש־מע אזניה יהיו קשובות. אנו מצפים.

מה עייפתי ללוות, אחד־אחד: ניסע הדור הולך. יוסף ברסל־בי, ברוך קרוא — כמה יקרה לי ידידותם, ולשניהם אני חייב טובה על מה שקיבלתי מהם. דמעתי בכוס יגוני.

ז. דויד

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

טקס הענקת תארים אקדמיים למוסמכי מחזור מ"ג

יתקיים בל"ג בעומר תשל"ב, 2 במאי 1972, בשעה 17.00, ברחבת שרמן, בקרית הטכניון.

אורח הכבוד:
מר שמעון פרס, שר התחבורה והתקשורת.

עירית כפר־סבא

מכרז בדבר משרה פנויה של מנהל ספריה

עיריית כפר־סבא מודיעה בזה על משרה פנויה של מנהל הספריה העירונית שהיפתח ב„מרכז התרבות העירוני — יד לבנים".

כישורים הדרושים:
תעודת ספרן (שלב ב') של ארגון ספרני ישראל (מס"י) ונסיון של 5 שנים בניהול או עבודה בספריה ציבורית.
רצוי בעל השכלה אקדמאית של ב. א. ובעל תעודת ספרן מוסמך של בית הספר האוניברסיטאי לספרנות. בעל שליטה מלאה בשפה העברית וידיעת שפה לועזית אחרת — רצוי אנגלית.

דרגת המשכורת תיקבע בהתאם לכישוריו של המועמד.

מועמדים המעוניינים במשרה זו, יפנו בכתב עם העתקי תעודות והמלצות למזכיר העיר לא יאוחר מיום ששי כ"ח באייר תשל"ב (12.5.) שעה 12.00 בצהריים.

זאב גלר, ראש העיריה

פרסום א. פל סטודיו רם, צילום גורביץ

هكذا من الاصل

יו"ר תקיף ומהוג...

(המשך מעמ' 9)

עמל ולימוד בארץ הולדתו. עליה ועל שמתיר בה, סיפר בצורה מרותקת בסדרת תכניות, ששודרה לפני כמה שנים ברדיו, במשדר „בית אבי". שנים אחדות לאחר עלייתו לארץ החל בפעילות למען יוצאי תימן, ועד מהרה תפס מקום במוסדות מפא"י. עם קום המדינה עסק רבות במבצע עליית יהודי תימן לארץ. האם מישהו סבור, כי כל זה לגנאי הוא, וכי פעילות זו פוסלת אדם לכהונה ציבורית רמה?

תדמיתו הציבורית החיובית התערערה לפני כמה שנים, בעקבות הצהרותיו על העתונות, ונסיונותיו להכחיש ולהסביר את עצמו. היתה זו תקרית אומללה, אך היא נופחה מעל לכל מידה. בסופו של דבר ביטא ישעיהו בגלוי דברים, שרבים חושבים בלבם ואך מעטים מעיזים לאמרם. בעבר נשמעו דברים קשים על העתונות מפי דוד בן־גוריון והם נשמעים גם מפי גולדה מאיר. לצערי, מה שבא לידי ביטוי בכמה עתונים בימים האחרונים, יש בו כדי להצדיק, לפחות חלק מן הביקורת שמתח ישעיהו על העתונות. נכון שישעיהו לא הצליח בכהונתו כשר־דואר, אך איזה שר־דואר הצליח בכך? אולי כל המהלך של כניסתו לממשלה היה מנוגד להתפתחות הקריירה הפוליטית שלו. אך הוא כיהן רק כשנתיים כשר־דואר. לשרים שקדמו לו לא היו הישגים מפוארים, וגם לשר הנוכחי, חרף שינוי השם, אין הישגים רבים משהיו לישעיהו.

המערכה סביב מועמדות ישעיהו היתה בלתי־מכובדת וגב־ לה במעין „שפיכות דמים" ציבורית. אין לי ספק שליצחק בן [...] לא היה חלק בכך, והוא אף הב[...] סלידתו מכמה תופעות פסול שנתגלו בימים האחרונים. יצחק בן [...] עצמו ראשי להתגאות ב[...] ש[...] בלתי־רגיל — הוא זכה תמיכה גם בקרב חברי סיעת המערך, גם בקרב סיעות אחרות ובציבור, ואין ספק, כי עוד יגיע לכהונות רמות אף מכהונת יושב־ראש הכנסת.

[...] לאחר הבחירה — [...] אם היתה על חודו של קול, [...] מחייבת מבחינה דמוקראטית [...] חייבים ראשי סיעת המערך [...] כנסת לעשות כל שביכולתם [...] ביים תמיכה מאקסימאלית. [...] כל סיעות הבית, במועמד המע[רך]. זכותה של סיעה המהווה [...] הכנסת, להציע את המועמד ל[...] הכנסת. זהו נוהג דמוקראטי [...] בכל העולם. עד כה היה נהוג ב[כנ]סת, כי לאחר שנקבעה חלוקת תפקידים הפארלמנטאריים [...] הסיעות, זכאית כל סיעה להצ[יג] את המועמד הנראה לה. אם [...] בור על רשימת חברי נשיאות הכנסת ויושב־ראש הועדה [...] נגלה כמה אנשים, שאילו ה[יו] מועמדים לבחירה חפשית במ[ליאת] הכנסת, אולי לא היו נבחרים. [...] יהיה זה רק לכבוד הכנסת, [אם] הסיעות האחרות יתמכו במועמד המערך ולא יציגו מועמד נג[די] שבמילא אין לו כל סיכוי לה[יב]חר, ואף לא יצביעו נגד [אלא] ימנעו. הצבעה מלוכדת תו[כל] לפתוח דף חדש ביחסים הפארלמנטאריים, ותהיה פתיחה נאה [ל]תקופה נוספת בחיי הכנסת, ש[לא] תבייש את קודמותיה.

ד. [...]

א. סולז'ניצין

ב־5 ימים נמכרו 3,300 עותקים של הספר

עליו אמר אלכסנדר סולז'ניצין: זהו מפעל חיי החשוב ביותר

520 עמודים בכריכה מהודרת — 20.— ל"י

עד 15 במאי מחיר מוזל — 16.— ל"י

הוצאת עם עובד

למד בביתך

בשפה הפנאי באמצעות הדואר

בחינות בגרות ומוקדמות | לימודים מכניים

פקידות והנהלת חשבונות | אולפן לעברית שיפור הלשון

דיפלומה בבנקאות | אנגלית וצרפתית

למישלב ת.ד. 373 תל־אביב

שמי ______

כתובתי ______

הקורס המעניין אותי ______

תכנית לימודים חינם לכל דורש

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

מישלב — מכון ישראלי להשכלה בכתב

תל־אביב, מישלב, וייצמן 53, 1—10 לפנה"צ, 5—7 אחה"צ.
חיפה, החלוץ 49, 8—10 לפנה"צ, 4—6 אחה"צ, פרט ליום ו'.

ספר נדיר ברמתו הספרותית

רב מכר בכל הארצות

"100 שנים של בדידות"

מאת גבריאל גארסיה מארקס

מתוך העתונות:

"...הספר הזה הוא כל כך מיוחד עד שהוא נעשה לגמרי אוניברסלי"

"...והעונג הזה מתמשך והולך גם עם תום הקריאה..."

(רות אלמוג, „הארץ" 21.4.72)

הופיע ב„ספריה לעם"

369 עמ' בכריכה קשה 7.— ל"י

הוצאת עם עובד, רח' מזא"ה 22 ת"א

המועצה המקומית גבעת־שמואל

מכרז מס' 2/72

מתבקשות בזה הצעות לביצוע עבודות ביוב בגבעת־שמואל בא[י]זור רח' הרצל — רח' ויצמן.

הפרטים והתוכניות המתייחסים לעבודה הנ"ל ניתן לקבל במזכירות המועצה, רח' ויצמן 33, גבעת־שמואל, החל מיום פרסום המכרז תמורת תשלום בסך של 100.— ל"י שלא יוחזר.

את ההצעות יש להגיש במשרדי המועצה, באמור עד ליום ב' בסיוון תשל"ב, 15.5.1972, שעה 12.00 במעטפות סגורות ולצרף ערבות בנקאית או המחאה בנקאית בגובה של 5% מערך ההצעה.

אין המועצה המקומית גבעת שמואל מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אברהם [...] — ראש המועצה

טיפוח העץ מפחית את זיהום האוויר

מאת עמוס כרמלי

היערן הצרפתי דבויה, המנהל לשעבר של רשות היערות הצרפתית, התבטא בוועידת יערנים שהיתה לפני מספר שנים בארץ, כי ישראל היא הארץ היחידה בעולם שבה יער בונה מדינה. עד כה ידענו, שמדינות יוצרות יערות. אצלכם התהפכו היוצרות — קבע דבויה.

שרון וייץ, האיש של היערות, נהנה מאד לצטט לחזור ולצטט את אימרתו של אביר־היערות הצרפתי. בלהט האופייני למשפחת וייץ הוא מבקש שלא נראה בדבריו ציונות גרידא: תוך כדי עבודת הייעור למדו תימנים במסילת־ציון להחזיק בכלי־עבודה — קובע שרון וייץ. יער אחוזה ניטע בידי תימנים עד שהקימו את לוליהם. ולפני כן — לפני שלושים, ארבעים וחמישים שנה — גניגר, כפר־החורש, חניתה ורמת־השופט, דליה ועין־השופט, כל אלה האחזותם בקרקע היתה דרך היער. ממנו שאבו את הכמות, את האחיזה בקרקע ואת התעסוקה הראשונה. ב־1938 עשו אילון ומצובה את צעדיהם הראשונים בייעור, ובהניעתה — יום אחרי העליה על הקרקע צעדו מתיישביה לפתוח בורות לנטיעה. ואחר כך, לאחר קום המדינה, כמחוז השני עובר היער דרך התכנון המשקי לאורך הגבולות החדשים: כיסלון, מסילת־ציון, תעוז — תשעים אחוז ממקומות ההתישבות התפרנסו בראשונה על היערות.

כשאחיהוד וכיסלון ותעוז עומדים על רגליהם — נרתמים היערות לאספקת תעסוקה לעיירות הפיתוח. אם בדימונה לא תמצא היום פועל פנוי — „אשמה" בכך הקהק"ל, שרתמה את 400 פועליה לתעסוקה ראשונה עד לפתיחתם של מפעלי־תעשיה במקום. אם תושבי קריית־שמונה לא נהרו לתל־אביב — הרי זה מפני שהיו עסוקים בייעור מורדות מנרה, הר שלומי, שדרות, אופקים — בכל אלה שימשו היערות גורם מאחז, גורם שריתק את התושבים לתעסוקה במקום, שמנע מהם את הנדידה לערים הגדולות.

שרון וייץ מתרווח בכורסתו: עד היום נטעה הקהק"ל כחצי מיליון דונאם יערות בהשקעה של 234 מיליון ל"י. בתוך זה 83 מיליון ל"י בהעסקת פועלים יזומים בעונות של מצוקה בתעסוקה.

מאז מלחמת ששת־הימים השתנתה התמונה — הוא קובע. היום כבר אין עבודה יזומה ואין ייעור לצרכי התיישבות. מ־7000 הפועלים שהועסקו בעבודות יזומות בתקופת המיתון — לא נותר היום שום פועל בעבודה יזומה ביערות. 1320 פועלי־הייעור הם עובדים קבועים וכל עבודת הייעור מתבצעת על ידם.

השתנות הזמנים מעמידה את הקרן־הקיימת בפני אתגרים חדשים. עליה להתאים עצמה למצב החדש, להמשיך בפיתוח היערות בבחינת עצמה. אבל קודם כל לשמור את הקיים — את הרכוש העצום שנטעה על פני מרחבים עצומים, רכוש שערכו לא יסולא בפז. חשיבותו האקולוגית של רכוש זה עולה פי אלף על חשיבותו הכספית.

משקל־נגד למועקת העיר

שרון וייץ שולף מתיקו מסמך: „עירית ציריך — אנו קוראים — פירסמה באחרונה פסק־דין האוסר לעקור 450 דונאם יער שיועדו לבנין שיכונים. העיריה קבעה, כי חשיבותם של העצים לבני האזור עולה לאין ערוך על תוספת השטח לשיכונים חדשים. המקרה של קריית־ים — אומר שרון וייץ בהקשר לכך — מעיד, כי אצלנו עדיין רחוקים מרחק רב מתפיסתם של השוויצרים את חשיבותו של היער. עקירתה של חורשת האקליפטוסים בקריית־ים כדי לבנות במקום מרכז תעשייתי מעידה עד כמה רחוקים אנו מהתפיסה הנפוצה כיום בעולם לגבי ערכו האקולוגי של היער.

ומסמך נוסף בתיקו: דין־וחשבון שפירסם באחרונה אחד ממכוני הטכניון, בעקבות סיור שערך ביערות ארה"ב ואירופה. הדו"ח מדגיש את שינוי־הערכים המכריע שחל בשנים האחרונות ליחס להערכת עתיד היער בארצות־התעשיה המפותחות והצפופות. לעומת הגשמת דמות היער כמקור כלכלי — הולכת וגדלה חשיבותו כגורם להגנה ולשיפור הסביבה, להפחתת זיהום־האוויר, להשקטת הרעש וכיער עיקרי לנופש בחיק הטבע, כמשקל נגדי למועקת הצפיפות העירונית, ההגברה הולכת. ועוד באותו דו"ח: היער נחשב גם לגורם חשוב ביותר בתכנון האזורי הכולל, באזורים אורבניים ותעשייתיים, בשל חשיבותו לשמירה על איכות הסביבה והפחתת הזיהום התעשייתי שלו לגבי תושבי הערים הגדולות.

זו אחת הבעיות המרכזיות שאנו עומדים בפניהן — אומר שרון וייץ — להגביר את תודעת חשיבותו של היער גם בקרב הציבור הישראלי. הזלזול בעצים — עד כה אצלנו לשמשים כל גבול. יש רבים וטובים שעדיין רואים בעצים מיטרד. כשחברת־החשמל או משרד התקשורת, למשל, צריכים להניח קווים — מה קל בעיניהם יותר מאשר להוריד עצים? אין בעיניהם כל ערך לעץ. גם בעיני המתכנן נחשב היער לדבר פחות־ערך. זו הקרקע הזולה ביותר. דבר על כל הבדבך. כשניגשים לתכנון של כבישים חדשים קובעים את התוואי ביער. העצים, אחרי הכל, אינם מהווים מכשול קשה כדי לבולדוזרים. [illegible] לא קשה לקבל, אם מבריגים את הקשר הנכון.

אמנם, יש פקודת־היערות משנת 1926, אך היא אינה עונה על התפתחות היער כיום — טוען שרון וייץ. פקודה מיושנת עם שינויים רפורמות, שהתבכו בה עד כה רק לפתיחות רחוקות ביותר. יש לתקן את הפקודה, יש להקפיד על אכיפתה, אך קודם כל, עד שאלה ייעשו — להגביר את התודעה, לפנות אל הכלל הרחב.

סימני־היכר של נוף הארץ

רק ארבעה אחוזים משטח מדינת־ישראל בגבולות הקו הירוק מכוסים יערות — אומר כ. קולר, סגנו של שרון וייץ. אלה מהווים על 400 ריכוזים שונים בגודלם, מ־10 עד 30,000 דונאם ויותר, כל זה בצפון לבאר־שבע. 68 אחוז מהיערות נטועים אורנים וברושים, 18 אחוז אקליפטוסים, 14 אחוז שיטים, קזוארינות, הדר בים ואשלים ומינים אחרים.

כשמעט נגענו בענין, היער הישראלי, כפי שהוא כיום, אינו מנטרל את חוש היופי הכללי ואינו מעוור את נוף הארץ. — אומר כ. קולר. לאלה אני יכול להשיב, כי השיקול של יופי הוא סובייקטיבי גם כשמדובר ביער. על הסכנה שיער האורן ניטע ללא הבחנה, הוא גם בנוף ואינו [illegible] — הוא [illegible]: במשך השנים נהפכו הגבעות [illegible] — כמו השבב וברקע יער גניגר, הצליח לירושלים דרך יער הגיא, הגבעות של פרוזדור ירושלים והמדרונות [illegible] — סימני־היכר של נוף הארץ, ודאי לא פגעו בו. די לצפות בכל אותם בקומות — מוסיף כ. קולר — ולראות [illegible] יערה בסביבתה [illegible] מילק, ליער הקדושים [illegible] איתאל. וכל אלה בנוסף לבריכה אורן ירושלמי, אורן ברוטיה וברושים.

היער בארץ לובש היום פנים חדשות. לא עוד ייעור לצרכי התיישבות ולא לצרכי עבודה יזומה. עלינו להתאים עצמנו לבעיות החדשות — אומר שרון וייץ. קודם כל, לשמור על רכוש היערות העצום ויחד עם זאת להמשיך להפיק ממנו גם תועלת כלכלית, במידת האפשר. המדינה מייבאת כיום 600,000 טונות עץ בשנה. הכמות המסופקת על־ידי הקהק"ל לתעשיה אינה עולה, לפי שעה, על 32,000 טונות. אם המדינה מוציאה מדי שנה 30—40 מיליון דולאר על יבוא עץ לתעשיה — הרי חלקה של הקרן הקיימת [illegible] אינו עולה עדיין על 1.5 מיליון דולאר בשנה. מעולם לא הוגדר תפקידנו בפיתוח היער על־ידי מחשבה לניצול העץ למטרות מסחריות — טוען שרון וייץ. הנסיבות הכתיבו לנו יעדים ושימושים אחרים ליער. לא בנינו את עצמנו לאספקת עץ לתעשיה. סוגי העץ שלנו אינם מתאימים לייצור לוחות ישרים, שאותם דורשת התעשיה, ומשום כך היו לו שימושים מוגבלים בלבד: בעיקר לסמוכות ולעמודים בחקלאות, לתעשיית הפחם וההסקה, ולתעשיית ארגזים ומשטחים. אבל באחרונה הולכת מסתמנת אפשרות לשינוי פני הדברים. עם התפתחותה של תעשיית השבבית והסיבית, הבנויה בעיקרה על רסק־עצים, צפויה תנופה לניצולו של העץ המקומי גם לצרכי־תעשיה.

אם היום מהווה ההספקה המקומית 10 אחוזים בלבד מצריכת העץ בתעשיה — הרי על־ידי שימוש מוגבר בעץ מרוסק לתעשיית השבבית והסיבית מקווים אנשי הקרן הקיימת להגיע עד סוף השנה לאספקת שליש מתצרוכת העץ בארץ. אחת הדוגמאות לניצול מוגבר של רסק־עץ מקומי יכולה לשמש תכניתה של הסוכנות להקים מפעל־עץ גדול באיזור החולה. הסוכנות כבר התעניינה והקרן הקיימת נתנה הסכמתה לספק למפעל זה 15,000 טונות עץ בשנה.

מלחמה באש... ובעז

מלבד מלחמתה בכה שמכונה על־ידי אנשי הקהק"ל חוסר־תודעה של הישראלי הממוצע לשמירת יערות ועצים, מופקדת בידיה של הקהק"ל שתי מערכות, נוספות להגנת היער מפני מהרסים: השריפות... והעזים השחורות. העז השחורה עדיין מחבלת בעצי הכרמל ובשטחים הערביים. קיים חוק המגביל את תחומי גידולה, אך לא אוכפים אותו ועד היום לא הוגש בארץ אף משפט אחד על־פי חוק זה.

הבעיה מזו היא בעיית השריפות. אשתקד עלו באש ביערות הקהק"ל 392,000 עצים, שערכם נאמד ב־1.5 מיליון ל"י. השנה הגרועה בשריפות היתה לפני שנתיים, כאשר נשרפו בארץ 396,000 עצים, הלקח כתוצאה מפעולות־איבה. השנה חלה ירידה ל־150,000 עצים שנשרפו, אך גם במספר זה יש בו כדי להדאיג, במיוחד בהתחשב בעובדה שהקרן הקיימת מקדישה בשנים האחרונות מדי שנה 1.2 מיליון ל"י בפעולות למניעת דליקות. „זוהי צרה צרורה — אומר שרון וייץ — ואם לא נמצא דרך לחנך את האנשים להיות זהירים יותר, צפויה ליער סכנה שאין לה תקנה".

שטח היער בישראל משתרע היום על 850,000 דונאם — 57 אחוז מזה יער נטוע בידי אדם ו־43 אחוז יער טבעי. הכבירה הייעור מוצבות ברובן המכריע להרחבת [illegible] הקהק"ל. אם בשנה שעברה הסתכמו תרומות אלה ב־16 מיליון ל"י השנה הן יגיעו ל־17 מיליון ל"י — הריהן באפשרות לא יותר מאשר לשמור על הקיים ולטפל [illegible] — טוען שרון וייץ. בתקן מדברים על צורך בחצי דונאם יער לנפש במדינה מפותחת. ישראל זקוקה איפוא ל־1.5 מיליון דונאם יערות, אלא שיש בה, בינתיים, יערות, ששטחם עולה אך במעט על מחצית הכמות הזאת. בארצות המפותחות מקובל להחשיב 10 אחוזים משטח המדינה חייב להיות [illegible] יער, כדי שהיער יוכל למלא את תפקידו. במדינו היער בארץ — 5 אחוזים בלבד משטח המדינה בגבולות הקו הירוק — הם איפוא צנועים ביותר. הנטיעות החדשות מגיעות כיום בקצב של 10,000 דונאם בשנה בלבד, לעומת 35,000 דונאם שניטעו בשנות המיתון. היות ואין לראות סיכוי לשיפור המצב בתקופה הקרובה, יש לראות הצדקה מלאה בפניה של הקהק"ל [illegible] להייב את הבורה בנטיעת יער חדש על [illegible] בשטחי הקיבוצים והמושבים [illegible].

מה נשתנה במושבי עולים (ה')

הרבבה של חבל ירושלים

כתב: אריה ל. אבנרי • צילם: בוריס כרמל

בימים אלה פורחים הכרזות על חבל ירושלים, לא כישובים חקלאיים (שלא היו קיימים לפני 24 שנים), אלא כעל משלטים עקובים מדם, שעברו מיד ליד בימי מלחמת השחרור ועל כפרים עויינים שחסמו את הדרך לבירה.

על המרחב הגדול שנקרא „הפרוזדור", ואשר נכבש והורחב בצר־קר אחרי ההפוגה השניה, פרושה מחלקת ההתישבות של הסוכנות, בראשית שנות החמישים, עשרות ישובים. תחילה לא היה ידוע מה יעשו האנשים במקומות הללו, איך יתפרנסו ומה תהיה דמות הישוב אשר יקום. בראשונה קראו להם כפרי־עבודה. המתכננים עלו על גבעה, קבעו: כאן יהיה ישוב. הנתון היחיד היה אולי — המצאות גבעות צחיחות בסביבה, אשר בסיקולם ובייעורם אפשר יהיה להעסיק את העולים החדשים.

בנוסעכם מצדונות בכביש בית־גוברין — בית־שמש, או בעלותכם לירושלים מדרום, משוטטים להנאתכם בין נס־הרים לבר־גיורא ומשם לאבן־ספיר ומזרחה, בחצותכם נופים נפלאים בהרים מיוערים ובגילותכם מחדש את יפי הארץ הזאת — דעו, היו אלה אותם „אנשים חדשים בהרים הגבוהים" (שם ספרו של שלמה שבא על ראשית כפרי־העבודה), אשר טיפסו על הטרשים השוממים, שתלו בהם אורן וברוש, חרוב, שיטה ואלה, השקו את העצים בפח מים, צידדו ועישבו אותם, ולעת ערב שבו לצריפיהם הדולפים ואכלו שם פת ערבית לאור עששית מפויחת...

היום פזורים במרחב הזה 33 מושבי־עולים (לבד מ־10 קיבוצים ומושבים שיתופיים ותיקים), עם 1615 בעלי משקים חקלאיים ו־163 משפחות שאינן בעלי משק, ובהם למעלה מעשרת אלפים נפש. הממוצע למשפחה הוא 6.3 נפשות. אם אוסיף ואציין כי רק בשלושה מושבים הממוצע הוא פחות מארבע נפשות למשפחה, ובכל שאר המושבים נמצא משפחות ובהן למעלה מ־9 נפשות ואף אלה גם עם למעלה מ־12 — ברור בהחלט שענין לנו עם התישבות שרובה עולים מקוצ'ין, מקורדיסטאן, מעיראק, מתימן ומכל ארצות צפון־אפריקה, ואילו עולים מארצות אירופה הם מיעוט לא גדול.

האופייני אינו לאזור יהיה אביעזר דוקא, ואכן לא במקרה בחרתי במושב ההוא ובגבעת־ישעיהו לבקרם בשנית אחרי 13 שנה. (ראה רשימתי בנושא ב„דבר" לפני שבוע). בביקורי בשני מושבים אלה נוכחתי לדעת, כי הללו אוצרים בתוכם את עיקרי הבעיות של ההתישבות בחבל ההר. ההבדל הכלכלי בין מושב מעולי אירופה לבין מושב מעולי ארצות המזרח מתבטל הולך משתי סיבות: א) אפילו עולים מארץ כה מפגרת כמו חבל קוצ'ין, שם לא ידעו היהודים מה זאת עבודה חקלאית, ועבודה בכללה היתה עיסוק המשפיל את בעליה, הסתגלו במרוצת השנים לחקלאות ולמלחמת הקיום, ואט־אט נעשו חורשים ושואפי־רווח. ואין צריך לומר שתהליך ההסתגלות אצל עולים מארצות האיסלאם היה הרבה יותר מהיר; ב) התנאים האובייקטיביים שמים גבולות לרווחיות המשק ולאפשרויות התפתחותו. בסופו של דבר תנאים דומים מביאים לתוצאות דומות. כל זאת בתחום הכלכלי; בתחומים אחרים פועלים גורמים ותהליכים אחרים ועל כך ידובר בנפרד.

*

יש בעיה כלכלית בסיסית המשותפת למושבי העולים בחבל תענך, בירדנה, בחבל עדולם ובכל חבל ההר: כיצד לצייד את המתישב בקרקע, מים ותקציבים, כדי שפרנסתו תהיה על המשק בלבד, וברווחה. אולם בחבל ההר חסרים הנתונים לתכנון מחודש שישנם בעמקים. אדמה ומים ותנאי האקלים מזמנים מימון של אפשרויות הגברת האינטנסיפיקציה, בגידול בעלי חיים, חממות ועוד. בחבל ההר כל התנאים כמעט כובלים את המתישב למספר אפשרויות מצומצם ביותר: רק מעט מאד אדמה ראויה לעיבוד; בתנאי האקלים ההרריים עוד לא נעשו נסיונות במידה מספקת כדי לוודא מהו הגידול המכניס ביותר בשטח מצומצם ובכמות מים מועטת.

בתנאי ההתישבות הקשים של ההר יש „מזל" אחד למתישבים שגרם להשארותם במושביהם: קרבתם להזדמנויות לעבודת־חוץ, בשל המרחק ותנאי־התחבורה הלא־נוחים מכאן למרכז הארץ. אולם זהו גורם המשתנה מחודש לחודש — כוח המשיכה של השגשוג ביתר חלקי הארץ הוא רב. והכרחי למצוא פתרון יסודי למתישב בהר, שלא יאלץ לחפש מקורות פרנסה נוספים במרחקים. ובעיקר כדי שבניה של אותה רבבה היושבת בהרי ירושלים לא יתפזרו.

במחלקת ההתישבות של הסוכנות בירושלים פתחתי בשיחה עם מנהל חבל ירושלים, צבי וייניגר על אביעזר וגבעת־ישעיהו ועל חבל עדולם. ועד מהרה ניתחנו את הבעיות של חבל ירושלים כולו, כי מה שלוחץ למושב אחד הוא אופייני לשאר השלושים ושניים, ומה שהסוכנות יכולה להציע לכולם תקיים בכל אחד בנפרד.

צבי וייניגר, עלה ארצה מרומניה בשנת 1947 והתחנך בתנועה הקיבוצית ישראל במסגרת עליית הנוער. אחרי זמן המשיך את לימודיו באוניברסיטה העברית בירושלים וסיים בוגר לכלכלה. הוא בקיא בכל הנעשה בחבל מתוך קשר מתמיד ובלתי־פורמלי לחלוטין עם המתישבים, ולרשותו עומד חומר סטטיסטי מעודכן שממנו הוא דולה מספרים ונתונים בר־ברגע.

הבעיות של אביעזר, אומר וייניגר, הן הבעיות של האזור כולו ויקרון: הוסר מחולם של קרקע נוספת לביסוס יסודי של הכלכלה. לשם כך קיימת ועדת ההר — הועדה המשותפת של הסוכנות ומשרד החקלאות, העוסקת מראשית היווסדה בחיפוש אחר פתרונות מתאימים לישובי ההר שהם קשים הרבה יותר מאשר בשאר חלקי הארץ.

הנה אביעזר: בסך הכל יש להם מטע קיים ומטע נטוע ובתוספת מטע מתוכנן יהיו להם 500 דונם. משמע 12 דונם למשפחה. זה מעט מאד. בשנים הקרובות נעשה מאמץ נוסף ונכשיר עוד 200 דונם ונטע בהם אשכוליות — יהיו להם איפוא 700 דונם — משמע 17 דונם שלחין למשפחה. זהו המקסימום.

ואשר לאדמה אחרת: כל אדמת השלחין (לבד משטחי הנטיעות) העומדת לרשות 1615 המתישבים בכל חבל ההר לעיבוד אינדיווידואלי, היא בכ־7000—7500 דונם. נוסיף לכך את 2100 דונם העומדים לרשות המתישבים לעיבוד משותף, אנו מגיעים לקרוב לעשרת אלפים דונם — ל־33 מושבים! הרי זה שטח אפסי!

לכן הפתרון יכול להיות רק באינטנסיפיקציה מוגבלת עד לקצה הגבול! אנו מנסים לנטוע אבוקדו ויש כבר הצלחות. ננסה אשכוליות, ננסה חממות, ואולי גם ורדים. אם נגיע ל־15—17 דונם נטיעות או נטיעות + חממות ורדים, יש תקוה לביסוס.

ענף הצאן הוא בירידה. עדר בקר לבשר לא הצליח. לרפת אין בסיס של שלחין — נשאר איפוא כענף לחצר רק הלול. התכנון הראשון היה 240 מטילות. כיום התכנון הוא להגדיל את הלול ל־1000 מטילות או 1400 פטימים. וגם זה אינו מספיק, אם לקיים את הלול כענף עיקרי.

על כך קובל וייניגר קשות: קיימות בארץ מכסות נוקשות, שניתנו בשעתן להתישבות הוותיקה והחדשה. מסתבר שלמושבים החדשים מוכרחים להגדיל בהרבה את ענף הלול. אך אי־אפשר, משום שבזכויות של הוותיקים אסור לגעת — בין בקיבוצים ובין במושבים. והרי אלה יכולים לפתח ענפים אחרים — אך לא! מחכים עד שהצריכה בארץ תגדל, ורק אז יגדילו להתישבות בהר את המכסות.

אמנם נכון, פתח וייניגר, מתישבי ההר ייצרו השנה 40 מיליון ביצים למעלה מן המכסה, ולא הקפידו על כך משום שאחרים ייצרו פחות, אך מה יהיה כאשר בכל הארץ יגדילו את הענף, משום שהוא רווחי?

*

מה מצבו של המתישב כיום? כמה הוא מרוויח — כמה מן המשק וכמה מעבודת־חוץ? ובכלל, מה שעור הזקוקים לעבודת־חוץ?

כאן בא לעזרתנו אברהם זליגמן, העוסק בארגון האגודות השיתופיות במושבי ההר והאוסף את כל הנתונים הסטטיסטיים בכל התחומים, ובין השאר גם בענין ההכנסה ברוטו של המתישבים. הנתונים של זליגמן הם מהימנים לחלוטין, משום שהם מתבססים על ספרי החשבונות של מכירות וצריכה של המתישבים. המספרים האמיתיים הם אפילו קצת למעלה מזה, משום שלמרות האיסור מוכרים אי־אלה מתישבים את תוצרתם בצד. כך שלמספרים שאנו נוקבים להלן, מותר להוסיף תוספת כלשהי אצל כמה מן המתישבים שמכירותיהם אינן עוברות את ספרי האגודה, והמספרים הנקובים הם לשנת תשל"א.

ההכנסה נטו של 33 המשקים מתחלקת כך: שמחצית מהם מגיעים ל־7,000 עד 10,000 ל"י לשנה, והמחצית השניה נעה בין 4000 ל"י ל־7000 ל"י. בסכומים אלה נכללת ההכנסה אך ורק מן המשק החקלאי ואינה כוללת את המשכורות בעבודת־חוץ.

ההבדל ברמת ההכנסה נובע משני גורמים: א) ההתמחות וטיב ניהול המשק, וכמובן גם שאר גורמים כמו יבולים, אדמה טובה או גרועה, התקפת מחלות וכו'; ב) טיב העבודה הנוספת שבעל המשק משיג, כדי לאזן את תקציבו, אם נשאר לו הפנאי ואם כדאי לו לטפל במשק.

מתוך 1615 בעלי המשקים בחבל כמחצית מהם (872) עובדים גם או רק מחוץ למשקם. אולם רק 189 מהם עובדים בעיר, ואילו היתר עובדים או במושב בחלקה המשותפת (וזה בהחלט יכול להחשב כעבודה במשקם, שהרי הם שותפים לאדמה המעובדת) או באזור הכפרי, שהוא נותן עבודות למושבים. כשש מאות בנים ובנות של המושבים (מהם כ־130 למטה מגיל 17!!) עובדים אף הם גם ומחוץ למשק הוריהם ומשכורתם מעבודת חוץ תורמת אף היא לקיום המשפחה.

*

בסכמו את המגמות של התכנון מחדש של חבל ההר מדגיש וייניגר שלוש נקודות:

א) אינטנסיפיקציה מלאה של השטח המצומצם על ידי הכנסת גידולים שמספקים בהם מקסימום רווח על מינימום שטח;

ב) הגדלת הלול והצמדתו כענף עיקרי בחצר;

ג) הרחבת הבית לפי גודל המשפחה והכשרת חלקת החצר של המתישב, שגם הבית וגם הלול המוגדל יעמדו על יחידת שטח מרווחת.

הנקודה השלישית טעונה בירור. וצבי וייניגר מסביר אותה ממש בהנאה, כי ביצוע תכנונה מחדש של חצר המתישב תהוה גולת הכותרת של הביסוס.

האגף הכפרי במשרד השיכון מבצע עכשיו את הרחבת הבתים של המתישבים, לפי גודל המשפחה. חמש מאות יחידות עומדות כבר בגמר הבניה. בבינוי המחודש של הבית יושם לב גם על צורתו החיצונית וגם יסודרו גינות מסביב לבתים.

התוספת היא כדלהלן: למשפחה עד חמישה ילדים — 16 ממ"ר תוספת, ויחד עם 45 ממ"ר המקוריים תהיה הדירה בת 61 ממ"ר; למשפחה עד 8 ילדים, תוספת 28 ממ"ר — בס"ה 73 ממ"ר; מעל 9 ילדים, תוספת 32 ממ"ר — בס"ה 87 ממ"ר. כל בתי השימוש בחוץ יחוסלו וכל הדירות ירוצפו (כזכור, הוקמו הדירות ללא ריצוף וללא סידורי ביוב). המתישב יצטרך להכניס רק 800 ל"י במזומן, והתשלום החדשי על הבית לא יעלה על 35 ל"י לחודש. ההלוואה היא ל־30 שנה ב־3% ריבית.

נוסף לכך יישרו את שטחי החצרות המדורגים ואם יהיה צורך תהיה חצר המתישב בת שני מפלסים: מפלס אחד לבית ומפלס שני ללול, אשר ייבנה מחדש ל־1000 עד 1400 עופות למשק. כל המבנים המטולאים והמאולתרים יחוסלו, ויוקם לול אחד גדול ומודרני כדי שאפשר יהיה לעבוד בצורה יעילה, ובבוא הזמן אולי בעזרת עגלת־הזנה מכנית.

*

אשר לקליטת בנים, שמספרם שמעל גיל 18 בכל החבל הוא קרוב ל־1200, משיב התיכנון החדש שתי תשובות: א) הרחבת המושבים הקיימים והעידתם על מינימום 60 יחידות למושב; ב) הקמת מפעלים אזוריים במרכז אחד גדול לכל חבל ירושלים, כמו משחטה, בית קירור, בית אריזה, מוסך מרכזי, ארגון להובלות ועוד.

להרחבת המושבים אין כאמור אדמה רזרבית, ואין ברירה אלא לגנוס עוד מהחלקה הקטנה של כל מתישב ולהצמיד אותה במקום 15 דונם נטיעות למשפחה על 13! יש בזה הפסד, ללא ספק. אך ההפסד יאוזן על־ידי הפחתת ההוצאות המוניציפאליות, ההוצאות על חינוך ומפעלי אספקה, שהם כיום יקרים מאד.

החשבון לא נראה כבדאי מבחינה כספית, אך ההרחבה היא הכרחית, כדי ליצור מינימום של אפשרויות לחיי חברה ותרבות.

*

וכאן אנו באים לנקודה העיקרית של שאלתנו: מה נשתנה במושב העולים בחבל ההר? ראינו שחלה התקדמות רצינית במצבו הכלכלי של המתישב, מאידך קיימת נטיה להגדיל את ההכנסה מעבודת־חוץ כבר בזמן להפסיק עובדים שכירים בעבודות־כפיים קשות ועונתיות ואף לנצל עבודה ערבית זולה. המוסדות המיישבים מקווים להביא את המתישב לעבודה מלאה במשקו וגם לעבודה עצמית, בכל האפשר. בסיכום: בתחום הכלכלי המתישב החדש הוא בקו העליה ובעתיד הנראה לעין יתבסס וישיג את המתישב הותיק.

מה בתחום התרבות וההשכלה? האם יש התקדמות? הבה נעשה השוואה בין רמת ההשכלה הפורמלית של בעלי־המשקים, מייסדי המושבים, לבין הבנים והבנות מגיל 18 ומעלה:

אביעזר — מראה כללי. ברקע: התחנה לקליטת שידורי לוויינים

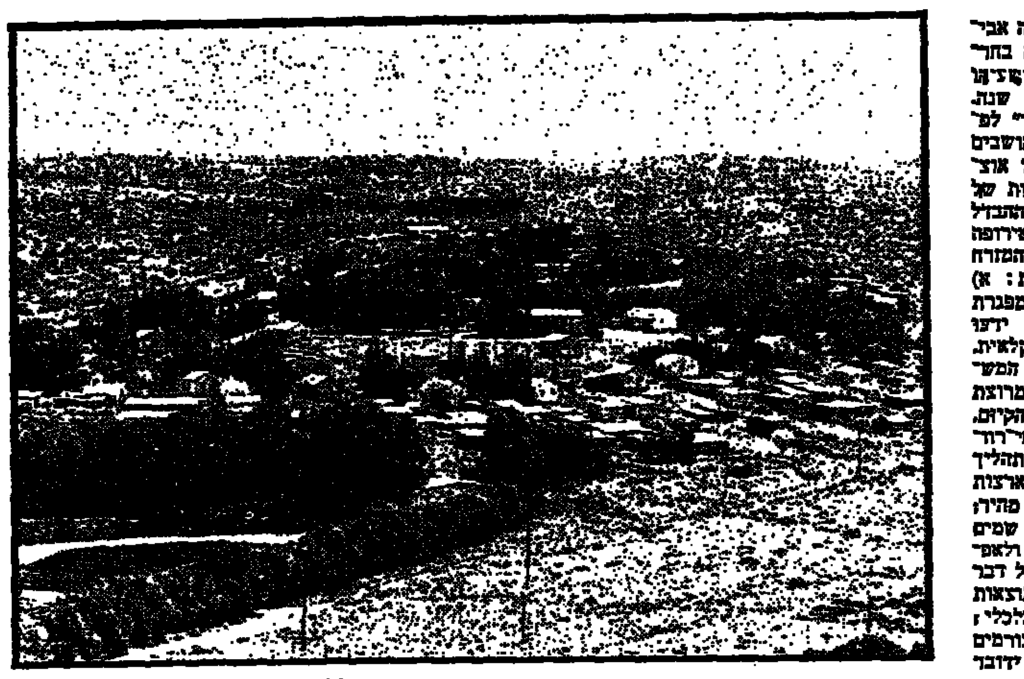

גבעת ישעיהו — מראה כללי

השכלה פורמלית של בעלי המשקים ושל הבנים

	ס"ה	לא למדו בבי"ס	עממית: לא מושלמת	עממית: מושלמת	השכלה תיכונית: לא מושלמת	השכלה תיכונית: מושלמת	השכלה גבוהה: לא מושלמת	השכלה גבוהה: מושלמת
בעלי משקים (גברים בלבד)	1615	476	377	440	184	108	16	14
בנים ובנות מעל גיל 18	1446	153	104	358	510	275	33	13

הערות לטבלה: א) במספר גילאי 18 ומעלה כלולים 349 בנים בשורות סדיר ו־34 במח"ל; ב) בין 153 שלא למדו בבי"ס מספר הבנות הוא 127!!; ג) המספר הגדול של בנים שלא למדו בבי"ס או יש להם רק השכלה עממית לא מושלמת נובע מראשית שנות ההתיישבות. במרוצת השנים תודעת החינוך אצל ההורים רבה יותר. והמספר הגדול של בעלי השכלה תיכונית מושלמת ולא מושלמת מראה מגמה ברורה של נכונות למתן השכלה ברמה גבוהה יותר. מספר גילאי 14—17 העובדים וא"ב לומדים הוא 130; מכאן שהמגמה הנ"ל עדיין אינה נחלת הכל.

לאור המספרים האלה — מה בפי משרד החינוך והסוכנות כדי להעלות את רמת החינוך ולהמריץ את ההורים למתן השכלה מעולה יותר לבניהם?

משיב צבי וייניגר: ליד „ועדת ההר" קיימת ועדת משנה המעבדת תכנית חינוך לטווח ארוך ואשר תתבצע עד לשנת 1985. הכוונה היא להקים שני מרכזים לחינוך תיכון לכל חבל ירושלים כולו, אשר יהיו מצויידים במיטב הציוד וירוכזו בהם חבר מורים מעולה. ביה"ס התיכון הממלכתי־דתי יקום באבן־העזר ו־לבי"ס הממלכתי עדיין לא נקבע המקום. מתחילים לעבד את תכניות הבנייה ובקרוב יתחילו להורים תקציבים שנתיים לביצוע.

השטח של התכנית נראה יותר מדי רחוק, ויתכן שתודעת החינוך אצל ההורים תתקדם יותר מהר. ואז יגברו הלחצים להחיש את הקמת המרכזים.

(הרשימה הבאה: שובע בכבישי הרעב)